ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്

സംവദിക്കുന്നു

യുവജനങ്ങളോട്...
വിദ്യാർത്ഥികളോട്...
കുഞ്ഞുങ്ങളോട്...

(Malayalam)

Dr. Paulos Mar Gregorios Samvadhikkunnu

(Interviews & Articles)

By

Dr. Paulos Mar Gregorios

Compiled and Published by Joice Thottackad & Johnson Jacob on behalf of Gregory of India Study Centre for the glory of God and for the benefit of humankind.

First Edition: November 24, 2011

Distributors: Sophia Books, Kottayam Mob: 99471 20697

Typesetting & Printing : Sophia Print House, Kottayam

Rs. 65/-

ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്

സംവദിക്കുന്നു

യുവജനങ്ങളോട്...
വിദ്യാർത്ഥികളോട്...
കുഞ്ഞുങ്ങളോട്...

ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്

ഗ്രിഗറി ഓഫ് ഇന്ത്യ സ്റ്റഡി സെന്റർ
കോട്ടയം

ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്

ലോകപ്രശസ്ത ദാർശനികനും ചിന്തകനും വേദശാസ്ത്രജ്ഞനും ഗ്രന്ഥകാരനും. 1922 ഓഗസ്റ്റ് 9-ന് തൃപ്പൂണിത്തുറയിൽ ജനിച്ചു. പിതാവ്: പൈലി, മാതാവ്: ഏലി. 1937-ൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷ പാസ്സായി. അതുകഴിഞ്ഞ് പത്രലേഖകൻ (1937-'42), ട്രാൻസ്പോർട്ട് കമ്പനിയിൽ ഗുമസ്തൻ, പി. ആൻഡ് ടി. വകുപ്പിൽ ഗുമസ്തനും പോസ്റ്റ്മാസ്റ്ററും (1942-'47). അക്കാലത്ത് പി. ആൻഡ് ടി. യൂണിയൻ തിരുവിതാംകൂർ - കൊച്ചി അസ്സോസിയേറ്റ് സെക്രട്ടറി. പിന്നീട് എത്യോപ്യയിൽ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ അദ്ധ്യാപകൻ (1947-'50). അമേരിക്കൻ സർവ്വകലാശാലകളിൽ പഠിച്ച് ഉന്നതബിരുദങ്ങൾ നേടി (1950-'54). ആലുവാ ഫെലോഷിപ്പ് ഹൗസ് ബർസാർ ആയി പ്രവർത്തിച്ചു (1954-'56). എത്യോപ്യൻ ചക്രവർത്തി ഹെയ്‌ലി സെലാസിയുടെ പേഴ്സണൽ അസിസ്റ്റന്റും ഉപദേശകനും (1956-'59). 1959 ജനുവരിയിൽ ശെമ്മാശനായി. യേൽ സർവ്വകലാശാലയിലും ഓക്സ്ഫഡിലും ഉപരിപഠനം നടത്തി (1959-'61). 1961-ൽ വൈദികനായി. ക്രൈസ്തവസഭകളുടെ അഖില ലോക കൗൺസിലിന്റെ (W.C.C.) അസോസിയേറ്റ് ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായി പ്രവർത്തിച്ചു (1962-'67). സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലേക്കു പോയ W.C.C.യുടെ ഡെലിഗേഷന്റെയും (1962), യുനെസ്കോ ഡെലിഗേഷന്റെയും (1967) നേതാവ്. 1967 മുതൽ 1996 വരെ ഓർത്തഡോക്സ് സെമിനാരിയുടെ പ്രിൻസിപ്പൽ. 1975-ൽ മെത്രാപ്പോലീത്തായായി. 1976 മുതൽ 1996 വരെ ഡൽഹി ഭദ്രാസന മെത്രാപ്പോലീത്താ. ക്രൈസ്തവസഭകളുടെ ലോകകൗൺസിൽ (W.C.C.) പ്രസിഡന്റുമാരിലൊരാളായി പ്രവർത്തിച്ചു (1983-'91). ലോകസമാധാനത്തിന്റെയും സൗഹൃദത്തിന്റെയും സന്ദേശവുമായി ആഗോളതലത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു. ഒട്ടധികം അന്താരാഷ്ട്ര സംഘടനകളുടെ നേതൃത്വം വഹിച്ചിരുന്നു. സോവിയറ്റ് ലാൻഡ് നെഹ്റു അവാർഡ്, ഓട്ടോ നുഷ്കെ പ്രൈസ് ഫോർ ദി പീസ് (ജർമ്മനി) തുടങ്ങി ഇരുപതോളം രാജ്യാന്തര അവാർഡുകളും ഒട്ടേറെ ബഹുമതികളും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെക്കുറിച്ചുള്ള ഗവേഷണപഠനത്തിന് 1975-ൽ സെറാമ്പൂർ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ നിന്ന് ഡോക്ടറേറ്റ്. കൂടാതെ റഷ്യയിലെ ലെനിൻഗ്രാഡ് തിയോളജിക്കൽ അക്കാഡമി, ഹംഗറിയിലെ ബുഡാപ്പസ്റ്റ് ലൂതറൻ തിയോളജിക്കൽ അക്കാഡമി, ചെക്കോസ്ലോവാക്യയിലെ ജാൻഹസ് ഫാക്കൽറ്റി എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് ഓണററി ഡോക്ടറേറ്റ്. ജോയ് ഓഫ് ഫ്രീഡം, ഫ്രീഡം ഓഫ് മാൻ, കോസ്മിക്മാൻ, ഹ്യൂമൻ പ്രസൻസ്, എൻലൈറ്റൻമെന്റ് ഈസ്റ്റ് ആന്റ് വെസ്റ്റ്, സയൻസ് ഫോർ സെയിൻ സൊസൈറ്റീസ്, എ ലൈറ്റ് റ്റൂ ബ്രൈറ്റ്, എ ഹ്യൂമൻ ഗോഡ്, ലൗവ്സ് ഫ്രീഡം തുടങ്ങി 26 ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥങ്ങളും 11 മലയാളഗ്രന്ഥങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. മലയാളം, ഇംഗ്ലീഷ്, ജർമ്മൻ, ഫ്രഞ്ച് എന്നീ ഭാഷകളിൽ എഴുതിയ പ്രബന്ധങ്ങൾ ആയിരത്തോളമുണ്ട്. 1996 നവംബർ 24-നു ഡൽഹിയിൽ വച്ച് കാലംചെയ്തു. കോട്ടയം ഓർത്തഡോക്സ് സെമിനാരിചാപ്പലിൽ അന്ത്യവിശ്രമംകൊള്ളുന്നു.



“ഞാൻ ചെടിയോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു,
എന്നോട് ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുവാൻ.
ഉടനെ അത് പുഷ്പിച്ചു.”

– ടാഗോർ

ഗുരുപ്രസാദം തേടി

ഫാ. ഡോ. കെ. എം. ജോർജ്ജ്

അധൃഷ്യ പ്രതിഭയായിരുന്ന പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനിക്ക് ശിഷ്യഗണങ്ങൾ വളരെ ഏറെയുണ്ട്. അദ്ദേഹം അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന സെമിനാരിക്കും അദ്ദേഹം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന സഭയ്ക്കും അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന മതത്തിനും പുറത്തായിരുന്നു ഭൂരിപക്ഷം ശിഷ്യരും എന്നത് അൽപ്പം അസാധാരണമായിത്തോന്നാം. എങ്കിലും ആ മഹാമനീഷിക്കു ചുറ്റുമുള്ള ഭ്രമണപഥങ്ങൾ അങ്ങനെ ആയിരുന്നു. അടുത്തുള്ളവയെക്കാൾ കൂടുതൽ വിസ്തൃതവും നിരങ്കുശവുമായിരുന്നു പുറത്തേ വലയങ്ങൾ. അകത്തുള്ളവർക്ക് മനസ്സിലായതിൽ കൂടുതൽ പുറത്തുള്ളവർ മനസ്സിലാക്കി. സാമീപ്യത്തിന്റെ സാധാരണത്വവും തങ്ങളെടുത്ത അളവുകോലുകളുടെ അപര്യാപ്തതയും അകത്തുള്ള പലർക്കും തടസ്സമായപ്പോൾ, പുറത്തുള്ളവർക്ക് സ്വതന്ത്രവും സർഗ്ഗാത്മകവുമായ വിശാലവീക്ഷണത്തിലൂടെ ആ പ്രതിഭയുടെ ബഹുമുഖമാനങ്ങൾ ദർശിക്കാനായി.

വാസ്തവത്തിൽ അകംപുറങ്ങളുടെ ദ്വന്ദത്തിനതീതമായി ചിന്തിച്ച മനസ്സായിരുന്നു തിരുമേനിയുടേത്. വിവിധ വിജ്ഞാനശാഖകൾ ആധുനിക കാലത്ത് സൃഷ്ടിച്ച മതിൽക്കെട്ടുകളെ ഭേദിക്കാൻ കരുത്തുറ്റ ധിഷണയും സകലവിജ്ഞാനത്തെയും സമ്യക്കായി സംശ്ലേഷണം ചെയ്യാനുള്ള സമഗ്രതാബോധവും തിരുമേനിയുടെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ നിർണ്ണായക ഭാവങ്ങളായിരുന്നു. ഓരോ രംഗത്തുമുള്ള വിദഗ്ധന്മാർ അവരവരുടെ മേഖലകളെ വേർതിരിച്ച് വേലികെട്ടി, മറ്റൊന്നും കാണാതെയും കേൾക്കാതെയും, അറിവിന്റെ താക്കോലുകൾ തങ്ങളുടെ കൈയിൽ മാത്രമാണെന്ന് വൃഥാഭിമാനം കൊള്ളുമ്പോൾ, തിരുമേനി അവരുടെ അറിവിന്റെ വൻമതിലുകൾക്കടിയിലൂടെ, ഭൂമിതുരന്ന്, പൂട്ടിയിട്ടിരുന്ന നിലവറകൾ തുറന്നു. മതിലുകൾക്ക് മുകളിൽ വായുവിൽ പറന്നു. അങ്ങനെ പുതിയൊരു കാഴ്ചപ്പാടും ദർശനവിശേഷവും അവർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ വൻകോട്ടയായ പ്രസിദ്ധമായ മാസ്സച്ച്സെറ്റ്സ് ഇൻസ്റ്റിട്യൂട്ട് ഓഫ് ടെക്നോളജിയിൽ വച്ച് 1979ൽ നടന്ന Faith, Science and Future എന്ന കോൺഫറൻസിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കവേ തിരുമേനിയുടെ സവിശേഷ സിദ്ധികൾകണ്ട് അനേകർ അൽഭുതം കൂറി. ശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളിൽ നൊബേൽ സമ്മാനാർഹരായവർ പലരുണ്ടായിരുന്ന ആ സമ്മേളനത്തിൽ, ശാസ്ത്രത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചും വൈജ്ഞാനികശാഖകൾ തമ്മിൽ അവശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചും തിരുമേനി പാശ്ചാത്യരെ പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബൗദ്ധികസിദ്ധികളിൽ അസൂയപൂണ്ട പാശ്ചാത്യ ബുദ്ധിജീവികൾ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. അവരിലൊരാൾ MIT സമ്മേളനഹോളിന്റെ കവാടത്തിലെ ബോർഡിൽ തമാശ ആയിട്ടാണെങ്കിലും എഴുതിവച്ചു: "ദൈവം ആറു ദിവസം കൊണ്ട് ആകാശവും ഭൂമിയും അതിലുള്ള സകലത്തെയും സൃഷ്ടിച്ചു എന്ന് ബൈബിൾ പറയുന്നു. എന്നാൽ ഗ്രീഗോറിയോസ് ദൈവത്തോടു പറഞ്ഞു: "അങ്ങ് എന്നോട് ഉപദേശം ചോദിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, വെറും മൂന്നു ദിവസം കൊണ്ട് ഇതെല്ലാം ഉണ്ടാക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാമായിരുന്നല്ലോ."

പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി പോൾ വർഗീസ് അച്ചനായിരുന്ന കാലംമുതൽ തന്നെ മഹാദേഷ്യക്കാരനും ആർക്കും അടുത്തുകൂടാത്തവനുമായിരുന്നു എന്ന ഒരു ധാരണ പലരും പറഞ്ഞുപരത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ സത്യവും മിഥ്യയുമുണ്ട്. സത്യം ഇതാണ്: സ്വന്തം കാര്യം നേടാനും സ്വന്തം മഹത്വം പ്രദർശിപ്പിക്കാനുമായി കയറിവരുന്ന പണ്ഡിതമ്മന്യന്മാരെയോ പ്രമാണിമാരെയോ സ്വാഗതം ചെയ്യാൻ തിരുമേനി മടിക്കുമായിരുന്നു. തങ്ങളുടെ അറിവിന്റെ അറകൾ പൂട്ടി മുദ്രവച്ച് അവയെ ചുമലിലേറ്റി വരുന്ന അത്തരക്കാരോട് തിരുമേനി കയർക്കുകയും ചിലപ്പോൾ പൊട്ടിത്തെറിക്കയും ചെയ്യുന്നത് കാണാം. 'ചീർപ്പിക്കുന്ന അറിവിന്റെ' ആടയാഭരണങ്ങൾ കിലുക്കിവരുന്നവരെ അദ്ദേഹം സഹിച്ചിരുന്നില്ല. കൊച്ചുവർത്തമാനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം സമയം കൊടുത്തിരുന്നില്ല. തന്റെ ബൗദ്ധികദൗത്യത്തെ അങ്ങേയറ്റം ഗൗരവമായി കരുതി. തന്റെ സമയത്തിലേക്കും മനനത്തിലേക്കും ചില മനുഷ്യരുടെ അനാവശ്യ കടന്നുകയറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാവാതിരിക്കാൻ ഒരുതരം കോട്ടപോലെ, 'മുൻകോപി'യെന്ന പൊതുധാരണയെ തിരുമേനി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയെന്ന് തോന്നുന്നു. അനഭിഗമ്യൻ എന്ന പേരുദോഷം സ്വയം സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ഒരുതരം ഡിഫൻസ് മെക്കാനിസം എന്ന രീതിയിലും ഉപയോഗിക്കാമല്ലോ. അതുകൊണ്ട് പലർക്കും അദ്ദേഹം അനഭിമതനുമായി.

വാസ്തവത്തിൽ തിരുമേനി ഏറ്റവും അഭിഗമ്യനും വിനയമുള്ളവനും ആയിരുന്നു മറ്റുചിലരുടെ കാര്യത്തിൽ. നാലുകൂട്ടരുടെ കാര്യം എടുത്തുപറയണം: കൊച്ചുകുഞ്ഞുങ്ങളെയും, നിഷ്ക്കപടമായ വിജ്ഞാനദാഹത്തോടെ വരുന്നവരെയും, വിശുദ്ധരായ വ്യക്തികളെയും, സമൂഹം ഭ്രാന്തരെന്ന് വിളിക്കുന്നവരെയും യാതൊരു വ്യവസ്ഥയും കൂടാതെ ഏതു സമയവും തിരുമേനി സ്വീകരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഏതുതിരക്കിലും എത്ര സമയം വേണമെങ്കിലും അവർക്ക് കൊടുക്കും. അവർക്കുമുൻപിൽ സവിശേഷമായ ഒരു വിനയഭാവം തിരുമേനിയിൽ അങ്കുരിക്കുന്നത് കാണാം. തന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ സ്വയം വിലയിരുത്താനും, തന്റെ കുറവുകളെക്കുറിച്ച് ബോധവാനാകാനും ഒരുവിധത്തിൽ തന്നോടുതന്നെ ഒരു കുമ്പസാരം

നടത്തി അനുതപിക്കാനും ഒരു മാദ്ധ്യമമായിട്ടുകൂടിയാണ് തിരുമേനി ഈ നാലു കൂട്ടം ആളുകളോട് ഇടപെടുന്നത് എന്നുതോന്നിയിട്ടുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ ആരുംതന്നെ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ നാട്യമുള്ളവരല്ല. കറയറ്റ മനുഷ്യഭാവങ്ങളെയാണ് അവർ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നത്. സത്യത്തിന്റെ സുതാര്യമായ സൂചനകൾ അവരിൽ കാണാൻ കഴിയും:

ഓരോ ശിശുവിന്റെയും കാവൽ മാലാഖാ ദൈവത്തിന്റെ മുഖം എപ്പോഴും കാണുന്നുവെന്ന് ക്രിസ്തുപറയുന്നു. ശിശുക്കളെ ദൈവരാജ്യത്തിന്റെ പ്രതീകമായി ക്രിസ്തു കണ്ടു.

വിദ്യയെ വിമലാത്മാവിൽ ഉപാസിക്കുന്നവർക്ക് വിനയശീലരാവാതെ മാർഗ്ഗമൊന്നുമില്ല. അനന്തജ്ഞാനത്തിന്റെ ദർശനം അവരുടെ അഹംബോധത്തെ ചുരുക്കിച്ചുരുക്കി ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

വിശുദ്ധരായ വ്യക്തികൾ പൊയ്മുഖങ്ങളെ ഊരിവച്ചവരാണ്. ആദിനഗ്നതയാണവരുടെ വസ്ത്രം. അത് സുതാര്യമായ പ്രകാശത്തിന്റെ വസ്ത്രമാണ്.

ഭ്രാന്തരെന്ന് മുദ്രകുത്തപ്പെടുന്നവർ, സുമുദ്രിതമെന്ന് കരുതപ്പെടുന്ന മനുഷ്യയുക്തിയുടെ വീണുകിട്ടുന്ന വിടവുകളിലൂടെ നിഗൂഢ വെളിച്ചം ഇടയ്ക്കിടെ കാണുന്നവരാണ്.

ഇങ്ങനെയുള്ളവരെ സ്നേഹത്തോടും സഹാനുഭൂതിയോടെയും സ്വീകരിക്കുന്ന ആർക്കും ആത്മവിമർശനത്തിന്റെയും താഴ്മയുടെയും താഴ്വാരങ്ങളിലൂടെയല്ലാതെ സഞ്ചരിപ്പാനാവില്ല.

ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാടും ജോൺസൺ മല്ലപ്പള്ളിയും വളരെ ചെറുപ്പത്തിലേതന്നെ പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനിയുടെ ഭ്രമണപഥത്തിൽ വീണ രണ്ട് യുവാക്കളാണ്. ആ ഭ്രമണം അവർക്ക് ലഹരിയാണ്.

'വട്ടപ്പാലം' ചുറ്റുന്ന കുട്ടികളെ കണ്ടിട്ടില്ലേ? ചുറ്റിച്ചുറ്റി തലകറങ്ങി വീഴാറാവുമ്പോൾ കറക്കത്തിന്റെ വൃത്തപരിധിയെ തൊട്ടുതലോടി, അതീന്ദ്രിയാനുഭവത്തിലേക്ക് മിന്നൽവേഗത്തിൽ പായുന്ന ഒരു സ്പർശരേഖ (tangent) ജനിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രിയാതിശായിയായ, നൈമിഷികമായ ഒരു ലഹരിയാണത്. കൊച്ചുകുട്ടികൾപോലും അതനുഭവിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്. സ്പർശരേഖയുടെ ആർജ്ജവത്വമാണ് അവർക്കും അഭികാമ്യം. നിസ്വാർത്ഥവും നിസ്തന്ദ്രവുമായി ജ്ഞാനാന്വേഷണം നടത്തുന്ന ആർക്കും അനുഭവവേദ്യമാണത്. ദൈനംദിനത്തിന്റെ ദീനതകളിൽ നിന്നുള്ള വിമോചനവുമാണത്. മിസ്റ്റിക്കുകളുടെ കാര്യത്തിലാവുമ്പോൾ ഉന്മാദത്തിന്റെയും ഉൽക്കടമായ പ്രണയത്തിന്റെയും 'വട്ടപ്പാല'ത്തെ തൊട്ടു

തൊട്ടാണ് ഈ ലഹരീരേഖ കടന്നുപോകുന്നത്. യേശുക്രിസ്തു പറഞ്ഞു: "ജ്ഞാനമോ അതിന്റെ എല്ലാ മക്കളാലും ന്യായീകരിക്കപ്പെടുന്നു" (ലൂക്കോ 7:35).

പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി നിരവധി വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് പറയുന്ന അഭിപ്രായങ്ങൾ സംഭാഷണശൈലിയിൽത്തന്നെ ഈ പുസ്തകത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഇംഗ്ലീഷും മലയാളവും ചേർന്നുള്ള വാക്യങ്ങൾ എഡിറ്റിങ്ങ് ഒന്നും കൂടാതെ അപ്പാടെ വരുന്നത് ചില വായനക്കാർക്കെങ്കിലും പ്രയാസമുണ്ടാക്കിയേക്കും. എങ്കിലും അതാണിവിടെ ശൈലി.

തിരുമേനിയുടെ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ജോയ്സ് ഇലക്ട്രോണിക് മാദ്ധ്യമത്തിലൂടെ വളരെയേറെ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നു. ഒട്ടും മടിക്കാതെ, ഒരിക്കലും തളരാതെ ഗുരുവിനെ തേടുന്നവരാണ് ജോൺസണും ജോയ്സും. അവർക്ക് ഗുരുപ്രസാദം ലഭിക്കട്ടെ.

പഴയസെമിനാരി
ഒക്ടോബർ 27, 2011

ആമുഖം

ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് മെത്രാപ്പോലീത്തായെ കണ്ടുമുട്ടുവാനും സ്നേഹിക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് ക്രിസ്തുസദൃശ്യമായ സ്നേഹം അനുഭവിച്ചറിയുവാനും സാധിച്ചത് ദൈവത്തിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച മഹാ കാരുണ്യമായി ഞങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നു. 1994–96 കാലഘട്ടത്തിൽ കോട്ടയത്തുള്ള ഓർത്തഡോക്സ് വൈദിക സെമിനാരി (പഴയസെമിനാരി) യിലെ തിരുമേനിയുടെ പഠനമുറിയിൽ വെച്ച് മൂന്നു പ്രാവശ്യമായി ഏതാണ്ട് ആറു മണിക്കൂറിലധികം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസവും ജീവിത ദർശനവും സംബന്ധിച്ച് ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുവാനും വിശദമായ മറുപടി കേൾക്കുവാനും ഞങ്ങൾക്ക് ഇടയായി. ആ അസുലഭ സൗഭാഗ്യത്തെ ഞങ്ങളുടെ സുഹൃത്തുക്കൾക്കും വളർന്നു വരുന്ന തലമുറയ്ക്കുമായി പങ്കുവയ്ക്കാനുള്ള എളിയ പരിശ്രമമാണ് ഈ പുസ്തകം.

അഭിമുഖത്തിൽ തിരുമേനിയോട് നേരിട്ട് ചോദിച്ചറിഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് ക്ലാസുകളും പ്രസംഗങ്ങളും വഴിയായി കേട്ടു മനസ്സിലാക്കിയതും രചനകളിൽ നിന്നു വായിച്ചറിഞ്ഞതുമായ ചില ആശയങ്ങളും ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിൽ ക്രമീകരിച്ച് ആദ്യ ഭാഗത്ത് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷിൽ പറഞ്ഞ ചില ആശയങ്ങൾ മലയാളത്തിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യാനും ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതോടൊപ്പം ബുദ്ധമത തത്വചിന്തയിലെ അതീവ പ്രാധാന്യമുള്ളതും സമകാലിക പ്രസക്തിയേറിയതുമായ ചില ആശയങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി സെമിനാരി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് തിരുമേനി 1994–ൽ എടുത്ത ഒരു ക്ലാസും, സ്വന്തം ജീവിത വീക്ഷണത്തെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന മറ്റ് ചില ലേഖനങ്ങളും, അദ്ദേഹം എഴുതിയതാണെന്ന് കരുതുന്ന ഒരു വേദപുസ്തക ധ്യാനവും പുസ്തകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അഭിമുഖത്തിൽ തിരുമേനി പറഞ്ഞ ഇംഗ്ലീഷ് വാക്കുകളിൽ ചിലത് ആശയ സംവേദനത്തിനുവേണ്ടി മലയാളത്തിലേക്ക് തർജ്ജമ ചെയ്തും, മറ്റ് ചിലത് അതേപടിയുമാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. അഭിമുഖത്തിന്റെ ഓഡിയോ http://www.paulosmargregorios.info/ എന്ന വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്.

തിരുമേനിയുടെ മുമ്പിൽ ഉന്നയിച്ച ചോദ്യങ്ങളുടെ ആഴമോ പൂർണ്ണമായ അർത്ഥമോ അന്ന് ഞങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. ഏതാണ്ട് പതിനഞ്ച് വർഷങ്ങൾക്ക് ശേഷം, ഇന്ന്, ആ അഭിമുഖങ്ങളെക്കുറിച്ചും തിരുമേനിയ്ക്കൊപ്പം ചിലവഴിച്ച സമയത്തെക്കുറിച്ചും ഓർക്കുമ്പോൾ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അത്ഭുതം അവർണ്ണനീയമാണ്. തിരുമേനിയുടെ അടുത്ത് കുറച്ചു സമയം ഇരുന്നാൽ നാം അറിയാതെ നമ്മൾ മാനസിക

മായും ആത്മീയമായും വളരും എന്നു മാത്രമല്ല നമ്മുടെ ശരീരത്തിനും മാറ്റം സംഭവിയ്ക്കും എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അനുഭവം.

ഓർത്തഡോക്സ് വൈദിക സെമിനാരി പ്രിൻസിപ്പലായ ഡോ. കെ. എം. ജോർജ് അച്ചനാണ് പുസ്തകത്തിന് അവതാരിക എഴുതിയിരിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥ തീർത്ഥാടകർക്കും വിജ്ഞാനാന്വേഷികൾക്കും എന്നും പ്രചോദനവും ആശ്വാസവും പകർന്നു നൽകുന്ന തിരുമേനിയുടെ വിശ്വാസവും ജീവിത ദർശനവും എല്ലാവർക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് യുവജനങ്ങൾക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും, കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കും, അതീവശക്തിയോടെ അനുഭവവേദ്യമാകുവാൻ ഇടയാക്കും എന്ന പ്രത്യാശയോടെ ഈ ചെറുഗ്രന്ഥം അവർക്കായി സമർപ്പിക്കുന്നു.

ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്
ജോൺസൺ ജേക്കബ്, മല്ലപ്പള്ളി

കോട്ടയം
09-8-2011

ഉള്ളടക്കം



ദളം 1

1

അഭിമുഖം

❑ ***തിരുമേനിയുടെ ദർശനങ്ങളുടെ മൗലികമായ അടിസ്ഥാനമെന്താണ്?***

എന്റെ ദർശനങ്ങളുടെ മൗലികമായ അടിസ്ഥാനം എന്റെ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസം തന്നെയാണ്. അതിൽ നിന്നും ഉദിച്ചിട്ടുള്ള ചിന്തകളാണ് എല്ലാം തന്നെ. എല്ലാ സമീപനങ്ങളുടെയും പുറകിൽ കിടക്കുന്നത് Understanding of Jesus Christ as My Lord എന്നതാണ്. ഈ വിശ്വാസത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ ഭാഗം, യേശുക്രിസ്തു ലോകത്തെ മുഴുവൻ സ്നേഹിക്കുന്നു, എല്ലാ മനുഷ്യരെയും സ്നേഹിക്കുന്നു, എല്ലാവർക്കും വേണ്ടി ജീവിച്ചു, എല്ലാവർക്കും വേണ്ടി തന്റെ ജീവനെ ബലി കഴിച്ചു എന്നതാണ്. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു വേണ്ടി മാത്രമല്ല, മനുഷ്യരാശിക്കു മുഴുവനും വേണ്ടിയാണ് യേശുക്രിസ്തു ജീവിച്ചതും ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റതും എന്നുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ സത്യമാണ് എന്റെ ദാർശനിക വീക്ഷണങ്ങളുടെയെല്ലാം പുറകിൽ കിടക്കുന്നത്. അതു കൂടാതെ ദൈവത്തിന്റെ ആത്യന്തികലക്ഷ്യം എന്താണ് എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച്, എനിക്ക് എന്റെ വിശ്വാസത്തിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ഒരു നിഗമനമുണ്ട്. എല്ലാറ്റിനെയും പരസ്പര കലഹങ്ങളിൽ നിന്നും, സ്പർദ്ധകളിൽ നിന്നും, തിന്മകളിൽ നിന്നും വീണ്ടെടുത്ത് എല്ലാറ്റിനെയും ഏകോപിപ്പിച്ച്, രമ്യതപ്പെടുത്തി അതിൽ വസിക്കുവാൻ ഈശ്വരൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നുള്ള ക്രിസ്തീയ കാഴ്ചപ്പാടാണ് ആ നിഗമനം. എന്റെ ദർശനത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗമാണിത്. അത് ദൈവത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള നിഗമനമാണ്. അത് യുക്തിപരമായിട്ട് തെളിയിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എനിക്ക് എന്റെ വിശ്വാസത്തിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന ഒരു കാര്യമാണത്.

മനുഷ്യന്റെയും മറ്റ് സൃഷ്ടികളായ ജന്തുക്കളുടെയും തെറ്റുകൾ കൊണ്ട്, സൃഷ്ടിയിൽ വന്നിട്ടുള്ള വൈകല്യങ്ങളെയെല്ലാം തീർത്ത്, സൃഷ്ടിയെ പരിപൂർണ്ണമായി രമ്യതപ്പെടുത്തി, അതിൽ നിന്ന് തിന്മയാകുന്ന അന്ധകാരത്തെ പൂർണ്ണമായിട്ട് മാറ്റിക്കളഞ്ഞിട്ട്, അതിനെ പരിപൂർണ്ണ ഐക്യമുള്ള, പരിപൂർണ്ണ പരസ്പര സൗഹാർദ്ദമുള്ള ഒരു സൃഷ്ടിയാക്കിയിട്ട് അതിൽ വസിക്കുവാൻ, അതിനെ തന്റെ പ്രകടനമാക്കിത്തീർക്കുവാൻ ഈശ്വരൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ് ക്രിസ്തീയ കാഴ്ചപ്പാട്. ഇതും എന്റെ ദർശനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായിട്ടുള്ള ഒരു അടിത്തറയാണ്. ഇതൊരു ക്രിസ്തീയ ദർശനമാണ്. ആധുനിക ദർശനം



കൊണ്ടോ, യുക്തി കൊണ്ടോ തെളിയിക്കാവുന്നതല്ല. ഇത് അടിസ്ഥാനപരമായി ഒരു വിശ്വാസപരമായ മനസ്സിലാക്കലാണ്.

കർത്താവ് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു വേണ്ടി മാത്രമല്ല മനുഷ്യാവതാരം ചെയ്തത്, ലോകത്തിനു മുഴുവനും വേണ്ടിയാണ്. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ മനുഷ്യാവതാരം എന്നു പറയുന്നത് ഒരു ക്രിസ്തീയ അവതാരമല്ല, മനുഷ്യനായിട്ടാണ്. അത് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട പോയിന്റാണ് എനിക്ക്. That means he became a human, not a Christian. ക്രിസ്ത്യാനികളെ പ്രത്യേകമായിട്ട് വിളിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും God wills the redemption of all humanity. അതിൽ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു പറ്റുന്ന തെറ്റെന്താണെന്നു വച്ചാൽ, ദൈവത്തിന് അവരെപ്പറ്റി മാത്രമേ താൽപര്യമുള്ളു എന്നുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണയാണ്. മറ്റുള്ളവരെല്ലാം ദൈവത്തിന് ഇതരന്മാരാണ് എന്നുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണയിൽ ക്രിസ്തീയ ചിന്തയും ക്രിസ്തീയ പ്രവർത്തനങ്ങളുമൊക്കെ വളരെ ഇന്റേണലി ഡയറക്ടഡ് ആയിത്തീർന്നിട്ട് ക്രിസ്ത്യാനികൾ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തെത്തന്നെ വിത്ത്ഡ്രോ ചെയ്യുന്നു എന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരനാണ് ഞാൻ. ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ള കാര്യം ക്രിസ്തു മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ സ്നേഹിക്കുകയും മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിനുവേണ്ടി ജീവിക്കുകയും ചെയ്തതുപോലെ, ക്രിസ്തീയരും പൂർണ്ണമായിട്ടും ലോകത്തിനു വേണ്ടിയും, ലോകത്തിലുള്ളവർക്കു വേണ്ടിയും ജീവിക്കണം എന്നുള്ളതാണ്. ഇത് എന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ മുഖ്യ ആശയമാണ്. അപ്പോൾ ഇതിൽ നിന്നാണ് എന്റെ മറ്റുള്ള വീക്ഷണങ്ങളെല്ലാം വരുന്നത്.

മനുഷ്യസ്നേഹിയായ കർത്താവിന്റെ പേര് എപ്പോഴും നമ്മൾ പറയുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ സ്വഭാവത്തിൽ അവർ മനുഷ്യസ്നേഹികളല്ല. അവർ ശത്രുക്കളെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ശത്രുക്കളെ ദ്വേഷിപ്പാൻ ശ്രമിക്കുകയും ശത്രുക്കളോടു സമരം ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ്. അത് ക്രിസ്തീയമല്ല. Christianity should be formed the humanity എന്നുള്ളത് ഓക്സ്ഫഡിൽ വച്ചാണ് വളരെ ശക്തമായ ഒരു ചിന്താഗതിയായി എന്നിൽ വളർന്നത്. അതു കഴിഞ്ഞ് ഡബ്ലിയു. സി. സി. യിൽ ജോലി ചെയ്യുമ്പോഴും എന്റെ കൺവിക്ഷൻ വികസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

കർത്താവിന്റെ പഠിപ്പിക്കലുകൾ എടുത്താൽ, എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും വേണ്ടി ജീവിക്കുക, എല്ലാ മനുഷ്യരെയും സ്നേഹിക്കുക തുടങ്ങിയ ആശയങ്ങളാണ് കാണുവാൻ സാധിക്കുക. പക്ഷേ, ക്രിസ്തീയ സഭകൾ ഈ ആശയങ്ങൾ വേണ്ടത്ര പ്രാധാന്യത്തോടെ ഇപ്പോഴും എടുത്തിട്ടില്ല. Christianity is wrong in narrow minded concern for Christians Only എന്നുള്ളത് എന്റെയൊരു ശക്തിയായ കൺവിക്ഷൻ ആണിപ്പോഴും, അത് വളർന്നു

വന്നിട്ടേയുള്ളു. എന്റെ വീക്ഷണം തുറന്നു പറയുമ്പോൾ ക്രിസ്ത്യാനികളുമായിട്ടാണ് വലിയ അന്തരം വരുന്നത്. കിസ്ത്യാനികളുടെ വീക്ഷണം ഇപ്പോഴും വളരെ ഇടുങ്ങിയതാണ്. അവരെപ്പറ്റി മാത്രമേ ദൈവത്തിനു വിചാരമുള്ളു എന്നൊരു ചിന്തയാണ് അവർക്കുള്ളത്. അത് വരുന്നതുകൊണ്ട് ക്രിസ്തീയ ചിന്തകളും എന്റെ ചിന്തയും തമ്മിൽ ഒരു ടെൻഷൻ വരുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, എന്റെ ചിന്ത 'നാമധേയ ക്രിസ്ത്യാനി' കളുടെ ചിന്തയേക്കാൾ ക്രിസ്തീയമാണെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

ദൈവം എല്ലാ മനുഷ്യരെപ്പറ്റിയും കരുതലുള്ളവനാണ്. ഭാരതീയരെപ്പറ്റി മാത്രമല്ല, പാശ്ചാത്യരെപ്പറ്റി മാത്രമല്ല, എല്ലാവരെയും ഒരുപോലെ കരുതലുള്ളവനാണ്. അതുകൊണ്ട് എല്ലാവർക്കും കൂടി സ്വീകാര്യമായ ഒരു ചിന്താരീതിയിൽ പോയി ഒരു പുതിയ നാഗരികത പടുത്തുയർത്തണമെന്ന ചിന്താഗതിയാണ് എനിക്കുള്ളത്. അത് ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെങ്കിലും, ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത് സ്വീകരിക്കണമെന്ന് ഞാൻ മറ്റുള്ളവരോട് ആവശ്യപ്പെടുകയില്ല. അവർക്കു തന്നെ സ്വീകാര്യമായ മറ്റ് അടിസ്ഥാനങ്ങളിൽ അവർക്കത് സ്വീകരിക്കുവാൻ സാധിക്കണം. മനുഷ്യരാശിയെ മുഴുവൻ ഒന്നായി കണ്ടുകൊണ്ട് മനുഷ്യരാശിയെ സ്നേഹിക്കണം. അതിന്റെ പാരമ്പര്യത്തിലുള്ള എല്ലാ നല്ല കാര്യങ്ങളും നമുക്കൊരുമിച്ച് ആസ്വദിക്കണം. അതിനെ അഭിനന്ദിക്കണം എന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണുള്ളത്.

❑ *അങ്ങയുടെ ജീവിതയാത്രയുടെ ലക്ഷ്യം എന്താണ്?*

ജീവിതയാത്രയ്ക്ക് ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യം, അതായത് ഞാൻ എത്തിച്ചേരേണ്ടുന്ന ഒരു ലക്ഷ്യമില്ല. എനിക്ക് ചെന്നുചെരേണ്ട സ്ഥലത്ത് ദൈവം എന്നെ കൊണ്ടുചെന്ന് ചേർത്തു കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അതായത് ദൈവത്തിൽ വസിക്കുവാനും, ദൈവത്തിൽ ആശ്വസിക്കുവാനും, ദൈവത്തിൽ ആഹ്ലാദിക്കുവാനുമുള്ള അവസരമാണ് ജീവിതലക്ഷ്യം. അതിനപ്പുറത്ത് എവിടെയും ചെന്നെത്താനില്ല. ദൈവം തന്നെ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊള്ളും. എല്ലാവരെയും കൂടെ ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊള്ളും. ഞാൻ മാത്രമായിട്ട് ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യത്തിൽ ചെന്നുചെരേണ്ട ആവശ്യമൊന്നുമില്ല. എല്ലാ സൃഷ്ടിക്കും കൂടെ ഒരു ലക്ഷ്യമേയുള്ളു. എല്ലാം കൂടെ ദൈവത്തിന്റെ ഒരു പ്രകടനമായിട്ട് – ദൈവത്തിന്റെ മാനിഫെസ്റ്റേഷൻ – കാണപ്പെടണം. അതിനുവേണ്ടി തിന്മ നീങ്ങിപ്പോകണം. ഐക്യം വരണം. ഐക്യവും നന്മയും ഈ സൃഷ്ടിക്ക് പൂർണ്ണമായും വന്നു ചേരണം. അപ്പോഴാണ് ദൈവം അതിൽ പ്രത്യക്ഷമായി കാണപ്പെടുക. അതാണ് എന്റെയും ജീവിതലക്ഷ്യം. അതേയുള്ളു. ദൈവത്തിന്റെ രാജ്യം വരണമെന്നല്ലാതെ എനിക്കൊന്നും സാധിക്കണെമെന്നില്ല.

❑ ***ദൈവസന്നിധിയിലേക്കുള്ള അങ്ങയുടെ തീർത്ഥാടനത്തിന്റെ അവസാനം എങ്ങനെയാണ്?***

തീർത്ഥയാത്രയുടെ അന്ത്യം എന്നു പറയുന്നത് ദൈവസന്നിധിയിൽ ചെന്നുചേരുക എന്നതേയുള്ളു. അത് ദൈവം അനുവദിച്ചാൽ ചെല്ലാൻ സാധിക്കും. അത്രയേ സാധിക്കുകയുള്ളു. മനുഷ്യന്റെ ശ്രമംകൊണ്ട് തന്നെയൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല.

❑ ***ദൈവസന്നിധിയിൽ എത്തിച്ചേരുന്നത് മരണത്തിലൂടെയാണോ?***

മരണം കൊണ്ട് മാത്രമൊന്നും ചെല്ലുകയില്ല. ജീവിതത്തിനകത്തു തന്നെ ദൈവത്തിനു പ്രസാദകരമായിട്ട് ജീവിച്ചെങ്കിലേ സാധിക്കുക യുള്ളു.

❑ ***സ്വർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള തിരുമേനിയുടെ മനസിലാക്കൽ എങ്ങ നെയാണ്?***

പിതാക്കന്മാർ അക്കാര്യത്തിൽ വളരെ വ്യക്തതയുള്ളവരാണ്. നമ്മുടെ അഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് അനുഭൂതമാകുന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിന് അപ്പുറ ത്തുള്ള Reality. അത് ഇവിടെത്തന്നെ ആകാം. പക്ഷേ, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കൊണ്ട് കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതിന്റെ അപ്പുറത്തുള്ള Reality യാണ് സ്വർഗ്ഗം.

❑ ***കടന്നുവന്ന വഴികളിൽ ലഭിച്ച മുഖ്യപ്രചോദനം എന്തായിരുന്നു?***

കടന്നുവന്ന വഴികളിൽ എന്റെ വിശ്വാസം തന്നെയാണ് പ്രധാനമായും എനിക്ക് പ്രചോദനം നൽകിയിട്ടുള്ളത്. 1948-ൽ ഞാൻ ദൈവത്തോട് ഒരു പ്രതിജ്ഞ പോലെ ചെയ്തതാണ്, ആ വഴിയിൽ നടന്നുകൊള്ളാമെ ന്നുള്ളത്. അത് അൽമായക്കാരനായാലും പട്ടക്കാരനായാലും, ആ വഴി യിൽ കൂടി പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്ന് മാത്രമേ എന്റെ പ്രതിജ്ഞയുള്ളൂ. അല്ലാതെ പട്ടക്കാരനാകണമെന്ന് അന്നേരമേ ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. മേൽപട്ടക്കാരനാകണമെന്നൊന്നും വിചാരിച്ചില്ല. ഞാൻ ദൈവത്തെ അനുസരിച്ചു. ഞാൻ ദൈവത്തിന്റെ വഴികളിൽ നടന്നു എന്നല്ലാതെ വേറെ പ്രത്യേകിച്ച് പ്രചോദനമൊന്നുമില്ല. എന്നെ വിളിച്ച വഴിയിൽ കൂടി, ഞാൻ എത്ര പ്രാവശ്യം തന്നെ വീണു പോയാലും, എന്നെ ഉണർത്തിയെഴു ന്നേൽപ്പിച്ച്, ശരിയായ വഴികളിൽ കൂടി കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊണ്ടിരി ക്കുകയാണ്. അതല്ലാതെ വേറെ പ്രത്യേകിച്ച് ഒരു പ്രചോദനം ഒരാളിൽ നിന്നും കിട്ടിയെന്നു പറയുവാൻ എനിക്കില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കി ലുമൊരു പുസ്തകത്തിൽ നിന്നും കിട്ടിയെന്നു പറയുവാനുമെനിക്കില്ല.

❑ ***പിൻതിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ ജീവിതത്തിലെ നേട്ടങ്ങളെ എങ്ങ നെയാണ് വിലയിരുത്തുന്നത്?***

അങ്ങനെയൊരു ചിന്തയില്ല. ജീവിതമെന്നു പറയുന്നത് ഏതാനും കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കാൻ വേണ്ടി ഉള്ളതാണെന്ന് അർത്ഥമില്ല. അങ്ങനെ എനിക്കു നോട്ടമില്ല. കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ നേട്ടങ്ങളെ വിലയിരുത്തിയിട്ട്, ഞാനിങ്ങനെ ചെയ്തു എന്ന് ചിന്തിക്കാനാഗ്രഹമില്ല. എന്താണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്? ഞാൻ കുറച്ചു കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തു. എന്റെ ബലഹീനതകൾ കൊണ്ട് മറ്റു ചില കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുവാൻ സാധിച്ചില്ല എന്നല്ലാതെ, ഞാൻ ചെയ്ത കാര്യങ്ങൾ ഇന്നയിന്നതൊക്കെയുണ്ടെന്ന് ലിസ്റ്റ് എഴുതിയുണ്ടാക്കി ജയിക്കാൻ ഞാനില്ല.

❑ ***പൗരസ്ത്യ സഭാപിതാക്കന്മാരുടെ ചിന്തകളിൽ ആകൃഷ്ടനായത് എങ്ങനെയാണ്?***

പിതാക്കന്മാരുടെ പഠിപ്പിക്കലുകൾ എന്താണെന്നു പഠിക്കണം, അപ്പോസ്തോലന്മാർ പഠിപ്പിച്ചത് വേദപുസ്തകത്തിൽ മാത്രമല്ല പിതാക്കന്മാരുടെ ചിന്തയിലും കാണുമെന്ന് എനിക്കൊരു പ്രതീക്ഷയുണ്ടായിരുന്നു. അതനുസരിച്ച് പാശ്ചാത്യ പിതാക്കന്മാരായ അഗസ്റ്റിൻ മുതലായവരെയൊക്കെ ഞാൻ പഠിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ പഠിപ്പിക്കലുകൾ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിന് വിരുദ്ധമായാണ് ഞാൻ കണ്ടത്. അഗസ്റ്റിന്റെ പഠിപ്പിക്കലുകൾ വലിയ തെറ്റാണെന്നു തന്നെയാണ് ഇപ്പോഴും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നത്. അതേസമയത്ത് പൗരസ്ത്യ പിതാക്കന്മാരെന്നു പറയുന്നവരുടെയിടയിൽ കപ്പദോക്യൻ പിതാക്കന്മാരെന്നു പറയുന്ന മൂന്നു പേര് ഏറ്റവും പണ്ഡിതന്മാരായിരുന്നു, പഠിച്ചവരായിരുന്നു.

വലിയ മാർ ബസ്സേലിയോസ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരനായ ഗ്രീഗോറിയോസ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സതീർത്ഥ്യനായ ഗ്രീഗോറിയോസ് എന്നീ മൂന്നു പിതാക്കന്മാരാണ് 'കപ്പദോക്യൻ പിതാക്കന്മാർ' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നവർ. സഭാവിശ്വാസം വഴിതെറ്റി അബദ്ധ വിശ്വാസത്തിലേക്ക് പോയ സമയത്ത് - നാലാം ശതാബ്ദത്തിൽ - സഭയെ വീണ്ടും വിശ്വാസത്തിലേക്ക് തിരികെ കൊണ്ടുവന്നത് അത്താനാസ്യോസ് ആണെന്നു പാശ്ചാത്യർ പറയുമെങ്കിലും എന്റെ മനസ്സിലാക്കലിൽ ഈ മൂന്നു പിതാക്കന്മാർ ആണ്. വേദശാസ്ത്രപരമായി പ്രശ്നങ്ങൾ മുഴുവൻ കണ്ട്, അതിന്റെ അടിത്തറ മുഴുവൻ ദർശിച്ച് ആദ്ധ്യാത്മികതയും ഈ ലോകജീവിതവും തമ്മിലൊരു അനുരഞ്ജനം ഉണ്ടാക്കി, ഒരു ബഹുമാനിക്കത്തക്ക ക്രിസ്തീയ വേദശാസ്ത്രം ഉണ്ടാക്കിയത് ഈ നാലാം ശതാബ്ദത്തിലെ പിതാക്കന്മാരാണ്. പക്ഷേ, പാശ്ചാത്യർ അതിനെ തള്ളിക്കളഞ്ഞിട്ട് അഗസ്റ്റിന്റെ വേദശാസ്ത്രം മാത്രം പിടിച്ചുകൊണ്ട് മുമ്പോട്ടു പോകുകയും, പിന്നീട് അരിസ്റ്റോട്ടിലിന്റെ ഫിലോസഫിയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി വേദശാസ്ത്രം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തതുമൂലം അവർക്ക് വഴിതെറ്റിപ്പോയി. തിരിച്ചു സഭ വരണമെങ്കിൽ പിതാക്കന്മാരുടെ



നിസ്സായിലെ വി. ഗ്രീഗോറിയോസ്

പഠിപ്പിക്കലുകൾ പഠിച്ചെങ്കിലേ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഈസ്റ്റേൺ ഓർത്ത ഡോക്സ് സഭകളിൽ (ഗ്രീക്ക് സഭകൾ) അതിന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ ചിലതൊക്കെയുണ്ടെങ്കിലും ആ സഭകൾക്കും മനുഷ്യരാശിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്ത നഷ്ടപ്പെട്ടു പോയി. അതുകൊണ്ട് അവരുടെയെല്ലാം ചിന്തകളിൽ ഈ ഒരു അടിസ്ഥാനപരമായ തെറ്റുണ്ട്.

ഭൗതികസംസ്ക്കാരം നല്ലതുപോലെ ശീലിച്ചിട്ടുള്ളവരായിരുന്നു കപ്പദോക്യൻ പിതാക്കന്മാർ. അതുകൊണ്ട് അവരുടെ ചിന്തയിൽ ആശ യങ്ങൾ കാണുമെന്നുള്ള വിചാരം കൊണ്ട് ആദ്യം ബസേലിയോസിനെ വിശദമായിട്ട് പഠിക്കുകയും, അതിനുശേഷം ഗ്രിഗറി ഓഫ് നാൻസി യാൻസസിനെ പഠിക്കുകയും, അതിനുശേഷം ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസായെ കണ്ടെത്തുകയുമാണ് ചെയ്തത്. ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെ കണ്ടെത്തിയ പ്പോൾ, അദ്ദേഹമൊരു ഫിലോസഫിക്കൽ തിയോളജിയനാണെന്നും തന്റെ ദർശനങ്ങളെ വളരെ വ്യക്തമായിട്ട് ബൗദ്ധികതലത്തിൽ സ്ഥാപി ച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും എനിക്ക് ആദ്യമെ തന്നെ മനസ്സിലായി. നിസ്സായെപ്പറ്റി പാശ്ചാത്യർ എഴുതിയിട്ടുള്ള പലതും വായിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ മിസ്സിക്കാ ണെന്നു പറയും, സെമി പെലേജിയൻ ആണെന്നു പറയുമെന്നല്ലാതെ നിസായുടെ ദർശനത്തിന്റെ ആന്തരികമായ സത്ത എന്താണെന്ന് അവ ർക്ക് മനസ്സിലായിട്ടില്ലെന്ന് എനിക്ക് തോന്നി. അതുകൊണ്ട് ഞാനതു കൂടു തൽ പഠിക്കുകയും അവസാനം എന്റെ ഡോക്ടറൽ ഗവേഷണ പ്രബന്ധം എഴുതുന്ന സമയത്ത്, അത് കൂടുതൽ വിശദമായിട്ട് വിശകലനം ചെയ്യു കയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസാ പറയുന്നതെല്ലാം അതേപടി ഞാൻ സ്വീകരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥമില്ല. ഒരു വലിയ ദർശനം ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസായിൽ നിന്നും എനിക്ക് കിട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതല്ലാതെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്ധനായ ഒരു അനുയായിയല്ല. പല കാര്യങ്ങ ളിലും അദ്ദേഹം നാലാം ശതാബ്ദത്തിലെ ചിന്തകൾക്ക് അനുസൃതമാ യിട്ട് പലതും എഴുതിയിട്ടുണ്ടാകും. എന്നാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തയിൽ 20-ാം ശതാബ്ദത്തിനപ്പുറത്തും സമകാലിക പ്രസക്തിയുള്ള പല കാര്യ ങ്ങളും ഉണ്ടെന്ന് ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചു.

❑ ***ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെ പഠിച്ചതിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ പറയാമോ?***

ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സാ സൊസൈറ്റി എന്നു പേരുള്ള ഒരു സൊസൈറ്റി ഉണ്ട്. കാർഡിനൽ ദാനിയേലു പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെപ്പറ്റിയുള്ള പഠനം പ്രധാനമായും ആരംഭിച്ചവരിൽ ഒരാളായി രുന്നു. അന്തർദേശീയ പെട്രിസ്റ്റിക് കോൺഫറൻസ് എന്നു പേരുള്ള, ആഗോള വ്യാപകമായി കൂടാറുള്ള പിതാക്കന്മാരുടെ എഴുത്തുകളെപ്പറ്റി യുള്ള വിദഗ്ദരുടെ ഒരു കോൺഫറൻസിൽ, ഏറ്റവുമധികം നമ്മൾ പഠി ക്കേണ്ടത് ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെ ആണെന്ന് അവർ ഒരു തീരുമാനം

ചെയ്തതാണ് ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലം. ആ തീരുമാനത്തിന്റെ ഫലമായി കാർഡിനൽ ദാനിയേലു ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെക്കുറിച്ച് വളരെ കൂടുതൽ പഠിക്കുവാനും എഴുതുവാനും തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകൾ വളരെ പ്രൗഢമാണ്. പുതിയ ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം തന്നെയാണ് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നത്. ആ രചനകളെ ഞാൻ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് ആ സൊസൈറ്റിയുടെ ഒരു അംഗമായി ഞാൻ തീർന്നു. ആ സൊസൈറ്റിയിൽ ഞാൻ പല തവണ പേപ്പറുകൾ അവതരിപ്പിച്ചു. അതു കൂടാതെ ജർമ്മനിയിലെ മ്യൂൺസ്റ്റർ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് എന്നു പേരുള്ള ഒരു ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഉണ്ട്. അവിടെ ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായുടെ രചനകൾ മുഴുവനും ഉണ്ട് എന്നു മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഓരോ വാക്കും classify ചെയ്ത് ഒരു concordance പോലെ വച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു പ്രത്യേക വാക്കെടുത്ത് അത് എത്ര പ്രാവശ്യം ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സാ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് മനസ്സിലാക്കത്തക്കവിധത്തിലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അവിടെ പോയിരുന്നാണ് ഞാൻ എന്റെ ഡോക്ടറൽ ഗവേഷണ പ്രബന്ധം എഴുതിയത്. ആ സമയത്ത് എനിക്ക് ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ പഠിക്കുവാനും മനസ്സിലാക്കുവാനും സാധിച്ചു. കൂടുതൽ പഠിക്കുന്തോറും അദ്ദേഹത്തെ പാശ്ചാത്യ വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ പൊതുവെ നന്നായിട്ട് മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല എന്നും, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിലുള്ള പ്രൗഢമായ ആശയങ്ങൾ പുറത്തുകൊണ്ടുവരേണ്ടതാവശ്യമാണെന്നും ബോദ്ധ്യമായി.

❑ ***കോസ്മിക് മാൻ എന്ന പുസ്തകത്തെക്കുറിച്ച്?***

കോസ്മിക് മാൻ എന്റെ ഡോക്ടറൽ ഗവേഷണ പ്രബന്ധത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ആണ്. ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സായുടെ പഠിപ്പിക്കലുകളുടെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് ഞാൻ അതിനകത്ത് സംഗ്രഹിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതായത് ഈശ്വരനും മനുഷ്യനും പ്രപഞ്ചവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എന്താണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച്. ഈശ്വരനും പ്രപഞ്ചവും മനുഷ്യനും മൂന്നും മൂന്നാണ് എന്നുള്ള ചിന്താഗതിയ്ക്കാണ് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രാബല്യമുള്ളത്. അങ്ങനെ മൂന്നായിയിരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. പ്രപഞ്ചവും മനുഷ്യനും രണ്ടല്ല. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ് മനുഷ്യൻ. മനുഷ്യനെ കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിന് ഈശ്വരനു പുറത്ത് സ്വതന്ത്രമായി നിൽക്കുവാൻ വേറെ ഒരിടത്തും സ്ഥലമില്ല. പ്രപഞ്ചത്തിനും മനുഷ്യനും കൂടെ ഈശ്വരന്റെ പരിധിയ്ക്കകത്തേ നിൽക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. ഈശ്വരനും മനുഷ്യനും പ്രപഞ്ചവും കൂടെ ഒരു Single Reality-യുടെ മൂന്ന് aspects ആണ് എന്നുള്ളത് ഗ്രിഗറി ഓഫ് നിസ്സാ വളരെ വ്യക്തമായിട്ട് പറയുന്നുണ്ട്. അതാണ് ഞാൻ എന്റെ dissertation-ലും കാണിച്ചിരിക്കുന്നത്.

❑ ***ദൈവശാസ്ത്രത്തോടൊപ്പം ഭൗതികശാസ്ത്രങ്ങളിലും അവഗാഹം നേടുവാനുള്ള അങ്ങയുടെ അടങ്ങാത്ത ത്വരയുടെ കാരണമെന്താണ്?***

വേദപുസ്തകപരമായ അറിവു കൊണ്ടു മാത്രം ക്രിസ്തുവിന്റെ ലോകത്തെ ശരിക്ക് അറിയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നത് എനിക്ക് ഉത്തമ വിശ്വാസമുള്ള ഒരു കാര്യമാണ്. വേദപുസ്തകപരമായ വിജ്ഞാനം അടിസ്ഥാനപരമാണെങ്കിലും ഭൗതികവിജ്ഞാനമില്ലാതെ പല കാര്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുവാനോ, ലോകത്തിൽ ദൈവം എന്താണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാനോ, വേദശാസ്ത്രം ഉണ്ടാക്കുവാനോ സാധിക്കുകയില്ല. സഭാപിതാക്കന്മാരുടെ ജീവിതമൊക്കെ പരിശോധിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ, മറ്റുള്ള ആരെയുംകാൾ കൂടുതൽ ഭൗതികവിജ്ഞാനം അവർക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മനസിലാകും. സെന്റ് ബേസിൽ, സെന്റ് ഗ്രിഗറി തുടങ്ങിയവരൊക്കെ വായിക്കാത്ത പുസ്തകങ്ങളില്ല!

അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ ഭൗതിക വിജ്ഞാനങ്ങളിൽ നല്ലയൊരു ഗ്രാഹ്യമില്ലാതെ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തെ മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നുള്ള ബോധ്യം എനിക്ക് വന്നു. എന്റെ അദ്ധ്യാപകരൊക്കെ പഠിപ്പിച്ചത് അങ്ങനെയല്ലായിരുന്നു. വേദപുസ്തക വിജ്ഞാനം മതി, മറ്റൊന്നും വേണ്ട എന്നായിരുന്നു അവരുടെ അഭിപ്രായം. പക്ഷേ, ഞാൻ പിതാക്കന്മാരെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് എനിക്ക് വ്യക്തിപരമായിട്ട് ഇക്കാര്യം ബോധ്യം വന്നത്. പിതാക്കന്മാർ, കിട്ടാവുന്ന പുസ്തകങ്ങളുടെ സംഖ്യ ചുരുക്കമായിരുന്നിട്ടും അതെടുത്ത് വായിക്കുകയും, ജനങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുകയും, ജനങ്ങളെ അതുമായിട്ട് ബന്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു.

ക്രിസ്തുവിന്റെ മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള സ്നേഹം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് മനുഷ്യരാശിക്കു വേണ്ടി മാത്രമാണ്, അല്ലാതെ സഭയ്ക്കു വേണ്ടിയല്ല എന്നുള്ളത് എനിക്ക് ഉത്തമബോധ്യം വന്നതുകൊണ്ടാണ്, ഞാൻ ഭൗതികവിജ്ഞാനങ്ങളിലുള്ള എന്റെ ജ്ഞാനം അല്പമൊന്ന് വികസിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്. ഓക്സ്ഫഡിലെ പഠനകാലത്ത്, അവിടുത്തെ പ്രൊഫസേഴ്സും മറ്റും തീരെ ഹൃദയവിശാലതയില്ലാത്തവരാണെന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യമായി. അവരുടെ ചിന്താഗതി വളരെയധികം ഇടുങ്ങിയതായിരുന്നു. അപ്പോൾ അതിനെയെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട് ഒരു ക്രിസ്തീയ ദർശനമുണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, പിതാക്കന്മാരാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത്. അവരുടെ ദർശനം വളരെ പരന്നതും വിശാലവുമാണ്. പിതാക്കന്മാർ വളരെ പാണ്ഡിത്യമുള്ളവരായിരുന്നു, അറിവുള്ളവരായിരുന്നു.

❑ ***തിരുമേനിയുടെ ദർശനം ആദ്യം പിതാക്കന്മാരിൽ തുടങ്ങിയിട്ട് പിന്നീട് കൂടുതൽ ശക്തി പ്രാപിച്ചത് എങ്ങനെയാണ്?***

ഓരോ പുതിയ വഴികളിലൂടെ ഞാൻ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ മൂന്നു വർഷത്തിനിടയിലും ഞാനൊരു പുതിയ വഴി കണ്ടെത്തുകയും മനുഷ്യരാശിയിൽ നിന്ന് കുറെയെങ്കിലും അതിനെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ സ്വഭാവം പണ്ടു മുതലേ എനിക്കുള്ളതാണ്. 1950-ലാണ് ഞാൻ ആദ്യമായി അമേരിക്കയിൽ ചെന്നത്. അന്ന് ഞാൻ പ്രഥമ പരിഗണന നൽകിയത് അമേരിക്കൻ ഇൻഡ്യൻസിന്റെ സംസ്ക്കാരവും കറുത്ത വർഗ്ഗക്കാരുടെ സംസ്ക്കാരവും പഠിക്കുവാനാണ്. ഇത് രണ്ടും പഠിക്കുവാൻ ഒരുപാട് ശ്രമിച്ചു. ഒരുപാടു കാര്യങ്ങൾ അതിൽ നിന്നു തന്നെ മനസ്സിലായി. ഓരോ സ്ഥലത്തും പോകുമ്പോൾ, സാധാരണയായിട്ട് എല്ലാവരും പറയുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ പുറകെയല്ല ഞാൻ പോകുന്നത്. ജനങ്ങൾ ചിന്തിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും, പുതിയതും, അനുഭവ പരിചയമില്ലാത്തതുമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുവാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്നല്ലാതെ ഒരു പ്രത്യേക പോയിന്റിൽ അല്ല അത് തുടങ്ങുന്നത്.

❑ ***നിയോ പ്ലേറ്റോണിസം പഠിക്കുന്നതിൽ തിരുമേനി കാട്ടുന്ന താത്പര്യത്തിന്റെ കാരണം എന്താണ്?***

നിയോ പ്ലേറ്റോണിസം എന്നു പറയുന്നത് ക്രിസ്തുവിനു ശേഷം മൂന്നാം ശതാബ്ദത്തിൽ അലക്സാണ്ട്രിയായിലും പിന്നീട് റോമിലും ആതൻസിലും ഒക്കെ ഉണ്ടായ വളരെ ഉയർന്ന പ്രൗഢമായ ഒരു തത്വചിന്താ സമ്പ്രദായമാണ്. ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിന്റെ മൽസരക്കാരായിട്ട് രണ്ട് തരത്തിലുള്ള വിശ്വാസങ്ങളാണ് അന്ന് ഉണ്ടായിരുന്നത്. അതിൽ philosophically trained ആയിട്ടുള്ളത് നിയോ പ്ലേറ്റോണിസമായിരുന്നു. അതൊരു മതമായിരുന്നു. മതവും ദർശനവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം അന്നില്ലായിരുന്നു. അതു കൂടാതെ ഗ്നോസ്റ്റിസിസം എന്നു പറയുന്ന വേറൊരു സമ്പ്രദായവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതും ക്രിസ്റ്റ്യാനിറ്റിയുടെ എതിരായിട്ടുള്ള ഒരു മതമായിരുന്നു. ഇതു മൂന്നും തമ്മിലുള്ള ഒരു സംവാദത്തിനകത്താണ് ക്രിസ്റ്റ്യാനിറ്റി തന്നെ അതിന്റെ ആശയങ്ങളെ എല്ലാം വ്യക്തമാക്കിയത് എന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണ് നിയോ പ്ലേറ്റോണിസം പഠിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ താത്പര്യം കാട്ടിയത്.

ഇന്റർനാഷണൽ സൊസൈറ്റി ഫോർ നിയോപ്ലേറ്റോണിക് സ്റ്റഡീസിന്റെ ഇന്ത്യൻ ചാപ്റ്ററിന്റെ പ്രസിഡന്റായി പത്തുപതിനഞ്ച് വർഷം മുമ്പ് എന്നെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. അതിന്റെ ഫലമായിട്ട് കൂടുതൽ അതേക്കുറിച്ച് പഠിക്കുകയും പല അന്തർദേശീയ സമ്മേളനങ്ങളിലും പ്രബന്ധങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഈയിടെ ഡൽഹിയിൽ നിയോപ്ലേറ്റോണിസവും ഭാരതീയ ചിന്തയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു സെമിനാർ നടക്കുകയുണ്ടായി. അതിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചത് ഞാനാണ്. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നല്ല പണ്ഡിതന്മാരെല്ലാം വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

മൂന്നാം ശതാബ്ദത്തിൽ പ്ലോട്ടിനസ്, അതിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രീക്ക് ഫിലോസഫിയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി ഒരു ഫിലോസഫി ഉണ്ടാക്കിയതിൽ പൗരസ്ത്യ സ്വാധീനം, പ്രത്യേകിച്ച് ഭാരതീയ ചിന്തയുടെ സ്വാധീനം ഉണ്ടോ എന്നത്, കുറെക്കാലമായിട്ടുള്ള ഒരു ചോദ്യമാണ്. അതിനെക്കുറിച്ചായിരുന്നു ഈ സമ്മേളനം. അതിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കാൻ ഒരു ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതുകൊണ്ട് പല കാര്യങ്ങളും കൂടുതൽ പഠിക്കുവാനും ചിന്തിക്കുവാനും മനസിലാക്കുവാനും സാധിച്ചു. അതിന്റെ ഒരു റിപ്പോർട്ട് ഞാൻ ഇപ്പോൾ എഡിറ്റ് ചെയ്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ കൊടുത്തു.

❑ ***പ്രസ്തുത സമ്മേളനത്തിൽ തിരുമേനി അവതരിപ്പിച്ച ആശയം എന്തായിരുന്നു?***

അതിനകത്ത് ഞാൻ അവതരിപ്പിച്ച പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയം ചിന്തയ്ക്ക് തദ്ദേശീയത എപ്പോഴും കൽപിക്കുന്നത് ശരിയല്ല എന്നായിരുന്നു. സത്യം സത്യമാണെങ്കിൽ അതിൽ ഇന്ത്യൻ സത്യം യൂറോപ്യൻ സത്യം അല്ലെങ്കിൽ അലക്സാണ്ട്രിയൻ സത്യം എന്നിങ്ങനെ വേറെയില്ല. ഒരേ സത്യം തന്നെയാണ് ഈ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിലും ആളുകൾ പഠിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. പലപ്പോഴും പൊതുവായ ആശയങ്ങൾ എല്ലായിടത്തും കണ്ടെന്നു വരും. നമ്മൾ ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യൻ എന്നു പറയുന്ന പല ആശയങ്ങളും പഴയ കാലത്ത് യൂറോപ്പിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. യൂറോപ്പും പൂർണ്ണമായും ഭാരതീയ സ്വാധീനം ഇല്ലാതെയല്ല ജീവിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് ഭൂമിശാസ്ത്രം അല്ല പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്. നിയോ പ്ലേറ്റോണിസവും ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയും തമ്മിൽ എവിടെയെല്ലാമാണ് യോജിക്കുന്നത് എന്നു കണ്ടുപിടിച്ചാൽ മതി, ഒന്ന് മറ്റതിൽ നിന്നും ഉണ്ടായതാണോ എന്നത് കൃത്യമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്ന നിലപാടാണ് ഞാൻ എടുത്തത്.

❑ ***ഇന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസരീതി മനുഷ്യനെ വഴിതെറ്റിക്കുന്നു എന്ന് തിരുമേനി ചിന്തിക്കുന്നുണ്ടോ?***

ഡബ്ലിയു. സി. സി. സ്റ്റാഫിലിരിക്കുന്ന സമയത്ത് 'വിദ്യാഭ്യാസ' സംബന്ധമായി കുറച്ച് കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യണമെന്ന് വിചാരിച്ചു. പക്ഷേ, അക്കാര്യത്തിൽ വളരെയൊന്നും മുമ്പോട്ട് പോകുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതായത് ലോകത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതികൾ മുഴുവൻ മനുഷ്യനെ വഴിതെറ്റിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസരീതികളാണ് എന്നുള്ള വിശ്വാസം

എനിക്കുണ്ട്. എന്നെപ്പോലെ അങ്ങനെ വിശ്വാസമുള്ള വേറെയാളുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പൗലോ ഫ്രേയുടെ വീക്ഷണം വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന് സ്കൂളിൽ എന്തു സംഭവിക്കുന്നു എന്നതിൽ താല്പര്യമില്ലായിരുന്നു. സാക്ഷരതാ പരിപാടിയിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന് ഏറെ താല്പര്യവും ആശങ്കകളും ഉണ്ടായിരുന്നത്. അതൊരു ചെറിയ ഭാഗമേ ആകുന്നുള്ളൂ. മനുഷ്യന്റെ സംസ്ക്കാരത്തെ മുഴുവൻ കരുപ്പിടിപ്പിക്കുന്നത് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളാണ്. ആ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ കരിക്കുലം മാറ്റിയെടുക്കുക എന്നുള്ളത് ഒരു വലിയ പ്രശ്നമാണ്. അത് ഏറ്റെടുക്കുവാൻ ഡബ്ലിയു. സി. സി. ക്ക് ധൈര്യം ഉണ്ടായില്ല. ഞാനതിന് ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, ഉപരിപ്ലവമായ രീതിയിലാണ് അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടി പോയത്. അപ്പോഴേക്ക് എന്റെ കാലാവധിയും തീരാറായി എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് എനിക്ക് അക്കാര്യത്തിൽ വിജയിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

ഒരു ആശയം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു വരിക, പ്രചരിപ്പിക്കുക എന്നീ കാര്യങ്ങളേ ഡബ്ലിയു. സി. സി യെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഗവൺമെന്റുകളാണ് നടപ്പാക്കേണ്ടത്. ആശയം വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു വന്നാൽ ഡബ്ലിയു. സി. സി. സഭകളെ നിർബന്ധിക്കുകയില്ല. ഡബ്ലിയു. സി. സി. ജനങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കും; പ്രത്യേകിച്ച് ക്രിസ്ത്യാനികളേയും ക്രിസ്തീയ സഭകളേയും. വിദ്യാഭ്യാസരീതികൾ മാറണം എന്നുള്ളത് ജനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ, പിന്നീട് ജനങ്ങളാണ് അത് മാറ്റുവാൻ മുമ്പോട്ട് വരേണ്ടത്. അല്ലാതെ ഡബ്ലിയു. സി. സി. ക്ക് ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. രാഷ്ട്രീയ ശക്തിയൊന്നും അതിനില്ല. പൗലോ ഫ്രേയാണ് ഡബ്ലിയു. സി. സി. യുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിന്റെ മിക്കവാറും കാര്യങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തത്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന് സ്കൂൾ - കോളജ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ യാതൊരു താൽപ്പര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഇപ്പോഴത്തെ സ്കൂളുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ എഴുത്തും വായനയുമൊക്കെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട് എന്നുള്ളതല്ലാതെ അവർക്ക് ഒരു ഇമാജിനേഷൻ ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല, ക്രിയേറ്റിവിറ്റി ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല, കലാവൈഭവം ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല. ചുറ്റുമുള്ള സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ പ്രശ്നങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുവാനുള്ള കഴിവ് കുട്ടികൾക്ക് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടതാണ്. അവരെ ഒരു പ്രത്യേക ലോകത്തിൽ, പുസ്തകങ്ങൾ മാത്രമുള്ള ഒരു പ്രത്യേക ലോകത്തിൽ വളർത്തിക്കൊണ്ടു വരികയാണിപ്പോൾ. അതുകൊണ്ട് ലോകത്തിലുള്ള യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെക്കാണുവാൻ കണ്ണു തുറക്കുവാൻ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുന്നില്ല. സയൻസും ടെക്നോളജിയും വേണം. അതേസമയത്ത് കൾച്ചറും

ക്രിയേറ്റിവിറ്റിയും കൂടെ ഡവലപ് ചെയ്യണം. യാഥാർത്ഥ്യം എന്താണെന്നുള്ളത് മനസ്സിലാക്കുവാനുള്ള കഴിവ് കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണം. ഇതായിരുന്നു എന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ വീക്ഷണം. അതിതുവരെ നടന്നിട്ടില്ല. എങ്ങും നടന്നിട്ടില്ല. ഒരിടത്തും നടക്കുന്നില്ല. ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെന്റു പോലും ഈ തത്വം സ്വീകരിക്കുന്നില്ല. എന്റെ നിറവേറപ്പെടാത്ത ഒരു ആഗ്രഹമാണിത്.

എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ലോകമെങ്ങുമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സാംസ്ക്കാരികവേദികളെല്ലാം തന്നെ ഇന്ന് സർഗ്ഗവിമുഖമാണ്, കലാസൃഷ്ടിയിൽ ദുർബലമാണ്. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തും സാംസ്ക്കാരികരംഗത്തും വഴി തെറ്റി ഉഴലുന്ന പ്രതീതിയാണെനിക്ക് ലഭിക്കുന്നത്. സർഗാത്മകങ്ങളും ചമൽക്കാരചതുരങ്ങളുമായ ഭാവനാകൃതികൾ കലയിലും സാഹിത്യത്തിലും രൂപംകൊള്ളുന്നില്ലെന്നല്ല ഞാൻ പറയുന്നത്. പക്ഷേ, മനുഷ്യരാശിയെ ആവരണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വലിയ ഇരുട്ടിനകത്ത് പ്രകാശം പരത്തി വഴി കാണിക്കുവാൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും സംസ്ക്കാരത്തിനും വേണ്ടത്ര സാധിക്കുന്നില്ലെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം.

വിദ്യാഭ്യാസവേദിയേയും സാംസ്ക്കാരികവേദിയേയും നിഷ്പന്ദവും നിഷ്ക്രിയവുമാക്കുന്ന മൂന്നു പരസ്പരബന്ധിത ഘടകങ്ങൾ ഞാൻ കാണുന്നു. മൂന്നും കൂടി ചേരുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നത് വ്യക്തിയുടേയും സമൂഹത്തിന്റേയും ഒരുമിച്ചുള്ള ഐതര്യമാണ്. ഈ ഐതര്യം ഇന്ന് ഒരു സാർവ്വത്രിക പ്രതിഭാസമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ലോകത്തിൽ മനുഷ്യരാശിയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഈ വിധമുള്ള സാർവ്വത്രിക ഐതര്യം സാധാരണ സംഭവിക്കാറില്ല. കാരണം, തദ്ദേശീയ സംസ്ക്കാരങ്ങൾ സ്വയംപര്യാപ്തതയുള്ളവയും ഇന്നത്തെപ്പോലെ സാർവ്വത്രിക സംസ്ക്കാരത്താൽ വിഴുങ്ങപ്പെടാതെ കുറെയൊക്കെ ചെറുത്തു നിൽക്കുവാൻ കരുത്തുള്ളവയുമായിരുന്നു.

ഇന്ന് ലോകകമ്പോളം ഏക കമ്പോളമായി പരസ്പരബന്ധിതമാകുന്നതോടെ, അതിനുചേർന്ന ഒരു ലോകസംസ്ക്കാരവും ഉടലെടുക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ കമ്പോള സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ കൊടുങ്കാറ്റിൽ തനതായ സർഗ്ഗാത്മകതയുള്ള ഒരു വ്യക്തിയ്ക്കോ ഒരു തദ്ദേശീയ സംസ്ക്കാരത്തിനോ തലയുയർത്തി നില്ക്കാൻ സാധ്യമല്ല എന്ന അവസ്ഥ സംജാതമായിരിക്കുന്നു.

❑ ***ഡബ്ലിയു. സി. സി. യുടെ ഘടന മാറ്റുവാനും ഒരു പരിവർത്തനം സൃഷ്ടിക്കുവാനും ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായോ?***

ഡബ്ലിയു. സി. സി. യുടെ അകത്തുള്ള തെറ്റുകളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുവാനുള്ള ഏറ്റവും പറ്റിയ ആളുകൾ സ്ത്രീകളും യുവജനങ്ങളും

ആയിരുന്നു. അവരെ ബോധവാന്മാരാക്കി അവരെക്കൊണ്ട് ഡബ്ലിയു. സി. സി. യുടെ അകത്തു തന്നെ ഒരു പരിവർത്തനം വരുത്തി, പാശ്ചാത്യ അധീശത്വവും പുരുഷ മേധാവിത്വവുമൊക്കെ മാറ്റിയെടുത്ത് കുറെക്കൂടി ഹ്യൂമൻ ആയിട്ടുള്ള ഒരു ഡബ്ലിയു. സി. സി. സൃഷ്ടിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുറെയൊക്കെ സാധിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ബോസ്സെ എക്യുമെനിക്കൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിലെ പ്രോഗ്രാമുകളിലും യുവജനങ്ങളുടെ പ്രോഗ്രാമുകളിലുമൊക്കെ ഒരുപാട് നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടായി.

❑ ***ഇൻഡ്യൻ സഭകൾക്കു വേണ്ടി എന്തു ചെയ്തു?***

ഇൻഡ്യൻ സഭകൾക്കു വേണ്ടി ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇൻഡ്യയിലുള്ള സി. എസ്. ഐ., സി. എൻ. ഐ. സഭകൾക്കൊക്കെ നല്ല വക്താക്കളുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ ആളുകൾക്ക് അസംബ്ലികളിൽ സംസാരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇൻഡ്യൻ സഭകളുടെ ഒരു വക്താവ് എന്നുള്ള സ്ഥാനം ഞാനൊരിക്കലും എടുത്തിട്ടില്ല. അങ്ങനെ ഒന്നിന്റെ പ്രതിനിധിയാകുവാനും ഞാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. ഏഷ്യൻ, ആഫ്രിക്കൻ, ലാറ്റിനമേരിക്കൻ എന്നിവയിൽ ഒരുമിച്ച് എനിക്ക് താല്പര്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇന്ത്യൻ സഭകളുടെ വക്താവ് എന്ന നിലയിൽ ഞാൻ പ്രവർത്തിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ഇൻഡ്യയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന ഒരാഗ്രഹം മതങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഡയലോഗ് ഉണ്ടാക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്നതായിരുന്നു. ഞാൻ ഡബ്ലിയു. സി. സി. സ്റ്റാഫിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്ന സമയത്ത് ഒരുപാട് ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്; നടന്നില്ല. ധാരാളം എതിർപ്പുകളുണ്ടായി. ഹിന്ദുക്കളോടും ബുദ്ധമതക്കാരോടുമൊക്കെ സംസാരിക്കുവാൻ യൂറോപ്യൻ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് പേടിയാണ്. സംസാരിച്ചാൽ വഴിതെറ്റിപ്പോകുമെന്നാണ് അവരുടെ വിചാരം. ജനീവയിൽ നിന്ന് പോന്നതിനു ശേഷം, ഞാൻ തന്നെ ശ്രമിച്ചാണ് അതുണ്ടാക്കിയത്. മദ്രാസിൽ മതങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഡയലോഗ് പ്രോഗ്രാം ഉണ്ടാക്കി.

❑ ***എക്യുമെനിക്കൽ രംഗത്ത് നൽകിയ പ്രത്യേക സംഭാവനകൾ എന്തൊക്കെയാണ്?***

അന്നത്തെ കാലത്ത് സഭകൾ തമ്മിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കലഹിച്ചും ചീത്ത പറഞ്ഞുമിരുന്നത് മാറ്റി അവരെ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടിയിട്ട് ആരാധനയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം കൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള, ആദ്ധ്യാത്മികതയിൽ അടിസ്ഥാനമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു എക്യുമെനിക്കൽ പ്രസ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കുവാൻ ഒരു ചെറിയ സംഭാവന ചെയ്യുവാൻ എന്നെക്കൊണ്ട് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്രയൊക്കെയേ ഉള്ളൂ. വലിയ കാര്യമായിട്ടൊന്നും ഇല്ല.

❑ ***ഡബ്ലിയു. സി. സി. യിൽ നിന്നു ലഭിച്ച അനുഭവജ്ഞാനം എന്താണ്?***

ലോകത്തെ മുഴുവൻ കാണുവാൻ സാധിച്ചു. സഭകളെ മുഴുവൻ കാണുവാൻ സാധിച്ചു. ലോകത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെന്താണെന്നൊരു ജനറൽ ഡ്രാഫ്റ്റ് കിട്ടി. സയൻസ് ആൻഡ് ടെക്നോളജി, എക്കണോമിക്സ് ആൻഡ് ജസ്റ്റീസ്, എൻവയർമെന്റ് ഇങ്ങനെയുള്ള മൂന്ന് പ്രശ്നങ്ങളാണ് പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്. യുദ്ധങ്ങൾ, ന്യൂക്ലിയർ എനർജി തുടങ്ങിയ മനുഷ്യനെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും സാമാന്യമായ ഒരു അറിവ് കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ബേസിക് ഫണ്ടമെന്റൽ ഇൻഫർമേഷനും ഉണ്ട്. പുസ്തകമൊന്നും നോക്കാതെ, എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ ഇന്നതാണെന്ന് ഏതു വിഷയത്തെക്കുറിച്ചും പറയാൻ സാധിക്കും. എവിടെപ്പോയാലും ഏത് സെമിനാറിനു പോയാലും പ്രസംഗിക്കുവാൻ തയ്യാറെടുത്തിട്ടില്ലെങ്കിലും വിഷമമുണ്ടാകാറില്ല.

❑ ***സെമിനാരി പ്രിൻസിപ്പൽ എന്ന നിലയിൽ ഓർത്തഡോക്സ് സഭയുടെ വൈദിക വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് നേതൃത്വം കൊടുത്തതിനെപ്പറ്റി പറയാമോ?***

1967–ൽ ഞാൻ സെമിനാരിയിൽ വരുമ്പോൾ പ്രിൻസിപ്പൽ ആയിരുന്ന അഭിവന്ദ്യ ഫീലിപ്പോസ് മാർ തെയോഫിലോസ് തിരുമേനി എന്നെ ചാർജ്ജ് ഏൽപ്പിച്ചു. ആ സമയത്ത് ബാലൻസിൽ നീക്കിയിരുപ്പ് ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, അടുത്ത ആഴ്ച സെമിനാരിയിലുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനുള്ള അരി പോലും ഇല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ പ്രിൻസിപ്പലായ ശേഷം ആദ്യം ചെയ്തത് പി. സി. ഏബ്രഹാമിനെയും ഉപ്പൂട്ടിൽ കുഞ്ഞച്ചനെയും കെ. എം. മാത്യുവിനെയും പോലെയുള്ള കുറെ ആളുകളുടെ വീടുകളിൽ പോയി അരി മേടിച്ചുകൊണ്ടു വരികയായിരുന്നു. ഇവർ മൂന്നുപേരും ധാരാളമായി തന്നതുകൊണ്ടാണ് അടുത്തയാഴ്ച സെമിനാരിയിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഭക്ഷണം കഴിച്ചത്. ആ നിലയിൽ നിന്ന് സെമിനാരി വളരെയധികം വളർന്നു കഴിഞ്ഞുവെന്നത് ദൈവത്തിന്റെ കരുണ കൊണ്ട് മാത്രമാണ്. എനിക്ക് സെമിനാരിയെപ്പറ്റി ഒരു വീക്ഷണമുണ്ടായിരുന്നു. ആ വീക്ഷണം നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ ഞാൻ വളരെയധികം ശ്രമിച്ചു. അതായത് ഒരു അദ്ധ്യയന ആലയമായിട്ട് സെമിനാരിയെ ഞാൻ കണ്ടു. ഇതിനെ ഞാനൊരു കമ്മ്യൂണിറ്റിയാക്കിത്തീർത്തു. വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും ഒറ്റ കുടുംബമായി, പരിപൂർണ്ണമായി പരസ്പരം തുറന്ന മനസ്സോടുകൂടി, പറയാനുള്ളതെല്ലാം തുറന്നു പറഞ്ഞ്, എന്നെ വിമർശിക്കേണ്ടവർ എന്നെ വിമർശിച്ച്, പരസ്പരം തെറ്റുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പറഞ്ഞ് ക്ഷമിച്ച്, വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും ഒരു കുടുംബമായി കഴിഞ്ഞു

പോന്നു. ഈ രീതിയിൽ സെമിനാരിയുടെ അടിസ്ഥാനം വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. 1967 മുതൽ 1972 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ അതായിരുന്നു സെമിനാരിയുടെ ഘടന – ഒരു സിംഗിൾ കമ്മ്യൂണിറ്റി. ഒരു വഴക്കും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ധ്യാപകർ തമ്മിലും, അദ്ധ്യാപകരും വിദ്യാർത്ഥികളും തമ്മിലും, വിദ്യാർത്ഥികൾ തമ്മിലും വഴക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഉണ്ടാവുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ തന്നെ പോയി രണ്ടു വശവും കേട്ട് ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ അത് രമ്യതപ്പെടുത്തി ഒരു സിംഗിൾ കമ്മ്യൂണിറ്റിയായി – ആരാധനയിലും പ്രാർത്ഥനയിലും ഉറ്റിരിക്കുന്ന ഒരു കമ്മ്യൂണിറ്റിയായി – ഇതിനെ വളർത്തിയെടുത്തു. പക്ഷേ, അതിനുശേഷം 1972 മുതൽ സഭയിൽ അനേക പ്രശ്നങ്ങളും കലഹങ്ങളും വരുവാൻ തുടങ്ങി. ആ കലഹങ്ങളുടെ ഫലമായി സെമിനാരിയുടെ സിംഗിൾ കമ്മ്യൂണിറ്റിയ്ക്ക് വ്യത്യാസം വന്നപ്പോഴാണ് സെമിനാരിയുടെ ശക്തമായ ഒരു ആദ്ധ്യാത്മിക അടിത്തറ മുഴുവൻ നശിച്ചുപോയത്. അത് വീണ്ടും തിരികെ കൊണ്ടുവന്നാൽ കൊള്ളാമെന്ന് എനിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ട്. സാധിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

❑ ***മെത്രാപ്പോലീത്താ സ്ഥാനത്തേക്കുള്ള ദൈവികവിളിയ്ക്ക് തലകുനിച്ചു കൊടുക്കാനുണ്ടായ കാരണങ്ങൾ എന്തൊക്കെയായിരുന്നു?***

ഞാൻ മെത്രാപ്പോലീത്തായാകുവാൻ വീണ്ടും വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഞങ്ങളാരും കാതോലിക്കാഭാഗത്ത് നിൽക്കുകയില്ല എന്ന് കോലഞ്ചേരി ഭാഗങ്ങളിലുള്ള കുറെ ആളുകൾ പറഞ്ഞു എന്നത് ശരിയാണ്. അത് എന്റെ തീരുമാനത്തിൽ ഒരുവിധത്തിൽ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകമായിട്ടുണ്ട്. അതായത് അവർക്കു കൂടി ഒരു കോൺഫിഡൻസ് ഉള്ള ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്താ സഭയിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ സഭയിൽ നിൽക്കാൻ അവർക്ക് കുറച്ചു കൂടി എളുപ്പമാണെന്ന് പൈലിപ്പിള്ള, ചാക്കോപ്പിള്ള തുടങ്ങിയ കുറെ ആളുകൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ അതിനെ ഞാൻ ഗൗരവമായിട്ട് എടുത്തു. അതു തന്നെയല്ല, ആ സമയത്ത് സഭയിൽ ഇങ്ങനെയൊരു ചുമതല ഞാൻ എടുക്കുന്നത് നല്ലതായിരിക്കുമെന്നുള്ള അഭിപ്രായം മറ്റു പലരിൽ നിന്നുമുണ്ടായി. അത് ഞാൻ സ്വീകരിച്ചു.

❑ ***ആ തീരുമാനം തെറ്റിപ്പോയി എന്നു തോന്നുന്നുണ്ടോ?***

തീരുമാനങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ ഖേദിക്കാറില്ല. ആ തീരുമാനം അന്നെടുത്തു. അതിന്റെ ഭവിഷത് ഫലങ്ങളെല്ലാം സ്വീകരിക്കുവാൻ തയ്യാറായിക്കൊണ്ടാണ് തീരുമാനം എടുത്തത്. അതിനകത്ത് കുഴപ്പങ്ങളുണ്ടെന്നും, പ്രശ്നമുണ്ടെന്നും, സഭയിൽ പലവിധ വൈകല്യങ്ങളുണ്ടെന്നുമൊക്കെ അന്നും അറിയാമായിരുന്നു. അന്ന് തീരുമാനമെടുത്തു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇരുപതു വർഷം സേവനം നിർവഹിച്ചു. തീരുമാനം തെറ്റിപ്പോയി എന്ന വിചാരം എനിക്കില്ല.

(മെത്രാപ്പോലീത്തായാകുവാൻ തനിക്ക് 'ഭയമായിരുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട്, ആ സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കാനുണ്ടായ സന്ദർഭം മെത്രാപ്പോലീത്താ വൈദിക വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള ഒരു ക്ലാസിൽ വിവരിക്കുകയുണ്ടായി. മെത്രാപ്പോലീത്തായിൽ നിന്നും അറിയാതെ വാർന്നു വീണ ആ മൊഴിമുത്തുകളിതാണ്: "ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ ചുമതലയെപ്പറ്റി ഞാൻ കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുന്തോറും എനിക്ക് വളരെയധികം വിഷമമുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. മെത്രാപ്പോലീത്തായാകാതിരിക്കുവാൻ എന്നെക്കൊണ്ട് കഴിയുന്നത്ര ഞാൻ ശ്രമിച്ചു; നടന്നില്ല. അവസാനം വടക്കൻ പ്രദേശത്തുള്ള സഭാംഗങ്ങൾ എന്നെ ബ്ലാക്ക്മെയിൽ ചെയ്ത് മെത്രാപ്പോലീത്തായാക്കിയതാണ്. അവരാണ് പറ്റിച്ചതെന്നെ. 1974-ൽ സഭാവഴക്ക് പ്രബലമായിരിക്കുമ്പോഴാണ് എന്നെ മെത്രാപ്പോലീത്തായാക്കുവാൻ രണ്ടാമതും അസോസ്യേഷൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു 'ഈ സ്ഥാനമെനിക്ക് വേണ്ട. ഞാൻ അച്ചനായിത്തന്നെ ഇരുന്നോളാ'മെന്ന്. ആ സമയത്ത് വടക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള സഭാംഗങ്ങൾ ഒരു ഡലിഗേഷനായി എന്നെ സമീപിച്ച് പറഞ്ഞു: 'സഭ രണ്ടാകാൻ പോകുകയാണെങ്കിൽ, അച്ചൻ മെത്രാപ്പോലീത്തായാകുവാൻ വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഞങ്ങൾ പാത്രിയർക്കീസ് പക്ഷത്ത് ചേരുകയാണ്.' ഇതു പറഞ്ഞാണ് അവരെന്നെ ബ്ലാക്ക്മെയിൽ ചെയ്തത്. അപ്പോൾ ഞാൻ സമ്മതിച്ചതാണ് മെത്രാപ്പോലീത്തായാകാൻ. എനിക്ക് വലിയ ഭയമാണ് മെത്രാപ്പോലീത്താ സ്ഥാനത്തിന്റെ ചുമതലകളെപ്പറ്റി ഓർക്കുമ്പോൾ. To be a Bishop is to be the presence of Christ in the midst of people. അതുപോലെയുള്ള സ്പിരിച്വൽ ക്വാളിറ്റീസ് വേണം. അതു പോലെയുള്ള പ്രാർത്ഥന വേണം. ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത് പ്രാർത്ഥനയാണ്. പ്രാർത്ഥനയും സ്പിരിച്വാലിറ്റിയുമാണ് ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്തായ്ക്ക് വേണ്ടത്.

സഭയുടെ കെട്ടുപാടിന്റെ ഒരു രൂപമാണ് പരിശുദ്ധന്മാരായ എപ്പിസ്ക്കോപ്പന്മാർ ക്രിസ്തുവിന്റെ സാന്നിധ്യമായിട്ട് എപ്പോഴും ജനങ്ങൾക്ക് കാണാവുന്നവിധത്തിൽ ഉണ്ടാവുക എന്നുള്ളത്. ഞാൻ ഇക്കാര്യത്തിൽ വളരെ പരാജയപ്പെട്ടുപോയി. ഒന്നാമത് ജനങ്ങളോടുള്ള സമ്പർക്ക

ത്തിലും പരാജയപ്പെട്ടു, എന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ക്വാളിറ്റിയിലും പരാജയപ്പെട്ടു. But that is what a Bishop has to be, a man who knows God, lives for God, praise for his people all the time. മഹാപുരോഹിതനായ അഹറോന് മാർപതക്കം ഉണ്ട്. പന്ത്രണ്ട് കല്ല് വെച്ച്. ഓരോ കല്ലിന്മേലും ഓരോ ഗോത്രത്തിന്റെ പേരാണ് എഴുതിയിരിയ്ക്കുന്നത്. ദൈവത്തിന്റെ മുൻപിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ ഈ എല്ലാ ഗോത്രങ്ങളെയും ഓർത്തുകൊണ്ടു വേണം നിൽക്കുവാൻ. That is the Bishop’s job. Constantly stands in the presence of God bearing all the burdens of his people. അതിൽകൂടെ ദൈവത്തിന്റെ കരുണ സഭയിലേക്ക് ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ് പൗരസ്ത്യ സഭയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ സംഗതി. അല്ലാതെ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ അധികാരമോ അച്ചന്മാരുടെ അധികാരമോ ഒന്നുമല്ല. അവരുടെ ഹോളിനസ്സ്, അവരുടെ പ്രാർത്ഥന, അവരുടെ ജനങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹവും സമ്പർക്കവും - അതാണ് പൗരസ്ത്യ സഭയുടെ പ്രധാന ഘടകമായിട്ട് ആരംഭം മുതലെ ഉള്ളത്. അത് നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴാണ് സഭയിൽ ഒരുപാട് പ്രശ്നങ്ങളൊക്കെ ഉണ്ടാകുന്നത്. ഇന്നത്തെക്കാലത്ത് അതാണ് അപൂർവ്വമായി വരുന്ന സംഗതി. വി. കുർബാനയും അതുപോലെ സെൻട്രൽ ആണ്. വി. കുർബ്ബാനയിൽ ദൈവത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം അനുഭവിക്കാനും അതിൽ പങ്കുകാരാകാനും സാധിക്കുകയെന്നുള്ളത് വേദശാസ്ത്രം പഠിക്കുന്നതിനേക്കാളൊക്കെ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.”)

❑ ***നമ്മുടെ സഭയിൽ അങ്ങയെ ഏറ്റവും സ്വാധീനിച്ച പരിശുദ്ധന്മാരായ പിതാക്കന്മാർ ആരൊക്കെയാണ്?***

എനിക്ക് വലിയ ബഹുമാനമുള്ള ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്താ കല്ലാശ്ശരിൽ ബാവായാണ് (പ. ഗീവർഗ്ഗീസ് ദ്വിതീയൻ കാതോലിക്കാ ബാവാ). He is really a spiritual man. മദ്ബഹായ്ക്കകത്ത് കയറിക്കഴിഞ്ഞാൽ നമുക്കറിയാം അദ്ദേഹം ദൈവത്തെ കാണുന്നുണ്ടെന്ന്. ദൈവത്തിന്റെ മുൻപിലാണ് നിൽക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല ബോധ്യമുണ്ട്. അതുപോലെയുള്ള ദൈവസാന്നിധ്യബോധമുള്ള, പരിശുദ്ധ ജീവിതമുള്ള ഒരു മെത്രാപ്പോലീത്തായായിരുന്നു. രണ്ടാമത് എനിക്ക് വലിയ ബഹുമാനമുള്ളത് പാമ്പാടി തിരുമേനിയോടാണ്. പ്രാർത്ഥനാശീലനായ ഒരു മനുഷ്യനായിരുന്നു. വലിയ പാണ്ഡിത്യമൊന്നുമില്ല. യഥാർത്ഥ താഴ്മയുടെ അങ്ങേയറ്റമുള്ള ഒരാളായിരുന്നു. എനിക്ക് വലിയ ബഹുമാനമാണ്

അദ്ദേഹത്തെ. Real Spiritual Man of Prayer. ഇതുപോലെയുള്ള മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാർ നമുക്കുണ്ടായെങ്കിലേ സഭ ശരിയായിട്ട് പോവുകയുള്ളു. അല്ലാതെ മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാർ അധികാരത്തിന്റെ സ്ഥാനങ്ങളാണ്, സ്ഥാപനങ്ങൾ പണിയുന്നവരാണ്, കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കുന്നവരാണെന്നു പറഞ്ഞ് (ഞാനും ഒത്തിരി കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്) അങ്ങനെ ചെയ്തിട്ട് കാര്യമൊന്നുമില്ല. അതൊന്നുമല്ല അവരുടെ നേട്ടം. അവിടെ ചെല്ലുമ്പോൾ എത്ര കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കിയെന്ന് ദൈവം ചോദിക്കുകയില്ല. The main thing is your spiritual life must be a life of prayer for the all community and you must be a symbol of the presence of Christ. ക്രിസ്തുവിന്റെ സാന്നിധ്യമാണെന്ന് ജനങ്ങൾക്ക് തോന്നുന്ന വിധത്തിലുള്ള ഒന്നായിരിക്കണം മെത്രാപ്പോലീത്തന്മാരുടെ ജീവിതം. അച്ചന്മാരും അതിനകത്ത് പങ്കുവയ്ക്കുന്നവരാകണം. ഒരു അച്ചനെ കാണുമ്പോൾ ക്രിസ്തുവിന്റെ സാന്നിധ്യമാണ് എന്നൊരു ബോധം ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാകണം. അതാണ് വളരെ പ്രധാനമായ കാര്യം. സ്നേഹവും വിശുദ്ധിയുമുള്ള മേല്പട്ടക്കാരും പട്ടക്കാരും ഉണ്ടാവുമ്പോഴാണ് സഭ പുരോഗമിക്കുന്നത്. അല്ലാതെ കെട്ടിടങ്ങൾ കൊണ്ടോ, പണം കൊണ്ടോ, ഘടന കൊണ്ടോ ഒന്നുമല്ല. Real thing is the Spiritual quality.

48 വർഷം മുഴുവൻ ഒരു റമ്പാനായി ജീവിച്ച് സാധാരണ റമ്പാന്മാരിൽ പലപ്പോഴും കാണുന്ന സ്ഥാനമോഹങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ ഏകാന്തതയിലും മൗനവ്യതത്തിലും കാലം കഴിച്ച് ദൈവസ്നേഹത്തിന്റെ അഗാധമായ അനുഭവം മൂലം അജ്ഞാത പരിശുദ്ധനായി ഉയർന്ന മൈലപ്ര മാത്യൂസ് റമ്പാച്ചനോട് എനിക്ക് വലിയ ബഹുമാനമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന് എന്നോട് വലിയ വാത്സല്യവുമായിരുന്നു. ഈ മഹൽ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു മുകുരമായി അയ്യായിരത്തിലധികം പേജുകൾ വരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്ത കൈപ്പടയിലുള്ള ലിഖിതങ്ങളെ നമുക്ക് കാണാം.

മൈലപ്ര റമ്പാച്ചൻ ഏകാന്തവാസിയും മുനിയും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും അതോടുകൂടെ തന്നെ സമൂഹപ്രാർത്ഥനയ്ക്കും പ. കുർബാനയ്ക്കും അദ്ദേഹം ഉയർന്ന സ്ഥാനം കൽപ്പിച്ചു. മാത്രമല്ല, ഒരു നല്ല സന്യാസിയുടെ പ്രത്യേകതകളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്, അളവില്ലാത്ത താഴ്മയും കളങ്കമില്ലാത്ത ശിശുതുല്യമായ ശുദ്ധതയുമാണ്. ഇത് രണ്ടിലും റമ്പാച്ചൻ ആരുടെയും പിറകിലായിരുന്നില്ല. മറ്റൊരു ഗുരുവിന്റെ ശിക്ഷണത്തിന് കീഴ്പ്പെട്ട് താഴ്മയും മറ്റും അഭ്യസിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അവസരം കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും താഴ്മയും ശുദ്ധതയും അദ്ദേഹം സ്വയം അഭ്യസിച്ചു. നിഷ്ക്കളങ്കമായ ഒരു മനസ്സാണ് റമ്പാച്ചന് ഉണ്ടായിരുന്നത് എന്ന് എന്റെ അറിവിൽ നിന്ന് എനിക്ക് പറയാൻ കഴിയും. എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തോടുണ്ടായിരുന്ന വലിയ ബഹുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഈ

ശുദ്ധതയും താഴ്മയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇടതോരാത്ത പ്രാർത്ഥനാശീല വുമായിരുന്നു.

❑ ***ശ്രീമതി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഭരണകാലത്ത് ഉണ്ടായ അടിയന്തരാവസ്ഥയെ തിരുമേനി പരസ്യമായി തുറന്ന് എതിർത്തില്ല എന്ന പരാതിയുയർന്നിരുന്നുവല്ലോ? അതിനെക്കുറിച്ച്?***

പി. സി. അലക്സാണ്ടർ മുഖേനയാണ് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുമായി എനിക്ക് പരിചയമുണ്ടായത്. എനിക്ക് എല്ലാ സമയത്തും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ കാണാനുള്ള സ്വതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയോട് ഒരു കരാർ പോലെയുണ്ടായിരുന്നു; അതായത് ഞാൻ പരസ്യവേദികളിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ വിമർശിക്കുകയില്ല. പക്ഷേ, നേരിട്ട് മുഖാമുഖമായി വിമർശിക്കാനുള്ള അവകാശവും അവസരവും എനിക്ക് തരണമെന്ന് പറഞ്ഞു. അത് അവർ തരുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും ഒറ്റയ്ക്കു കണ്ട്, ചെയ്യുന്നത് തെറ്റാണെന്ന് ധൈര്യത്തോടുകൂടി പറയാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നു. ഞാൻ പറയുന്നതിനെ കുറെയൊക്കെ ഗൗരവമായിട്ട് അവർ എടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഞാൻ പരസ്യമായി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ വിമർശിക്കാഞ്ഞതിന്റെ ഒന്നാമത്തെ കാരണം, അവർ പോയിക്കഴിഞ്ഞാൽ വരുന്ന വ്യവസ്ഥിതിയിൽ (പിന്നീടുണ്ടായപോലെ ജനതാ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ) എനിക്ക് ഒട്ടും കോൺഫിഡൻസ് ഇല്ലായിരുന്നു. അവരെയൊക്കെ എനിക്കറിയാവുന്നതുമാണ്. മൊറാർജി ദേശായി, ചരൺ സിംഗ്, ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ തുടങ്ങിയവരോട് എനിക്കൊട്ടും ബഹുമാനമില്ലായിരുന്നു. അതിനേക്കാൾ ഭേദം ഇന്ദിരാഗാന്ധി തന്നെയാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണ് എനിക്കുണ്ടായിരുന്നത്. നേരേമറിച്ച് എന്റെ സുഹൃത്തായ എം. എം. തോമസിന്റെ അഭിപ്രായം, ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ മാറ്റിയാൽ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും തീരും എന്നുള്ളതായിരുന്നു. അതിനോട് ഒട്ടും ഞാൻ യോജിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ മാറ്റിയതുകൊണ്ട് പ്രശ്നം തീർന്നില്ല എന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാം. അതുകഴിഞ്ഞ് വന്ന ഗവൺമെന്റ് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടേതിനേക്കാൾ മോശമായിരുന്നു എന്നും നമുക്കെല്ലാവർക്കും അറിയാം.

പരസ്യമായിട്ട് അടിയന്തിരാവസ്ഥയെ കുറ്റം പറഞ്ഞാൽ ഞാനൊരു പ്രത്യേക കൂട്ടത്തിൽ ആയിത്തീരും; മൊറാർജി ദേശായി, ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ, ചരൺ സിംഗ്, ജോർജ് ഫെർണാണ്ടസ് തുടങ്ങിയ ആളുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ. ചരൺസിംഗിന് അധികാരം കിട്ടണമെന്ന ഒറ്റ വിചാരമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മൊറാർജിക്ക് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയോട് പകരം വീട്ടുവാൻ വേണ്ടി അധികാരസ്ഥാനത്തു കയറണമെന്ന ആഗ്രഹമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എനിക്ക് അയാളെപ്പറ്റിയും ഒട്ടും ബഹുമാനമില്ല. ഇതുപോലെ

യുള്ള ആളുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പോയിപ്പെടാൻ എനിക്കിഷ്ടമില്ല. അവരെയൊന്നും പിന്തുണയ്ക്കുവാനും എനിക്ക് ഒട്ടും ഇഷ്ടമില്ല. അന്നും ഇഷ്ടമില്ല, ഇന്നും ഇഷ്ടമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ പരസ്യമായിട്ട് ഒന്നും ചെയ്തില്ല. പക്ഷേ, എപ്പോഴും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ പോയി കാണുകയും സംസാരിക്കുകയും, പ്രശ്നങ്ങൾ തീർക്കാനായി ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇതേസമയം തന്നെ അടിയന്തിരാവസ്ഥക്കാലത്ത് പോലീസിന്റെ അധികാരങ്ങൾ, അവർ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നതിനെ ഞാൻ ശക്തമായി എതിർക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഞാൻ അതിന് ഒരിക്കലും വഴങ്ങിക്കൊടുക്കുകയില്ലായിരുന്നു. 'പോലീസ് രാജ്യം' ഇവിടെ നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്ന് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയോട് വളരെ ശക്തമായിട്ടു തന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യമാണ്. 'മാക്സിമം പന്ത്രണ്ടു മാസത്തിൽ കൂടുതൽ പോലീസിന് അധികാരം വഹിയ്ക്കാൻ സാധ്യമല്ല. പോലീസ് കറപ്റ്റ് ആകും. അങ്ങേയറ്റം പോയാൽ 18 മാസമേ എടുക്കാവൂ. അതിൽ കൂടുതൽ ഒരു അടിയന്തിരാവസ്ഥ കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധ്യമല്ല' എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു. അവരത് നോട്ട് എഴുതിയെടുത്തു. എന്റെ ആശയത്തോട് പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുകയും ചെയ്തു.

❑ ***ഡബ്ലിയു. സി. സി. ഇടപെടുവാൻ ശ്രമിച്ചതിനെ, അങ്ങ് എതിർത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?***

ഡബ്ലിയു. സി. സി. ഈ പ്രശ്നത്തിൽ ഇടപെടണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു ഫിലിപ്പ് പോട്ടറുടെയും (അന്നത്തെ ജനറൽ സെക്രട്ടറി) എം. എം. തോമസിന്റെയും ആഗ്രഹം. ഡബ്ലിയു. സി. സി. അങ്ങനെ ഇടപെടുകയാണെങ്കിൽ ആ ഇടപെടുന്നതിനെ ശക്തമായി എതിർക്കുമെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഡബ്ലിയു. സി. സി. ഇടപെട്ട് ഇന്ത്യയിലെ പ്രശ്നം തീർക്കാനൊന്നും സാധിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളത് എനിക്ക് നല്ലതുപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. ഫിലിപ്പ് പോട്ടറിനെയൊക്കെ എനിക്കു നല്ലതുപോലെ അറിയാവുന്നതാണ്. അവരൊന്നും ഒരു ലവലിനു മീതെ ചിന്തിക്കാൻ കഴിവില്ലാത്തവരാണ്. ഡബ്ലിയു. സി. സി. വന്ന് ഇവിടെ ഇടപെടണമെന്ന് എനിക്ക് വിചാരമില്ലായിരുന്നു. സഭാകൗൺസിലിനകത്ത് ഇന്ത്യയെപ്പറ്റി ഒരു വിമർശനമുണ്ടാകുന്നതു കൊണ്ട്, ഇന്ത്യയിൽ വലിയ പുരോഗതി ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നും എനിക്കറിയാമായിരുന്നു.

അതേസമയം തന്നെ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ നേരിൽ കണ്ട് ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'നാളെ ഞാൻ ജനീവായിലേക്കു പോകുകയാണ്. അവിടെ അഖിലലോക സഭാ കൗൺസിലിന്റെ മീറ്റിംഗിൽ, ഇന്ത്യയിലെ അടിയന്തിരാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് ചർച്ച വരും. ആ സമയത്ത് താഴെ പറയുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക്

ഞാൻ സമാധാനം കൊടുക്കേണ്ടി വരും. അതിന് മിസിസ് ഗാന്ധി സമാധാനം തരണം.' ഒരു മണിക്കൂർ അവരുമായി സംസാരിച്ചു. വളരെക്കാര്യങ്ങളിൽ സഹകരണ മനോഭാവത്തോടു കൂടിയുള്ള മറുപടിയാണ് അവർ തന്നത്. ഒന്നാമത് ഞാൻ പറഞ്ഞത്, ഇന്നത്തെ അടിയന്തിരാവസ്ഥയിൽ എല്ലാ ജയിലുകളും നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞ് ഒഴുകുകയാണ്. ഒരുകുറ്റവും ചെയ്യാത്ത ഒരുപാടു പേരെ പിടിച്ച് ജയിലിലിട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നാണ് പൊതുവെയുള്ള അഭിപ്രായം. മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനത്തിന്റെ പ്രശ്നമാണല്ലോ, അതേപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും പറയണമല്ലോ എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു. ജയിലിൽ കിടക്കുന്നവരിൽ മൂന്നിൽരണ്ടു ഭാഗം ആൾക്കാരെ നാളെത്തന്നെ വിട്ടയയ്ക്കുന്നതാണെന്ന് അവർ എനിക്ക് ഉറപ്പു തന്നു. അതുപോലെ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം മൊറാർജി ദേശായിയെ വീട്ടുതടങ്കലിലാക്കിയിരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ ചോദിച്ചു. 'മൊറാർജി ഭായിക്ക് ആവശ്യമുള്ള എല്ലാം നൽകിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. മൊറാർജി ഭായിയുടെ പേരിലുള്ള ആരോപണങ്ങൾ വിശദമായി ചിന്തിച്ചശേഷം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ വിട്ടയയ്ക്കുമെന്ന്' ഇന്ദിരാഗാന്ധി പറഞ്ഞു. ജയപ്രകാശ് നാരായണനോട് ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്ക് ഒട്ടും ബഹുമാനമില്ല എന്നെനിക്ക് തോന്നി. മൊറാർജിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞപ്പോൾ 'മൊറാർജി ഭായ്' എന്നാണു പറഞ്ഞത്. ജയപ്രകാശിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞപ്പോൾ 'ദാറ്റ് ഫെലോ' എന്നാണ് പറഞ്ഞത്. 'അയാൾക്ക് ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം നൽകുന്നുണ്ട്. കുറച്ചു സമയത്തിനകം അയാളെയും വിട്ടയയ്ക്കുമെന്ന്' എനിക്ക് ഉറപ്പു നൽകി. അതുപോലെ ധാരാളം കാര്യങ്ങളിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഗ്യാരന്റി ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഈ സമയത്ത് കേരളത്തിൽ പുതിയൊരു രാഷ്ട്രീയ സഖ്യമുണ്ടാക്കി ഇലക്ഷൻ നടത്തണമെന്ന ഒരു നിർദ്ദേശം ഉണ്ടായി. കേരള കോൺഗ്രസ്, കോൺഗ്രസുമായി ഒരു സഖ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ തയ്യാറായിരുന്നു. ഈ നിർദ്ദേശം ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്കു കൊടുക്കാൻ ആരാണു പോകേണ്ടത് എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു വലിയ സംവാദം നടന്നു. കെ. എം. ജോർജ് ഞാൻ തന്നെ പോയെങ്കിലേ ശരിയാവുകയുള്ളൂ എന്നു ശഠിച്ചു. കെ. എം. മാണിയെ അയക്കുകയില്ല എന്നു പറഞ്ഞു; ആരെങ്കിലും പോയാൽ, ആ ആൾ ലീഡറായി വരും എന്നുള്ള ഭയം കൊണ്ട്. ഒടുവിൽ ദീപികയുടെ എഡിറ്ററെ ഈ നിർദ്ദേശവുമായി ഡൽഹിയിലയച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ട് തിരിച്ചു വന്നു. ആ സാഹചര്യത്തിൽ ഞാൻ പോകണമെന്ന് അവർ തീരുമാനിച്ചു. എനിക്ക് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ കാണാനുള്ള സൗകര്യം ഉണ്ടെന്ന് ഒരുമാതിരി ആളുകൾക്കൊക്കെ അറിയാം. അതുകൊണ്ട് എന്നോട്, ഇതു കൊണ്ടുപോയി കൊടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. അലക്സാണ്ടർ വെള്ളാപ്പള്ളിയാണ് ലിസ്റ്റ്

മുഴുവൻ കൊണ്ടുവന്ന് എന്റെ കൈയിൽ തന്നത്. ഞാനതുമായി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ പോയി കണ്ടു. ഞാൻ പറഞ്ഞു: "ഇപ്പോൾ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നത് ഒരു രാഷ്ട്രീയ സഖ്യത്തിനുള്ള നിർദ്ദേശവും കൊണ്ടാണ്. ആ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് കേരളത്തിൽ ആദ്യത്തെ ഇലക്ഷൻ നടത്താനൊക്കും. കേരളാ കോൺഗ്രസ്, കോൺഗ്രസുമായി ഒരു രാഷ്ട്രീയ സഖ്യത്തിന് തയ്യാറാണ്. കേരളാ കോൺഗ്രസിന് ആവശ്യമുള്ള സീറ്റുകൾ ഇവയാണ്. ഞാൻ 200 പേജുള്ള ഒരു ലിസ്റ്റ് അവർക്ക് കൊടുത്തു. അവർ അത് മിക്കവാറും സമ്മതിച്ചു. എന്നോട് സമ്മതിച്ചില്ല. അന്നുതന്നെ ഇവിടേക്ക് അവരുടെ ഒരു ഏജന്റിനെ വിട്ട് (ഒരു രവീന്ദ്രൻ) കെ. എം. മാണിയുമായും കെ. എം. ജോർജുമായും ദീർഘമായി സംസാരിച്ച് ഒരു രാഷ്ട്രീയ സഖ്യത്തിന് സമ്മതിച്ചു. പക്ഷേ നടന്നില്ല. അത് ഇവിടെയുള്ള ആഭ്യന്തരകലഹങ്ങൾ കൊണ്ടാണ്. കെ. എം. ജോർജും കെ. എം. മാണിയും തമ്മിലുള്ള നേതൃത്വത്തിന്റെ പ്രശ്നം മൂലമാണ് നടക്കാതെ പോയത്. അന്ന് അതനുസിച്ച് ഒരു ഇലക്ഷൻ, അപ്പോൾ തന്നെ നടത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ കോൺഗ്രസ് ജയിക്കുമെന്നുള്ളതിന് യാതൊരു സംശയവുമില്ലായിരുന്നു. അതുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീട് മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊക്കെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തി അടിയന്തിരാവസ്ഥ അവസാനിപ്പിക്കാമെന്നാണ് ഞാൻ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയോട് പറഞ്ഞത്. അവരത് സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആ വഴിക്ക് പോയിരുന്നെങ്കിൽ വളരെ നേരത്തെ തന്നെ അടിയന്തിരാവസ്ഥ തീർന്നുപോയേനെ. അങ്ങനെ നേരിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ കൂടി അടിയന്തിരാവസ്ഥ അവസാനിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ഞാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. പരസ്യമായിട്ട് അടിയന്തിരാവസ്ഥയെ ഞാൻ കുറ്റം പറഞ്ഞില്ല എന്നുള്ളത് പരമാർത്ഥമാണ്. അത് പേടിച്ചിട്ടൊന്നുമല്ല, കാര്യം നടക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്.

മുഖ്യമന്ത്രിയായ സി. അച്യുതമേനോനെ കാണുവാൻ ഒരിക്കൽ ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. മുഖ്യമന്ത്രിയെ കണ്ട് അടിയന്തിരാവസ്ഥയുടെ പ്രശ്നങ്ങളെല്ലാം ദീർഘമായി ചർച്ച ചെയ്തു. ഈ സമയത്ത് അവിടെയിരുന്ന ഒരാൾ തന്നെ, ആഭ്യന്തരമന്ത്രി കെ. കരുണാകരന് ഫോൺ ചെയ്ത് ഈ സംഭാഷണ വിവരങ്ങൾ അറിയിച്ചു. മുഖ്യമന്ത്രിയുമായുള്ള സംഭാഷണത്തെ തുടർന്ന് ഞാൻ നേരെ പോയത് ആഭ്യന്തരമന്ത്രി കെ. കരുണാകരന്റെ ഓഫീസിലേക്കാണ്. കരുണാകരൻ ഹൃദ്യമായി എന്നെ സ്വീകരിച്ചു. എനിക്ക് പറയാനുള്ളതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തോട് തുറന്ന് പറഞ്ഞു: 'പോലീസിനെക്കൊണ്ട് കേരളം ഭരിക്കാനൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല. ഭാരതവും ഭരിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് ഏതെങ്കിലുംവിധത്തിൽ ഒരു അനുരഞ്ജനത്തിലേക്ക് പോകുകയായിരിക്കും വേണ്ടത്.' കുറെനേരം സംസാരിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കരുണാകരൻ

എന്നോട് പറഞ്ഞു: 'ബിഷപ്പ് ഒരു കാര്യം മറക്കരുത്. പോലീസിനെ വഴക്കാക്കിയാൽ തടിക്കു കൊള്ളുകേലാ.' എനിക്ക് പെട്ടെന്ന് ദേഷ്യം വന്നു. ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു നിന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'മിസ്റ്റർ കരുണാകരന് എന്നെ അറിയാൻ പാടില്ല. ഞാൻ ഇന്ത്യയിലും മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലുമൊക്കെ പല ചുമതലകളും വഹിച്ചിട്ടുള്ളയാളാണ്. ഒരു ചക്രവർത്തിയുടെ സെക്രട്ടറി ആയിട്ടും കുറച്ചുനാൾ ജോലി ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒരു മനുഷ്യനും പേടിപ്പിച്ച് എന്നെ കാര്യം കാണാൻ ഒരിക്കലും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. അത് നടക്കുകയുമില്ല. മിസ്റ്റർ കരുണാകരനെക്കൊണ്ടും സാധിക്കുകയില്ല.' ഞാൻ കരുണാകരന്റെ ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോന്നു. 'പോലീസിനോട് എതിരിട്ടാൽ തിരുമേനിക്ക് കുഴപ്പമാണെന്നു പറഞ്ഞ് പേടിപ്പിക്കുവാനായിരുന്നു' കരുണാകരന്റെ ശ്രമം.

❑ *എൽ.ടി.ടി.ഇ. നേതാവ് പ്രഭാകരൻ തിരുമേനിയെ കാണുവാൻ പഴയസെമിനാരിയിൽ വന്നിരുന്നുവോ?*

ശ്രീലങ്കയിൽ നിന്നാണെന്നും പറഞ്ഞ്, ഒരിക്കൽ ഒരാൾ ഓർത്തഡോക്സ് സെമിനാരിയിലെത്തി എന്നെ സന്ദർശിച്ചു. പ്രഭാകരൻ എന്നാണ് പേരെന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ. തീർത്തു പറയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഈ സമരമൊക്കെ തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പാണ്. ഭീകരപ്രവർത്തനമൊന്നും അന്നില്ല. അദ്ദേഹം അന്ന് എന്നോട് പറഞ്ഞത്, ഞങ്ങൾ ഭീകര പ്രവർത്തനം തുടങ്ങാൻ നിർബന്ധിതരാവുകയാണെന്നാണ്. അത് തടയാൻ സാധിക്കുന്ന ഏക വ്യക്തിയേയുള്ളൂ; അത് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയാണ്. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയും തമിഴരെ സഹായിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ ഭീകര പ്രവർത്തികളിലേക്ക് പോവുകയാണെന്നുള്ള സന്ദേശം അവരെ അറിയിക്കണമെന്ന് പറയാൻ വേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം വന്നത്. പി. സി. അലക്സാണ്ടറിലൂടെ മിസിസ് ഗാന്ധിയെ അറിയിക്കുവാനാണ് അവർ എന്റെ സഹായം തേടിയത്. എനിക്ക് പി. സി. അലക്സാണ്ടറിനോട് അടുപ്പമുണ്ടെന്നും, അലക്സാണ്ടർ വഴിയാണെങ്കിൽ ആ സന്ദേശം അവിടെ കിട്ടുമെന്നും അറിയാവുന്നതുകൊണ്ടാണ് അവർ വന്നത്. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് ആ സന്ദേശം കൈമാറാമെന്ന് സമ്മതിച്ചു. അദ്ദേഹത്തോട് ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഭീകരപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ട് വലിയ അപകടമേ നിങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാവുകയുള്ളൂ. ഭീകരപ്രവൃത്തികളിൽ കയറി പ്രവേശിച്ചു കഴിയുമ്പോളാണ് മനസ്സിലാകുന്നത്, അതിൽ നിന്നും പുറത്തിറങ്ങുവാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്ന്. ഒരിക്കൽ നിങ്ങളതിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ നിങ്ങളതിന്റെ ഒരു തടവുകാരനായി തീരും. പിന്നീടൊരിക്കലും നിങ്ങൾക്കതിൽ നിന്നും രക്ഷപെടാൻ സാധിക്കുകയില്ല." അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾക്ക് വേറെ മാർഗ്ഗങ്ങളൊന്നുമില്ല. ബാക്കി എല്ലാ മാർഗ്ഗങ്ങളും ഞങ്ങൾ നോക്കി. അവസാന സാധ്യത, ഇന്ദിരാഗാന്ധി

ഞങ്ങളുടെ ഗവൺമെന്റിൽ എന്തെങ്കിലും സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുക എന്നതു മാത്രമാണ്." ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്ക് ഒരു അടുത്ത ഗവൺമെന്റിന്റെ മേൽ ഇത്രയും സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുവാൻ സാധ്യമല്ല എന്നും, പക്ഷേ നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യമെന്താണെന്ന് ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ ഞാനറിയിക്കാമെന്നും പറഞ്ഞു.

പക്ഷേ അന്നൊന്നും ഇങ്ങനെ ഭീകരപ്രവർത്തനം ഭയങ്കരമായിട്ട് ഉദിക്കുമെന്ന ഒരു ഭയമില്ല. ഒരു ചിന്ത പോലുമില്ല. പ്രഭാകരനെ കണ്ടാൽ വളരെ സൗമ്യതയുള്ള സൗഹാർദ്ദമുള്ള സംസ്ക്കാരമുള്ള ഒരു മനുഷ്യനായിട്ടാണ് എനിക്ക് തോന്നിയത്. ഇത്രയും വലിയ അവസ്ഥയിലേക്ക് കാര്യങ്ങൾ നീങ്ങുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. അന്ന് ഒന്നും ബുദ്ധിയായിട്ട് ചെയ്യാൻ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെക്കൊണ്ട് സാധിച്ചില്ല. ഇന്നും നമ്മുടെ ഇന്ത്യൻ ഗവൺമെന്റിന് യാതൊരു സ്വാധീനവുമില്ല. ഇന്ത്യ ഇടപെട്ടതുകൊണ്ട് പ്രശ്നങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചതേയുള്ളൂ. കാര്യങ്ങളൊന്നും ശരിയായിട്ട് മനസ്സിലാക്കി വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്യുവാൻ നമ്മുടെ ഗവൺമെന്റിനെക്കൊണ്ട് സാധിച്ചിട്ടില്ല. നമ്മുടെ ഗവൺമെന്റ് ഇടപെട്ടപ്പോഴൊക്കെ കുഴപ്പത്തിലാണ് പോയിട്ടുള്ളത്. ഒന്നുകിൽ തമിഴ്നാട്ടിൽ ഉള്ള തമിഴൻമാരുടെ വോട്ടു കിട്ടാനുള്ള നീക്കങ്ങൾ. അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലുംവിധത്തിൽ ഈ തമിഴന്മാരെ അടിച്ചമർത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ. ഈ രണ്ടേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ മിസിസ് ഗാന്ധിക്കും രാജീവ് ഗാന്ധിക്കും. അതിൽ കൂടി പോയാൽ ശരിയാവുകയില്ല. രണ്ടു കൂട്ടരും തമ്മിൽ പരസ്പരം കണ്ടിട്ട്, ശ്രീലങ്കയ്ക്കകത്തുള്ള അധികാരം പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിൽ വ്യത്യാസം വരണം. തമിഴന്മാർക്കും അധികാരം ഉണ്ടാകണം. അവരെ പൂർണ്ണമായിട്ടും അധികാരത്തിൽ നിന്ന് മാറ്റിനിർത്തുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അതാണ് അന്നു മുതലുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നം. അതിന്നുവരെ നടപ്പിൽ വന്നിട്ടില്ല. ഫെഡറൽ സ്റ്റേറ്റ് വേണമെന്നും തമിഴന്മാർക്ക് കൂടുതൽ അധികാരം കൊടുക്കണമെന്നും ഇപ്പോൾ കുമാരതുംഗെ പറയുന്നുണ്ട്. അതിപ്പോൾ എൽ. ടി. ടി. ഇ. ക്കാർ സമ്മതിക്കത്തില്ല. അവർ അവരുടെ സമരം തുടങ്ങിയതിൽ നിന്ന് മാറാൻ തയ്യാറില്ല. അവരുടെ കൈയിൽ അധികാരം വരണമെന്നുള്ളതാണ് അവരുടെ നോട്ടം. അതുകൊണ്ട് വലിയ വിശേഷമില്ല. എൽ. ടി. ടി. ഇ. ക്ക് ശ്രീലങ്കൻ തമിഴന്മാരുടെ മുഴുവൻ പൂർണ്ണ പിന്തുണയില്ല. അവരെ പേടിച്ച് പലതും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇന്ന് അവിടെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഭയങ്കരമാണ്! ഓരോ വീട്ടിൽ നിന്നും പത്തും പന്ത്രണ്ടും വയസ്സുള്ള ആൺകുട്ടികളെയും പെൺകുട്ടികളെയും റിക്രൂട്ട് ചെയ്ത് കാട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി പരിശീലിപ്പിച്ച്, അവസാനം അതെല്ലാം മരിക്കുകയാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു സിസ്റ്റമാണ് തമിഴ് പുലികൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളത്. അത് കൊള്ളുകയില്ല. നേരേമറിച്ച് പരസ്പരം അങ്ങോട്ടു

മിങ്ങോട്ടും സംസാരിച്ച് ഒരു ഫെഡറൽ സ്റ്റേറ്റ് ഉണ്ടാക്കാനുള്ള നീക്കങ്ങ ളാണ് വേണ്ടത്. അത് ചെയ്യാമെന്ന് കുമാരതുംഗെ പറഞ്ഞെങ്കിലും, അതി നെതിരായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ എൽ. ടി. ടി. ഇ. പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഫെഡ റൽ സ്റ്റേറ്റ് ഉണ്ടാക്കി തമിഴന്മാർക്കും സിംഹളന്മാർക്കും താമസിക്കാനുള്ള ഒരു സാഹചര്യം ഉണ്ടാക്കുക എന്നുള്ളതേ മാർഗ്ഗമുള്ളൂ.

❑ ***ശ്രീലങ്കയിലെ തമിഴരുടെ കാര്യത്തിൽ രാജീവ് ഗാന്ധി എടുത്ത നിലപാടുകൾ ശരിയായിരുന്നോ?***

തെറ്റായിരുന്നു. ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് ഒരു സേനയെ ശ്രീലങ്കയിലേക്ക് അയച്ചത് വലിയ അബദ്ധമായിരുന്നു. ആഴത്തിൽ ചിന്തിക്കാൻ സാധി ക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ് സൈന്യബലം ഉപയോഗിച്ച് അടുത്ത രാജ്യത്തെ പ്രശ്നം തീർക്കാമെന്ന് രാജീവ് വിചാരിച്ചത്. അത് തീർച്ചയായും തെറ്റാണ്. ഒരു രാജ്യം അടുത്ത രാജ്യത്തിന്റെ ആഭ്യന്തരകാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നത് ഒരിയ്ക്കലും ശരിയല്ല. അത് രാജീവ് ഗാന്ധി അറിയേണ്ട തായിരുന്നു. 'ഇന്ത്യാ ഈസ് ദ് ഗ്രേറ്റ് പവർ' എന്ന്, ഇപ്പോൾ കിസിഞ്ജർ വന്ന് നമ്മുടെ ആളുകളോടൊക്കെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ രാജീവ് ഗാന്ധിയോടും പറഞ്ഞു: 'യു ആർ എ ഗ്രേറ്റ് പവർ. യു മസ്റ്റ് സോൾവ് ദ് ഓൾ പ്രോബ്ലംസ് ഇൻ ദ് ഏരിയാ.' അമേരിക്കക്കാർ ലോക ത്തിന്റെ മുഴുവൻ പോലീസുകാരനാകാൻ ശ്രമിക്കുന്നതുപോലെ, ഇന്ത്യക്ക് ഏഷ്യയുടെ മുഴുവൻ പോലീസുകാരനാകാൻ സാധിക്കുമെന്ന ഒരു വ്യാമോഹം രാജീവ് ഗാന്ധിക്ക് വന്നതുകൊണ്ടാണ് ഇത്രയും അബ ദ്ധമുണ്ടായത്.

❑ ***അമേരിക്കയിലെ മസാച്ചുസെറ്റ്സ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ടെക്നോ ളജിയിൽ വച്ച് 1979-ൽ നടന്ന സമ്മേളനത്തിന് തിരുമേനി നേതൃത്വം നൽകുകയുണ്ടായല്ലോ. അതിനെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിക്കാമോ?***

എം. ഐ. ടി. ടെക്നോളജിയുടെ മക്കയാണ്. അമേരിക്കൻ ടെക്നോ ളജിയുടെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്ഥാപനമാണ്. അവിടുത്തെ ശാസ്ത്രജ്ഞ ന്മാരുടെ സഹകരണത്തോടെയായിരുന്നു ഈ സമ്മേളനം നടത്തിയത്. Very Rich Conference. ഈ സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, സയൻസ് മനുഷ്യ രാശിയെ എങ്ങനെ ബാധിക്കുന്നു, സമൂഹത്തെ എങ്ങനെ ബാധിക്കുന്നു എന്നുള്ളത് പല കാരണങ്ങളാൽ പഠിക്കുവാനും മറ്റുള്ളവരെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുവാനും ഇടവന്നു. അതെന്റെ ചിന്തയുടെ തന്നെ സുപ്രധാ നമായ ഒരു മാറ്റത്തിനു കാരണമായി. ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക വിജ്ഞാ നീയവും മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിനേയും സമൂഹത്തേയും എങ്ങനെ വ്യത്യാ സപ്പെടുത്തുന്നു, അവയിൽ എങ്ങനെ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നു എന്നു ള്ളത് പല കാരണങ്ങൾ കൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഇന്ന്

ശാസ്ത്രഗവേഷണത്തിനുള്ള പണം അധികവും മുടക്കുന്നത് ഡിഫൻസ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റോ ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികളോ ആണ്. അപ്പോൾ അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം അനുസരിച്ചേ ശാസ്ത്രത്തിന് പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. മനുഷ്യനെ കൊല്ലുക എന്നുള്ളതാണ് ഡിഫൻസ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ ആഗ്രഹം. ഏറ്റവും കാര്യക്ഷമതയോടെ മനുഷ്യനെ കൊല്ലാനുള്ള സയൻസും ടെക്നോളജിയും കണ്ടെത്താനാണ് അവർ ഗവേഷണം മുഴുവൻ ചെയ്യുന്നത്. കമ്പനികളുടെ കാര്യം പറഞ്ഞാൽ, ഏറ്റവും കൂടുതൽ ആദായം ഉണ്ടാക്കുവാനുള്ള ടെക്നോളജി എവിടെ കിട്ടും എന്നുള്ളതാണ് അവരുടെ പ്രധാനമായിട്ടുള്ള നോട്ടം. മനുഷ്യന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ എന്താണെന്നുള്ള കാര്യം നോക്കാൻ ഈ രണ്ടു കൂട്ടർക്കും താൽപ്പര്യമില്ല. ഒരു കൂട്ടർക്ക് ആദായം ഉണ്ടാക്കണം. അടുത്ത കൂട്ടർക്ക് മനുഷ്യനെ കൊല്ലുകയും വസ്തുവകകൾ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം. അതുകൊണ്ട് ശാസ്ത്രം തടവുകാരനാണ്; ഈ രണ്ടു കൂട്ടരുടെയും തടവുകാരനാണ്. ഗവൺമെന്റു പോലും ഗവേഷണത്തിനായി അധികം പണം ചിലവാക്കുന്നില്ല. ബഹിരാകാശ ഗവേഷണം എന്നു പറഞ്ഞ് ചിലവാക്കുന്നത് മിലിട്ടറി ഉദ്ദേശ്യം വച്ചു കൊണ്ടാണ്. ഈ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ വളരെയധികം ബോധവാനായിത്തീർന്നു.

ശാസ്ത്രത്തിൽ തന്നെ വരുന്ന ധാർമ്മികതയെപ്പറ്റിയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ പലതുണ്ട്. അതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുവാനും കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുവാനും സാധിച്ചു. മുമ്പൊരിക്കലും ഉണ്ടാകാത്ത ചില പ്രശ്നങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഉദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗർഭധാരണം നടന്ന് 14 ആഴ്ചയാകുമ്പോൾ ആൺകുട്ടിയോ പെൺകുട്ടിയോ എന്നറിയുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം 1979-ൽ തന്നെ വികസിച്ചിരുന്നു. വടക്കേ ഇൻഡ്യക്കാർ ധാരാളമായി ഇപ്പോൾ ഈ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ കാര്യം മനസ്സിലാക്കുന്നു. പെൺകുട്ടിയാണെങ്കിൽ അബോർഷൻ നടത്തുന്നു. അവർക്ക് ആൺകുട്ടിയാണെങ്കിൽ ജനിച്ചാൽ മതി. വലിയ അനീതിയാണിത്. അപ്പോൾ നമ്മുടെ നാട്ടിലാണ് ഈ കണ്ടുപിടുത്തം കൂടുതൽ പ്രശ്നമുണ്ടാക്കിയത്. വിദേശത്ത് ഇത്രയുമില്ല. അവിടെ കുട്ടിക്ക് എന്തെങ്കിലും അംഗവൈകല്യമോ മറ്റോ ഉണ്ടെങ്കിൽ അബോർഷൻ ചെയ്യണമെന്ന് പറയും. ശാസ്ത്രത്തിൽ പുതിയ സാദ്ധ്യതകൾ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ, പുതിയ ധാർമ്മികപ്രശ്നങ്ങളും ഉദിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ ധാർമ്മിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സമാധാനം പറയുവാൻ ശാസ്ത്രത്തെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ല. അബോർഷൻ ചെയ്യുന്നത് ശരിയോ തെറ്റോ എന്നു പറയുവാൻ ശാസ്ത്രത്തിന് സാധിക്കുകയില്ല. അബോർഷൻ ചെയ്യുന്നത് ശരിയാണോ തെറ്റാണോ എന്നുള്ളത് മറ്റു വിധത്തിലാണ് ചിന്തിക്കേണ്ടത്. അത് ശാസ്ത്രത്തിന് പുറത്തുള്ള കാര്യമാണ്. ശാസ്ത്രമാണ് പ്രശ്നമുളവാക്കുന്നത്, സാധ്യതയുളവാക്കുന്നത്. പക്ഷേ, അതെക്കുറിച്ചൊരു

ധാർമ്മികതീരുമാനം ചെയ്യുവാൻ ശാസ്ത്രത്തിൽ സാധ്യതയില്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള പല പ്രശ്നങ്ങൾ കൂടുതലായിട്ട് ചിന്തിക്കുവാനും മനസ്സിലാക്കുവാനുമൊക്കെ സാധിച്ചു.

1975 ലൊക്കെ ശാസ്ത്രീയ ഗവേഷണത്തിന്റെ 98 ശതമാനവും നടക്കുന്നത് സമ്പന്ന രാജ്യങ്ങളിലായിരുന്നു. ജപ്പാനും ചൈനയും കൂടാതെ, ഏഷ്യയിലെയും ആഫ്രിക്കയിലെയും ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയിലെയും രാജ്യങ്ങളിലെ ഗവേഷണങ്ങൾ കൂടി കൂട്ടിയാൽ രണ്ടു ശതമാനം മാത്രമേയുള്ളൂ. ശാസ്ത്രമെന്നു പറയുന്നത് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളുടെ ഒരു കുത്തകയായിട്ട് ഇരിക്കുകയാണ്. അവർ തരുന്നതേ നമുക്ക് കിട്ടുകയുള്ളൂ. നമുക്ക് സ്വന്തമായിട്ട് ഗവേഷണം ചെയ്യുവാൻ പണമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോഴത്തെ ലോകവ്യവസ്ഥിതിയിൽ ശാസ്ത്രം തടവുകാരനാണ്. ഇതിനെക്കുറിച്ചൊക്കെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെ ബോധവാന്മാരാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒരു വലിയ നേട്ടം 1979-ലെ മീറ്റിംഗിൽ ഉണ്ടായി. അതിനു മുമ്പു വരെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ പറയും, 'ശാസ്ത്രം എങ്ങനെയാണ് ഉപയോഗിക്കേണ്ടതെന്ന് ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരല്ല തീരുമാനിക്കേണ്ടത്; രാഷ്ട്രീയക്കാരാണ്. അതുകൊണ്ട്, രാഷ്ട്രീയക്കാരുടെ കുറ്റം കൊണ്ടാണ് ശാസ്ത്രം ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത്' എന്ന്. ഈ സമ്മേളനത്തിൽ ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞൻ പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ പറയുന്നത് ഞങ്ങൾ പല പ്രാവശ്യം കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് ജോലി ചെയ്യേണ്ടത്? ആരിൽ നിന്നാണ് ശമ്പളം വാങ്ങേണ്ടത്? ഈ കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുന്നത് നിങ്ങളാണ്. ഡിഫൻസ് മിനിസ്ട്രിയിലെ ശമ്പളം സാധാരണ യൂണിവേഴ്സിറ്റികളിൽ കിട്ടുന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതലാണെന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ അങ്ങോട്ടു പോയി. അക്കാര്യത്തിൽ തീരുമാനമെടുത്തത് നിങ്ങളായിരുന്നു. നിങ്ങളുടെ തീരുമാനത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വവും നിങ്ങൾക്കാണ്. അതുകൊണ്ട് രാഷ്ട്രീയക്കാരെയോ മറ്റുള്ളവരേയോ കുറ്റം പറയുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല.' ഈ പ്രസ്താവന വളരെയധികം മതിപ്പുളവാക്കി. ഇത് പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അമേരിക്കൻ സയന്റിസ്റ്റ് അസോസിയേഷൻ പോലും ഇക്കാര്യം സത്യമാണെന്ന് അംഗീകരിച്ചു. അന്നു മുതലാണ് Scientists for peace, Scientists for moral Responsibility എന്നൊക്കെയുള്ള പേരുകളിൽ ഒട്ടേറെ സംഘടനകൾ അമേരിക്കയിലും മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലുമൊക്കെ ധാരാളമായി ഉണ്ടാകാൻ തുടങ്ങിയത്. ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ന്യൂക്ലിയർ യുദ്ധത്തിന് എതിരായി. ഇങ്ങനെ പല സംഘടനകളും ഉണ്ടാകാൻ കാരണമായത് 1979-ലെ സമ്മേളനമാണ്.

❑ ***ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക രംഗത്തിന്റെ വികാസം മൂന്നാംലോക രാജ്യങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നുവെന്നതിനെക്കുറിച്ച് എന്താണ് അഭിപ്രായം?***

ശാസ്ത്രവും ടെക്നോളജിയും കമ്പോളത്തിൽ വില്ക്കാവുന്ന ഒരു ചരക്കായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികൾ ഇതിന്റെ നിയന്ത്രണം ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നു. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ മുന്നേറിയവർ മറ്റുള്ളവരെ ചൂഷണം ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ വലിയൊരു ഭാഗം നശീകരണത്തിനു വേണ്ടിയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്; യുദ്ധസാമഗ്രികൾക്കും മറ്റും. തങ്ങളുടെ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾ രഹസ്യമായി സൂക്ഷിച്ചുവച്ചു നശീകരണത്തിനു പയോഗിക്കുന്നത് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു വൈകല്യമാണ്. ശാസ്ത്രം ജനങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കു വേണ്ടിയായിരിക്കണം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. മൂന്നാമത്, ശാസ്ത്രം എന്നു പറയുന്നത് Subject, Object ചിന്തയാണ്. അറിയുന്നവൻ ഒരു വശത്തും അറിയപ്പെടുന്നത് മറുവശത്തും. ഇത് യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽ നിന്നകറ്റുവാനിടയാക്കും. മനുഷ്യൻ പ്രകൃതിയുടെ അവിഭാജ്യ ഘടകമാണെന്നും, മനുഷ്യൻ ഈശ്വരനിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണെന്നും മറന്നുപോകുവാൻ ശാസ്ത്രസമീപനം ഇടയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നാലാമത്, ജീവിതത്തിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്? എന്താണ് ജീവിതത്തിന്റെ പൂർത്തീകരണം? ഇവയ്ക്കൊക്കെ ഉത്തരം പറയുവാൻ ശാസ്ത്രത്തിനു കഴിയുന്നില്ല.

❑ ***ഇന്നു നാം നേരിടുന്ന പരിസ്ഥിതി തകർച്ച ആധുനിക ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വളർച്ചയുടെ ഫലമല്ലേ?***

പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ യൂറോപ്യൻ സമൂഹം വളർത്തിയെടുത്ത ശാസ്ത്രനാഗരിക സംസ്കാരം മനുഷ്യ സമൂഹത്തിനാകമാനം ദോഷമായിരുന്നു. പരിസ്ഥിതി തകർച്ച അതിലൊന്നു മാത്രമാണ്. ആത്മാവിനും മനസ്സിനും (Spirit and Mind) വരുത്തിവച്ച ക്ഷതം വളരെ കൂടുതലാണ്.

❑ ***ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ മാർപാപ്പായുമായുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച്?***

1979-ലെ എം. ഐ. ടി. കോൺഫ്രൻസിൽ വത്തിക്കാന്റെ പ്രതിനിധികൾ ആരും പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കോൺഫ്രൻസ് തീരുമാനങ്ങൾ, ചെയർമാൻ നേരിട്ടു പോയി മാർപാപ്പായെ അറിയിക്കണമെന്ന് സമ്മേളനം തീരുമാനിച്ചു. അതനുസരിച്ച് സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ മാർപാപ്പായെ സന്ദർശിച്ചു. ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ ചുമതലയേറ്റിട്ട് ഏതാനും മാസങ്ങളേ ആയിരുന്നുള്ളു. മാർപാപ്പായെ സന്ദർശിക്കുവാൻ അനുവദിച്ചിരുന്ന സമയം 5 മിനിറ്റ് മാത്രമായിരുന്നു. അതിനാൽ നാലു മിനിറ്റ് കൊണ്ട് 18 ദിവസം നീണ്ടുനിന്ന കോൺഫ്രൻസിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട തീരുമാനങ്ങളും ആശയങ്ങളും വിവരിച്ചു. മാർപാപ്പാ അത്ഭുതപൂർവ്വം

ശ്രവിച്ചു. വിവരണം പൂർത്തിയാക്കിയപ്പോൾ മാർപാപ്പാ പറഞ്ഞു: 'യുവർ എമിനെന്റ്, താങ്കൾ എന്റെ അടുക്കലേക്കുള്ള ദൈവത്തിന്റെ സന്ദേശ വാഹകനാണ്. താങ്കൾ എന്നോട് പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ വളരെ സുപ്രധാ നങ്ങളാണ്. ഇത് എന്നോടാരും ഇതിനു മുമ്പ് പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അടുത്തയാ ഴ്ചയിൽ എനിക്ക് യുനെസ്ക്കോയിൽ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്യാനുണ്ട്. ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞ ആശയങ്ങളായിരിക്കും അവിടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയങ്ങൾ. അതുകൊണ്ട് അതൊരു കടലാസിലേക്കു പകർത്തിത്ത രാമോ?'

ഞാൻ ആശയങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുക്കാമെന്ന് സമ്മതിച്ചു. പിന്നീട് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. 'ശാസ്ത്രം മനുഷ്യനെ സേവിക്കുന്ന തിനു പകരം ആദായത്തിനും യുദ്ധത്തിനും വേണ്ടിയാണിപ്പോൾ ഉപ യോഗിക്കുന്നത്. ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികളുടെ ലാഭത്തിനും യുദ്ധത്തിനും വേണ്ടിയാണ് ശാസ്ത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ശാസ്ത്രത്തെ ഈ സ്ഥിതി യിൽ നിന്നു മോചിപ്പിച്ച് മനുഷ്യരാശിയെ സേവിക്കുന്നതാക്കിത്തീർക്ക ണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു' ഒരു കേന്ദ്ര ആശയം. അത് മാർപാപ്പായ്ക്ക് അന്ന് സ്വീകാര്യമായി തോന്നി. പിന്നീട് ഈ വിഷയത്തിൽ താൽപര്യമൊന്നും അദ്ദേഹത്തിൽ കണ്ടിട്ടില്ല.

മാർപാപ്പാ എന്നോടൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു. 'യുവർ എമിനെന്റ്, ഞാനൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചോട്ടെ. എന്താണ് മനുഷ്യരാശിയുടെ ഏറ്റവും സുപ്രധാനമായ പ്രശ്നം.' എനിക്കറിയുവാൻ പാടില്ല എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു. അവിടുത്തേയ്ക്ക് അറിയാമായിരിക്കും, പറഞ്ഞു തരണമെന്ന് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'ഒറ്റ വാക്കിൽ പറയാം. നിരീശ്വരത്വം.' അപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു. "ഏതു തരത്തിലുള്ള നിരീശ്വരത്വമാണ് ഹോളി ഫാദർ ഉദ്ദേശിയ്ക്കുന്നത്. എന്റെ അനുഭവത്തിൽ രണ്ട് തരം നിരീ ശ്വരത്വങ്ങൾ ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്. ഒന്ന് നമ്മുടെ സഭകൾക്കകത്തുള്ള നിരീശ്വരത്വം. ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു എന്നു പറയുകയും, പ്രവൃ ത്തിയിൽ വിശ്വസിയ്ക്കുന്നില്ല എന്നു കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. ഇതാണ് ഭയങ്കരമായ നിരീശ്വരത്വമെന്നാണ് എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. അത ല്ലാതെ വേറെയൊരു നിരീശ്വരത്വമുണ്ട്. ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല എന്നു പറയുന്ന ചില ആളുകൾ. എന്നാൽ അവർ, നമ്മൾ ചെയ്യേണ്ട പല കാര്യങ്ങളും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ഏതു നിരീശ്വരത്വത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഹോളി ഫാദർ പറഞ്ഞത്?" എന്റെ ചോദ്യം അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായില്ല. വലിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു വിരോധിയാണദ്ദേഹം. കമ്മ്യൂണിസത്തെപ്പറ്റി ഒരു വാക്ക് നല്ലതു പറയുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമില്ല. 'എന്റെ രാജ്യത്തെ ക്കുറിച്ച് താങ്കൾക്കറിയാമോ?' എന്നെന്നോട് ചോദിച്ചു. ഞാൻ പറഞ്ഞു. 'എനിക്കറിയാം. ഞാൻ പല തവണ സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. എനിക്ക് അവിടെ

യുള്ള പല ബുദ്ധിജീവികളുമായും വളരെയടുത്ത ബന്ധമുണ്ട്.'' മാർപാപ്പായുടെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രശ്നം കമ്മ്യൂണിസമാണ്. അതിനെ നശിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ, ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും തീരുമെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതുന്നു. അതിനു വേണ്ടിയാണ് കഴിഞ്ഞ 16 കൊല്ലമായിട്ട് അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. അതിൽ വലിയ വിജയവും അദ്ദേഹം കൈവരിച്ചു.

ഇതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടുമൊരു ചോദ്യത്തിന് അനുവാദം ചോദിച്ചു. 'അറിയാൻ വേണ്ടി ചോദിക്കുകയാണ്. നമ്മുടെ ഈ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷൻസ് (പ്രത്യേകിച്ചും പാശ്ചാത്യസഭയുടെ മിഷൻസ്) 1500-മാണ്ട് മുതലിങ്ങോട്ട് ലോകമെങ്ങും പോയി എല്ലായിടത്തും സുവിശേഷം ഘോഷിച്ചിട്ടും, ലോകത്തിലെ പ്രധാന മതങ്ങളൊന്നും തകർന്നു പോയില്ലല്ലോ. ഹിന്ദുമതവും ബുദ്ധമതവും ഇസ്ലാമും കൂടുതൽ ശക്തങ്ങളായിട്ടു തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നുവല്ലോ. അതെന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ഹോളി ഫാദർ പറഞ്ഞു തരാമോ?' ഉടനെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'എനിക്കറിഞ്ഞു കൂടാ. എങ്കിലും ഞാൻ സമാധാനം പറയാൻ ശ്രമിക്കാം. നമ്മുടെ ക്രിസ്തീയ വേദശാസ്ത്രത്തിലെ പല ആശയങ്ങളും (പ്രത്യേകിച്ച് ത്രിത്വവും മറ്റും) വളരെ ഗഹനമാണ്. അത് ഈ ഏഷ്യാക്കാർക്കും മറ്റുമൊന്നും മനസ്സിലാവുകയില്ല. അതുകൊണ്ടാണെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.' ഒരു ഏഷ്യാക്കാരനായ എന്നോടാണിത് പറയുന്നത്! ത്രിത്വം എന്നു പറയുന്നത് യൂറോപ്യൻസിനു മാത്രമായി മനസ്സിലാകുന്ന സംഗതിയാണ്; ഏഷ്യാക്കാരോട് പറഞ്ഞിട്ട് അവർക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ലാത്തത് അവരുടെ ബുദ്ധിയുടെ കുറവു കൊണ്ടാണെന്ന്! ഇതിന് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. ഒരു ചോദ്യം കൂടെ ചോദിച്ചോട്ടെയെന്ന് ചോദിച്ചു. 'അവിടുന്ന് ചൈനയിലെയോ ഇന്ത്യയിലെയോ ഫിലോസഫിയുടെ ഒരു പുസ്തകമെങ്കിലും വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ?' 'ഇല്ല' എന്ന് അദ്ദേഹം മറുപടി തന്നു. അദ്ദേഹമൊരു ഫിലോസഫറാണ്. ഞാൻ പറഞ്ഞു: 'ഹോളി ഫാദർ, ചൈനീസ് ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചും ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയെക്കുറിച്ചുമുള്ള വളരെ പരിമിതമായ അറിവിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പറയുകയാണ്, ഏഷ്യാക്കാർക്ക് യൂറോപ്യരേക്കാൾ നന്നായി ചിന്തിക്കുവാൻ കഴിയും. നിങ്ങളുടെ ചിന്തകന്മാർ ഉയർത്തിയിട്ടുള്ള ചോദ്യങ്ങളിൽ മിക്കതും, അതിനൊരു ആയിരം വർഷമെങ്കിലും മുമ്പ് ഏഷ്യയിലെ ചിന്തകന്മാർ ചിന്തിച്ചിട്ടും എഴുതിയിട്ടുമുള്ളതാണ്.' പൗരസ്ത്യർക്ക് ചിന്തിക്കാനൊന്നും അറിയാൻ പാടില്ല എന്നുള്ള വിചാരമാണ് പാശ്ചാത്യരിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിനുമുള്ളത്. തോമസ് അക്വിനാസിനും മറ്റുമൊക്കെയേ ചിന്തിക്കാനുള്ള കഴിവുള്ളൂ എന്നാണ് അവരുടെയൊരു വിചാരം.

❑ ***ക്രിസ്തീയ സഭകളുടെ ഐക്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അങ്ങയുടെ***

വീക്ഷണം എന്താണ്?

ക്രിസ്തീയ ഐക്യം എന്നു പറയുമ്പോൾ സഭകൾ തമ്മിലുള്ള ഐക്യം മാത്രമല്ല, മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള ഐക്യമാണ്. ക്രിസ്ത്യാനികൾ എത്ര കണ്ട് കൂടുതൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ സ്വഭാവമുള്ളവരായി തീരുന്നുവോ അത്രയും ഐക്യം കൂടുതൽ ഉണ്ടാകും. വിശ്വാസത്തിലോ പട്ടത്വത്തിലോ ഉള്ള ഐക്യം മാത്രമല്ല വേണ്ടത്. സ്വഭാവത്തിലും ഗുണത്തിലും മാറ്റമുണ്ടായിട്ട്, സ്വാർത്ഥതയൊക്കെ മാറിയിട്ട്, ക്രിസ്തുവിന്റെ രൂപം എല്ലാ ക്രിസ്ത്യാനികളിലും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ അത് എല്ലാവരെയും ഒന്നാക്കും. അതുകൊണ്ട് ഐക്യം എന്നു പറയുന്നത് സഭകൾ തമ്മിലുള്ള ഐക്യം മാത്രമല്ല എന്നുള്ളത് എന്റെയൊരു ശക്തമായ അഭിപ്രായമായിട്ട് ഞാൻ എപ്പോഴും പറയുന്ന ഒരു കാര്യമാണ്.

സഭയെയും പരിശുദ്ധാത്മാവിനെയും പറ്റിയുള്ള ചർച്ചകൾ മുന്നേറുന്നതോടെ, ഈ ഭൂതലത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന മാനവരാശിയെ സഭകൾ വിസ്മരിക്കുവാൻ ഇടയാകരുത്. പാപം നിറഞ്ഞ മാനവവംശത്തിൽ, ആർത്തി നിറഞ്ഞ ഒരു സമൂഹം വളർന്നു വരുന്നതായിട്ടാണ് പടിഞ്ഞാറൻ സംസ്ക്കാരത്തിലൂടെ കണ്ടുവരുന്നത്. ആരോഗ്യമുള്ള ഒരു ശിശു ഇതുവരെയും ജനിക്കുവാൻ ഇടയായിട്ടില്ല എന്നാണ് ഞാനുൾപ്പെടെയുള്ള ചിലരെങ്കിലും കരുതുന്നത്.

ഇവിടെ ക്രിസ്തീയ സഭകൾക്ക് ഒരു വലിയ പങ്ക് നിർവഹിക്കാനുണ്ട്. ദൈവരാജ്യവും അതിന്റെ മൂല്യവുമെന്ന നിലയിൽ പരിസ്ഥിതി, ലോക നീതി, അന്താരാഷ്ട്ര സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതി, സമാധാനവും നിരായുധീകരണവും എന്നീ വിഷയങ്ങൾ കൂടി സഭകളായി പരിഗണനയ്ക്ക് എടുക്കുകയും, സാമ്പത്തികവും സാമൂഹ്യവുമായ ഘടകങ്ങളെ സ്വാർത്ഥതയിൽ നിന്നും അത്യാഗ്രഹത്തിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുമോ എന്ന് നോക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇത് സാധിച്ചെടുക്കുവാൻ സഭകൾ തീരുമാനിക്കുന്നു എങ്കിൽ, ഈ വക കാര്യങ്ങളിൽ വൈദികരേക്കാൾ കൂടുതൽ പ്രാവീണ്യം നേടിയ അയ്മേനികളുടെ സഹകരണവും സേവനവും തേടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എക്യുമെനിക്കൽ ചർച്ചകളിലൊക്കെ അയ്മേനികളെയും പങ്കെടുപ്പിക്കുവാൻ സമയമായിട്ടുണ്ട്. വൈദികരും വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും മാത്രമായാൽ സഭയാകുന്നില്ല. അയ്മേനികളുടെ പങ്കാളിത്തം മാനവരാശിയോടുള്ള സഭയുടെ വിശാലമായ സേവനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ചയിൽ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ സഭയുടെ പുതുക്കത്തിൽ ഒരു പുതിയ മാനം കണ്ടെത്താനാകും.

❑ ***സമാധാനത്തിനും നീതിക്കും വേണ്ടി ആഗോളതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ അങ്ങയെ പ്രേരിപ്പിച്ച ഘടകങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണ്?***



സിദ്ധിനാഥാനന്ദ സ്വാമി, ഗുരു നിത്യ ചൈതന്യയതി, ഡോ. സഖറിയാസ് മാർ തെയോഫിലോസ്, നൈനാൻ കോശി എന്നിവരോടൊപ്പം ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി. കോട്ടയം മാമ്മൻ മാപ്പിള ഹാളിൽ 1982-ൽ നടന്ന 60-ാം ജന്മദിന ആഘോഷത്തിൽ നിന്ന്.

എന്റെ ദർശനത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗം എനിക്ക് ശത്രുവില്ല. മനുഷ്യരാശിയെ മുഴുവൻ നമ്മൾ സമീപിക്കണം. മനുഷ്യരാശിയെ മുഴുവൻ സ്നേഹിക്കണം. അവരുടെ ഉത്കർഷത്തിനു വേണ്ടി കഴിയുന്നതും പ്രവർത്തിക്കണം. അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലാണ് സമാധാനത്തിനു വേണ്ടിയും നീതിക്കുവേണ്ടിയുമുള്ള രണ്ട് താല്പര്യങ്ങൾ വളരെയധികം എന്റെ മനസ്സിൽ അടിസ്ഥാനപരമായിട്ട് ഉദിച്ചു വളർന്നത്. നീതിയില്ലാത്ത ലോകമാണ്, അനീതി വളരെയധികമുള്ള ലോകമാണ് നമ്മുടേത്. ഒരു ന്യൂനപക്ഷം ഭൂരിപക്ഷത്തിനെതിരെ അനീതി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥിതിയാണിന്ന് ലോകത്തിൽ ഉള്ളത്. അപ്പോൾ ആ വ്യവസ്ഥിതിക്കെതിരായിട്ട് മനുഷ്യരെ ബോധവാന്മാരാക്കണം. സമരം ചെയ്യുവാനൊന്നും എന്നെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ല. ജനങ്ങൾ ബോധവാന്മാരാകണം. ബോധവാന്മാരായിട്ട്, മനുഷ്യർ തന്നെയാണ് സമരം ചെയ്യേണ്ടത്; ഞാനല്ല. യുദ്ധം നില്ക്കണം. ഇത്രയും ആളുകൾ പട്ടിണി കിടന്നു മരിക്കുന്ന ഒരു ലോകത്ത് യുദ്ധസാമഗ്രികൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ വേണ്ടി ഇത്രയും പണം ചിലവാക്കുന്നത് അധർമ്മമാണ്. അതിനു യാതൊരു നീതീകരണവുമില്ല. അതുകൊണ്ട് അതിനെതിരായിട്ട് ഒരു സുദീർഘമായ പ്രവർത്തനവും പ്രചരണവും ഞാൻ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ 1972 മുതൽ പ്രകൃതിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു പ്രത്യേക താല്പര്യം എനിക്ക് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇതെല്ലാം പരസ്പരബന്ധിതമാണ്.

❑ ***കമ്മ്യൂണിസത്തോടുള്ള അങ്ങയുടെ സമീപനമെന്താണ്?***

പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരത്തിൽ രണ്ടു വഴിത്തിരിവുകളുണ്ടായി. ഒരു വഴി തിരിഞ്ഞുപോയത് ലിബറൽ ചിന്താഗതി അഥവാ പാശ്ചാത്യ ലിബറൽ ജനാധിപത്യം. മാർക്സിസ്റ്റ് ചിന്താഗതി എന്നു പറയുന്നത് പാശ്ചാത്യ പ്രബുദ്ധതയുടെ തന്നെ മറ്റൊരു സൃഷ്ടിയാണ്. ചിന്താഗതി വ്യക്തമായിട്ടുള്ളത് മാർക്സിസ്റ്റിന്റേതാണ്. ലിബറൽസിന്റെ ചിന്താഗതി വളരെ സങ്കീർണ്ണവും പ്രാഗ്മാറ്റിക്കുമാണ്. ഗൗരവമായി ചിന്തിച്ചത് മാർക്സിസം ആയതുകൊണ്ട് അവർ 1917-ൽ ഒരു പരീക്ഷണവും തുടങ്ങി. കുറെ കാര്യങ്ങളൊക്കെ അവരെക്കൊണ്ട് സാധിച്ചു. അതെല്ലാം തെറ്റാണെന്ന് പറയുന്നതിനോട് ഞാൻ യോജിക്കുന്നില്ല. മാർക്സിസം പരാജയപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിട്ടും അത് മുഴുവൻ തെറ്റാണെന്നുള്ളത് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നില്ല.

ഫുൾ എംപ്ലോയ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി അവർ ഉണ്ടാക്കി. തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിച്ചു. എല്ലാവർക്കും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനും അവസരം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. ഇതൊന്നും ചെറിയ നേട്ടങ്ങളല്ല. പണക്കാരുടെ ശക്തി കളഞ്ഞു. പുതിയ കുറെ ശക്തികൾ ഉത്ഭവിച്ചുവെന്നുള്ളത് ശരിയാണ്. എങ്കിലും പണക്കാരന്റെ ശക്തി കുറെയെങ്കിലും നശിപ്പിക്കുവാൻ അവരെക്കൊണ്ടേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ. പാശ്ചാത്യ

സമ്പ്രദായത്തെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ല. ഇതെല്ലാം ഞാൻ വിലമതിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സിസ്റ്റത്തിലെ അവരുടെ നിരീശ്വരവാദം അശേഷവും സയന്റിഫിക് അല്ല എന്നുള്ളത് എപ്പോഴും ഞാൻ അവരോട് പറയുമായിരുന്നു. മതം മനുഷ്യനെ മയക്കുന്ന കറുപ്പാണ് എന്നു പറയുന്നത് ഒരു ഡോഗ്മാ ആണ്. അല്ലെന്നു പറഞ്ഞാലും ഡോഗ്മാ ആണ്. രണ്ടും ശാസ്ത്രം കൊണ്ട് തെളിയിച്ചിട്ടുള്ളതല്ല. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ ഫൗണ്ടേഷൻ തന്നെ തെറ്റാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായം ഞാൻ പലപ്പോഴും അവരോട് പറയുന്നതാണ്. എന്നു വച്ചാൽ എല്ലാവരോടും പബ്ലിക് പ്രസംഗത്തിലല്ല പറയുന്നത്. റഷ്യയിലെ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫിലോസഫിയിലും മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലും ഡിബേറ്റിന്റെ സമയത്ത് ഇത് ക്ലിയർ ആക്കുവാൻ സാധിക്കും. മെറ്റീരിയലിസത്തിനും, ആദിയിൽ മാറ്റർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ, മനസ്സ് പിന്നെയാണ് ഉണ്ടായതെന്നു പറയുന്നതിനുമൊന്നും ശാസ്ത്രീയമായിട്ട് യാതൊരടിസ്ഥാനവുമില്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള അവരുടെ ചിന്താഗതികൾക്ക് ആദ്യം മുതലെ ഞാൻ എതിരുമായിരുന്നു. എന്റെ പുസ്തകങ്ങളിലുമൊക്കെ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പുതുതായിട്ട് പറയുന്നതൊന്നുമല്ല. ആരെന്നെ വിമർശിച്ചാലും മാർക്സിസം മുഴുവനും തെറ്റാണെന്ന് പറയുവാനോ, മാർക്സിസത്തേക്കാൾ നല്ലതാണ് ലിബറൽ ക്യാപ്പിറ്റലിസം എന്നു പറയുവാനോ ഇപ്പോഴും എന്നെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ല. തൽക്കാലം ക്യാപ്പിറ്റലിസത്തിന് വിജയമൊക്കെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഞാൻ പറയുകയില്ല.

❑ ***എന്താണ് കമ്മ്യൂണിസം പരാജയപ്പെടുവാനുണ്ടായ പ്രധാന കാരണങ്ങൾ?***

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിക്ക് പരാജയം നേരിട്ടത് ഇന്റേണൽ മാനേജ്മെന്റിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള വലിയ തെറ്റുകൾ കൊണ്ടാണ്. ഡമോക്രസി ഇല്ലായിരുന്നു. ഒരു മനുഷ്യനും സ്വതന്ത്രമായിട്ട് ചിന്തിക്കുവാനുള്ള അവസരം കൊടുക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ക്രിയേറ്റിവിറ്റിയും ഇനീഷ്യേറ്റീവും മുഴുവൻ നശിപ്പിച്ചിട്ട് പാർട്ടി പറയുന്നതുപോലെ എല്ലാവരും ചിന്തിക്കണം എന്ന് നിർബന്ധിക്കുകയും അതവരെ അടിച്ചേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ക്രിയേറ്റിവിറ്റി മുഴുവനും നശിച്ചുപോയി. അതിന്റെ കൂടെ പിന്നീട് സ്റ്റാലിനിസം വന്നു. മനുഷ്യനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വിശ്വാസം മുഴുവൻ നശിപ്പിച്ചു. ഭാര്യ, ഭർത്താവിനെതിരായി ചാരവൃത്തി ചെയ്യുന്ന ഒരു അവസ്ഥ ജനിപ്പിച്ചു. ഇതൊക്കെ യഥാർത്ഥ സോഷ്യലിസത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനങ്ങളായിരുന്നു. അതുപോലെ അവരുടെ പ്രൊഡക്ഷൻ സിസ്റ്റം കൊള്ളുകയില്ല. പക്ഷേ, സോഷ്യലിസം എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇതൊക്കെയാണെന്നുള്ള തെറ്റായ ഒരു നിഗമനത്തിലേക്കാണ്

മാർക്സിന്റെ അനുയായികൾ പോയിട്ടുള്ളത്. ഇതല്ലാത്തൊരു സോഷ്യ ലിസം ഉണ്ടാകും. സംശയമൊന്നുമില്ല.

❑ ***സോഷ്യലിസം പുതിയൊരു രൂപത്തിൽ തിരിച്ചുവരുമോ?***

തീർച്ചയായും. പുതിയൊരു രൂപത്തിലുള്ള സോഷ്യലിസം പത്തു വർഷത്തിനുള്ളിൽ തിരിച്ചുവരും. അത് കമ്മ്യൂണിസമായിരിക്കുകയില്ല. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർക്കിപ്പോൾ ചിന്തിക്കുവാനുള്ള കഴിവ് കുറഞ്ഞു. അവർ 'ടെക്സ്റ്റ്ബുക്ക് മാർക്സിസ'മാണിപ്പോഴും പറയുന്നത്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഐഡിയ എന്നു പറയുന്നത് ഒരു ക്രിസ്തീയ ആശയമാണ്. എല്ലാ മനുഷ്യരും സമന്മാരാണ്. എല്ലാ മനുഷ്യരും ദൈവത്തിന്റെ മുമ്പിൽ തുല്യമായ വിലയുള്ളവരാണ് എന്നൊക്കെയുള്ള തത്വങ്ങൾ ക്രിസ്ത്യൻ ആശയങ്ങളാണ്. അവരത് അടിസ്ഥാനമായിട്ട് എടുത്തു എന്നേയുള്ളൂ. ദൈവത്തെ നിഷേധിക്കാതെ തന്നെ, മനുഷ്യരാശിയെ മുഴുവൻ ഒന്നായിത്തീർക്കുകയും, അനീതിയില്ലാതെയാക്കിത്തീർക്കുകയും, യുദ്ധം ഇല്ലാതാക്കിത്തീർക്കുകയും, പരിസരം മലിനമാകാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥിതി ഈ ലോകത്തിൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഉണ്ടാകണം. അതിനുവേണ്ടി നമ്മളെല്ലാം ശ്രമിക്കണം. ക്രിസ്ത്യാനികൾ മാത്രമല്ല അക്രൈസ്തവരും ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലീങ്ങളും എല്ലാവരും അതിനുവേണ്ടിയാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ഭാവിയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ എന്താണു സോഷ്യലിസമെന്നു കുറച്ചൊന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നതു സഹായകമായിരിക്കും. സോഷ്യലിസം പല രൂപത്തിലുണ്ട്. മലയാളത്തിൽ സോഷ്യലിസത്തെ സ്ഥിതിസമത്വവാദമെന്നു വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതു തെറ്റിദ്ധാരണയുളവാക്കുന്നു. എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും സ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ ജീവിത നിലവാരം സമമായിരിക്കണമെന്നു സോഷ്യലിസത്തിൽ നിബന്ധനയില്ല.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ശാസ്ത്രീയ സോഷ്യലിസമെന്നു വിവക്ഷിക്കുന്നതു പ്രത്യേക രീതിയിലുള്ള ആശയ സമുച്ചയത്തെയല്ല, പ്രത്യുത ചരിത്രപുരോഗതിയിൽ സ്വയമേ നടപ്പിൽ വരുന്ന ഒരു സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിയെയാണ്. ഈ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ കേന്ദ്രതത്വം എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും സാമ്പത്തിക നിലവാരം ഒന്നാകണമെന്നല്ല, പ്രത്യുത ഓരോ മനുഷ്യനും അവനവന്റെ കഴിവനുസരിച്ച് അദ്ധ്വാനം ചെയ്ത് അത് സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കായി സംഭാവന ചെയ്യണമെന്നും സമൂഹം ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ആവശ്യങ്ങളെ ആദരിച്ച് അവരെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നുമാണ്.

ഈ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി, ശാസ്ത്രീയ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ, കുറെപ്പേർ അധികാരം പിടിച്ചെടുത്ത് അവരുടെയോ

അല്ലെങ്കിൽ സമൂഹത്തിലെ ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെയോ താല്പര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി രാജ്യം ഭരിക്കുന്ന അവസ്ഥയല്ല. പ്രത്യുത ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വികാസം കൊണ്ടു സമൂഹത്തിന്റെ ഉല്പാദനശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ആ ഉല്പാദനശക്തിയെ കാര്യക്ഷമമായി സംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്ന സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ ഉല്പാദന വ്യവസ്ഥിതി ഉണ്ടാക്കുകയുമാണ്.

ഉല്പാദക മാധ്യമങ്ങൾ ആരുടെയും സ്വകാര്യ സ്വത്തല്ലാതിരുന്ന ഒരു ആദിമ കമ്മ്യൂണിസമായിരുന്നു ആദ്യം ഉണ്ടായിരുന്നതെന്നു കമ്മ്യൂണിസം തന്നെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നീട് ശക്തിയുള്ള വ്യക്തികൾ പ്രധാന ഉല്പാദന മാധ്യമമായ ഭൂമിയെ സ്വകാര്യസ്വത്താക്കി കുടികിടപ്പുകാരായ കൃഷിക്കാരെക്കൊണ്ടു ജോലിയെടുപ്പിച്ച് മുതലെടുക്കുന്ന ചൂഷണാധിഷ്ഠിതമായ ഭൂവുടമ സമ്പ്രദായം നടപ്പാക്കി. മറ്റു ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ ഏഷ്യൻ ഉല്പാദനരീതി നടപ്പിൽ വന്നു. യന്ത്രവൽക്കരണം ആരംഭിച്ചതോടെ ഭൂവുടമ രീതിയ്ക്കെതിരായ മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി സംജാതമായി. ഇങ്ങനെ ആദിമ കമ്മ്യൂണിസം (Primitive Communism), ഭൂവുടമാ സമ്പ്രദായം (Feudalism), ഏഷ്യൻ ഉല്പാദന രീതി, മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥിതി എന്നിങ്ങനെ നാല് ഉല്പാദന വ്യവസ്ഥിതികൾ കഴിഞ്ഞ് മനുഷ്യപുരോഗതിയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അഞ്ചാമത്തെ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിയാണു കമ്മ്യൂണിസമെന്നും അതിലേയ്ക്കുള്ള ചവിട്ടുപടിയാണു സോഷ്യലിസമെന്നും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ പഠിപ്പിക്കുന്നു. സോഷ്യലിസത്തിൽ തൊഴിലാളി സർവാധിപത്യവും (dictatorship of the proletariat) അതിന്റെ ഉപാധികളായ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഗവണ്മെന്റും ഉണ്ടാകും. കമ്മ്യൂണിസം വന്നു കഴിയുമ്പോൾ മനുഷ്യർ താനെ സാമൂഹിക മനസ്ഥിതിയുള്ളവരായിത്തീരുമെന്നും അതോടെ തൊഴിലാളി അധികാരവും അതിന്റെ ഉപാധിയായ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റും താനെ വാടിപ്പോകുമെന്നും മനുഷ്യർ പരസ്പരം സഹകരിച്ചു വർത്തിക്കുന്ന വർഗരഹിതസമൂഹം നടപ്പിൽ വരുമെന്നുമാണ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ചിന്ത.

സോഷ്യലിസം ഒരു സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതി ആണെങ്കിൽ, ഇന്ന് ദൃഷ്ടാന്തദായകമായ സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി ഒന്നും നിലവിലില്ല എന്ന പരമാർത്ഥം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നുണ്ട്. പുരോഗമന ചിന്താഗതിക്കാരെ ഭഗ്നാശയരാക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇതുവരെ നടപ്പിൽ വന്ന രൂപങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ പൂർണ്ണ വിജയത്തിലെത്തിയില്ല. ഇന്ന് അധികാരത്തിലിരിക്കുന്ന സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റുകളെല്ലാം നിലംപതിച്ചാലും സോഷ്യലിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം മനുഷ്യമനസ്സുകളിൽ നിന്നു പൂർണ്ണമായും മാഞ്ഞുപോകുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു വലിയ അബദ്ധം

തന്നെയായിരിക്കും. പരാജയത്തിൽ നിന്നു പഠിക്കുവാനുള്ള കഴിവ് മനുഷ്യരാശിക്കുണ്ട്. സോഷ്യലിസത്തിന്റെ അടിത്തറ, മനുഷ്യർ സഹജീവികളെ അടിച്ചമർത്തുകയോ ചൂഷണം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യാത്ത, അനീതിയില്ലാത്ത, സ്വാർത്ഥതയില്ലാത്ത, യഥാർത്ഥ മാനവ സമൂഹങ്ങൾ കെട്ടിപ്പടുക്കുകയെന്നതാണ്. അത് മനുഷ്യന്റെ ഉയർന്ന ഉദാത്തമായ ആഗ്രഹങ്ങളിലൊന്നാണല്ലോ. അത് ഇന്നും തകർന്നിട്ടില്ല എന്നാണെന്റെ വിശ്വാസം.

❑ ***പുതിയൊരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചുള്ള അങ്ങയുടെ ദർശനങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണ്?***

അതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ചിന്താഗതി നേരത്തെ പറയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. മൂവ്മെന്റ് വന്നു കഴിയുമ്പോൾ മൂവ്മെന്റ് അതിന്റെ രൂപം സൃഷ്ടിച്ചുകൊള്ളും. അല്ലാതെ ഒരു പുസ്തകത്തിൽ ഇങ്ങനെയൊരു ഗവൺമെന്റാണ് ഉണ്ടാകേണ്ടത് എന്ന് എഴുതിവച്ചിട്ട് അതനുസരിച്ച് സമൂഹത്തെ ഘടന ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഇപ്പോൾ ഗവൺമെന്റ് ഒരു 'ഇത്തിക്കണ്ണി'യാണ്. ഗവൺമെന്റ് ധാരാളം അഴിമതികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അത് മാറിയിട്ട് ഗവൺമെന്റൊരു സാർവ്വലൗകിക ശക്തിയാവണം. അതാത് സ്ഥലത്ത് അവിടെയുള്ള ആളുകളുടെ ഇനീഷ്യേറ്റീവിൽ നല്ല കാര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവാനായിട്ട് ഉല്പാദനവും നീതിയുമൊക്കെ പ്രാദേശികമായി ഉണ്ടാക്കുവാനായിട്ട് സഹായിക്കുന്ന ഒരു ഏജൻസി, അധികാരമില്ലാത്ത ഒരു ഗവൺമെന്റാണ് വേണ്ടത്. പാശ്ചാത്യ നാടുകളിലും ഈ ആശയം വികസിച്ചു വന്നിട്ടില്ല. അതിലേക്കാണിപ്പോൾ അവർ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. പുതിയ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ രൂപത്തെക്കുറിച്ച് പാശ്ചാത്യർക്കും വ്യക്തതയില്ല. അത് എഴുതുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണ് വേണ്ടതെന്ന് അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങൾ പറയാം. അല്ലാതെ ഇന്ന വിധത്തിലുള്ള സമ്പ്രദായമുണ്ടാക്കണമെന്ന് എല്ലാവർക്കും കൂടി പൊതുവായിട്ടുള്ള ഒരു വിധി എഴുതുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അതാണ് മാർക്സിസത്തിന് പറ്റിയ അബദ്ധം. മാർക്സിസം ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ടാക്കി. അത് ലോകത്തിൽ മുഴുവൻ നടപ്പിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്ന് അവർ ചിന്തിച്ചു. ആ സമ്പ്രദായം അനുസരിച്ചുള്ള ഗവൺമെന്റുകൾ സ്ഥാപിച്ചത് പരാജയപ്പെട്ടു. നിരവധി പരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉരുത്തിരിയുന്ന ഒരു ഗവൺമെന്റാണിനി ഉണ്ടാകേണ്ടത്. ജനങ്ങൾ തന്നെ ചില പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ട് ഗവൺമെന്റുകൾ മാറേണ്ടിവരും. ഇപ്പോഴത്തെ ഗവൺമെന്റുകളെക്കൊണ്ട് ഇത് നടപ്പിൽ വരുത്താൻ സാധിക്കുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

ലോക്കൽ ഇനീഷ്യേറ്റീവിനെ പിന്താങ്ങുകയും കോ-ഓർഡിനേറ്റ് ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ഗവൺമെന്റാണ് ഉണ്ടാകേണ്ടത്. അല്ലാതെ

ഇത്രയും ശക്തി ഗവൺമെന്റിന് കൊടുക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുമ്പോൾ ഗവൺമെന്റിനെ പിടിക്കുവാൻ ജനങ്ങൾക്കു സാധിക്കണം. ഇപ്പോളത് സാധിക്കുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ ഗവൺമെന്റിന് അവർക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളത് ചെയ്യാം. ആരും അവരെ ശിക്ഷിക്കുവാനില്ല. ആ രീതി മാറണം. രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ അധികാരത്തിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം മാറണം. പുതിയൊരു ഇലക്ഷൻ സമ്പ്രദായം, ഗവൺമെന്റ് എന്നിവ ഉണ്ടാകണം. അത് ഇപ്പോഴത്തെ ഗവൺമെന്റ് ഉണ്ടാക്കുകയില്ല. ജനങ്ങളുടെ ഒരു നീക്കം ഉണ്ടാകണം. അതിൽ നിന്ന് പുതിയൊരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് വ്യവസ്ഥിതി ഉണ്ടാകണം. ജനങ്ങളുടെ നീക്കം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ പുതിയ ഗവൺമെന്റിന്റെ ഘടന താനെ രൂപപ്പെടും. അങ്ങനെയൊരു ഗവൺമെന്റ് ഉണ്ടാകാൻ കുറച്ചു സമയം പിടിക്കും.

❑ ***വർഗ്ഗീയ പ്രശ്നങ്ങൾക്കൊക്കെ ഈ ഗവൺമെന്റ് പരിഹാരമാകുമോ?***

വർഗ്ഗീയ പ്രശ്നങ്ങളൊക്കെ മാറും. നീതിയുള്ള ഒരു ഗവൺമെന്റ് ഇല്ല എന്നുള്ള ചിന്ത വരുമ്പോഴാണ് ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ സമുദായത്തിനുവേണ്ടി സമരം ചെയ്യുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നത്. നേരെ മറിച്ച് എല്ലാറ്റിന്റെയും നീതി പരിപാലിക്കുന്ന ഒരു ഗവൺമെന്റുണ്ടെന്ന് ബോദ്ധ്യം വന്നാൽ ആർക്കും അപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ടി വരികയില്ല.

❑ ***പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരത്തോടും മുതലാളിത്തത്തോടും അങ്ങ് എതിരാണോ?***

തെറ്റാണെന്നാണ്, എതിരല്ല. എനിക്ക് പാശ്ചാത്യ മനുഷ്യരോട് വലിയ സ്നേഹമാണ്. നല്ല മനുഷ്യരോട് പ്രത്യേകിച്ചും വലിയ സ്നേഹമാണ്. പക്ഷേ, പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരം വലിയൊരു അധീശത്വ സംസ്കാരമാണ്. അതിനകത്താണ് നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായവും ചികിത്സാ സമ്പ്രദായവുമൊക്കെ കിടക്കുന്നത്. ഇതിനകത്തു നിന്നും രക്ഷപെടണമെന്ന് എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ട്. നമ്മുടെ ജനങ്ങൾ ബോധവാന്മാരായി അതിൽ നിന്നു മാറിയിട്ട്, അതിനെ വിമർശിക്കുവാനുള്ള കഴിവുണ്ടാകണം. അത് പാശ്ചാത്യരോടുള്ള വിരോധം കൊണ്ടൊന്നുമല്ല. ഇങ്ങനെ അവരുടെ ഫിലോസഫിയെ എതിർക്കുമ്പോൾ അവർ നമ്മളെ ശത്രുവായിട്ട് കരുതും. എന്നെ അങ്ങനെ കരുതുന്നുണ്ട്. സാരമില്ല. ഭാരതീയ ജനങ്ങളെങ്കിലും കുറഞ്ഞപക്ഷം ഇതിൽനിന്നും പുറത്തു പോകുവാൻ കഴിവുള്ളവരാകണം.

എല്ലാ മനുഷ്യരാശിക്കും അനുകൂലമാണ് ഞാൻ. മുതലാളിത്തത്തിന് എതിരാണ് ഞാൻ എന്നു പറയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അനീതിക്ക് എതിരാണ്. അനീതി എവിടെ നിന്നു വരുന്നോ ആ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് എതിരാണ്. അല്ലാതെ പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ ഉള്ള മനുഷ്യരോട് എതിരൊ

ന്നുമില്ല. വലിയ കോടീശ്വരന്മാരോട് പോലും ചിലപ്പോഴൊക്കെ വർത്തമാനം പറയുവാൻ മാത്രമുള്ള സൗഹൃദം എനിക്കുണ്ട്. അല്ലാതെ വ്യക്തിപരമായിട്ട് അവരോട് വിരോധമില്ല. ഇന്ന് ലോകത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്ന അനീതിയുടെ പ്രധാന ചുമതല ഇന്നത്തെ പാശ്ചാത്യ വ്യവസ്ഥിതിക്കാണെന്ന് ഞാൻ സാധാരണ ചിന്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, പലപ്പോഴും പാശ്ചാത്യ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ പ്രാബല്യത്തിനെതിരായി സമരം ചെയ്യേണ്ടുന്ന ചുമതല എനിക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്റെ ലളിതമായ തത്വം പറഞ്ഞാൽ എല്ലാ മനുഷ്യരാശിക്കും അനുകൂലമാണ് ഞാൻ. മനുഷ്യരാശിക്ക് എതിരായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരോട് എതിർക്കേണ്ടുന്ന ചുമതല എനിക്കുണ്ടെന്നല്ലാതെ ആരെയും വ്യക്തിപരമായിട്ട് ഞാൻ എതിർക്കുന്നില്ല. അവരും കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി പുതിയ ഒരു രീതിയിലേക്കു വരണം എന്നാഗ്രഹിക്കുകയല്ലാതെ, അവരെ കൊല്ലണമെന്നോ അവരോട് ബലം പ്രയോഗിക്കണമെന്നോ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചാണെങ്കിലും അതിനെ നശിപ്പിക്കണമെന്നല്ല എന്റെ ആഗ്രഹം. ഒരു പരിവർത്തനത്തിലൂടെ പുതിയ ഒരു സംസ്കാരത്തിലേക്ക് വരുവാൻ ലോകത്തെ മുഴുവൻ സഹായിക്കണം എന്നുള്ള ആഗ്രഹമാണെനിക്കുള്ളത്.

❑ ***വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ ഇനിയും സഭകൾക്ക് പ്രസക്തിയുണ്ടോ?***

വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ സഭകൾക്ക് ഇനിയും വലിയ സാദ്ധ്യതകളില്ലായെന്നതാണ് എന്റെയഭിപ്രായം. ക്രിസ്തീയ സ്ഥാപനങ്ങൾ മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളേക്കാൾ ഒട്ടും മെച്ചമല്ല. മനുഷ്യനു വെളിച്ചം നൽകുന്ന ഏതു കാര്യവും നല്ലതാണ്. ഇന്നത്തെ നിലയിൽ മികച്ച നിലവാരം കാത്തു സൂക്ഷിക്കാതെ, മാതൃകയാവാതെ, പൊതുവായ ഒഴുക്കിൽ പോകുന്നതിനാൽ ഈ മേഖലയിൽ തുടർന്നും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു സാംഗത്യമില്ല എന്നാണെന്റെ അഭിപ്രായം.

❑ ***മാർട്ടിൻ ഹൈഡഗറെ തിരുമേനി നേരിൽ കണ്ട് സംവാദം നടത്തുകയുണ്ടായോ?***

ഹൈഡഗറെ നേരിൽ കണ്ട് സംഭാഷണം നടത്തുവാൻ ഞാൻ അനുവാദം ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഡോക്ടർ അതിനെ എതിർത്തു. 'ഇപ്പോൾ ഒരു വിവാദപരമായ സംവാദം നടന്നാൽ അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യത്തെ ബാധിക്കു'മെന്ന് അദ്ദേഹം എന്നെ അറിയിച്ചു. ഡോക്ടറുടെ എതിർപ്പു മൂലം ഹൈഡഗറെ കാണേണ്ടതില്ല എന്ന് തീരുമാനിച്ചു. ഹൈഡഗർ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നു കൂടിക്കാഴ്ച ഞാനാഗ്രഹി

ച്ചത്. അത് നടന്നില്ല. പക്ഷേ, നേരിട്ടുള്ള ബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. പല അഭിപ്രായങ്ങളും ഓർമ്മിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെയൊന്നും പ്രതികരണം കണ്ടില്ല. അതെക്കുറിച്ച് ഹൈഡഗർക്ക് പേടി ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്ന് വളരെ സംശയം ഉണ്ട്. യൂറോപ്യൻ രീതിയിലല്ലാതെ അല്പം വ്യത്യാസമുള്ള രീതിയിൽ കൂടിയാണ് അദ്ദേഹം പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നത്. അതായത് ശാസ്ത്രം, ആധുനികത എന്നിവയിൽ കൂടി സത്യത്തെ കണ്ടുപിടിക്കാമെന്നുള്ളത് വ്യാമോഹമാണെന്നും, സത്യത്തെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ പുറത്തു നിന്ന് യാഥാർത്ഥ്യത്തെ ഒരു ബാഹ്യ യാഥാർത്ഥ്യമായി കണ്ടുകൊണ്ടു സാധ്യമല്ല എന്നുമാണ് ഹൈഡഗറിന്റെ അഭിപ്രായം. സാധ്യമാണ് എന്നാണ് പാശ്ചാത്യ ചിന്തകർ മുഴുവൻ പറയുന്നത്. അതായത് സബ്ജക്ട്, ഓബ്ജക്ടിന്റെ പുറത്തു നിന്നു കൊണ്ട് ഓബ്ജക്ടിനെ പുറത്തുള്ള ഒരു സാധനമായിട്ട് കാണുന്നത്. ഞാനെന്നു പറയുമ്പോൾ ബാക്കിയുള്ളതിനെ ഉൾക്കൊള്ളിക്കാതെ, എന്റെ വെളിയിലാണ് ഈ ലോകം എന്നുള്ള വിധത്തിലാണ് നമ്മൾ എപ്പോഴും പെരുമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ സബ്ജക്ട് - ഓബ്ജക്ട് ഡൈക്കോട്ടമിക്കകത്ത് (dichotomy) വച്ചു കൊണ്ട് ഒരു ആത്യന്തിക സത്യം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ശ്രമമായിരുന്നു പാശ്ചാത്യരുടേത്. അത് പരാജയപ്പെട്ടു എന്നുള്ളതാണ് ഹൈഡഗറിന്റെ നിഗമനം. അതിനോട് ഞാൻ പൂർണ്ണമായും യോജിക്കുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെ പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ ഫലമായിട്ട് ഇനി അടുത്ത പടി ഏതാണ് എന്നുള്ളതിൽ ഹൈഡഗർ അവലംബിച്ച സമീപനം തെറ്റായിപ്പോയിയെന്നും, അത് ജയിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല എന്നുമായിരുന്നു എന്റെ വലിയൊരു വിചാരം.

(Dear Professor Heidegger,

I have for long wanted to come and see you, but never dared to ask you directly, both because I was afraid you would bee too busy to see an unimportant enquirer like me and because my knowledge of the German language is woefully inadequate. But now I have been told by a friend, that her friend has enquired of you and that you were willing to receive me.

I hope to come and see you during the last week of June or on the 2nd of July. I shall let you know the precise date fairly soon.

I feel that you are one of the few highly developed minds in the west asking the right questions, and hence

my interest in meeting with you. I am passionately interested in the quest for uncovering (Or unveiling myself to) the ground of all existence. Your *Dasein* analysis has been a light on my way. Even more helpful has been your primary question in what is *Metaphysics*.

I have a number of questions that I would like to put before you in order to understand you better:

(1) Are finitude and temporality inalienable aspects of being human, or can both be "overcome" in a genuinely antic sense in some form if authentic existence?

(2) The participation of the human *dasein* in being is both historical temporal and finite spatial. The conscious awareness of these aspects is perhaps essential to authentic existence. But can you think of a possibility of coming in to authentic existence without this conscious conceptual awareness of the nature of our dasein? What I have in mind is the question about the extent to which authentic existence itself is historically culturally conditioned. An Indian's experience of authentic existence may be different from that of a European. Not simply that they may use different categories for conceptualising that experience, but the very content of that experience may be different because of the different culture and the different history. Do you agree?

(3) The *anamnesis of being* was what I understood your project to be. Are you disillusioned about the preparedness of western culture (as it was till about three years ago) to respond to your invitation to recall Being? Do you think that Western civilisation may in a few years soon be ready to start a "New Quest of Being"?

(4) Do you believe that the basic intent of Husserl's phenomenology and that of your own Quest of Being belong to two different orders of knowledge? To put it in another way, did Husserl understand the interest of Kant's Philosophy as you understand it? Are the quest

for certainty in phenomenology and the quest for authenticity and unveiling of Being as you propose it, the same thing?

I hope these questions are not too muddled or based on wrong assumptions.

With my respects and looking forwards to seeing you soon.

Yours in the quest for wisdom,

Fr. Paul Varghese

June 13, 1973)

❑ ***ഫിലോസഫിയിലുള്ള അങ്ങയുടെ താത്പര്യം ബോധപൂർവ്വം വികസിപ്പിച്ചതാണോ അതോ സ്വാഭാവികമായി വളർന്നു വന്നതാണോ?***

കോളജിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്തേ നല്ലതുപോലെ പഠിച്ചു. കോളജിൽ പോകുന്നതിന് വളരെക്കാലം മുമ്പേ ഫിലോസഫി വായിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. കോളജിൽ ഫിലോസഫി എടുത്തു പഠിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞ് യേൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ ഒരുപാട് ഫിലോസഫി പഠിച്ചു. ഓക്സ്ഫഡിൽ വെച്ചും കുറെ ഫിലോസഫി പഠിച്ചു. അങ്ങനെ ഔപചാരിക പരിശീലനം കുറെ അധികം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതു കൂടാതെ ഇവിടെ വന്ന് കേരളാ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസിന്റെ വൈസ് ചെയർമാനായിട്ട് പ്രവർത്തിച്ചപ്പോൾ ഒരുപാട് Philosophical discussion ചെയ്യേണ്ടി വന്നു. എനിക്ക് തന്നെ പിടിയില്ലാതിരുന്ന പല കാര്യങ്ങളും ഞാൻ പഠിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞ് ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസിന്റെ ഒരു അംഗം ആയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഫിലോസഫി കൂടുതൽ പഠിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടാകുകയും ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയും കുറച്ചു ചൈനീസ് ഫിലോസഫിയും കുറച്ചു പാശ്ചാത്യ ഫിലോസഫിയും ഒക്കെ പഠിച്ചു. അങ്ങനെ സമഗ്രമായ Philosophical thinking -നുള്ള കഴിവ് വളർത്തിയെടുത്തതു തന്നെയാണ്.

❑ ***ബുദ്ധമത തത്ത്വചിന്ത വേദാന്ത ചിന്തയേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണെന്നു തിരുമേനി കരുതുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?***

വേദാന്ത ചിന്തയിലുള്ള ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നം, ഈ ഭൂമിയിലുള്ള ജീവിതം അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപെടാനുള്ള ഒരു സാധനമായിട്ടാണ് അവർ മൗലികമായി കരുതുന്നത്. ഈ ഭൂമിയിലുള്ള മനുഷ്യന്റെ ജീവിതവും അനുഭവവും വെറും ഒരു തടവ് ആണ്; അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപെട്ട്,

മോചിക്കപ്പെട്ട്, മുക്തി പ്രാപിക്കണം എന്നുള്ള ചിന്ത തെറ്റാണ് എന്ന് ശങ്കരനെ ഞാൻ പഠിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ എനിക്കു വിചാരമുണ്ട്. അതായത് ഈ സൃഷ്ടിയിൽ ഇപ്പോൾ നമുക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭവ ത്തിന് fundamental ആയിട്ട് Reality ഇല്ലായിരിക്കാം: പരമാർത്ഥിക സത്തയിലുള്ള Reality ഇല്ലായിരിക്കാം, വെറും വ്യാവർത്തിക സത്തയി ലുള്ള Reality മാത്രമേ ഉള്ളായിരിക്കാം. അത് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഈ വ്യാവർത്തികമായ Reality ക്ക് പരമാർത്ഥികമായ Reality യുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല; ഈ വ്യാവർത്തികമായ Reality യിൽ നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങിയെങ്കിലേ പരമാർത്ഥിക Reality യെ കാണാൻ സാധി ക്കുകയുള്ളു എന്നാണ് ശങ്കര വേദാന്തത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ച് കാണുന്നത്. ഇതു നിഷേധാത്മകമായ നിലപാടാണ്. അത് അംഗീകരിക്കുവാൻ സാധി ക്കുകയില്ല.

ശങ്കരന്റേത് 8-ാം ശതാബ്ദത്തിലേ വരുന്നുള്ളു. അതിന് മുമ്പ് തന്നെ ബ്രാഹ്മണ വേദാന്തത്തിൽ ഈ പ്രശ്നം ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ പ്രശ്നം ഉള്ള അതേ സമയത്തു തന്നെ ബ്രാഹ്മണ മതത്തിന്റെ നേതാക്കന്മാരാ യുള്ളവർ ആ മതമുപയോഗിച്ച് ധാരാളം പണവും സ്വത്തുക്കളും ഒക്കെ ഉണ്ടാക്കുകയും മറ്റും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇത് ഒരു തെറ്റായ സിദ്ധാന്തമാണെന്ന് ഞാൻ ചിന്തിച്ചു. മനുഷ്യനെ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു സിദ്ധാന്തമാണ്. ബ്രാഹ്മണർക്ക് പശുവും ദാനങ്ങളും പണവും കിട്ടാനും വസ്തു സമ്പാദിക്കാനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു വഴിയായിട്ട് അവർ ഈ ഉപനിഷത്തുക്കളെപ്പോലും ഉപയോഗിക്കുന്നു; വേദത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നുള്ള വിമർശനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ത്തിൽ അതിനെതിരെയുള്ള ഒരു വലിയ Reaction ഭാരതീയ പാരമ്പര്യ ത്തിൽ കിടപ്പുണ്ട്.

ആ പ്രതിഷേധത്തിന് മൂന്നു രൂപങ്ങൾ ഉണ്ട്.

1. ചർവ്വാക സിദ്ധാന്തം: വെറും ഭൗതികവാദം. ആദ്ധ്യാത്മികമായിട്ട് ഒന്നുമില്ല. മാറ്റർ മാത്രമേ ഉള്ളു എന്നുള്ള ഒരു വാദം. അത് എനിക്കൊട്ടും സ്വീകാര്യമല്ല.

2. ജൈന സിദ്ധാന്തം: ജൈന സിദ്ധാന്തത്തിലും ഹിന്ദു ബ്രാഹ്മണ ചിന്താരീതിയോട് വളരെ ശക്തിയായ എതിർപ്പാണ് കാണുന്നത്. ഉദാഹ രണത്തിന് ഒരു ശ്രേഷ്ഠനായ ജൈനഗുരു പറയുന്നത് നല്ല ജൈനൻമാ രായിരുന്ന മനുഷ്യർ പാപം ചെയ്യുന്നതു മൂലമാണ് അടുത്ത ജന്മത്തിൽ ബ്രാഹ്മണരായിട്ട് ജനിക്കുന്നത് എന്നാണ്. അത്രയ്ക്ക് അവർക്ക് ബ്രാഹ്മ ണരോട് വിരോധമായിരുന്നു.

3. ബുദ്ധമതം: ബുദ്ധമതത്തിലാണ് കുറച്ചുകൂടി അനുകൂലമായിട്ടുള്ള

പല കാര്യങ്ങളും എനിക്ക് കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ സാധിച്ചത്. ജൈനസിദ്ധാന്തത്തിൽ പോലും മനുഷ്യന്റെ material existence എന്നു പറയുന്നത് ഒരു mistake ആണ് എന്ന നിലപാടാണ്. അതായത് പൂർവ്വ ജന്മത്തിലെ പാപങ്ങൾ കൊണ്ടാണ് ഈ ദ്രവ്യത്വം (materiality) ഉണ്ടാകുന്നത് എന്ന ചിന്തയാണവർക്കുള്ളത്. ബുദ്ധമതത്തിൽ അങ്ങനെയല്ല. ബുദ്ധമതത്തിൽ കുറെക്കൂടി മോഡേൺ ആയിട്ടുള്ള ഒരു ചിന്താഗതിയാണുള്ളത്. ലോകം മിഥ്യ അല്ല; ലോകം സത്യവും അല്ല. സത്യം എന്നു പറഞ്ഞാലും തെറ്റാണ്; മിഥ്യ എന്നു പറഞ്ഞാലും തെറ്റാണ്. അതുപോലെ തന്നെ ഞാനും മറ്റു മനുഷ്യരും ഒന്നാണ്; എനിക്ക് അവരോട് മിത്രതയും കരുണയും ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണ് ഞാൻ ഞാൻ ആകുന്നത്. എന്റെ ബുദ്ധത്വം, പ്രബുദ്ധത ഉളവാക്കുന്നത് ഒരു സമൂഹത്തിൽ കൂടെയാണ്.

നാഗാർജുനനെപ്പോലെ അതിബുദ്ധിമാന്മാരായ തത്വചിന്തകന്മാരെ ബുദ്ധമത പാരമ്പര്യം സൃഷ്ടിച്ചു. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ ബുദ്ധമതത്തെ ഇന്ത്യയിലെ ഹിന്ദുക്കൾ, ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ഒരു ബ്രാഞ്ചു പോലെ തരംതാഴ്ത്തി കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുകയാണ്. ബുദ്ധമതത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കാൻ കഴിയുന്ന ആരും തന്നെ ബുദ്ധമതക്കാരായി ഇന്ത്യയിലില്ല. ടിബറ്റൻ ബുദ്ധിസത്തിന് വളരെ പ്രൗഢമായ പാരമ്പര്യമാണുള്ളത്. അവിടെ ദലയ്‌ലാമായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെയുള്ള ആയിരക്കണക്കിന് ഭിക്കുകളും അത് പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇന്ത്യയിൽ ഒരു വലിയ അംഗീകാരം അതിന് കിട്ടിയിട്ടില്ല.

ബുദ്ധമതത്തിനകത്ത് philosophical ആയിട്ടും spiritual ആയിട്ടും വളരെ അധികം wealth ഉണ്ട്. അത് നമ്മൾ പഠിക്കണം. വേദാന്തം പോലെ തന്നെ important ആണ് എന്നുള്ള ചിന്താഗതിയാണ് എനിക്കുള്ളത്. പ്രത്യേകിച്ച് നാഗാർജുനൻ, ധർമ്മകീർത്തി എന്നീ രണ്ടുപേർ വളരെ പണ്ഡിതരാണ്. അവരുടെയൊക്കെ ചിന്താരീതി വളരെ Profound -ഉം വളരെ പ്രയോജനപ്രദവും ആണ്. ഇപ്പോഴത്തെ കാലത്തും ആ പൗരാണിക ചിന്താരീതി വളരെ പ്രയോജനപ്രദമാണ് എന്നെനിക്ക് തോന്നി.

വേദാന്തം ഇന്നത്തെ സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങളുമായിട്ട് യാതൊരുവിധത്തിലും ശരിയായി ബന്ധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അരവിന്ദനെപ്പോലെ ചിലരൊക്കെ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആ ബന്ധം ശരിയാകുന്നില്ല. ഇപ്പോഴത്തെ ജീവിതത്തിന് ഒരു മാർഗനിർദേശം കൊടുക്കുവാൻ വേദാന്തത്തിനെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുന്നില്ല എന്നാണ് എന്റെ നിഗമനം. അവിടെ ബുദ്ധമതം നമ്മെ സഹായിക്കും എന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

❑ ***അങ്ങ് ശങ്കരനേക്കാൾ പത്തിരട്ടി ബഹുമാനിക്കുന്നത് നാഗാർജ്ജുനനെയാണല്ലോ? ഇതുവരെ ലോകം കണ്ടിട്ടുള്ള തത്വചി***

ന്തകന്മാരിൽ ഏറ്റവും പ്രമുഖനാണ് അദ്ദേഹമെന്ന് അങ്ങ് കരുതു ന്നുവോ?

അതെ. നാഗാർജ്ജുനനും ഒരു കണ്ടുപിടുത്തമായിരുന്നു. നാഗാർജ്ജുനൻ ആന്ധ്രാക്കാരൻ ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉത്തരേന്ത്യയിൽ പോയി ബുദ്ധമതത്തിൽ ഒരു ഭിക്കുവായി തീരുകയും അതിപ്രൗഢമായ ഒരു ആദ്ധ്യാത്മികത വളർത്തിയെടുക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ബുദ്ധമതത്തിന്റെ നക്ഷത്രങ്ങളിൽ ജ്യോതിസ്സായിട്ട് ശോഭിക്കുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരാളായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദാർശനിക രചനകൾ ശങ്കരന്റേതിനേക്കാൾ പ്രൗഢമാണെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. മാത്രമല്ല അത് കുറെക്കൂടി contemporary യാണ്. ഇപ്പോഴത്തെ ഫിസിക്സുമായിട്ടും, വെസ്റ്റേൺ ഫിലോസഫിക്കൽ പേർസ്പെക്ടീവ്സുമായിട്ടും ഒരുപാട് യോജിച്ചുപോകുന്ന വളരെ ഗാഢമായ ആശയങ്ങളും നാഗാർജ്ജുനനിൽ ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചു. പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള വിവാദപരമായ ദാർശനിക സംവാദങ്ങളുടെയെല്ലാം പ്രതികരണങ്ങളും അവിടെ കിടപ്പുണ്ട്. ഈ ചോദ്യങ്ങളൊക്കെ അന്നേ ചോദിച്ചതാണ്. അതിന് അന്ന് നാഗാർജ്ജുനൻ കൊടുത്ത മറുപടി ഇന്ന് പാശ്ചാത്യർ കൊടുക്കുന്ന മറുപടിയേക്കാൾ കുറെക്കൂടി സ്വീകാര്യമായിട്ട് എനിക്ക് തോന്നുന്നു.

നാഗാർജുനന് രണ്ട് സമീപനങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഒന്ന് സാധാരണക്കാരോട് പറയുന്ന രീതി. മറ്റൊന്ന് ദാർശനികരോട് പറയുന്ന രീതി. സാധാരണക്കാരോട് പറയുന്ന രീതിയിൽ അധികം ദർശനം ഒന്നും അല്ല. മനുഷ്യൻ എങ്ങനെ ജീവിക്കണം, എങ്ങനെ സ്വയം ആത്മശിക്ഷണം നടത്തണം, എങ്ങനെ അവന്റെ ദുരാഗ്രഹങ്ങളെ അതിജീവിക്കണം – അതിനെക്കുറിച്ചാണ് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നത്. വിനയ എന്ന് ബുദ്ധമതത്തിൽ പറയുന്നത് താഴ്മ എന്നല്ല discipline എന്നതാണ്. ആ ശിക്ഷണം ആണ് നാഗാർജുനന്റെ ചിന്തയിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത്.

അതേസമയത്ത് ബുദ്ധിപരമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ഇന്നത്തെ ലോകത്തിൽ ഇതുവരെ മനുഷ്യരാശിയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മിക്കവാറും എല്ലാ ദാർശനിക പ്രശ്നങ്ങളും വളരെ അഗാധമായിട്ട് കാണുവാൻ നാഗാർജ്ജുനനെക്കൊണ്ട് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്രയും ആഴത്തിൽ ലോകത്തിൽ മറ്റാരും കണ്ടിട്ടില്ല.

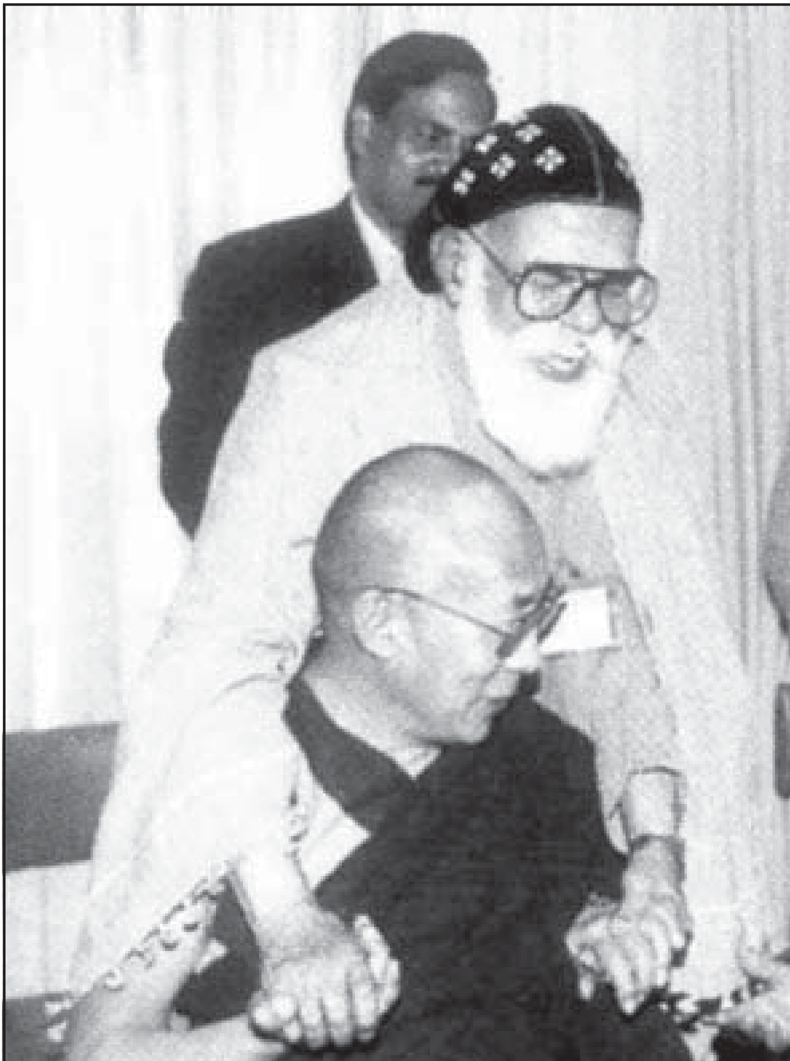
❑ ***ബുദ്ധമത പഠനം അങ്ങേയ്ക്ക് തന്നിട്ടുള്ള ആശയങ്ങൾ എന്താണ്?***

ബുദ്ധമതം എന്താണെന്ന് ഹിന്ദുക്കൾ പറയുന്നത് കേട്ടാൽ പോരാ, ഒറിജിനൽ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽ നാഗാർജ്ജുനന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ധർമ്മകീർത്തിയുടെയും മറ്റും ആശയങ്ങളുമൊക്കെ

നേരിട്ട് വായിച്ച് പഠിച്ചു. ലോകം മായയാണോ (real) അല്ലയോ എന്നൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചാൽ അതിന് ഉത്തരമായി വേദാന്തം പറയും, മായയാണെന്ന്. വെസ്റ്റേൺ റിയലിസം പറയുന്നത് റിയൽ ആണെന്ന്, അതിനപ്പുറത്ത് ഒന്നും ഇല്ലായെന്ന്. ഇത് രണ്ടിന്റേയും ഇടയ്ക്കാണ് സത്യം. അത് എവിടെയാണെന്ന് നോക്കിക്കൊണ്ടുപോയപ്പോഴാണ് ബുദ്ധമതത്തിലാണ് ഫിലോസഫി ശരിയായിട്ട് കണ്ടത്. അതായത് നമ്മളിത് റിയൽ ആണെന്ന് പറഞ്ഞാൽ അത് നമ്മുടെയൊരു പ്രസ്താവന (സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്) ആണ്, അതിനർത്ഥമില്ല. റിയൽ അല്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതും ഒരു പ്രസ്താവനയാണ്. അതിനും വലിയ അർത്ഥമൊന്നുമില്ല. This World is something which is created by our kind of mind interacting with some reality that is there എന്നുള്ളത് പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതിനേക്കാൾ അപ്പുറത്ത് ആർക്കും ഒന്നും പറയാൻ സാധിക്കുകയില്ല, മോഡേൺ സയൻസിനകത്ത്. അതുകൊണ്ട് ഫിസിക്സിനകത്തേക്ക് പോയി. ഫിസിക്സിന്റെ തിയറിയുമൊക്കെ പഠിച്ചു. യൂറോപ്പിലെ ഇന്റർനാഷണൽ സൊസൈറ്റി ഫോർ തിയോറോട്ടിക്കൽ ഫിസിക്സിന്റെ മെംബറായിട്ട് എന്നെക്കൂടി അവർ ചേർത്തു. ഞാനൊരു ശാസ്ത്രജ്ഞനല്ലെങ്കിലും എന്റെ ഫിലോസഫിക്കൽ ഇൻസൈറ്റ്സിനെപ്പറ്റി അവർക്ക് താല്പര്യമുള്ളതുകൊണ്ട് അവരുടെ സമ്മേളനങ്ങളിൽ പോയി ഫിസിക്സിൽ റിയാലിറ്റിയെപ്പറ്റി എന്താണ് പറയുന്നത് എന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ ഓരോ പുതിയ വഴികളിലൊക്കെ തിരിഞ്ഞുപോയി വേണം കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുവാൻ. ഓരോന്നു പഠിക്കുമ്പോൾ ഒരു പുതിയ വീക്ഷണം കിട്ടും. ഇതെല്ലാം ക്രിസ്തുവിന്റെ ലോകമാണ്. അല്ലാതെ ഒരു അപരിചിതലോകമൊന്നുമല്ല. Christ is present every where. അതിനെപ്പറ്റിയാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഒന്നു കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ക്രിസ്തുവിൽ നിന്നു ഞാൻ മാറിപ്പോകേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഇവിടെ ഇന്ത്യൻ ക്രിസ്റ്റ്യൻ തിയോളജി എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞ് ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. That means you take a Hindhu terms and put it inside Christianity. പള്ളികൾക്കൊക്കെ Hindu forms കൊടുക്കുക എന്നിട്ട് ഭാരതീയവത്ക്കരണം ആണെന്നു പറഞ്ഞാലൊന്നും ഹിന്ദുക്കളെയൊന്നും ഇളക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും ഇത് ഉൾക്കൊള്ളാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. That is not the real thing. Real thing is to understand everything. എല്ലാറ്റിന്റെയും കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ട് സമഗ്രമായ ഒരു പഠനത്തിൽക്കൂടി അതിനെ ഒന്നു സമന്വയിപ്പിക്കാനാണ് ഞാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്.

❑ ***ഈശ്വരനെ ഏതളവിൽ ദൈവശാസ്ത്ര വിചിന്തനത്തിൽ കൂടി മനസിലാക്കാൻ സാധിക്കും?***

ബുദ്ധമതവും ജൈനമതവും ഉണ്ടായ സമയത്ത് രണ്ടും ഈശ്വരനിഷേ



ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി ദലൈലാമയോടൊപ്പം.

ധികൾ ആയിരുന്നു. ഈശ്വരൻ ഇല്ല എന്ന് ബുദ്ധമതം പറഞ്ഞില്ല. ഈശ്വരനെക്കുറിച്ചുള്ള സൈദ്ധാന്തിക ചിന്തിക്കൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ പ്രധാന തൊഴിൽമാർഗമാണ് എന്ന് പറഞ്ഞ് ജൈനൻമാർ അതു നിഷേധിച്ചു. ജൈനന്മാർക്ക് ഈശ്വരവിശ്വാസമില്ല. ബുദ്ധമതക്കാർക്കും ഈശ്വരവിശ്വാസം ഇല്ല. ആധുനിക സെക്കുലർ മൂവ്മെന്റിനും ഈശ്വരവിശ്വാസം ഇല്ല. പക്ഷേ, ബുദ്ധമതത്തിലെ നിരീശ്വരത്വത്തിൽ നിന്ന് വളരെ ഉദാത്തമായ ആധ്യാത്മികതയാണ് ഉയർന്നു വന്നത്. നേരെ മറിച്ച് പടിഞ്ഞാറൻമാരുടെ സെക്കുലറിസത്തിൽ നിന്ന് വരുന്ന ആധ്യാത്മികത ഉപരിപ്ലവമാണ്. രണ്ടു കൂട്ടരും പറയുന്ന അടിസ്ഥാനങ്ങൾ രണ്ടും ഒന്നാണ്.

ദൈവം എന്ന ഒന്ന് നമ്മുടെ വിഭാവനം കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയാൽ അത് നമ്മുടെ സൃഷ്ടിയായിരിക്കും. നമ്മൾ എന്തു ദൈവ സങ്കൽപം ഉണ്ടാക്കിയാലും അത് നമ്മുടെ മനസിന്റെ ഒരു സൃഷ്ടിയായിരിക്കും. യഥാർത്ഥ ദൈവവുമായിട്ട് നമ്മുടെ സങ്കൽപനങ്ങൾ നിരക്കുകയില്ല. ദൈവം സ്നേഹമാണ് എന്നും ദൈവം മനുഷ്യസ്നേഹി ആണ് എന്നും ഒക്കെ പറയുന്നത് നമുക്ക് മനസിലാകുന്ന ഒരു ഭാഷ എന്നല്ലാതെ ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് Conceptual ആയിട്ട് പറയുവാൻ ഒക്കുകയില്ല. ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ സംസാരിക്കാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്; സംസാരിക്കുന്നത് എല്ലാം നമ്മൾ നിഷേധിക്കുകയും വേണമെന്നാണ് പൗരസ്ത്യരുടെ നിലപാട്. ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് ഒന്നും മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നു മാത്രമേ ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു എന്നാണ് പിതാക്കന്മാർ പറയുന്നത്.

❑ ***ചിന്തയെ പാശ്ചാത്യമെന്നും പൗരസ്ത്യമെന്നും വേർതിരിക്കുന്നതിന് തിരുമേനി എന്ത് മാനദണ്ഡമാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്?***

ഒരിയ്ക്കലും അത് ന്യായമല്ല; പാശ്ചാത്യം, പൗരസ്ത്യം എന്ന് രണ്ട് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റില്ല. ചിന്തയ്ക്ക് ഭൂമിശാസ്ത്രം ഇല്ല. ഞാൻ പാശ്ചാത്യം എന്നു പറയുന്നത് മുഴുവനും പതിനെട്ടാം ശതാബ്ദത്തിനു ശേഷം പാശ്ചാത്യർ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള വളരെ തെറ്റായ ഒരു ഫിലോസഫിയെയാണ്. അതല്ല പാശ്ചാത്യ പാരമ്പര്യം. അതിനകത്ത് ഭാരതത്തിലെ സംസ്കാരവും അവിടെ ഉണ്ട്. അതിനെ നിഷേധിച്ചിട്ട് മോഡേൺ ഫിലോസഫി എന്നു പറഞ്ഞ് കാന്റും ഹെഗലും കൂടെ വളരെ തെറ്റായ ഒരു ദർശനശാസ്ത്രം ഉണ്ടാക്കി. അതിന്റെ പുറകെ കുറെ കാര്യങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. ആ ഫിലോസഫിയെയാണ് ഞാൻ വളരെ വിമർശിക്കുന്നത്. പാശ്ചാത്യ പാരമ്പര്യത്തെ മുഴുവനും കൂടെ അല്ല. പാശ്ചാത്യത്തിനകത്തു തന്നെ ഒരുപാട് നല്ല കാര്യങ്ങൾ ഉണ്ട്. അതെല്ലാം പതിനെട്ടാം ശതാബ്ദത്തിനു ശേഷം അടിച്ചമർത്തി. പാരമ്പര്യത്തെയും മതത്തെയും തള്ളിക്കളഞ്ഞിട്ട്, പാരമ്പര്യവും മതവുമില്ലാത്ത പുതിയ ഫിലോസഫി

സൃഷ്ടിച്ചത് പരാജയപ്പെട്ടു. അത് രൂപംകൊണ്ടിട്ട് 250 കൊല്ലമേ ആയിട്ടുള്ളു. അത് പരാജയപ്പെട്ടു. ഇപ്പോഴത്തെ ഈ പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരം എന്നത് വലിയ ഒരു മേധാവിത്വ സംസ്കാരമാണ്. അതിനകത്താണ് നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായവും ചികിൽസാ സമ്പ്രദായവും എല്ലാം കിടക്കുന്നത്. നമ്മുടെ ജനങ്ങൾ ബോധവാന്മാരായി ആ സംസ്കാരത്തിന്റെ സ്വാധീനത്തിൽ നിന്ന് മാറിയിട്ട് അതിനെ വിമർശിക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവരാകണം. ഭാരതീയർ ആ സംസ്കാരത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തു കടക്കണം എന്ന് എനിക്ക് വലിയ ആഗ്രഹമുണ്ട്.

❑ ***ഭാരതീയ ചിന്തയുടെ മുഖം പാശ്ചാത്യർക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാനും, സർവ്വേപ്പള്ളി രാധാകൃഷ്ണനു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുവാനുമാണോ അങ്ങ് ശ്രമിച്ചത്?***

അല്ല. ഭാരതീയ ചിന്തയും പാശ്ചാത്യ ചിന്തയും ഒരുമിച്ച് ഒരു സംഭാഷണത്തിലെത്തി പുതിയ ഒരു ചിന്താരീതിയിലേക്ക് പോകാനുള്ള സോപാനങ്ങൾ തുറക്കുക എന്നുള്ളതാണ്. സർവ്വേപ്പള്ളി രാധാകൃഷ്ണന്റെ ആശയമല്ല. പൗരസ്ത്യ ചിന്തയെ പാശ്ചാത്യർക്ക് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമല്ല. പാശ്ചാത്യ ചിന്തയും പൗരസ്ത്യ ചിന്തയും കൂടി ഒരുമിച്ച് വന്ന്, നമുക്ക് പൊതുവെ ഒരു പ്രശ്നമുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് പുതിയ ഒരു സമീപനത്തിലേക്ക് പോകാനുള്ള വഴി തുറക്കുകയാണ്.

❑ ***എന്തുകൊണ്ടാണ് അങ്ങ് അതിനു ശ്രമിക്കുന്നത്?***

അത് മാത്രമേയുള്ളൂ മാർഗം. ഇന്ത്യയിലെ ഇപ്പോഴത്തെ ചിന്താരീതിയെന്നു പറയുന്നത് അധികവും പാശ്ചാത്യ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ നിന്നും പഠിച്ചിട്ടുള്ള ചിന്താരീതിയായതുകൊണ്ട് അവരുടെ പുറകെയാണ് പോകുന്നത്. അത് മാറ്റിയിട്ട് നമ്മുടെ പാരമ്പര്യം നമ്മൾ തന്നെ മനസ്സിലാക്കുകയും അതേ സമയത്ത് പാശ്ചാത്യ ചിന്താഗതി പഠിക്കുകയും ചെയ്താൽ നമുക്ക് ചില പുതിയ സമീപനങ്ങൾ എടുക്കാനൊക്കുമെന്നാണ് എന്റെ വിചാരം.

❑ ***ഒരു തത്വചിന്താ സമ്പ്രദായത്തെ വിലയിരുത്താൻ, അതിന്റെ ഫലമായി മനുഷ്യരിൽ പരസ്പരം സ്നേഹിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവ് ഉടലെടുക്കുന്നുണ്ടോ എന്നാണോ അടിസ്ഥാനമാക്കേണ്ടത്?***

ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട Test ആണത്. സ്നേഹമില്ലാത്ത തിയോളജിയും ഫിലോസഫിയും പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കേണ്ടതു തന്നെയാണ് എന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

❑ ***സമകാലിക ഭാരതീയ തത്വചിന്തകന്മാരെക്കുറിച്ച് തിരുമേനിയുടെ വിലയിരുത്തൽ എന്താണ്?***

എല്ലാവരും എന്റെ സുഹൃത്തുക്കൾ ആണ്. Indian Philosophical Congress –ന്റെ പ്രസിഡന്റ് ആയി ഞാൻ ഇരുന്നിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ മിക്കവാറും എല്ലാ തത്വചിന്തകന്മാരേയും പരിചയം ഉണ്ട്. നമ്മുടെ പഴയ ഒരു പാരമ്പര്യത്തോളം പൊന്തിവരുന്ന തത്വചിന്തകന്മാർ അടുത്ത കാലത്ത് അധികമൊന്നും ഭാരതത്തിനു ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പ്രശസ്തരായ രണ്ടു പേരിൽ ഒരാൾ സർവ്വേപ്പള്ളി രാധാകൃഷ്ണനും മറ്റേയാൾ അരവിന്ദ ഘോഷുമാണ്. ഇതിൽ സർവ്വേപ്പള്ളി രാധാകൃഷ്ണന്റെ പ്രധാനമായ ഉദ്യമം ഭാരതീയ ചിന്തയെ പാശ്ചാത്യർക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തി കൊടുക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്നു. അതിൽ ഭാരതീയ ചിന്തയുടെ അഗാധതയെ മുഴുവൻ അദ്ദേഹം അവരുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിച്ചു എന്നെനിക്ക് വിചാരമില്ല.

അരവിന്ദ ഘോഷിന്റെ ചിന്ത കുറെക്കൂടി പ്രൗഢമാണ്. കുറെക്കൂടി deep ആണ്. ആ ചിന്തയും ഭാരതത്തിൽ അധികംപേർക്ക് ഒന്നും മനസിലായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികൾ എന്നു പറയുന്ന ഒരുപാടാളുകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും അവർക്കാർക്കും അരവിന്ദന്റെ ചിന്ത ശരിയായിട്ട് മനസിലായിട്ടില്ല എന്നാണ് അവരുമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിൽ നിന്ന് മനസിലായിട്ടുള്ളത്.

❑ ***ഫിലോസഫി നന്നായി അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റികൾ പരാജയപ്പെടുന്നു എന്ന് തിരുമേനിക്കഭിപ്രായമുണ്ടല്ലോ. അതിനെപ്പറ്റി?***

ഇപ്പോഴത്തെ പാശ്ചാത്യ ഫിലോസഫി എന്നു പറയുന്നത് മോഡേൺ ഫിലോസഫി എന്നു പറയുന്നതാണ്. മോഡേൺ ഫിലോസഫിയിലെ പ്രധാന തത്വം പാരമ്പര്യത്തെയോ മതത്തെയോ ഫിലോസഫി ആശ്രയിച്ചു കൂടാ എന്നുള്ളതാണ്. മനുഷ്യന്റെ യുക്തിക്ക് ബോധ്യമാവുന്ന കാര്യങ്ങൾ മാത്രമേ ഫിലോസഫിയിൽ എടുക്കാവൂ എന്നാണ് അവർ പറയുന്നത്. സാധിക്കുകയില്ല. ഒരു ഫിലോസഫിക്കും ഇതുവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ല. സെക്കുലർ ലോകത്തിനകത്തു വെച്ച് ഒരു meaning structure ഉണ്ടാക്കാൻ ഫിലോസഫിക്ക് സാധിക്കുകയില്ല. കാരണം ഈ സെക്കുലർ ലോകം എന്നു പറയുന്നത് യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് എന്ന് ആധുനിക ഭൗതിക ശാസ്ത്രത്തിൽ തന്നെ കണ്ടു കഴിഞ്ഞു. മറുഭാഗത്ത് എന്തുണ്ട് എന്നുള്ളത് കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ശാസ്ത്രത്തെക്കൊണ്ടോ യുക്തിയെക്കൊണ്ടോ സാധിക്കുകയില്ല.

ലോകത്തിലെ പാരമ്പര്യങ്ങളെയെല്ലാം ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവന്ന് പരസ്പരം സംവാദം നടത്തിയാലേ അത് കുറെയെങ്കിലും തെളിഞ്ഞു വരികയുള്ളു. അതാണ് ഫിലോസഫിക്ക് ആവശ്യമായിട്ടുള്ളത്. ഒരു ഇന്റർ റിലീജിയസ് ഫിലോസഫിക്കൽ dialogue–ന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലെ ഒരു ഫിലോസഫി ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു.

യൂണിവേഴ്സിറ്റികളിൽ മൗലികമായ ഫിലോസഫിക്കൽ research ഒന്നും കാര്യമായി നടക്കുന്നില്ല. താത്വികമായി ചിന്തിക്കുന്ന സ്വതന്ത്ര സംഘങ്ങൾ ഉണ്ടാവണം.

❑ ***ഒരു ആശയം രൂപപ്പെട്ടു വരുമ്പോൾ അതിനെ ഒന്നു ദർശനവൽക്കരിക്കുവാനുള്ള ഒരു ശ്രമമാണോ അങ്ങ് നടത്തുന്നത്.?***

അത് കുറച്ചെന്റെ ട്രയിനിംഗിൽ നിന്നു കിട്ടിയിട്ടുള്ളതാണ്. എനിക്കീ കാര്യത്തിൽ നല്ല ട്രയിനിംഗ് കിട്ടിയത് യേൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ ഫിലോസഫി വിഭാഗത്തിൽ വെസ്റ്റേൺ ഫിലോസഫി ഞാൻ ശരിയായി പഠിക്കുവാൻ സംഗതി വന്നതുകൊണ്ടാണ്. കാന്റിന്റെ ഫിലോസഫിയും ഫിനോമിനോളജിയുമൊക്കെ ലോകത്തിലെ പ്രഗത്ഭരായ അദ്ധ്യാപകരിൽ നിന്നു നേരിട്ടു പഠിക്കുവാൻ സാധിച്ചതുകൊണ്ട് ഒരു ട്രയിനിംഗ് കിട്ടി. ആ ട്രയിനിംഗ് വച്ചുകൊണ്ട് ഓക്സ്ഫഡിൽ പഠിക്കുവാൻ പോയപ്പോഴും കുറെയൊക്കെ ഇന്ത്യൻ ക്ലാസ്സിക്കുകളും സംസ്കൃതവും പഠിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. തിരിച്ച് ഇവിടെ വന്നതിനു ശേഷം ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസിൽ ഒരു അംഗമായിട്ട് ചേർന്നതിനുശേഷം കൂടുതൽ ഹിന്ദുഫിലോസഫി പഠിച്ചു. കേരളാ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസ് വൈസ് ചെയർമാനായിട്ട് എന്നെ നിയമിച്ചു. അതിൽ കൂടി ഒരുപാടു കാര്യങ്ങൾ ഹിന്ദുമതത്തെപ്പറ്റിയും മറ്റു പഠിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞാണ് പിന്നീട് ബുദ്ധമതത്തിലേക്ക് ഞാൻ പോയത്. ഹിന്ദൂയിസം എന്താണെന്ന് ആരെങ്കിലും ടെസ്റ്റ് ബുക്കിൽ എഴുതി വച്ചിട്ടുള്ളത് മാത്രം വച്ചുകൊണ്ടു പോയാൽ സാധിക്കയില്ല. പലതും പലമാതിരി ഉള്ളതുണ്ട്. നൂറുകണക്കിന് തരത്തിലുള്ള ഹിന്ദൂയിസമുണ്ട്. അതിനെയൊക്കെ കുറെശ്ശെ കുറെശ്ശെയായിട്ട് മനസ്സിലാക്കി വരുമ്പോൾ ഹിന്ദൂയിസം ഒരുപാട് wealth ഉള്ള ഒരുപാട് റിച്ചസ് ഉള്ള സിസ്റ്റമാണ്. ഫിലോസഫിക്കൽ ആയിട്ട് ഇതെല്ലാം grasp ചെയ്ത് emphasise ചെയ്ത് പോവുക എന്നുള്ളതിൽ ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസ് എന്നെ വളരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനുശേഷം പിന്നെ ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് ഫിലോസഫിക്കൽ റിസേർച്ച് എന്നു പറഞ്ഞ് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ ഒരു കൗൺസിലുണ്ട്. അതിനകത്ത് എന്നെ മെംബറായി എടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആ കൗൺസിലിൽ എല്ലാം കൂടി പത്തിരുപത് അംഗങ്ങളേ ഉള്ളു. So I have been able to discuss many many things. ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫി, മാർക്സിസം, ടെക്നോളജി ഇങ്ങനെയുള്ളതൊക്കെ ശാസ്ത്രീയമായ വ്യവസ്ഥിതിയോടുകൂടി പഠിക്കുവാൻ കുറെയൊക്കെ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോളജിൽ പഠിച്ചത് മാത്രമല്ല അതിനു ശേഷം ഒരുപാട് പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഫിലോസഫി എന്നു പറഞ്ഞാൽ cannot be diverse from the life of all human beings. ചിലർ പറയുന്നു, ഫിലോസഫി ഓരോരുത്തരുടെ

ഫൈനൽ മോക്ഷത്തിനുവേണ്ടിയുള്ളതാണെന്ന്. ഞാൻ അങ്ങനെ കരുതുന്നില്ല. For me, the emancipation of the all humanity as important as my own emancipation. Ecconomics ഉം politics ഉം sociology യുമൊക്കെ അതിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ്. മനുഷ്യരാശിയുടെ അഭ്യുന്നതിയുടെ ഒരു ഭാഗമാണിതെല്ലാം. സയൻസും ആർട്ടും റിലീജിയനും എല്ലാം കൂടി സമ്മേളിക്കുന്ന ഒരു solution നേ ഉള്ളൂ. അല്ലാതെ separate ആയിട്ട് ഫിലോസഫി എന്ന വേറൊരു ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഉണ്ടാക്കി അതിനകത്തൊരു solution ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

❑ ***കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ എങ്ങനെയാണ് യാഥാർത്ഥ്യത്തെ സമീപിക്കുന്നത്?***

ഫിലോസഫിയിൽ ഞങ്ങൾ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ മൂന്നു ചോദ്യമേയുള്ളൂ. ഒന്നാമത്തേത് What is reality? രണ്ടാമത്തേത് How do you know? മൂന്നാമത്തേത് How do you act? എന്താണുള്ളത് എന്ന ചോദ്യത്തിന് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന മറുപടി തെറ്റാണ്. മാറ്റർ മാത്രമേയുള്ളൂ. മാറ്റർ അതിന്റെ അതേ പ്രിൻസിപ്പൾസ് കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ develop ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് പറയുന്നതിന് ശാസ്ത്രീയമായിട്ട് യാതൊരു ബേസിസുമില്ല. അത് തെറ്റാണ്. എങ്ങനെ അറിയാനൊക്കും? നമ്മളിപ്പോൾ നമ്മുടെ mind കൊണ്ട് കാണുന്നത് യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെയൊരു Reflection ആണ്. അവർ സമ്മതിക്കുകയില്ല. That is not true. യാഥാർത്ഥ്യത്തോടുള്ള സമീപനത്തിൽ അവർക്ക് തെറ്റുപറ്റി. അതുകൊണ്ട് കമ്മ്യൂണിസം വീണ്ടും വരിക എന്നുള്ളതല്ല സോഷ്യലിസം വീണ്ടും വരിക എന്നുള്ളതാണ് വേണ്ടത്. അതിനകത്ത് വേറെ മൂല്യങ്ങൾ ആയിരിക്കും. പുതിയ starting points ആയിരിക്കും. കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ point of view ആയിരിക്കത്തില്ല. നിരീശ്വരവാദത്തിന് യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ല. മെറ്റീരിയലിസത്തിന് യാതൊരു സ്ഥാനവും ഇല്ല. അതുകൊണ്ട് സൈദ്ധാന്തികവും ശാസ്ത്രീയവുമായ ചിന്തയ്ക്കും ഇത്രയും വലിയ absolute സ്ഥാനം കൊടുക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

ദൈവം ഉണ്ട്. ദൈവം പലപ്പോഴും ചരിത്രത്തെ unexpected ആയിട്ടുള്ള വഴികളിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകും എന്ന് വിചാരിക്കുന്നയാളാണ് ഞാൻ. ആ വിധത്തിലേ ചിന്തിക്കാൻ സാധിക്കൂ. അല്ലാതെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരെപ്പോലെ ചിന്തിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്. ഞാൻ എപ്പോഴും പറയും Dont mistake me as a Communist. I am not a Communist. I am a Christian എന്നു പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് ഞാൻ പ്രസംഗിക്കാറുള്ളത്. പ്രസംഗിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ point of view നോട് യോജിക്കുന്ന പല കാര്യങ്ങളും വരും. But not the starting. അതുകൊണ്ട് കമ്മ്യൂണിസം തിരിച്ചു വരുമെന്നല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞത്. Another way of approaching the way of humanity.

മനുഷ്യരാശിയുടെ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിച്ച് അല്പം നീതിയും സമത്വവും ശാന്തിയും കൈവരുത്തുവാനുള്ള ഒരു ശ്രമം, അതാണ് സോഷ്യലിസം എന്നു പറയുന്നത്. That will go on.

❑ ***ഫിലോസഫി പഠിക്കണമെങ്കിൽ എന്താണ് മാർഗം?***

ഫിലോസഫി എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണ്? എന്തിനുവേണ്ടിയാണ് എന്ന് ചോദിച്ചിട്ട് അത് ആരംഭിക്കണം. അടിസ്ഥാനപരമായ ആശയങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കണം. ഒരു ഫിലോസഫിയെയും final ആക്കരുത്. എല്ലാ ഫിലോസഫിയും പഠിക്കണം. താത്വിക സമ്പ്രദായങ്ങളുടെയെല്ലാം അടിസ്ഥാനങ്ങളെ പരസ്പരം താരതമ്യം ചെയ്യണം. അങ്ങനെ ആറേഴു സംസ്ക്കാരങ്ങളിലുള്ള വ്യത്യസ്ത താത്വിക ചിന്താരീതികളെ താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ആണ് ഫിലോസഫി എങ്ങനെയാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്? അത് ശാസ്ത്രീയമായിട്ട് ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ? അതിന് Reality content മാത്രം മതിയോ, അതോ Spiritual content കൂടി വേണമോ എന്ന് മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുക.

1975-ൽ ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിക്കൽ കോൺഗ്രസ് ആലുവായിൽ ശങ്കരാചാര്യന്റെ ജന്മസ്ഥലത്ത് കൂടിയപ്പോൾ ഞാൻ പ്രസംഗിക്കുകയുണ്ടായി. അതിൽ ഞാൻ അവതരിപ്പിച്ച ആശയം ഇതായിരുന്നു. ഫിലോസഫി എന്നു പറയുന്നത് യൂണിവേഴ്സിറ്റികൾക്ക് വിട്ടുകൊടുത്താൽ ചത്തുപോകും. യൂണിവേഴ്സിറ്റിയും ആശ്രമവും തമ്മിൽ ഒരു interaction ഉണ്ടാവണം. ആശ്രമത്തിലുള്ള തത്വചിന്തകരും അക്കാഡമിക് പ്രൊഫസർമാരും തമ്മിൽ interaction ഉണ്ടെങ്കിലേ ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിക്ക് എന്തെങ്കിലും പ്രത്യാശയുള്ളു എന്ന് ആ പ്രസംഗത്തിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞു. അത് നടക്കുന്നില്ല. ആശ്രമങ്ങളിലും ഫിലോസഫി ഒന്നും ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നില്ല.

❑ ***ഫിലോസഫി പഠിക്കണമെങ്കിൽ ഗുരുക്കന്മാരുടെ കൂടെ നിന്നു വേണമെന്ന് കെ. എം. ജോർജ് അച്ചൻ പറഞ്ഞു?***

ഗുരുക്കന്മാരെന്ന് പറഞ്ഞാൽ വെറും അക്കാഡമിക് പണ്ഡിതന്മാരല്ല. ആത്മിക ഗുരുക്കന്മാർ വേണം. അതേയുള്ളു മാർഗം. അവരുടെ കൂടെ നിന്ന് അവരുമായിട്ടുള്ള സമ്പർക്കം കൊണ്ട്, അവരുമായിട്ടുള്ള നിത്യ സംഭാഷണം കൊണ്ട് പഠിക്കുവാൻ സാധിക്കണം. പുസ്തകങ്ങളിലുള്ള ഫിലോസഫി പഠിക്കുന്നത് നല്ലതാണ്. അത് Mind train ചെയ്യാൻ നല്ലതാണ്. പക്ഷേ, മനസ് train ചെയ്താൽ മാത്രം പോരാ. Spirit കൂടെ train ചെയ്യണം. അച്ചടക്കമുണ്ടാവണം. വിനയ എന്ന് ബുദ്ധമതക്കാർ പറയുന്നത് താഴ്മയെ കുറിച്ചല്ല. അച്ചടക്കം എന്നാണ് അതിന്റെ അർത്ഥം.

❑ ***സ്ഥലകാലങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള (Time & Space) തിരുമേനിയുടെ മന സിലാക്കൽ എങ്ങനെയാണ്?***

വളരെ പ്രയാസമേറിയ ഒരു വിഷയമാണ്. Time (സമയം) എന്ന വിഷയത്തെ ശാസ്ത്രവും മതങ്ങളും എങ്ങനെ സമീപിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് ശാസ്ത്രജ്ഞരുമായി ഒരു സംവാദം രണ്ട് വർഷം മുമ്പ് നടത്തി. അതിൽനിന്നും പല കാര്യങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. പക്ഷേ, Time എന്നൊന്നില്ല. Space എന്നൊന്നില്ല. ഇതു രണ്ടും മനുഷ്യന്റെ മനസുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്. സ്ഥലവും കാലവും (Space and time) മനുഷ്യമനസിന്റെ രണ്ട് framework Concepts ആണ്. അതിൽ കൂടെയേ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ നമുക്കു മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. ആ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ കൂടാതെ Space എന്നൊന്നില്ല. Time എന്നൊന്നില്ല. Content ഇല്ലാത്ത Space-ഉം ഇല്ല. Content ഇല്ലാത്ത Time-ഉം ഇല്ല. Space -നെയും അതിന്റെ Content -ഓടു കൂടിയേ മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. പക്ഷേ, Space എന്നു പറയുന്നത് ഒരു പാത്രമല്ല. ഈ Content എല്ലാം കൂട്ടിവച്ചിരിക്കുന്ന പാത്രമല്ല. Time -ഉം ഒരു പാത്രമല്ല. സമയം മനുഷ്യമനസിന്റെ ഒരു അവസ്ഥയാണ് (Time is a situation of the mind).

പരിമിതിയുള്ള Space -ഉം പരിമിതിയുള്ള Time -ഉമേ മനുഷ്യന് കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളു. പരിമിതിയില്ലാത്ത Time -ഉം പരിമിതിയില്ലാത്ത Space -ഉം കാണണമെങ്കിൽ വേറൊരുമാതിരി mind വേണം. ഇപ്പോഴത്തെ mind കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ല.

❑ ***അങ്ങനെയുള്ള mind ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീല നമാണോ മതവിശ്വാസത്തിലൂടെ ലഭിക്കുന്നത്?***

Conceptual ആയിട്ട് കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. മതവിശ്വാസത്തിൽ കൂടെ പുതിയ concepts ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. വിവരണം ഉണ്ടാകുകയില്ല. അനുഭവം ഉണ്ടാകും എന്നേയുള്ളു. മതവിശ്വാസത്തിൽ കൂടെ ലഭിക്കുന്ന അനുഭവം എന്നത് പലപ്പോഴും വചനാതീതമാണ്. അതിന്റെ വിവരണം സാധ്യമല്ല. Conceptual ആയിട്ട് Time -നെയും Space-നെയും transcend ചെയ്യുവാൻ മതത്തെക്കൊണ്ടും സാധ്യമല്ല.

❑ ***മറ്റു മതങ്ങളും പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളുമായി സ്നേഹപൂർവമായ സംവാദം നടത്തുവാൻ അങ്ങേയ്ക്ക് പ്രചോദനം ലഭിച്ചതെവിടെ നിന്നുമാണ്?***

ക്രിസ്ത്യാനികൾ ശത്രുക്കളായി വിചാരിക്കുന്നവരെയൊക്കെ, ഒന്ന് അടുത്തു പോയി കാണണമെന്നുള്ള ചിന്താഗതി എനിക്ക് ഉണ്ടായി. മറ്റുള്ളവർ പറയുന്നതു കേട്ട് വിശ്വസിക്കേണ്ടതില്ല. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരെല്ലാം

മോശക്കാരാണെന്ന് എത്ര പേരു പറഞ്ഞാലും അത് വിശ്വസിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. നിങ്ങൾ അവരുടെ അടുത്ത് പോകണം. എന്നിട്ട് അവരെങ്ങനെ ജീവിക്കുന്നുവെന്നും ചിന്തിക്കുന്നുവെന്നും കണ്ടു മനസ്സിലാക്കണം. അങ്ങനെയാണ് എം. എൻ. ഗോവിന്ദൻ നായരെയും സി. അച്യുതമേനോനെയും പോലുള്ള ആളുകളുമായി അടുത്ത് പരിചയപ്പെടാൻ ഇടയായത്. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് ഉള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ സത്യസന്ധതയും മനുഷ്യരാശിയോടുള്ള സ്നേഹവും താഴ്മയും അവർക്കുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമായിട്ട് മനസ്സിലായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, എന്റെ മറ്റു മനുഷ്യരോടുള്ള വീക്ഷണമാകെ മാറി. മുസ്ലീങ്ങളും ഹിന്ദുക്കളുമൊക്കെ ചീത്തയാണെന്ന് പറയും. ഇവരെയൊക്കെ പോയി കാണണം. അവർ പറയുന്നതെന്താണെന്ന് ശ്രദ്ധിക്കണം, പഠിക്കണം. നമ്മളെ നീതീകരിക്കുവാൻ വേണ്ടി, മറ്റുള്ളവരെല്ലാം തെറ്റാണെന്ന് പറയും. അങ്ങനെ പറഞ്ഞാൽ പോരാ, നിങ്ങൾ പോയി സ്വയം പഠിക്കണം. അങ്ങനെ അവരുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന സമയത്ത്, അവരോട് സംസാരിക്കുവാനുള്ള അവസരവും കിട്ടും. നമുക്ക് നമ്മുടെ ആശയങ്ങൾ അവരോട് പറയാൻ സാധിക്കും.

❑ ***മതങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സൗഹൃദ സംഭാഷണങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അങ്ങയുടെ വീക്ഷണം എന്താണ്?***

എല്ലാ മതങ്ങളും ഒരേ നിലയിൽ വന്ന് സമ്മേളിക്കണം. ഒരു മതത്തിനും മേധാവിത്വമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള ഇന്റർ റിലീജിയസ് സമ്മേളനങ്ങൾ നടക്കുകയില്ല. ഈ അടിസ്ഥാനതത്വം വളരെ ശക്തിയായിട്ട് റവ. മൂൺ എന്ന കൊറിയൻ പാസ്റ്ററുടെ ഗ്രൂപ്പിലൊക്കെ ഞാൻ അവതരിപ്പിക്കുകയും എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടാണ് ഞാൻ അവരുമായി സഹകരിക്കുന്നത്. ഞാൻ ക്രിസ്ത്യാനിയാണ്. ആഴമേറിയ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസമാണ് എന്റേത്. പക്ഷേ, എന്റെ ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസത്തിന്റെ മേധാവിത്വത്തെ അംഗീകരിച്ചാലേ മറ്റു മതങ്ങളോട് ഞാൻ സംസാരിക്കുകയുള്ളു എന്നു പറയുന്നത് വിഡ്ഢിത്തമാണ്. സംസാരിക്കുന്ന സമയത്ത് അവരും മനുഷ്യരാണ്; ഞാനും മനുഷ്യനാണ്. മതങ്ങൾ തമ്മിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും എക്സ്ചേഞ്ച് ചെയ്യണമെന്നല്ലാതെ, ഞങ്ങളുടേത് ആദ്യമെ നിങ്ങൾ സമ്മതിച്ചെങ്കിലേ നിങ്ങളോട് സംഭാഷണം ചെയ്യുകയുള്ളു എന്നുള്ള ചിന്ത ശരിയല്ല. മറ്റു മതവിശ്വാസികളെ ക്രിസ്ത്യാനികളാക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് പലരും ഡയലോഗ് നടത്തുന്നത്. പാശ്ചാത്യരുടെ മിക്കവാറും ഡയലോഗുകൾ ഇത്തരത്തിലുള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഈ ഡയലോഗുകളൊക്കെ ഹിന്ദുക്കളെയും മുസ്ലീങ്ങളെയും പിടിക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗമാണെന്ന് മറ്റു മതങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നു.

❑ ***ഇന്റർ റിലീജിയസ് പ്രസ്ഥാനത്തോടുള്ള തിരുമേനിയുടെ സമീപനം എന്താണ്?***



ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി
സി. അച്യുതമേനോൻ, ഗുരു നിത്യചൈതന്യ യതി എന്നിവരോടൊപ്പം.

ഇന്റർ റിലീജിയസ് മൂവ്മെന്റിനുവേണ്ടി active ആയി പ്രവർത്തിക്ക ക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് പത്തിരുപത് വർഷങ്ങളായി. പല സമ്മേളനങ്ങളും സെമിനാറുകളും സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ വർഷം ഡിസംബറിൽ ഋഷികേശിൽ വെച്ച് ഒരു സർവ്വമത സമ്മേളനം നടത്തി (1994). അതിൽ എല്ലാ മതങ്ങളുടെയും ധ്യാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. അത് വലിയ ഒരു കാൽവയ്പ് ആയി പലരും കണ്ടു. പ്രസംഗങ്ങൾ കൊണ്ടല്ല പ്രാർത്ഥന യിൽ കൂടി മതങ്ങൾ തമ്മിൽ ഒരു സൗഹാർദം ഉണ്ടാകണം. ധ്യാനത്തിൽ കൂടി മതങ്ങൾ തമ്മിൽ അടുത്തു വരുവാൻ കൂടുതൽ സാധിക്കും. ഐക രൂപ്യങ്ങളും വ്യത്യാസങ്ങളും ഒക്കെ പ്രസംഗിച്ച് ചർച്ച ചെയ്തോണ്ടിരി ക്കുന്നതുകൊണ്ട് യാതൊരു വിശേഷവും ഇല്ല. നേരെ മറിച്ച് ധ്യാനത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കൂടുതൽ അടുക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഹിന്ദു ധ്യാനം നടത്തുമ്പോൾ ക്രിസ്ത്യാനിക്കും മുസ്ലീമിനും അതിൽ സംബന്ധി ക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നെങ്കിൽ അതാണ് ഏറ്റവും പ്രധാന മുൻപോട്ടുള്ള കാൽവെയ്പ് എന്നെനിക്ക് ഒരു ഉൾക്കാഴ്ച തോന്നിയിട്ട് ഞാൻ ചെയ്ത ഒരു pioneering action ആയിരുന്നു അത്. ഹിമാലയത്തിന്റെയും ഗംഗാ നദിയുടെയും ഇടയ്ക്കുള്ള ഋഷികേശ് എന്ന പരിശുദ്ധമായ സ്ഥലത്ത് ഒരാഴ്ച സമ്മേളിച്ചു. ഒരു പ്രസംഗം പോലും ഇല്ലായിരുന്നു. റഷ്യയിൽ നിന്നു വന്ന മുൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർക്കൊക്കെ പുതിയ ഒരു ആദ്ധ്യാത്മി കാനുഭവം ഉണ്ടായി. മാത്രമല്ല ഇങ്ങനെ ഒന്ന് എപ്പോഴും ചെയ്യുന്നത് നല്ല താണ് എന്ന് പൊതുവേ അവിടെ ഏകാഭിപ്രായം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തു.

❑ ***ദലയ്ലാമായുമായുള്ള സുഹൃദ്ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് വിശദമായി പറയാമോ?***

ദലയ്ലാമായുമായുള്ള പരിചയം പത്തിരുപത് വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പേ ഉള്ളതാണ്. ദലയ്ലാമായുമായി പരിചയപ്പെടുന്നതിനും പല കാര്യങ്ങ ളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹവും ബഹുമാനവും ആർജിക്കുന്നതിനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ ജനീവായിലും അമേരിക്കയിലും മറ്റ് പല സ്ഥലത്തുമൊക്കെ പോകുന്നതിനും ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന തിനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെക്കാലത്ത് ദലയ്ലാമയ്ക്ക് ഇംഗ്ലീഷി ലുള്ള പരിചയം കുറവായിരുന്നതുകൊണ്ട് ചിലപ്പോഴൊക്കെ ചില ആശ യങ്ങൾ പകുതി പറഞ്ഞിട്ട് ബാക്കിയുള്ളത് ഗ്രീഗോറിയോസ് പറയും എന്ന് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. അത്രയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിന് എന്നെപ്പറ്റി വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ വളരെ അധികം ബഹു മാനിക്കുന്നു; സ്നേഹിക്കുന്നു.

❑ ***ലോക ഗവൺമെന്റ് എന്ന ആശയത്തോടുള്ള പ്രതികരണമെ ന്താണ്?***

ഇപ്പോഴത്തെ നിലയിൽ ഒരു ലോക ഗവൺമെന്റ് ഉണ്ടായാൽ അതിനകത്തെ ശക്തി തെറ്റായിരിക്കും; അനീതിയായിരിക്കും. ശക്തങ്ങളായ രാഷ്ട്രങ്ങൾ അതിന്റെ കരുപ്പിടുത്തക്കാരായിരിക്കും. ഇപ്പോൾ ഉടനെ ഒരു ലോക ഓർഡർ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി എനിക്ക് അഭിപ്രായമില്ല. അത് പാശ്ചാത്യ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഗവൺമെന്റായിരിക്കും. അതിനകത്ത് നീതി കിട്ടുകയില്ല. അതിനകത്ത് സ്വാതന്ത്ര്യവും കിട്ടുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് വേൾഡ് ഓർഡർ വേണ്ടെന്നല്ല; വേണം. പക്ഷേ ഇപ്പോഴത്തെ നിലയ്ക്ക് വേൾഡ് ഓർഡറിന് പ്രസ്ചെയ്താൽ അധികാരവും ശക്തിയുമുള്ളവരായിരിക്കും അത് ഭരിക്കുന്നത്.

❑ ***എക്യുമെനിക്കൽ രംഗത്ത് ഇപ്പോഴും സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ?***

എക്യുമെനിക്കൽ രംഗത്ത് ഇപ്പോഴും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഡബ്ലിയു. സി. സി. ഉണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും കത്തോലിക്കാ സഭയുമായിട്ടും എല്ലാ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുമായും ഞാൻ ബന്ധം പുലർത്തുന്നുണ്ട്. ഓർത്തഡോക്സ് സഭകൾ ഇപ്പോഴും എന്നെ അവരുടെ ഒരു സുഹൃത്തായിട്ടാണ് കരുതിയിരിക്കുന്നത്. ഞാൻ അവരോടൊപ്പം പ്രവർത്തിക്കുന്നുമുണ്ട്.

❑ ***സ്ത്രീകൾക്ക് പട്ടം കൊടുക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് എന്താണ് അങ്ങയുടെ അഭിപ്രായം?***

സഭയിലുള്ള ക്രിസ്തുവിന്റെ പട്ടത്വത്തിന്റെ പൂർണ്ണ പങ്കും പുരുഷന്മാർക്കുള്ളതുപോലെ തന്നെ സ്ത്രീകൾക്കും ലഭ്യമാണ്. മാമോദീസാ കഴിഞ്ഞവരെല്ലാം തന്നെ ക്രിസ്തുവിന്റെ പട്ടത്വത്തിന്റെ ഭാഗഭാക്കാണ്. പക്ഷേ യൂക്കറിസ്റ്റിൽ അധ്യക്ഷത വഹിക്കുവാൻ പഴയകാലം മുതൽ തന്നെ സ്ത്രീകളെ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. യൂക്കറിസ്റ്റിൽ അദ്ധ്യക്ഷത വഹിക്കുന്നതും, എപ്പിസ്കോപ്പൽ ജോലികളും പുരുഷന്മാർക്ക് മാത്രമായി നിജപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന പാരമ്പര്യം ആണുള്ളത്. അത് ഉടനെ മാറ്റേണ്ടതായ സാഹചര്യമൊന്നും ഇപ്പോഴില്ല.

❑ ***വിമോചന ദൈവശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ച് എന്താണ് അങ്ങയുടെ അഭിപ്രായം?***

ഞാൻ വിമോചന ദൈവശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു 'ക്രിറ്റിക്ക്' ആണ്. ഒരു പരിധിവരെ സഹാനുഭൂതിയുണ്ടെങ്കിലും അതിൽ വൈകല്യങ്ങൾ ഉണ്ട്. ലാറ്റിനമേരിക്കയിൽ കുടിയേറിയ സ്പാനീഷുകാരും പോർട്ടുഗീസുകാരും അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ദേശവാസികളെ അടിച്ചമർത്തി അവരുടെ സംസ്കാരവും സ്വാതന്ത്ര്യവുമെല്ലാം നശിപ്പിച്ചു. ഇവരെ വടക്കൻ അമേരിക്കക്കാർ അടിച്ചമർത്തുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർ അവതരിപ്പിച്ച

ദൈവശാസ്ത്രമാണ് വിമോചന ദൈവശാസ്ത്രം. വിമോചനത്തെക്കുറിച്ചു വളരെ ഉപരിപ്ലവമായ ആശയങ്ങളാണ് വിമോചന ദൈവശാസ്ത്രത്തിൽ. വിമോചന ദൈവശാസ്ത്രം നല്ലതാണ്. പക്ഷേ, സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യവും സാംസ്കാരിക സ്വാതന്ത്ര്യവും കൊണ്ടു പൂർണ്ണത ഉണ്ടാകുന്നില്ല. ആത്മിക സ്വാതന്ത്ര്യം കൂടി പരിഗണിക്കപ്പെടണം. 'പുറപ്പാട് മോഡൽ' അനുസരിച്ചുള്ള വിമോചനം മാത്രം കണക്കിലെടുത്തു പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ശരിയല്ല.

❑ ***മിഷൻ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അഭിപ്രായമെന്താണ്?***

മിഷനറി എന്ന പദം തന്നെ ഞാനുപയോഗിക്കാറില്ല. ദൈവം എവിടെ വിളിച്ചാലും അവിടെ പോകണം. ആ ജോലി ഒരു 'മിഷനറി' പ്രവർത്തനമാണ്. ഇന്ത്യയിലായിരുന്നാലും എത്യോപ്യയിലായിരുന്നാലും മിഷനറിയാണ്. എത്യോപ്യയിൽ പോകുമ്പോൾ മാത്രമേ മിഷനറിയാകൂ എന്നു പറയുന്നത് 'നോൺസെൻസ്' ആണ്. വെള്ളക്കാർ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന ഒരു ചിന്താഗതിയാണിത്. സുവിശേഷവൽക്കരണം, ഇവാഞ്ചലൈസേഷൻ തുടങ്ങിയ വാക്കുകളൊന്നും ഞാനുപയോഗിക്കാറില്ല. സുവിശേഷം പ്രസംഗിക്കണം. സഭയുടെ അംഗസംഖ്യ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ക്രിസ്ത്യാനികളാക്കുന്ന നടപടി ശരിയല്ല. ക്രിസ്തീയസഭ, 'ക്രിസ്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി ജീവിതം' നയിക്കുന്നതിൽക്കൂടി ലോകത്തിനു ഒരു സാക്ഷിയായിത്തീരുകയാണ് വേണ്ടത്. 'മിഷൻ' എന്ന ചിന്താഗതി തന്നെ ശരിയല്ല. 'മിഷൻ' എന്നതിന്റെയർത്ഥം നിങ്ങളേക്കാൾ താണ ആളിന്റെയടുക്കലേക്ക് ദൗത്യവുമായി ചെല്ലുകയെന്നതാണ്. വെള്ളക്കാർ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലേയ്ക്ക് മിഷനറിമാരായി കടന്നുചെന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. അമേരിക്കക്കാർ പുറത്തുള്ളവരെല്ലാം തങ്ങളേക്കാൾ താണവരാണ് (inferior) എന്നു കരുതുന്നു. കേരളത്തിൽ നിന്നും വടക്കോട്ടു പോകുന്നതിന്റെയും ഉദ്ദേശ്യം ഇത് തന്നെ. തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച കാര്യങ്ങൾ വടക്കുള്ളവർക്ക് ലഭിക്കാത്തതിനാൽ അവർ താണവരാകുന്നു. അവരെ ഉയർത്തുവാനാണ് നാം പോകുന്നത്. 'ഇവാഞ്ചലൈസേഷൻ സ്കീം' തന്നെ ഇംപീരിയലിസത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. മിഷനും അതു തന്നെയാണ്. ഇതിനെതിരെ സമരം ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ് ഞാൻ. ഗുണമേന്മയുള്ള മനുഷ്യരുണ്ടാവുക എന്നതാണ് ആവശ്യമായിരിക്കുന്നത്. അവർ എവിടെയെല്ലാം പോകുന്നോ അവിടെയെല്ലാം മിഷനറിമാരായിരിക്കും. 'ഇവാഞ്ചലൈസേഷൻ സ്കീമിൽ' ഗുണമേന്മയുള്ള സുവിശേഷവേലക്കാരെ കാണാറില്ല. ഗുണമേന്മയുള്ള മനുഷ്യരെ വളർത്തിയെടുക്കുന്നുമില്ല.

❑ ***ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി അങ്ങയുടെ വീക്ഷണം?***

അതിനെപ്പറ്റി പിതാക്കന്മാർ പഠിപ്പിച്ചതേ എനിക്കുള്ളു. വിളയും

കളയും കൂടി ഒരുമിച്ചു വളരുന്ന ഒരു സ്ഥലം. ഓരോ സമയത്തും വളർന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. നല്ലതും വളരും, തിന്മയും വളരും. രണ്ടും കൂടെ ഒരേ സമയത്ത് വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് പുരോഗതി എന്നു പറയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അധോഗതിയുമുണ്ട് ഒരേ സമയത്ത്. ചില ഭാഗത്ത് പുരോഗതിയുണ്ടെങ്കിൽ ചില ഭാഗത്ത് അധോഗതിയുണ്ട്. അതു കൊണ്ട് 'പുരോഗതി' കൊണ്ടുമാത്രം ചരിത്രം മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധി ക്കുകയില്ല. പുരോഗതിയും അധോഗതിയും ഒരുമിച്ചുള്ള ഒരു സ്ഥലമാണ് ചരിത്രം.

❑ ***തിരുമേനി ഇരിക്കുന്നതിന്റെ ചുറ്റും എന്തിനാണ് ഒത്തിരി icons വെച്ചിരിക്കുന്നത്?***

Icons എന്നു പറയുന്നത് ദൈവത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം മനുഷ്യരൂപത്തിൽ കൂടി പുറത്തോട്ട് കാണുന്നതാണ്. അതിനോട് അടുത്ത് ജീവിക്കുന്നതാണ് എനിക്കിഷ്ടം.

❑ ***തിരുമേനിയ്ക്കൊരു Final Thinking ഉണ്ടോ?***

എനിക്കൊരു ഫൈനൽ തിങ്കിംഗ് ഒന്നും ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എന്റെ തിങ്കിംഗ് ഇപ്പോഴുമിങ്ങനെ വളർന്നു വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു തിങ്കിംഗ് ആണ്. അതിൽ പുതിയ ഇൻസൈറ്റ്സ് പലപ്പോഴും വന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു One given way of thinking ഇല്ല. എല്ലാ Ways of thinkings ഉം തമ്മിൽ ഒരു പരസ്പര സംഭാഷണം തുടർന്നുകൊണ്ടു പോകണമെന്നുള്ളതാണ്.

❑ ***ഈ ചിന്താഗതി ഒരാൾ അനുകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ, ശരിയായ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുമെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടോ?***

ഒരിക്കലുമില്ല. ഏതു വഴിയിൽ കൂടി പോയാലും സ്വാർത്ഥത ഉപ യോഗിച്ച് മനുഷ്യൻ അതിനെ ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തും. അതിനുള്ള കഴിവ് മനുഷ്യന് എപ്പോഴുമുണ്ട്. ഒരു ചിന്താഗതിക്കും മനുഷ്യന്റെ ജീവിത ത്തിന്റെ ഡയറക്ഷനെ പെർമെനന്റായി പിടിച്ചു നിർത്താനൊന്നും സാധി ക്കുകയില്ല. എന്നെ സംബന്ധിച്ച് പറയുകയാണെങ്കിൽ, യേശുക്രിസ്തു കാണിച്ചു തന്നിട്ടുള്ള വഴിയും, ജീവിച്ചിരുന്ന വഴിയും – അത് തെറ്റ് വരു കയില്ല എന്നൊരു ബോദ്ധ്യമുണ്ട്. പക്ഷേ, അതിനോട് അടുത്ത വഴിക ളാണ് ബുദ്ധനും മറ്റ് ആദ്ധ്യാത്മികതയുള്ള പല ആളുകളും കാണിച്ചു തന്നിട്ടുള്ളതെന്നാണ് എന്റെ വിചാരം.

❑ ***ജർമ്മനിയിൽ വെച്ച് അനുഭവപ്പെട്ട stroke തിരുമേനിയുടെ ചിന്ത യിൽ എന്തെങ്കിലും മാറ്റം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടോ?***

ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ അതുകൊണ്ട് വ്യക്തമായിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത് മറ്റുള്ളവരുടെ സഹായം കൂടാതെ ഒരു മനുഷ്യന് ജീവിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നുള്ളത് വ്യക്തമായിട്ടു ബോധ്യം വന്നു. പിന്നെ ഈ ശരീരം എന്നു പറയുന്നത് അല്ല മനുഷ്യന്റെ final reality; ശരീരം എന്നു പറയുന്നത് മനുഷ്യന് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാനുള്ള ഒരു ഉപകരണം പോലെ ഇപ്പോൾ നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒന്നാണ്. അതിനു കേടുവന്നാലും മറ്റ് പലതും ശരീരമില്ലാതെ തന്നെ ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കും എന്നുള്ളതും കൂടെ ബോധ്യമായിട്ടുണ്ട്.

❑ ***അങ്ങ് കേരളത്തിൽ വളരെ കുറഞ്ഞ സമയമേ ചിലവഴിക്കാറുള്ളല്ലോ. എന്താണ് കാരണം?***

എന്റെ ചിന്തകൾ മനസ്സിലാക്കി പ്രതികരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രൂപ്പുണ്ടെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അവിടെ ഞാൻ സമയം ചിലവാക്കും. അതില്ലാത്തതാണ് സമയം ചിലവാക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നം. കേരളത്തിൽ വന്നിരുന്ന് അക്കാഡമിക് വർക്ക് ഒന്നുംതന്നെ ചെയ്യുവാൻ ആരും സമ്മതിക്കുകയില്ല. ഒന്നാമത് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യണമെങ്കിൽ വളരെ നേരത്തേക്കാരും ശല്യം ചെയ്യാതിരിക്കണം. അഞ്ചാറ് മണിക്കൂർ തുടർച്ചയായിട്ട് ആശയങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരുന്നെങ്കിലേ അത് സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അതിനിടയിൽ ഒരാൾ കയറിവന്നാൽ ഇതെല്ലാം തകരും. ആ വ്യക്തിയോട് വേറെയൊരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടി വന്നാൽ ഈ കെട്ടിപ്പടുത്തതെല്ലാം തകരും. പിന്നെയത് രണ്ടാമത് പണിയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. വളരെ പ്രയാസമേറിയ ഒരു ബൗദ്ധികമായ കഠിന പരിശ്രമമാണത്. ഒരുപാട് ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇത് ആളുകൾക്ക് മനസ്സിലാവുകയില്ല. ശല്യം ചെയ്യും. എന്നെ കാണണമെന്ന് ആഗ്രഹമുള്ളതുകൊണ്ടും സ്നേഹമുള്ളതുകൊണ്ടുമാണ് കയറിവരുന്നത്. അതോടുകൂടി എന്റെ ചിന്ത തകരും.

❑ ***അതുകൊണ്ടാണോ ദേഷ്യം വരുന്നത്?***

അതുകൊണ്ടല്ല. ദേഷ്യപ്പെടുന്നത് ശക്തിയില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ്. ബലമില്ല. ഉദ്ദേശിക്കുന്നതൊന്നും നടക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ്. നടക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ ദേഷ്യം വരും. ഒരു കാര്യവും ചെയ്യാൻ മനുഷ്യർ സമ്മതിക്കുകയില്ല. പ്രൈവസിയില്ല. പ്രവർത്തിയെടുക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഇതെല്ലാംകൂടി വരുമ്പോൾ ദേഷ്യം വരും. സ്വാഭാവികമാണത്.

❑ ***മനുഷ്യന്റെ ഈ ലോകത്തിലെ ജീവിതത്തിന്റെ മൗലികമായ അർത്ഥം എന്താണ്?***

ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ലക്ഷ്യമാക്കേണ്ടത് പരമാവധി മറ്റു മനുഷ്യർക്ക്

നമ്മെക്കൊണ്ട് പ്രയോജനമുണ്ടാകണം എന്നതാണ്. ആ വിധത്തിൽ ജീവിച്ചു പോയാൽ അതായിരിക്കും അതിന്റെ ഒരു Guide. അതായത് മറ്റ് മനുഷ്യർക്ക് പ്രയോജനമുണ്ടാകണം. എന്റെ സ്വന്തം പ്രയോജനമല്ല ഞാൻ നോക്കേണ്ടത്; മറ്റു മനുഷ്യർക്ക് എന്റെ ജീവിതം കൊണ്ടും എന്റെ പ്രവർത്തനം കൊണ്ടും എന്തു പ്രയോജനം ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ ചിന്തയാവണം നമ്മെ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടത്.

❑



2

ബുദ്ധമത തത്വചിന്തയും ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസവും

ഇൻഡ്യൻ ഫിലോസഫി ശരിക്കു പഠിക്കണമെങ്കിൽ ബുദ്ധിസവും ഹിന്ദൂയിസവും തമ്മിലുള്ള സംവാദം മനസ്സിലാക്കണം. That is where the whole thing begins. Buddhism ഉം Hinduism ഉം തമ്മിലുള്ള പ്രധാന മായ അടിസ്ഥാനപരമായ വിഷയം എന്താണ്? Hinduism -ത്തിന് ആത്മ വാദം എന്നു പറയും. ബുദ്ധമതത്തിന് നൈരാത്മവാദം എന്നു പറയും. ഇതാണ് ഇവരു തമ്മിൽ Fundamental ആയിട്ടുള്ള controversy. അതാ യത് ബുദ്ധമതം പറയുന്നത് "ആത്മാവ്" എന്നൊന്നില്ല. ആത്മാവിന്റെ ബ്രഹ്മനുമായിട്ടുള്ള താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കുക എന്നു പറയുന്നതിനകത്ത്, ആത്മാവും ബ്രഹ്മനും രണ്ടും അവർ നിഷേധിച്ചു. നമ്മുടെയൊക്കെ Teaching, റിലീജിയന്റെയൊക്കെ പ്രധാനഭാഗം ഇതു രണ്ടുമല്ലേ? ദൈവവും ആത്മാവുമല്ലേ. ബുദ്ധമതക്കാർ ഇതു രണ്ടും നിഷേധിച്ചു. Because ഈ ദൈവത്തിന്റെയും ആത്മാവിന്റെയും പേരു പറഞ്ഞാണ് രണ്ട് തരത്തിലുള്ള Ideologies ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഹിന്ദുമതത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടു തരത്തിലുള്ള Ideologies ആണ് 6-ാം ശതാബ്ദത്തിൽ ഉള്ളത്. അതായത് ബുദ്ധമതം ഉണ്ടായ കാലത്ത് ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ രണ്ടു പ്രത്യേക രൂപങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഒന്ന് 'പൂർവ്വ മീമാംസ' എന്ന് ഇന്ന് പറയുന്നത്. അതായത് ഉത്തര മീമാംസ ഉണ്ടായതിന് ശേഷമാണ് പൂർവ്വ മീമാംസ എന്ന പേര് കിട്ടിയത്. അതെന്താണ് അത്? അത് കർമ്മവാദം. കർമ്മ മെന്ന് വെച്ചാൽ, ചില പ്രത്യേക കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് കാര്യ ങ്ങൾ സാധിക്കാം എന്നുള്ള വാദം. ഈ വേദത്തിനകത്ത് കിടക്കുന്നതിന്റെ വലിയ ഭാഗം കർമ്മങ്ങളാണ്. പലതരത്തിലുള്ള യാഗങ്ങളും പല തര ത്തിലുള്ള പൂജകളും ബലികളുമൊക്കെ ചെയ്താൽ എന്തെങ്കിലുമൊക്കെ കിട്ടും എന്നുള്ളതാണ് ഈ പൂർവ്വ മീമാംസയുടെ പ്രധാനമായ പോക്ക്. ആ ബലിയും പൂജയും പൂർത്തിയാകണമെങ്കിൽ ബ്രാഹ്മണരെക്കൂടാതെ ഒക്കുകയില്ല. ബ്രാഹ്മണർക്ക് വലിയ ദാനം കൊടുക്കാതെ ഒക്കുകയില്ല. ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യം മുഴുവനും വരുന്നത് ഈ ബലികളിലും പൂജ

(ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി 1994 സെപ്റ്റം ബറിൽ കോട്ടയം ഓർത്തഡോക്സ് വൈദികസെമിനാരിയിൽ അവസാന വർഷ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഇന്ത്യൻ ഫിലോസഫിയെ കേന്ദ്രീകരിച്ച് എടുത്ത ഒരു ക്ലാസ്സ്.)

കളിലും കൂടെയാണ്. അതുകൊണ്ട് ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യം ഒഴിക്കണമെങ്കിൽ ബലിയെയും പൂജയെയും അതിന്റെ പിറകിൽ കിടക്കുന്ന ആത്മാവിനെയും ദൈവത്തെയും എല്ലാം നിഷേധിക്കണം. അങ്ങനെ ഒരു സമൂലമായ Anti Hindu Movement ആണ് Buddhism. അതിനെ ഹിന്ദൂയിസത്തിന്റെ ഒരു ബ്രാഞ്ചാണെന്നു പറഞ്ഞ് ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെ കൊണ്ടുനടക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് വലിയ ഭയങ്കരമാണ്. അതായത് ശങ്കരൻ പോലും വലിയ Anti Buddhist ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയങ്ങൾ എന്തെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ അതെല്ലാം ബുദ്ധമതത്തിൽ നിന്നെടുത്തതാണ്. പക്ഷേ, Anti Buddhist ആണ്. അപ്പോൾ ഈ ബുദ്ധമതത്തിന്റെ ദൈവനിഷേധം, ആത്മനിഷേധം ഇതു രണ്ടും അതിന്റെ മൗലികങ്ങളായ തത്വങ്ങളാണ്. ഇതു രണ്ടും ഇല്ലാതെ Reality -യെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു discussion ആണ് ബുദ്ധമതത്തിൽ. അതായത് ഈശ്വരൻ, ആത്മാവ് എന്ന് സാധാരണഗതിയിൽ മതത്തിന്റെ മൗലിക ആശയങ്ങളായി നാം കൊണ്ടുനടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ കൂടാതെ ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ഫിലോസഫിയാണ് Buddhist Philosophy. ഇതു രണ്ടും പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. അതിൽ ഈശ്വരനെ നിഷേധിക്കുന്നില്ല. Don’t worry about that. Don’t talk about ‘Eswara.’ ഈശ്വരനെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയുവാൻ നമുക്ക് സാധ്യമല്ല എന്നേ ഉള്ളൂ. നിഷേധം ഒന്നും ഇല്ല. നമ്മൾ പറയുന്ന ഈശ്വരൻ നമ്മുടെ conceptuality കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. അതില്ല. What ever God we make with our conceptual equipment, that God doesn’t exist എന്നേ പറയുന്നുള്ളു ബുദ്ധമതത്തിൽ. അല്ലാതെ നിരീശ്വരത്വമല്ല. മനുഷ്യന്റെ സങ്കൽപ്പം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന സകല ഈശ്വരസങ്കൽപ്പങ്ങളും വെറും സങ്കൽപ്പങ്ങൾ മാത്രമാണ് എന്നുള്ളതാണ് ബുദ്ധമതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വം. എന്നാൽ ആത്മാവിന്റെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങനെയല്ല. വലിയ ശക്തിയായ arguments ആണ്. ഒരുപാട് debate ഉണ്ട്. അതിലൊക്കെ ആത്മാവ് എന്നൊന്നില്ല എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ചാണ് ഏറ്റവും വലിയ teaching. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ ഉള്ള ഒരു പ്രശ്നം പുനർജന്മ വിശ്വാസിയാണെങ്കിൽ (അതായത് കർമ്മ പുനർജന്മം എന്നുള്ള വിശ്വാസം ബുദ്ധമതത്തിലും ഹിന്ദുമതത്തിലും ജൈനമതത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്) ആത്മാവില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ ആരാണ് പുനർജനിക്കുന്നത്. What is the entity that is born again and again. പല ജന്മങ്ങളിലുമുള്ളത് ഒരേ ആത്മാവാണെന്ന് പറയുന്നെങ്കിൽ, ആത്മാവില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ ആരാ ഇത്? Who is this? Born again in one life and next generation another person. ആരാ ഇത്? Who is this? അത് ആത്മാവല്ല. പിന്നെ? രണ്ട് തരത്തിലുള്ള പ്രധാന തത്വങ്ങളാണ് ബുദ്ധമതത്തിലുണ്ടാക്കിയത്. ഒന്ന് “ആലയവിജ്ഞാനം” എന്നൊരു സ്കൂൾ. അതായത് ബുദ്ധൻ himself was very afraid of Philosophy. അധികം Philosophy–യിലോട്ട് പോകുകയില്ല. പോയാൽ Con-

ceptual ആയിട്ടുള്ള കുഴപ്പങ്ങൾ വരും. ഈ പറയുന്ന ചോദ്യം വരുമ്പോൾ തന്നെ അതിനെ Conceptual ആയിട്ട് solve ചെയ്യുവാൻ എങ്ങനെയാ ഒക്കുന്നേ? ഒക്കുകേലെന്നാ ബുദ്ധന്റെ മതം. പക്ഷേ, അതിനുശേഷം വന്ന ആളുകൾ ഈ ചോദ്യത്തിന് സമാധാനം കൊടുത്തത് രണ്ട് വിധത്തിലാണ്. ഒന്നാമത്, ബുദ്ധമതത്തിൽ ഫിലോസഫി avoid ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും രണ്ടുമൂന്ന് ചോദ്യങ്ങൾ നമുക്ക് escape ചെയ്യുവാൻ ഇല്ല. അതായത് ഉള്ളതായി നാം കാണുന്നത് ഉണ്ടല്ലോ, അത് ഉണ്ടോ? ഇത് ഒരു ഭയങ്കര ചോദ്യമാണ്. ഉള്ളതായി നാം കാണുന്നത് ഉണ്ടോ? അതിന്റെ സമാധാനം എന്താണ്? നമ്മുടെ commonsense view, of cource ഉണ്ടെന്നാണ്. പക്ഷേ, Philosophical view-വിൽ രണ്ട് opposite views ആണ് ബുദ്ധമതത്തിൽ ഉണ്ടായത്. ഒന്ന് എല്ലാം ഉണ്ട്. അഭിധർമ്മ doctrine എന്ന് പറയും. അഭിധർമ്മ doctrine ആണ് ആദ്യത്തെ ബുദ്ധമതത്തിലെ Philosophical doctrine. അതിനകത്തെ Basic Conception-നെക്കുറിച്ച് ഒറ്റ വാക്കിൽ പറഞ്ഞാൽ സർവ്വാസ്തിവാദം എന്നു പറയും. സർവ്വാസ്തിവാദ എന്നു പറഞ്ഞാൽ സർവ്വം അസി; എല്ലാം ഉണ്ട്. ഓരോ സാധനവും ഉണ്ട്. എല്ലാറ്റിനും അതിന്റേതായ സ്വഭാവം ഉണ്ട്. എല്ലാം ഉള്ളതുപോലെ ഉണ്ട് എന്നുള്ള ചിന്താഗതി, സർവ്വാസ്തിവാദ എന്നു പറഞ്ഞ് അഭിധർമ്മാ doctrine എന്നും പറഞ്ഞ് ബുദ്ധമതത്തിൽ ഉദിച്ചതിനെ പരിപൂർണ്ണമായി നിഷേധിച്ചുംകൊണ്ട് ബുദ്ധമതത്തിൽ ഉണ്ടായ movement ആണ് മഹായാനാ അല്ലെങ്കിൽ മാധ്യമിക എന്നു പറയുന്ന ചിന്ത. നാഗാർജുനനിൽ നിന്ന് വ്യക്തമായി ആരംഭിക്കുന്ന ആ system-ത്തിന് മുമ്പ് ബുദ്ധമതത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത് അഭിധർമ്മാ സർവ്വാസ്തിവാദ doctrine ആണ്. അഭിധർമ്മാ എന്നു പറഞ്ഞാൽ, ധർമ്മ means that which exists. Everything exists. സർവ്വം അസ്തി. Everything is as it is എന്നു വാദിക്കുന്ന ഒരു Commonsense point of view. അതാണ് നാഗാർജ്ജുനന്റെ കാലം വരെ ബുദ്ധമതത്തിൽ തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നത്.

ഉള്ളതെന്താണ്?

മറ്റൊരു വാദം, ഈ സാധനങ്ങൾ കാണുന്നതൊന്നും ഇല്ല. പിന്നെ ഉള്ളതെന്താണ്. മനുഷ്യന്റെ consciousness. Consciousness ഉണ്ട്. അതായത് ഈ വസ്തുക്കളെ കാണുന്ന ഈ പ്രജ്ഞ ഉണ്ട്. വസ്തുക്കൾ ഉണ്ടോ എന്ന് അതിനകത്ത് കയറി നോക്കുവാൻ എന്നെക്കൊണ്ട് ഒക്കുന്നില്ല. ഈ വസ്തുക്കൾ ഉണ്ടെന്നുള്ള ഒരു consciousness എനിക്കുണ്ട്. വിജ്ഞാനമാത്രവാദ എന്നു പറയും. വിജ്ഞാനമാത്രവാദ എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്റെ വിജ്ഞാനം മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ആ വിജ്ഞാനത്തിനകത്തുള്ള വസ്തുക്കൾ ഉണ്ടോ എന്നു ചോദിച്ചാൽ എനിക്കു പറയുവാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. But consciousness exists. Consciousness only school. വിജ്ഞാപ്തി

മാത്രവാദ എന്നു പറയും. അല്ലെങ്കിൽ വിജ്ഞാനവാദ എന്നു പറയും. അവർ കുറെക്കൂടി elaborate ആയിട്ടുള്ള theories ഈ പുനർജന്മത്തെ നീതീകരിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കിയതിൽ ഒന്ന് ആലയ വിജ്ഞാന എന്ന് പറയും.

ആലയ വിജ്ഞാന

ആലയ എന്നുവെച്ചാൽ എന്താ? ക്ഷേത്രം, Field. അതായത് മനുഷ്യൻ എന്നു പറയുന്നത് പല വിധത്തിലുള്ള സ്കന്ധങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തുണ്ടാക്കുന്ന ഒരാലയമാണ്. Human being is a field composed of many different സ്കന്ധാസ്. ആ Composition നേ ഉള്ളൂ. ആത്മാവ് എന്നൊന്നില്ല. പക്ഷേ, ഈ പല സ്കന്ധങ്ങൾ കൊണ്ട് സംജാതമായിട്ടുള്ള ഒന്നുണ്ട്. അതിന് ഒരു ചിത്തവുമുണ്ട്. അതിന് ഒരു ആലയമുണ്ട്. That means it is got a field in all these things are held together. അതിന് ഒരു mind -ഉം ഉണ്ട്, "ചിത്ത." നമ്മൾ ചെയ്യുന്ന ഓരോ പ്രവൃത്തിയുടെയും Impression ഈ ചിത്തത്തിനകത്തു നിൽക്കും. ഓരോ പുനർജന്മത്തിലും നമ്മൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ ഓരോന്നും ഈ ചിത്തത്തിൽ ഒരു അടയാളം വയ്ക്കും. ആ അടയാളം അവിടെ കിടക്കും. ആ ചിത്തവും അവിടെ കിടക്കും. ആത്മാവില്ല, ചിത്തമുണ്ട്. എന്നിട്ട് ഈ പഞ്ച സ്കന്ധങ്ങളെ കൂട്ടിപ്പിടിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന ഈ ആലയത്തിന്റെ, ആ ആലയം തന്നെയാണ് transmigrate ചെയ്യുന്നത്. The all field no soul. The field itself migrates. ഈ ആലയം മുഴുവനും കൂടിയാണ് പുനർജന്മത്തിൽ transmigrate ചെയ്യുന്നത്. അപ്പോൾ ആ ആലയത്തിനകത്ത് ഒരു ചിത്തമുണ്ട്. ആ ചിത്തത്തിനകത്ത് ഇതിന് മുൻപ് ചെയ്തിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും അടയാളമുണ്ട്. അതാണ് ഈ വാസനയായിട്ട് ഇപ്പോഴത്തെ ഈ ജീവിതത്തിൽ കാണുന്നത്. നമുക്ക് ഓരോ പ്രവണതകളുണ്ട്. ആസക്തികൾ ഉണ്ട്, drives ഉണ്ട്. വാസനകൾ ഉണ്ട്. ചീത്ത ചെയ്യുവാൻ ഉള്ള വാസനയും ഉണ്ട്. അതെവിടുന്ന് കിട്ടി? കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ ചെയ്തുപോയ പ്രവൃത്തികളുടെ ഒരു indelible impression ചിത്തത്തിനകത്ത് കിടക്കുന്നതുകൊണ്ട് അതാണ് വാസനയായിട്ട് വന്ന് ഈ ജന്മത്തിൽ നമ്മെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ശങ്കരന്റെ ചിന്തയിൽ പോലും വാസന എന്ന ഈ ആശയം അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കുകയും "വാസനാ നാശം" ഈ യോഗത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗമായിട്ട് വരികയും ചെയ്തു. അതായത് നമ്മെ drive ചെയ്യുന്ന drives-നെ ഇല്ലാതാക്കുക എന്നുള്ളതാണ്. അന്നേരമേ ജന്മസംസാര സാഗരത്തിൽ നിന്ന് മോക്ഷം പ്രാപിക്കുവാൻ ഒക്കുകയുള്ളൂ. അതായത് previous കർമ്മായുടെ വാസനകളെ എല്ലാം നശിപ്പിക്കണം. ഈ ജന്മത്തിൽ നമ്മൾ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് മറ്റൊരു impression -ഉം പുതിയതായി ഉണ്ടാകുവാനും പാടില്ല. അങ്ങനെ വരുമ്പോളേ യഥാർ

ത്ഥത്തിൽ മോക്ഷം പ്രാപിക്കൂ എന്ന് Both Buddhism and Hinduism generally speak. ഇത് ഏറ്റവും വ്യക്തമായിട്ട്, logical ആയിട്ട് പഠിപ്പിച്ച ആളാണ് നാഗാർജുനൻ. നാഗാർജുനന്റെ point of view പല പ്രാവശ്യം നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞെങ്കിലും, പല പ്രാവശ്യം repeat ചെയ്താലും നല്ലതുപോലെ മനസിലാകുകേലാത്തതും വളരെ ഗഹനമായിട്ടുള്ളതുമായ ഒരു ചിന്താരീതിയാണ്. നാഗാർജുനന്റെ ചിന്താരീതി ഒരിക്കൽകൂടി ഞാൻ അൽപമൊന്നാവർത്തിക്കട്ടെ.

നാഗാർജുനൻ

നാഗാർജുനന്റെ Classical work എന്നു പറയുന്നത് "മാധ്യമിക കാരിക." ഈ മാധ്യമിക അല്ലെങ്കിൽ മഹായാന doctrine -ന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങൾ കാണുന്നത് രണ്ട് പുസ്തകങ്ങളിലാണ്, ശാസ്ത്രങ്ങളിലാണ്. ഒന്ന് മാധ്യമിക ശാസ്ത്രം. അതിന്റെ Classical text മാധ്യമിക കാരിക. ഈ കാരികയുടെ commentaries എഴുതുന്നവരാണ് പിന്നെ വന്നിട്ടുള്ള Buddhist teachers എല്ലാം. നാഗാർജുനൻ എഴുതിയ ചെറിയ പുസ്തകമാണ്. പത്തുനൂറു ശ്ലോകമേ ഉള്ളൂ. മനഃപാഠം പഠിക്കുവാൻ ഒരാഴ്ച മതി. പക്ഷേ, മനസിലാക്കണമെങ്കിൽ ഓരോ ശ്ലോകത്തിന്മേലും ഒരു മാസം രണ്ടു മാസമെങ്കിലും പഠിക്കേണ്ടി വരും. ആദ്യത്തെ ശ്ലോകം ഞാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ വായിക്കാം. മാധ്യമിക കാരികയിലെ ആദ്യ ശ്ലോകം:

"അനിരോധം, അനുത്പാദം, അനുഛേദം, അശാശ്വതം, അനേകാർത്ഥം, അനാനാർത്ഥം. അനാഗമം, അനിർഗമം യാഹ് പ്രതീത്യസമുദ്പാദം പ്രപഞ്ചോമസമം ശിവം ദേശായാമാസ സംബുദ്ധ തം വന്ദേ വതതം വരം."

ഇതാണ് Invocation. Beautiful. അതിന്റെ translation ചെയ്യാനാണെങ്കിൽ അത്ര എളുപ്പം ഒന്നുമല്ല. Reality-യെ പറ്റിയാ പറയുന്നത്. ഈശ്വരൻ എന്നു നമ്മളു പറയുന്ന ഈശ്വരനെ Invoke ചെയ്യുകയാണ്. അനിരോധം എന്നു വെച്ചാൽ എന്താ അർത്ഥം? Non extinct, non ceasing to be. അവസാനിക്കാത്തത് അല്ലെങ്കിൽ ഇല്ലാതായിപോകാത്തത് അനിരോധം. അനുത്പാദം: ഉൽപാദിക്കാത്തത്, ജനിക്കാത്തത്. Not ceasing to be, Not coming to be. രണ്ടുമല്ല. ഇല്ലാതാകലുമില്ല, ആയിത്തീരലുമില്ല. ഇല്ലാത്തതേതോ. അനുഛ്ഛേദം: അതിനെ Anihilate ചെയ്യുവാനോ ഇല്ലാതാക്കുവാനോ ആർക്കും സാധിക്കുകയില്ല. അശാശ്വതം. അതേസമയം അതിനെ eternal എന്നു പറയുവാനും സാധിക്കുകയില്ല. ഇല്ലാതാക്കുവാനും ഒക്കുകയില്ല, eternal എന്നു പറയുവാനും ഒക്കുകയില്ല. കാരണമെന്താണ്? നമ്മൾ ശാശ്വതം എന്നു പറയുന്നത് എന്താണ്? Eternal എന്നു പറയുന്നത് ശാശ്വതമാണ്. ശാശ്വതം എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണ്?

എല്ലായ്പ്പോഴും ഉള്ളത് എന്നേ അർത്ഥമുള്ളൂ. ശാശ്വതം എന്നുള്ളതിന് എല്ലായ്പോഴും ഉള്ളത്, അങ്ങനെയും പറയുവാൻ ഒക്കുകയില്ല. ഈ Ultimate reality യെപ്പറ്റി എല്ലായ്പ്പോഴും എന്നു നാം പറയുന്നത് സമയത്തിലല്ലേ. Always എന്നു പറഞ്ഞാൽ in time. അത് പറയുവാൻ ഒക്കുകയില്ല. അശാശ്വതം അനേകാർത്ഥം ഏകാർത്ഥം എന്നു പറഞ്ഞാൽ Monistic ഒന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്നു പറയുന്ന argument. Monism ത്തിന്റെ opposite രണ്ടെണ്ണമാണ്. (1) Dualism, (2) Pluralism. Monism എന്നു പറഞ്ഞാൽ യാഥാർത്ഥ്യം ഏക മാത്രമാണ് എന്നു പറയുന്നതാണ്. അനേകാർത്ഥം എന്നു പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം ഒന്നു മാത്രമേ Real ആയിട്ടുള്ളു. ഹിന്ദുമതക്കാർ പറയുന്നത് അതാണല്ലോ. ബ്രഹ്മൻ മാത്രമേ Real ആയിട്ടുള്ളു. ജീവൻ എന്നു പറയുന്നത് ബ്രഹ്മൻ ആണ്. ലോകം എന്നു പറയുന്നതും ബ്രഹ്മനാണെന്നാണ്. അതും പറയുവാനൊക്കുകയില്ല ബുദ്ധമതത്തിൽ. അനേകാർത്ഥം, Monism സമ്മതിക്കുകയില്ല. എന്നാലോ അനാർത്ഥം, Pluralism പലതുണ്ട്. Reality അതും പറയുവാൻ ഒക്കുകയില്ല. അനേകാർത്ഥം അനാനാർത്ഥം, അനാഗമം എവിടെനിന്നോ വന്നതല്ല. അനിർഗമം എവിടെയോ പോകുവാൻ പോകുന്നതുമല്ല. It did not come; it did not go away. അനാഗമം അനിർഗമം. അപ്പോൾ ഇതാണ് Reality യുടെ 8 qualifications ആയിട്ട് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നത്. അനിരോധം, അനുത്പാദം, അനുഛേദം, അശാശ്വതം; അനേകാർത്ഥം, അനാനാർത്ഥം, അനാഗമം, അനിർഗമം. ഇങ്ങനെയുള്ള ആ Reality യെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നുവെന്നാണ് പറയുന്നത് ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ. ഈ adjectives ന്റെ അർത്ഥം തന്നെ ഒരുപാട് നേരം കൊണ്ടേ പറഞ്ഞു തീർക്കുവാൻ പറ്റുകയുള്ളു. എന്നിട്ട് പറയുന്നു "യാഹ് പ്രതീത്യ സമുദ്പാദ പ്രപഞ്ചോപസമം ശിവം." പ്രതീത്യ സമുദ്പാദം എന്നു പറയുന്നത്, എന്താണ് അതിന്റെ അർത്ഥം. നമ്മൾ പല പ്രാവശ്യം കേട്ട് കഴിഞ്ഞതാണ്. തലയിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ല എന്നേ ഉള്ളൂ. ബുദ്ധമതത്തിന്റെ കേന്ദ്രീക ആശയം അതാണ്. Reality എന്ന് പറയുന്നത് false-ഉം അല്ല unfalse-ഉം അല്ല. മായയുമല്ല മായയല്ലാത്തതുമല്ല. അതിനെപ്പറ്റി എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും ഒന്നും final truth ആകുകയില്ല. ഈ ലോകത്തെപ്പറ്റിയൊക്കെ നമ്മൾ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും അത് ഒന്നും Reality ആകുകയില്ല. എന്താ അതേപ്പറ്റി പറയാവുന്നത്? Given that which is, this kind of a world arises. ചില പ്രത്യേക conditions-ൽ നമ്മുടെ mind-ഉം ഇതുപോലെയുള്ള ലോകവും നമ്മുടെ sense organs-ഉം എല്ലാം കൂടിച്ചേരുമ്പോൾ ഇതുപോലെയൊരു ലോകം നമ്മുടെ പ്രജ്ഞയിൽ സംജാതമാകുന്നുവെന്നല്ലാതെ, ആ സംജാതമാകുന്ന ലോകം യഥാർത്ഥമാണോ അയഥാർത്ഥമാണോ എന്ന് ചോദിക്കണ്ടാ. പ്രതീത്യ സമുദ്പന്നം എന്നു മാത്രമേ അതിനെക്കുറിച്ച് പറയുവാൻ ഒക്കുകയുള്ളു. അതോടൊപ്പം തന്നെ ഈ പ്രതീത്യ

സമുദ്പന്ന Reality ക്കകത്ത് “പ്രപഞ്ചം” എന്നു പറഞ്ഞൊരു സാധന മുണ്ട്. എന്താണ് ഈ പ്രപഞ്ചം? പ്രപഞ്ചം എന്നു പറയുന്നതിനെപ്പറ്റി രാമാനുജൻ ദീർഘമായിട്ട് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പ്രപഞ്ചം എന്നു പറഞ്ഞാൽ എല്ലാം പരസ്പരം വ്യത്യസ്തങ്ങൾ ആണെന്നുള്ളതാണ്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രത്യേകത എല്ലാം പരസ്പരം വ്യത്യസ്തങ്ങളാണ് എന്നുള്ളതാണ്. “പ്രപഞ്ചം” everything is ജഡം, അജഡം, ആത്മ, അനാത്മ. ഇങ്ങനെ യുള്ള പലതരം വ്യത്യാസങ്ങളെക്കൊണ്ട് സംസിദ്ധമാകുന്ന ഒന്നാണ് പ്രപഞ്ചം. അതിനെ ഉപശമിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് ആവശ്യമായിട്ടു ള്ളത്. ഇപ്പോൾ നമുക്ക് നമ്മുടെ പ്രതീതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വ്യത്യാസ ങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ ഉപശമനം നൽകുന്നതാണ് ശിവം. Auspecious ആയിട്ടുള്ളത്. “ശിവ” എന്നു പറയുന്നത് ഹിന്ദുക്കളുടെ ദേവ നൊന്നുമല്ല കേട്ടോ. ശിവം എന്നു പറഞ്ഞാൽ Auspicious (ശുഭകരം) എന്നാണ് അർത്ഥം. സത്യം, ശിവം, സുന്ദരം മൂന്നാണ്. സത്യം എന്നു പറഞ്ഞാൽ Truth. ശിവം എന്നു പറഞ്ഞാൽ Auspicious. സുന്ദരം എന്നു പറഞ്ഞാൽ beautifull. ഇതു മൂന്നുമാണ് പ്രധാനമായിട്ടുള്ള Reality യുടെ നല്ല ഗുണങ്ങൾ. അങ്ങനെ ഈ പ്രപഞ്ചമാകുന്ന വ്യത്യാസ ബോധത്തിന് ഉപശമനം നൽകുന്ന Auspicious ആയിട്ടുള്ള ആ Reality യെയാണ്, ഞാൻ ഇപ്പോൾ salute ചെയ്യുന്നത് ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ.

> “യാഹ് പ്രതീത്യ സമുദ്പാദം പ്രപഞ്ചോപസമം ശിവം
> ദേശായാമസ സംബുദ്ധ, തം വന്ദേ വതതം വരം.”

അങ്ങനെയുള്ള എല്ലാ ദേശങ്ങളുടെയും Teacher ആയിട്ടുള്ളവനേ, അതായത് യഥാർത്ഥ സംബോധി പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ബുദ്ധാ തം വന്ദേ വതതം വരം. അങ്ങനെയുള്ള ബുദ്ധനെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. ബുദ്ധമത ത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത, Ritual-നും ഈശ്വരവിശ്വാസത്തിനും ഒക്കെ എതിരായിട്ടുള്ള ഒരു മതമായിരുന്നെങ്കിലും അവസാനം dovelop ചെയ്തു വന്നപ്പോൾ ഇതൊക്കെ വന്നു. ഈശ്വരന്റെ സ്ഥാനത്ത് എന്താ വന്നത്? ബുദ്ധൻ എന്നു പറഞ്ഞാൻ ആരാ? സംബോധി പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള മനുഷ്യൻ. ഈശ്വരന്റെ സ്ഥാനത്ത് അവർ ബുദ്ധനെയാണ് അവസാനം dovelop ചെയ്തുകൊണ്ടു വരുന്നത്. എന്നിട്ട് ഈ പ്രപഞ്ചം എന്നു പറയുന്നത് തന്നെ ബുദ്ധന്റെ ശരീരമാണ്, ബോധികായമാണെന്ന് പറയും. So even though they denied God, God comes back as a realized human being. മനു ഷ്യൻ ബോധി പ്രാപിച്ച് ദൈവമായ ആ ദൈവത്തെയാണ് അവർ ആരാ ധിക്കുന്നതും വന്ദിക്കുന്നതും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതുമൊക്കെ. പ്രാർത്ഥന യൊക്കെ വന്നു. Rituals എല്ലാം വന്നു. ഇന്നു ബുദ്ധമതക്കാർക്ക് ഹിന്ദു ക്കൾക്ക് ഉള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ ritual ഉണ്ട്. Ritual എല്ലാം തള്ളിക്ക ളഞ്ഞതാണ്. പക്ഷേ, ritual comes back. ഈ പറയുന്ന ഈശ്വരനും comes

back. ഈ പറയുന്ന ആത്മാവും comes back. In some form it comes back. അതാണ് ബുദ്ധമതത്തിന്റെ പ്രധാനമായ അടിസ്ഥാന തത്വം. അത് ഈ കാരികയുടെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ വന്നുചേർന്നു കഴിഞ്ഞു.

ഈ നാഗാർജുനനെ കുറച്ചുകൂടെ detailed ആയിട്ട് നിങ്ങൾ പഠിക്കണം. ശങ്കരാചാര്യരെ പഠിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് പ്രയോജനമുള്ളത് നാഗാർജുനന്റെ ഫിലോസഫിയാണെന്നാണ് ഇപ്പോൾ എന്റെ ഉറച്ച വിശ്വാസം. കാരണം ഫിലോസഫിക്കൽ Questions എന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ട്, West–ൽ raise ചെയ്തിട്ടുള്ള എല്ലാ Questions–ഉം ഇദ്ദേഹമാണ് ഇവിടെ raise ചെയ്തത്, ശങ്കരൻ അല്ല. ശങ്കരനേക്കാൾ 800 കൊല്ലം മുമ്പേ നാഗാർജുനൻ raise ചെയ്യാത്ത Questions ഒന്നും ഇന്നും ഫിലോസഫിയിൽ ആരും ചോദിക്കുന്നില്ല. Almost all the problems of philosophy have already been raised by Nagarjuna. നമ്മുടെ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ചിന്തയിൽ ലോകാചാര്യൻ എന്ന ഒരു Concept കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ആരാണ് ലോകാചാര്യന്മാർ? ലോകാചാര്യന്മാരെന്നു പറയുന്നത് ഇപ്പോൾ ശങ്കരൻ, രാമാനുജൻ, മാധ്വൻ എന്നിവരെയാണ്. ഇവർ മൂന്നുപേരും അംഗീകൃത ലോകാചാര്യന്മാരാണ്. ഒരു ലോകാചാര്യന്റെ quality എന്താണ്? ഉപനിഷത്തുക്കളെപ്പറ്റിയും, ഗീതയെപ്പറ്റിയും ബ്രഹ്മസൂത്രത്തെപ്പറ്റിയും commentary എഴുതിക്കഴിയുമ്പോൾ ലോകാചാര്യനാകുമെന്നാണ് ഹിന്ദുക്കൾ പറയുന്നത്. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ രാധാകൃഷ്ണൻ, He is a Lokacharya, ഇല്ലേ. അല്ലെങ്കിൽ ദാസ് ഗുപ്ത (History of Indian Philosophy എഴുതിയ ഗുപ്ത), അദ്ദേഹവും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഒരുപാട് Commentaries about all these. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെയും വേണമെങ്കിൽ ലോകാചാര്യൻ എന്ന് വിളിക്കാം. അങ്ങനെയല്ല, എന്റെയഭിപ്രായത്തിൽ ലോകത്തെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ആചാര്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളത് നാഗാർജുനനാ. ഇന്നും ജപ്പാനിലും ചൈനയിലും തായ്‌ലന്റിലും ശ്രീലങ്കയിലും മലേഷ്യയിലും ഒക്കെയുള്ള സംസ്കാരത്തിന്റെ അടിത്തറ രൂപവത്കരിച്ചിട്ടുള്ളത് നാഗാർജുനനാണ്. അല്ലാതെ ശങ്കരനും രാമാനുജനുമൊന്നുമല്ല. Real ആയിട്ട് ലോകാചാര്യനായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളത് ശങ്കരാചാര്യരേക്കാൾ പതിന്മടങ്ങ് നാഗാർജുനനാ. നമ്മുടെ Indian Heritage -ന്റെ അടിസ്ഥാനം മനസിലാക്കണമെങ്കിൽ, you must begin with Nagarjuna എന്നുള്ളതാണ് എന്റെ Point of view.

മഹായാന, ഹീനയാന എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് school of Philosophy ബുദ്ധമതത്തിലുണ്ട്. അത് തമ്മിൽ എന്താണ് വ്യത്യാസം? What is the basic difference between ഹീനയാന ആൻഡ് മഹായാന? നിർവ്വാണ എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണ്? (മോക്ഷം എന്നൊരു വാക്ക് ബുദ്ധമതക്കാർ ഉപയോഗിക്കുകയില്ല, നിർവ്വാണ എന്ന വാക്കാണ് ഉപയോഗിക്കുക).

നിർവ്വാണാ എന്നാൽ 'കത്തിക്കൊണ്ട് നിൽക്കുന്നത് കെടുക' എന്നാണ് അർത്ഥം. നമ്മുടെ ഈ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തൃഷ്ണയും പ്രപഞ്ചബോധവുമൊക്കെയുണ്ടല്ലോ, അത് കെട്ടു കഴിയുമ്പോഴാണ് യഥാർത്ഥമായ ഉണ്മയുടെ ബോധം ഉളവാകുന്നത്, ബോധി ഉളവാകുന്നത്, എല്ലാറ്റിനോടുമുള്ള നമ്മുടെ സമീപനം ശരിയാകുന്നത് എന്നാണ് ബുദ്ധമതത്തിന്റെ Teaching.

ഹീനയാനാ പറയുന്നത് ബാക്കിയൊക്കെ തന്നെത്താനെ ശരിയായിക്കൊള്ളും, ഞാൻ നിർവ്വാണം പ്രാപിച്ചാൽ മതി എന്നാണ്. മഹായാനാ പറയുന്നു No, No, No. You must become enligntened but we don't immediately go in to Nirvana. കാരണം വേറെ ഒരുപാട് ആളുകൾ നിർവ്വാണം പ്രാപിക്കാത്തവർ കിടപ്പുണ്ടല്ലോ. അവരുടെയും കൂടി ബോധി ഉണ്ടാകുമ്പോഴേ എന്റെ നിർവ്വാണം ഉണ്ടാകേണ്ട ആവശ്യമുള്ളു. For me it is just as important that other people also come in to 'സംബോധി.' ഇതാണ് മഹായാനത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. മഹായാനത്തിൽ എന്റെ സ്വന്തം നിർവ്വാണം പ്രാപിക്കുവാൻ ഞാൻ ശ്രമിച്ചാൽ പോരാ, ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാവരുടെയും നിർവ്വാണം പ്രാപിക്കണം. അതുവരെ അങ്ങനെ അവരെ സഹായിക്കാൻ വേണ്ടി, ഞാൻ ഈ ലോകത്തിൽ തന്നെ തങ്ങിപ്പറ്റി നിൽക്കണം. Because my task is not to get my own Nirvana only but to help other people also to get Nirvana. ഒരു ബോധിസത്വ എന്നു പറയുന്ന ആൾ, നിർവ്വാണത്തിന്റെ പടിക്കലെത്തിയെങ്കിലും നിർവ്വാണത്തിലേക്ക് എടുത്തുചാടുവാൻ ശ്രമിക്കാതെ, ചുറ്റുമുള്ളവരെക്കൂടെ നിർവ്വാണത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നയാൾക്കാണ് ബോധിസത്വ അല്ലെങ്കിൽ ബോധിസത്ത എന്ന് പറയുന്നത്.

പ്രധാനമായ വ്യത്യാസം ഈ ബോധിസത്ത എന്നു പറയുന്ന, നിർവ്വാണത്തിന്റെ പടിപ്പുരയ്ക്കലെത്തിയിട്ടും, അകത്തോട്ട്, ത്രെഷോൾഡിനകത്തോട്ട് കയറാതെ പുറത്തുതന്നെ നിന്നുകൊണ്ട്, മറ്റുള്ളവരുടെയും കൂടെ നിർവ്വാണം അന്വേഷിക്കുന്ന ആളാണ് ബോധിസത്വ. അപ്പോൾ ആ ബോധിസത്വത്തിന് എന്തെല്ലാം ക്വാളിറ്റീസാണ് ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതെന്ന് നാഗാർജുനൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് ഞാൻ ഒന്നു വായിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ക്രിസ്ത്യൻ Ideal ആയിട്ട് വലിയ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. What we are saying a good christian should be, അതുതന്നെയാണ് ഈ ബോധിസത്വ Ideal. ഞാൻ അതിന്റെയൊരു ചെറിയ summary വായിക്കാം. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് മനസിലാകും. Filled with love and joy in the spirit. ഇത് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് സ്വീകാര്യമല്ലേ. ബോധിസത്വത്തിന്റെ description ആണ്. Filled with love and joy in the spiril even in the midst of suffering. ദുഃഖം ചുറ്റും ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെയും അകത്ത് ആത്മീയമായ

ആനന്ദം. മറ്റുള്ളവർ അധിക്ഷേപിക്കുമ്പോൾ ആനന്ദിക്കുന്നവൻ. ക്രിസ്ത്യൻ Ideal അല്ലേ. മറ്റാരെങ്കിലും നമ്മെ കളിയാക്കുമ്പോഴും ഒരു വിരോധവും തോന്നാത്തയാൾ. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ Ideal ആയിരിക്കേണ്ടതാ. ഇല്ലേ? Blessed are you when you are persecuted for my name sake. നമ്മളെ കളിയാക്കുകയും പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ അതു കൊണ്ട് ഒരു depression പോലും ഒരു നല്ല ക്രിസ്ത്യാനിക്ക് ഉണ്ടാകുകയില്ല. അതു തന്നെയാണ് ബോധിസത്ത ideal. Blessing when cursed. ക്രിസ്ത്യൻ ideal അല്ലേ. Bowing humbly to all, meek and lovely എന്ന് നമ്മുടെ കർത്താവ് പഠിപ്പിച്ചത് അതുതന്നെയാ. Not puffed up with pride. പൗലോസ് ശ്ലീഹാ വളരെ ശക്തിയായിട്ട് പറയുന്ന കാര്യമാണ്. Compassionate to all. എല്ലാവരോടും അനുകമ്പയുള്ളവൻ, Especially to the week and oppressed. തന്നെത്തന്നെ മറ്റുള്ളവർക്കായി ഒടുക്കികൊടുക്കുന്നവൻ. ഇതാണ് ബോധിസത്ത. നമ്മുടെ ക്രിസ്ത്യൻ ideal-ഉം അതുതന്നെയാണ്. To give oneself for the sake of others. Persuing peace. Eager for reconciliation. ഇല്ലേ. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ideal അല്ലേ. കരുണയുള്ളവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ, സമാധാനം നടത്തുന്നവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ. ഇല്ലേ. അപ്പോൾ ഈ ബോധിസത്താ ideal ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞാൽ എല്ലാം ഇതിനകത്തു തന്നെയുണ്ട്. Seeking the healing of peoples and nations. Striving to bring the body and passions under controll. Intent on one pointed Meditation. അതു നമ്മുടെ ക്രിസ്ത്യൻ traditional-ൽ അത്രകണ്ട് വ്യക്തമായിട്ട് കാണുകയില്ല. ബോധിസ്വത്വത്തിന്റെ ideal-ൽ one pointed Meditation, അതായത് ഏതെങ്കിലും ഒരു particalar point-ന്മേൽ concentrate ചെയ്ത് നമ്മുടെ മുഴുവൻ attention അതിന്മേൽ ദീർഘ സമയത്തേയ്ക്ക് കൊടുക്കുന്നതു മൂലം ബുദ്ധിയിലും പ്രജ്ഞയിലും വ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. പല പ്രപഞ്ചചിന്തകളും മാറിപ്പോകുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു teaching നമുക്ക് ഇല്ല. പിന്നീട് ഉണ്ടായി. നമ്മുടെ monastic movement-ൽ ഉണ്ടായി; One pointed meditation- നെപ്പറ്റിയുള്ള വളരെ ശക്തിയായ ഒരു ചിന്ത. പക്ഷേ, original christian teaching -നകത്ത് അത് ഉണ്ടോ? ഉണ്ട്. Blessed are the poor in heart. Single minded ആയിട്ട് meditate ചെയ്യുക എന്നല്ല. ദൈവത്തെ single minded ആയിട്ട് അന്വേഷിക്കുക എന്നേ നമ്മൾ പറയൂ. അവർ പറയുന്നത് One poited meditation. Meditation-ന് അവർക്ക് വലിയ importance ഉണ്ട്. Meditation-ൽ കൂടെ രക്ഷ ഉണ്ടാകുന്നുവെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരാണ് അവർ. അല്ലാതെ ദൈവത്തിന്റെ കരുണ കൊണ്ടാണ് രക്ഷ ഉണ്ടാകുന്നതെന്നല്ല. Meditation -ൽ കൂടെയാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. Ethical ആയിട്ട് ഈ മുമ്പേ പറഞ്ഞ qualities എല്ലാം വേണം. അതിന്റെ കൂടെ ഈ meditation -ഉം വേണം. One pointed ഏകാഗ്രമായ ധ്യാനം. And making constant meditation and prayer a habit. അത് നമുക്ക് പരിപൂർണ്ണമായിട്ട്

സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. എല്ലായ്പ്പോഴും പ്രയാസപ്പെടുന്നവരും ബലഹീനരുമായി നമ്മുടെ ചുറ്റിനുമുള്ള മനുഷ്യർക്ക് ഒരു കോട്ടയും താങ്ങുമായിത്തീരുവാൻ തക്കവണ്ണം കരുത്തുള്ളവർ. അങ്ങനെ ക്രിസ്ത്യാനിറ്റിയിൽ പറയുന്നുണ്ടോ എന്ന് എനിക്ക് അറിയുവാൻ പാടില്ല. എങ്കിലും it is not against Christianity. മറ്റുള്ളവർക്ക് നമ്മിൽ ആശ്രയിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ നമുക്ക് ഒരു കരുത്തും ഒരു ശക്തിയും ഉണ്ടാകുകയെന്നുള്ളത് "ബോധിസത്വാ" Ideal-ന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ്. അപ്പോൾ അങ്ങനെയുള്ള ഈ ബോധിസത്താ Ideal ആണ്, നാഗാർജുനൻ സന്യാസിമാർക്കും laymen -ഉം ഒരുപോലെ prescribe ചെയ്യുന്നത്. അതാണ് ബുദ്ധമതത്തിന്റെ, മഹായാന ബുദ്ധിസത്തിന്റെ, മാധ്യമിക ബുദ്ധിസത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദു. ഈ ബോധിസത്വാ Ideal. സകല നന്മയും ഉള്ളതും മറ്റുള്ളവർക്ക് ഒരാശ്രയം ആകുന്നതും എല്ലാവരോടും compassion (കരുണ), മിത്ത (മിത്രത), എല്ലാവരോടും friendly ആയിട്ടുള്ള ഒരു മനോഭാവം ഉള്ളയാളാണ് ഈ ബോധിസത്താ. അത്രയും നാഗാർജുനൻ സാധാരണക്കാരനോടുപോലും പറയുന്ന കാര്യങ്ങളാണ്. അതിനെ കുറെ systems ആയിട്ട് വേണമെങ്കിൽ classify ചെയ്യുവാൻ ബുദ്ധമതക്കാർക്ക് ഒക്കും. 'ത്രിരത്ന' എന്താണ് ബുദ്ധമതത്തിൽ? ബുദ്ധമതത്തിലെ മൂന്ന് രത്നങ്ങൾ. The three precious jewells.

"ധർമ്മം ശരണം ഗച്ഛാമി
ബുദ്ധം ശരണം ഗച്ഛാമി
സംഘം ശരണം ഗച്ഛാമി."

ഇതു മൂന്നുമാണ് ബുദ്ധമതത്തിന്റെ Fundamental ആയിട്ടുള്ള Jewels. അതിന്റെ കൂടെ നാല് പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ. ദുഃഖമാണ് സകല പ്രശ്നത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനം. ആ ദുഃഖത്തിന്റെ ഹേതു തൃഷ്ണയാണ്. തൃഷ്ണയെ നീക്കുകയാണ് ഏറ്റവും അഭികാമ്യമായിട്ടുള്ളത്. ആ തൃഷ്ണയെ നീക്കുവാൻവേണ്ടി "വിനയം" അതായത് ചര്യ വേണം. ഇത് നാലാണ്. Four noble truths. ഒന്ന് ദുഃഖമാണ് എല്ലാറ്റിലും കാണുന്നത്. രണ്ടാമത് ദുഃഖത്തിന്റെ ഹേതു തൃഷ്ണയാണ്. തൃഷ്ണയെ നീക്കലാണ് അഭികാമ്യമായിട്ടുള്ളത്. നാലാമത്തേത് അങ്ങനെ തൃഷ്ണയെ നീക്കണമെങ്കിൽ വിനയചര്യ, ഒരു പ്രത്യേക discipline കൊണ്ടേ സാധിക്കൂ. ഇതാണ് Four noble truths of Buddhism. മൂന്ന് രത്നങ്ങളും നാല് noble Truths -ഉം. ഈ Four noble truths വളരെ central ആണ്. എല്ലാറ്റിലും കാണുന്നത് ദുഃഖം. ദുഃഖത്തിന്റെ ഹേതു തൃഷ്ണ. തൃഷ്ണയെ നീക്കലാണ് അഭികാമ്യം. നാല്, തൃഷ്ണയെ നീക്കണമെങ്കിൽ വിനയചര്യ അതായ് നിദിദ്ധ്യാസചര്യ വേണം. നമ്മൾ ഇപ്പോൾ "ബ്രഹ്മചര്യ" എന്നു പറഞ്ഞാൽ celibacy എന്നാണ് അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്.

അങ്ങനെയല്ല. ബ്രഹ്മനിൽ ചരിക്കുന്നത് എന്നാണ്. ബ്രഹ്മനിൽ കൂടെയുള്ള ചര്യയാണ്. അതാണ് ബുദ്ധമതവും പറയുന്നത്. ചര്യ ശരിയാകണം. നമ്മുടെ habits ശരിയാകണം. ഈ സംഘമെന്നു പറയുന്നതൊക്കെ അതിനുവേണ്ടിയുള്ളതാണ്.

എന്നാൽ നാഗാർജുനന്റെ 'സുഹൃൽ ലേഖ'യിൽ അൽപ്പമൊന്ന് വ്യത്യാസപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. സുഹൃൽ ലേഖ എന്നു പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾ ഓർക്കുന്നുണ്ടോ? ഗൗതമീപുത്രൻ എന്നു പറയുന്ന ഒരു രാജാവ്, ആ രാജാവിന് നാഗാർജുനൻ എഴുതിയ എഴുത്താണ്. നാഗാർജുനന്റെ സുഹൃത്തായ ഗൗതമീപുത്ര രാജാവിന് എഴുതിയ സുഹൃൽ ലേഖയിൽ പറയുന്നു, ആറ് കാര്യങ്ങൾ നോക്കണം. മറക്കരുത് എന്നു പറയുന്നുണ്ട്. മൂന്നും നാലും ഏഴാ ഇപ്പോൾ നമ്മൾ പറഞ്ഞത്, ഇല്ലേ. മൂന്ന് Jewels -ഉം നാല് noble truths-ഉം. Noble truths എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആര്യ സത്യങ്ങൾ. ആര്യ എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം Noble എന്നാണ്. നാല് ആര്യസത്യങ്ങൾ. അതെല്ലാം കൂടെ വേറെ ഒന്ന് re organize ചെയ്തു. ആറു കാര്യങ്ങൾ എപ്പോഴും മറക്കരുത് എന്നു പറയുന്നു. എന്തൊക്കെയാണ്? ഒന്ന് ബുദ്ധ, രണ്ട് ധർമ്മ, മൂന്ന് സംഘ, അവിടെ കുഴപ്പം ഒന്നുമില്ല. ബാക്കിയുള്ളത് generous giving. The practice of virtue and the divine beings. വ്യത്യാസം വന്നു കഴിഞ്ഞു. ആദ്യം പറഞ്ഞ നാല് ആര്യസത്യങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് മൂന്ന് പ്രധാന കാര്യങ്ങളാണ് തന്റെ സുഹൃത്തിനെഴുതുമ്പോൾ നാഗാർജുനൻ ഉന്നയിക്കുന്നത്.

ഒന്ന്, ഔദാര്യത്തോടു കൂടെയുള്ള കൊടുക്കൽ. രാജാവിനോട് പറയുകയാണ്, നിനക്ക് ബോധിസത്വ ആയിത്തീരണമെങ്കിൽ ഈ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ കൂടാതെ നാലാമത് learn to give generously and practice virtue and mind the divine beings. ദേവന്മാരെ മറക്കരുത്. അപ്പോൾ ഈശ്വരനെപ്പറ്റി വളരെ ചിന്തിക്കണ്ടാ എന്ന് പറഞ്ഞ ബുദ്ധമതത്തിൽ തന്നെ divine beings എന്ന് ഒരു ചിന്ത വളരെ ശക്തിയായിട്ട് വന്നിട്ടുണ്ട്. അതായത്, മനുഷ്യനിൽ ഉള്ളത് അവന്റെ കർമ്മത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന വാസനകൾ മാത്രമല്ല, നമ്മളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന divine beings നമ്മുടെ പിറകിൽ നിൽപ്പുണ്ട് എന്നൊരു ചിന്ത ബുദ്ധമതത്തിൽ നാഗാർജുനന്റെ കാലം മുതൽക്കേ വളരെ ക്ലിയറായിട്ടുണ്ട്. അതിനു മുമ്പു തന്നെയുമുണ്ട്. നമ്മൾ അതിനെന്താണ് പേരു പറയുക? Communion of Saints. പരിശുദ്ധന്മാരുടെ സംസർഗം എന്നു പറയും. അതുതന്നെയാണ് ഈ പറയുന്നത്. Divine beings എന്നു പറയുന്നവർ, ലോകത്തിൽ ജീവിച്ചിട്ട് തങ്ങളുടെ ജീവിതചര്യ മൂലം ഒരു ഉന്നത ലോകത്തിലേക്ക് ഉയർത്തപ്പെട്ടിട്ട്, അവിടെ ഇന്നും ജീവിക്കുന്ന നല്ല ആളുകൾ ഉണ്ടല്ലോ, ആത്മാക്കൾ എന്നു പറയില്ലേ. ആ ആലയങ്ങൾ നമ്മെ സഹായിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. അവരോടും

നമ്മൾ കുറച്ച് responsive ആകണം. ഇതാണ് നാഗാർജുനൻ തന്റെ സുഹൃത്തിനെഴുതുന്ന ഒരു കാര്യം. ഈ divine beings -നെ മറക്കരുതെന്നാണ് പറയുന്നത്. Practice of virtue 10 എണ്ണം വളരെ വ്യക്തമായിട്ട് എടുത്തു പറയുന്നുണ്ട്. എന്തൊക്കെയാണ് 10 virtues?

മൂന്നെണ്ണം ശരീരംകൊണ്ട് ചെയ്യുന്നതാണ്. എന്തൊക്കെയാണ്? Virtue അല്ലാത്തത്, അത് ചെയ്യാതിരിക്കുക. അതാണ് virtue. Killing, Stealing, Sexual immorality. ഇതു മൂന്നുമാണ് മനുഷ്യന്റെ ശരീരംകൊണ്ട് ചെയ്യുന്ന മൂന്ന് ദോഷങ്ങൾ. Killing എന്നു പറഞ്ഞാൽ മനുഷ്യനോട് ചെയ്യുന്ന എല്ലാ ഉപദ്രവങ്ങളും അതിനകത്ത് പെടും. Stealing – മറ്റുള്ളവരുടേതായിട്ടുള്ളത് നമ്മുടെ സ്വായത്തമാക്കുവാനുള്ള ശ്രമമാണ്. മൂന്നാമത് Sexual immorality. മറ്റ് മനുഷ്യരെ നമ്മുടെ കാമത്തിന്റെ ഉപകരണങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ആ പ്രതീതി. ഇത് മൂന്നും abstain ചെയ്യണം. അതുകൊണ്ട് body കൊണ്ട് മറ്റുള്ളവരെ ദ്രോഹിക്കരുത്. മറ്റുള്ളവരുടേത് അപഹരിക്കരുത്. മറ്റുള്ളവരോട് കാമാതുരതയോടെ പെരുമാറരുത്. ഇത് മൂന്നും virtues ആണ്. നാലെണ്ണം വാ കൊണ്ട് ചെയ്യുന്നതാണ്. അതിൽനിന്ന് abstain ചെയ്യണം. 1. കള്ളം പറയരുത്. 2. പരദൂഷണം. മറ്റുള്ളവരെപ്പറ്റി കുറ്റം പറയുക. 3. Malicious talk. മറ്റുള്ളവരെ ദ്രോഹിക്കണമെന്ന വിചാരത്തോടുകൂടിയുള്ള ചിന്ത. സംസാരം and idle chatter. വെറുതെ ഒരു കാര്യവുമില്ലാതെ അതുമിതും പറഞ്ഞ് നമ്മുടെ നാക്കിങ്ങനെ ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക. ഇതു നാലും abstain ചെയ്യണം. എന്തൊക്കെയാണ്? Lying, slander, malicious talk, Idle chatter. കള്ളം പറയൽ, പരദൂഷണം, സംസാരത്തിൽ കൂടെയുള്ള അന്യദ്രോഹം, Idle chatter വെറുതെയിരുന്ന് വായടിക്കുക. ഇതു നാലും കൊള്ളുകയില്ല. ഇതിൽനിന്നും abstain ചെയ്തെങ്കിലേ ഒരു "ബോധിസത്വ" ആയിത്തീരുവാൻ സാധിക്കൂ.

പിന്നെ മൂന്നെണ്ണം മനസ്സിന്റേതാണ്. Greed, bitternes, wrong belief. തൃഷ്ണ, വിരോധം, അബദ്ധ വിശ്വാസം. ഇത് മൂന്നെണ്ണം mind -ന്റെ ഭാഗങ്ങളാണ്. അപ്പോൾ പത്ത് കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് abstain ചെയ്യുന്ന ഒരു Negative understanding ആണ് Virtue വിന്റേത്. ആദ്യത്തേത് മൂന്നെണ്ണം ശരീരംകൊണ്ട് ചെയ്യുന്നത്. നാലെണ്ണം വാ കൊണ്ട് ചെയ്യുന്നത്. പിന്നെ മനസ്സുകൊണ്ട് ചെയ്യുന്നത് മൂന്നെണ്ണം. so അത് പത്തെണ്ണമായി.

ഇനി ഒരെണ്ണം കൂടെ extra പറയുന്നുണ്ട്. മദ്യപാനം ചെയ്യരുത്. പിന്നെ പറയുന്നത് നല്ല ജീവിതം ജീവിക്കുക. മദ്യപാനം ചെയ്യാതെ സുബോധത്തോടുകൂടെ വിശുദ്ധിയുള്ള ജീവിതം ജീവിക്കുക. ഇതാണ് ഒരു ബോധിസത്ത ആകാൻ ആവശ്യമുള്ളത്. ഇത് വെറും കട്ടിയായ Philosophy അല്ല. Direct discipline ആണ്. അങ്ങനെ പറയുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ശത്രുക്കളുണ്ട്. താഴെപ്പറയുന്നവരെ നിങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളായി എണ്ണുക.

1. ലുബ്ദ്. കൊടുക്കുവാനുള്ള മടി. അത് ഒരു ശത്രുവാണ്. അതിനെ കൊള്ളുകയില്ല.

2. Pretension. അഭിനയം അല്ലെങ്കിൽ നടിക്കൽ. ഇല്ലാത്തത് നടിക്കൽ. അത് ശത്രുവാണ്.

3. വഞ്ചന. Deceit. ശത്രുവാണ്.

4. Attacthment of property. സ്വത്തുക്കളോട് ഉള്ള attatchment എന്നു പറഞ്ഞാൽ, സ്വത്തുക്കളോടുള്ള അടുപ്പം, ഒരു പ്രത്യേകത, അതിനോടുള്ള ഒരു ബദ്ധത.

5. പിന്നെ Laziness. ബുദ്ധനും നാഗാർജ്ജുനനും ശക്തിയായിട്ട് പ്രതിരോധിക്കുന്ന ഒന്നാണ് Laziness. നമ്മുടെ Laziness (അലസത, മടി) എന്താണ് അതിന്റെ പ്രധാനമായ കാര്യം? നമ്മുടെ സന്യാസിമാരൊക്കെ പറഞ്ഞതിതാണ്. വെറുതെ ഇരുന്നാൽ സാത്താൻ വന്ന് പിടികൂടും. അലസരായിരുന്നാൽ പിടികൂടും. എപ്പോഴും പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ എപ്പോഴും എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കണം. ഈജിപ്റ്റിലെ സന്യാസിമാർക്ക് ഒരു കൊട്ടയ്ക്കുള്ള ഈറ്റ കൊടുക്കുമായിരുന്നു. കാലത്തു മുതൽ ഉച്ചവരെ കൊട്ട നെയ്യും. ഉച്ച കഴിയുമ്പോൾ കൊട്ട അഴിക്കും. പിറ്റേദിവസം നെയ്യുവാൻ അതു തന്നെയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ കൈ വെറുതെ ഇരുന്നാൽ പിശാചുക്കൾ വന്ന് നമ്മെ കുഴപ്പത്തിൽ ചാടിക്കും. അതുകൊണ്ട് go on doing something. Don’t be Lazy. നമ്മുടെ Teaching ലും ഉള്ളതാണ് ഇത്.

6. Pride ആറാമത്തെ ശത്രു. ഏഴാമത്തേത് കാമവും കാമാതുര പ്രവർത്തികളും. ശത്രു വിദ്വേഷം നമ്മുടെ ശത്രുവാണ്. ഒരിക്കലുമുണ്ടാകരുത്. Christian Teaching - ഉം മായി വളരെ അടുത്തു വരുന്നതാണ് ഇത്. ശത്രുവിദ്വേഷം ശത്രുവാണ്. Hottiness. മറ്റുള്ളവരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ കാണുന്ന Pride എന്നു പറയുന്നത് അകത്തുള്ള ചിന്തയാണ് (Hottiness). പുറത്തുള്ള Hottiness about one’s caste or bodily appearance. ഞാൻ സുന്ദരനാണ്, ഞാൻ മല്ലനാണ്, എന്നെ കാണുവാൻ കൊള്ളാം, ഞാൻ ഉയർന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ടവനാണ്. സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികൾ ഒക്കെ പറയുന്നതല്ലേ, ഞങ്ങളെല്ലാം ബ്രാഹ്മണരായിരുന്നുവെന്നുള്ളത്. അതൊക്കെ വെറുമൊരു അഹങ്കാരമെന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ആരും അതൊന്നും പറയേണ്ട ആവശ്യമൊന്നുമില്ല. അങ്ങനെയുള്ള Hottiness -നെ ശത്രുവായിട്ട് കാണണം. അവനവന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വലിയ അഹങ്കാരം; അതും വലിയ കുഴപ്പമാണ്. നിങ്ങൾക്കതിന്റെ വലിയ പ്രശ്നം വരുന്നില്ല എന്ന് തോന്നുന്നു. ശത്രുവായിട്ട് പറയുന്നതിലൊന്നിതാണ്. പണം കൊണ്ടോ, ശരീരത്തിന്റെ ശക്തിയെപ്പറ്റിയോ, അല്ലെങ്കിൽ

ബുദ്ധിയുടെ കഴിവിനെപ്പറ്റിയോ ഉള്ള അഹങ്കാരം. ഇതൊക്കെ നമ്മുടെ ശത്രുക്കളാണ്. ഇതിനെയെല്ലാം നമ്മൾ മാറ്റിക്കളയണം. പിന്നെ പറയുന്നത് ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട Teaching ആണ്. Be alert (ജാഗ്രത). എന്താണ് ഈ ജാഗ്രത? അതായത് അലസതയുടെ opposite ആണ്. Constantly alert watch, seing what is going on. Allways ready to respond the needs of others. അത് എന്റെ കാര്യമല്ല എന്നു പറഞ്ഞ് ഓടിപ്പോകാതെ, ഓരോരുത്തരുടെയും പ്രയാസങ്ങളെ കാണുകയും അവരെ സഹായിക്കുവാൻ സന്നദ്ധരാകുകയും ചെയ്യുന്ന alertness. Mindfulness എന്നു പറയും. അതായത് ഇത് ബുദ്ധമതത്തിൽ മാത്രമല്ല, ക്രിസ്തീയ മതത്തിലും വളരെ പ്രധാനമാണ്. Be alert. Alert എന്ന വാക്കിന്റെ greek എന്താണ്? ഗ്രീഗോറിയോസ്. Constantly watchfull, mindfull, അങ്ങനെ ജീവിക്കണം. നാഗാർജ്ജുനൻ എഴുതുന്നതാണ്. ഉണർന്നിരുന്നാൽ, ജാഗ്രതയുണ്ടെങ്കിൽ മുക്തിയും ജീവനും പ്രാപിക്കാം. ജാഗ്രതയില്ലെങ്കിൽ ബാന്ധവവും മരണവുമാണ് അവസാനം. And Nagarjunan പറയുന്നത്, if you have been heatless in the past, now became heatfull. കഴിഞ്ഞ കാലത്ത് ജാഗ്രതയില്ലാതെ ജീവിച്ചെങ്കിൽ സാരമില്ല. ഇപ്പോൾ ജാഗ്രതയുള്ളവനായിത്തീർന്നുകൊള്ളൂ. ഇന്നു മുതൽ ജാഗ്രതയുള്ളവനായി തീർന്നുകൊള്ളൂ. And shine like a moon in the cloud like sky. അതുപോലെ കുറെയധികം വിനയചര്യകൾ നാഗാർജുനൻ സുഹൃൽ ലേഖയിൽ പറയുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു Summary ഞാൻ നൽകാം.

ഒന്നാമത്തേത് ശ്രദ്ധ. എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണ്. ശ്രദ്ധ എന്നു പറഞ്ഞാൽ രണ്ട് കാര്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. ഒന്ന് alertness. രണ്ട് വിശ്വാസം. വിശ്വാസത്തിന് Indian tradition -ൽ ശ്രദ്ധ എന്നാണ്. Attentiveness to God, depending on God. അതിന് ശ്രദ്ധ എന്നു പറയും. അതുപോലെ തന്നെ ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞ Mindfulness- നും പറയുന്ന വാക്ക്, ഒരുമിച്ച് പറയുന്ന വാക്കാണ് “ശ്രദ്ധ.” അതു നല്ലതുപോലെ Practice ചെയ്യുവാൻ പറയും.

രണ്ടാമത് പ്രവർത്തിക്കുവാനും അദ്ധ്യാനിക്കുവാനും തയാറാവുക. അധ്വാനമില്ലാതെ ബോധിസത്ത ആകുവാൻ ഒക്കുകയില്ല. Mindfulness meditation. Above all true wisdom. ഇതാണ് ഒരു ബോധിസത്തായുടെ qualities ആയിട്ട് നാഗാർജ്ജുനൻ പറയുന്നത്. അപ്പോൾ അതിനകത്ത് വലിയ Philosophy ഒന്നുമില്ല. എല്ലാം qualities ആണ്. ഒരു പ്രത്യേക Understanding -നെപ്പറ്റി അധികം പറയുന്നില്ല. Understanding അവസാനമാണ് നാഗാർജുനൻ കൊണ്ടുവരുന്നത്. ഈ പറയുന്ന qualities എല്ലാം നിങ്ങൾ Practice ചെയ്യാമെങ്കിൽ Understanding കൊണ്ട് പ്രയോജനമുണ്ട്. ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ Philosophical understanding കൊണ്ട് യാതൊരു

വിശേഷവും ഇല്ല. Unless your life itself is characterised by ശ്രദ്ധ and by ധ്യാന and by സംബോധി, ഈ പറയുന്ന Philosophical understanding കൊണ്ട് വിശേഷമൊന്നുമില്ല. അതു കഴിഞ്ഞിട്ട് ചുരുക്കമായിട്ട് ചില ഫിലോസഫി പറയുന്നുണ്ട്. ഒരു രണ്ടുമൂന്നു വാക്കേയുള്ളു ഫിലോസഫി ഈ രാജാവിന് എഴുതുന്നത്. അത് ഒന്ന് നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് ബുദ്ധ മതം മനസിലാക്കാൻ നല്ലതാണ്.

The form is not the self. എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണ്? The form is not the self. Self എന്നു പറഞ്ഞാൽ സ്വയം എന്നാണോ? എന്താണ് Self-ന് മലയാളം; സ്വയം. രൂപം സ്വയമല്ല. Anything that has got form, is not your self. Nothing that has got a form is your self. Neither does a self possess any form. ഒരു Self-ന് രൂപമൊന്നുമില്ല. ഒരു പ്രത്യേക description -ഉം definition-ഉം ഒന്നുമില്ല. The Self is beyond form. ഇതാണ് നാഗാർജ്ജുനന്റെ teaching. The self does not dwell in the form, neither does the form dwell in the self. ഈ Self അല്ലാതെ ഈ ബുദ്ധമതത്തിന്റെ ചിന്തയിൽ ഈ Self എന്നു പറയുന്നത് മറ്റ് ചതുർ സ്കന്ദങ്ങളെ കൂട്ടിപ്പിടിക്കുന്ന ഒരു സ്കന്ദമാണ്. നാല് സ്കന്ദങ്ങളെ ഒരുമിച്ചു പിടിക്കുന്ന ഒരു സ്കന്ദമാണ് ഈ Self. That was the Buddhist understanding of the self. The self is a സ്കന്ദ. സ്കന്ദ means a constitutive unit. അത് മറ്റ് നാല് സാധനത്തിനെയും ഒരുമിച്ച് കൂട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു.

..... അതിനു മാത്രമേ നിത്യത ഉള്ളൂ. ബാക്കിയെല്ലാം നീങ്ങിപ്പോകുന്നതാണ് എന്നുള്ള teaching. അതാണ് ഇവിടെയും പറയുന്നത്. അപ്പോൾ, നമുക്ക് ഈ Self-നെയൊന്നും അധികം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുപോകുവാൻ ശ്രമിക്കണ്ടാ. ആ Self അല്ല രക്ഷിക്കപ്പെടുവാനുള്ളത്. രക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് എല്ലാം കൂടെയാ. Not the salvation of the Self. അപ്പോൾ ഇതാണ് Simplest form -ൽ നാഗാർജ്ജുനൻ പറയുന്ന elementary ആയിട്ടുള്ള ഒരു Philosophical Foundation. ഇനി അതിന്റെ കുറച്ചു കൂടെ elaborate ആയിട്ടുള്ളത് പറയാം. നാഗാർജ്ജുനന്റെ pure phiolosophical method-നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞാൽ ആ method-ന് പേര് പറയുന്നത് "പ്രാസംഗികാ" എന്നാണ്. പ്രസംഗം എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താ നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്? എപ്പോഴും കുർബാനയിൽ പ്രസംഗം എന്ന വാക്ക് വരുമ്പോൾ ഞാൻ ഉപയോഗിക്കുകയില്ല. നമസ്കാരത്തിൽ പ്രസംഗം എന്ന് മലയാളത്തിലുള്ള വാക്ക് ഞാൻ വായിക്കുകയില്ല. എന്താണ് പ്രസംഗത്തിന്റെ ഗ്രീക്ക്. "ഏരിഗ്മാ." "ഏരിഗ്സേ." ഏരിഗ്മായ്ക്ക് പ്രസംഗം എന്നൊന്നും അർത്ഥമില്ല. ചുമ്മാതെ പ്രസംഗം എന്നു പറഞ്ഞാൽ രാഷ്ട്രീയക്കാർ വായലയ്ക്കുന്നതിനാണ് ഈ പ്രസംഗം എന്ന് പറയുന്നത്. അതൊന്നുമല്ല. ആ പ്രസംഗം എന്നു പറയുന്നിടത്തെല്ലാം ഞാൻ പ്രഖ്യാപനം എന്നാണ്

പറയുന്നത്. എല്ലായിടത്തും പ്രഖ്യാപനം ആക്കും. അതാണ് അതിന്റെ ശരിയായ word meaning. അപ്പോൾ നാഗാർജ്ജുനന്റെ method-ന്റെ പേര് പ്രാസംഗികാ എന്നാണ്. എന്താണ് ഈ പ്രാസംഗികാ മെതേഡ്?

അതിന്റെ പ്രധാനമായ കാര്യം, നമ്മുടേതായിട്ട് വലിയ അഭിപ്രായങ്ങളൊന്നും പറയേണ്ടാ, മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായത്തെയെല്ലാം ഖണ്ഡിച്ചാൽ മതി. ഇതാണ് പ്രാസംഗികാ Method. Don’t make any statement of your own, and take other people’s statement and refute them. ഇതാണ് പ്രാസംഗികാ Method. Dialectical method എന്ന് ചിലർ പറയും. പക്ഷേ, പ്രാസംഗികാ എന്നു പറയുന്നത് നാഗാർജ്ജുനൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു വാദമാണ്. എന്റേതായ യാതൊരു statement- ഉം ഞാൻ ചെയ്യുന്നില്ല. പക്ഷേ, മറ്റാരെങ്കിലും എന്തു statement ഉണ്ടാക്കിയാലും അതൊക്കെ തെറ്റാണെന്ന് ഞാൻ കാണിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതാണ് പ്രാസംഗികാ method. No affirmation of my own, but refutation of every affirmation. മറ്റാര് എന്തു പറഞ്ഞാലും അതിനെയൊക്കെ refute ചെയ്യണം. അക്കൂട്ടത്തിലാണ് ഈശ്വരവിശ്വാസമൊക്കെ refute ചെയ്തത്. ബ്രഹ്മനിലുള്ള വിശ്വാസമൊക്കെ refute ചെയ്തത്. ഇതൊരു affirmation ആണ്. ഇതിൽ വലിയ അർത്ഥമൊന്നുമില്ല എന്നും പറഞ്ഞ് refute ചെയ്യുക. അപ്പോൾ Latin–ൽ പറയും പോലെ ഒരു ശത്രുവിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിപക്ഷക്കാരന്റെ വാദങ്ങളിലെ പൂർവ്വാപര വൈരുദ്ധ്യം കാണിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് ഈ പ്രാസംഗികാ method–ന്റെ പ്രധാന രീതി. മറ്റുള്ളവർ പറയുന്നതിലൊക്കെയുള്ള inconsistency, പൂർവ്വാപര വൈരുദ്ധ്യം കാണിക്കുക. ആരെങ്കിലും പറയുന്ന എല്ലാ Statement -ഉം തെറ്റ് ആണെന്ന് കാണിക്കുക. അതാണ് പ്രാസംഗികാ method. പ്രാസംഗികാ method എന്ന് നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ പറയും. West-ൽ അതിന് reduxio ad absurd എന്നു പറയും.

അപ്പോൾ, ഈ പൂർവ്വപക്ഷം പ്രതിപക്ഷം എന്നു പറഞ്ഞാൽ അറിയാമോ? പൂർവ്വപക്ഷം is the one who make a positive statement. അപ്പോൾ അതിന് എതിരായിട്ടുള്ള argument പ്രതിപക്ഷം കൊണ്ടുവരും. അപ്പോൾ ബുദ്ധമതത്തിന്റെ ഫിലോസഫിയിൽ പ്രതിപക്ഷവാദമാണ് സമഗ്രമായിട്ടുള്ളത്. പൂർവ്വപക്ഷമായിട്ടവരൊന്നും അവതരിപ്പിക്കുന്നില്ല. ചിലരൊക്കെ പറയും സർവ്വം ശൂന്യം. ഒരു affirmation. ശരി. സർവ്വം ശൂന്യം. ഉടനെ മറ്റേയാൾ പ്രതിപക്ഷക്കാരനായി പറയും, സർവ്വം ശൂന്യം എന്നു പറയുന്നത് പരസ്പര വിരുദ്ധമാണ്. കാരണം സർവ്വം ശൂന്യമാണെങ്കിൽ സർവ്വം ശൂന്യമാണെന്നുള്ള വാദവും ശൂന്യമാണ്. പരസ്പര വൈരുദ്ധ്യം കാണിച്ചു. പിന്നെ അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ സർവ്വം ശൂന്യം എന്നുള്ളതും ശൂന്യമാണ്, ബാക്കി എന്താണ് ഉള്ളത് അത് മതി. ബാക്കിയുള്ളത് മതി. സർവ്വം ശൂന്യമെന്ന് പറഞ്ഞു, അതിനെതിരായിട്ട് നിങ്ങൾ ഒരു വാദം

കൊണ്ടുവന്നു. ആ വാദത്തെ സ്വീകരിച്ചു. പക്ഷേ, ഇപ്പോഴും ബാക്കി എന്താണ് അവശേഷിക്കുന്നത്. അതാണ് പ്രാസംഗികാ method-ന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത.

സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ളതിന് പരസ്പര വൈരുദ്ധ്യം കാണിക്കുവാൻ സാധിക്കും. എന്തുകൊണ്ട്? എല്ലാ statement- ഉം പരസ്പരം വിരുദ്ധങ്ങളാണ്. അതുകൊണ്ടാണ്. അതു കാണിച്ച് കഴിയുമ്പോൾ എന്താണ് മനസിലാകുന്നത്? എല്ലാം പരസ്പര വിരുദ്ധമാണ്, എല്ലാം ശൂന്യമാണെന്ന് മനസിലാകും. സർവ്വം ശൂന്യം എന്നുള്ളതും ശൂന്യമാണെന്ന് കഴിയുമ്പോഴാണ് മനസിലാകുന്നത്, സർവ്വം യഥാർത്ഥത്തിൽ ശൂന്യമാണെന്ന്. സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുൾപ്പെടെ സർവ്വവും ശൂന്യമാണ് എന്നു മനസിലാകും.

പക്ഷേ, അതിന്റെ പിറകിൽ ഒരുപാട് വലിയ ഒരു perception ഉണ്ട്. അതായത് നാഗാർജുനൻ എപ്പോഴും പറയുന്നത്, എനിക്ക് പ്രതിജ്ഞ ഒന്നുമില്ല, എനിക്ക് പൂർവ്വപക്ഷം ഇല്ല, ഞാൻ പറയുന്നതിനെ എല്ലാം നിങ്ങൾ നിഷേധിച്ചോളൂ. പക്ഷേ ചിന്തിക്കണം, നിഷേധിക്കുമ്പോഴും ചിന്തിക്കണം. നിഷേധിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ എന്താ പിന്നെ ബാക്കിയുള്ളത്. അതും കൂടെ ചിന്തിക്കണം. ഇതാണ് നാഗാർജുനനന്റെ ചിന്ത.

അപ്പോൾ സർവ്വം ശൂന്യം എന്നുള്ളതു തന്നെ ഒരു പ്രതിജ്ഞയാണ്. ആ പ്രതിജ്ഞയ്ക്കും അടിസ്ഥാനമൊന്നുമില്ല. വളരെ interesting teaching. സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ളതാണ് Fundamental teaching. അതിനെ നിങ്ങൾ refute ചെയ്തോളൂ. ആ refutation കൊണ്ടും കുഴപ്പം ഒന്നുമില്ല. ആ refutation only proves what I said. സർവ്വം ശൂന്യമാണെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞതിന്, നിങ്ങൾ സർവ്വം ശൂന്യമാണെന്നുള്ളത് ശൂന്യമാണെന്ന് പറഞ്ഞു കഴിയുമ്പോഴേ സർവ്വം ശൂന്യമാകുകയുള്ളു. അപ്പോൾ സർവ്വം ശൂന്യം തന്നെയാണ്. സർവ്വം ശൂന്യമാണെന്നുള്ളതു ശൂന്യമാണെങ്കിൽ സർവ്വം ശൂന്യം തന്നെയാ. പിന്നെ അല്ലാഞ്ഞത്, പിന്നെ എന്താണ് ഉള്ളത്. ഒന്നുമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ള statement ശൂന്യമല്ല എന്നു വരും. അത് ശൂന്യമല്ലെങ്കിൽ, സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ളത് തെറ്റല്ലേ. ഇതാണ് നാഗാർജുനന്റെ, എതിരാളിയുടെ argument-നെ ഉപയോഗിച്ച് സ്വന്തം point തെളിയിക്കുന്ന രീതി.

എതിരാളി പറയുന്നത് സർവ്വം ശൂന്യം എന്നു പറഞ്ഞാൽ സർവ്വം ശൂന്യമെന്നു പറയുന്ന statement-ഉം ശൂന്യമായത് കൊണ്ട്, ആ statement-ന് validity ഇല്ല എന്നാണ്. പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ argument. ആ argument എടുത്തുംകൊണ്ട് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നു, അല്ല നിങ്ങൾ അതു പറയേണ്ട ആവശ്യമൊന്നുമില്ലല്ലോ. സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ളതും കൂടെ ശൂന്യമല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ സർവ്വം ശൂന്യമെന്ന് പറഞ്ഞത് പരസ്പര

വിരുദ്ധം ആകുകയില്ലേ. അതുകൊണ്ട് സർവ്വം ശൂന്യമാണ്. തിരിച്ച് അവിടെത്തന്നെ വന്നു. നിങ്ങൾ എന്തു refute ചെയ്താലും സർവ്വം ശൂന്യം, സർവ്വം ശൂന്യമെന്നുള്ള വാദമുൾപ്പെടെ സർവ്വം ശൂന്യം. ഇത് ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട നാഗാർജുനന്റെ point of view ആണ്. അതായത് യാഥാർത്ഥ്യത്തെപ്പറ്റി conceptual ആയിട്ട് യാതൊന്നും പറയുവാൻ മനുഷ്യനെക്കൊണ്ട് സാധ്യമല്ല. That is a very important thing.

ഒരു argument കൂടെ കാണിക്കാം. sample-ന് വേണ്ടി. പ്രതിഷേധാ എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താ അർത്ഥം? പ്രതിഷേധ എന്നു പറഞ്ഞാൽ protest എന്നാണ് നമ്മൾ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. അല്ല, negation എന്നാണ് നമ്മുടെ classical doctrine -ൽ. "പ്രതിജ്ഞ" എന്നു പറഞ്ഞാലാണ് proposition. ഒരു statement. ആ പ്രതിജ്ഞയുടെ നിഷേധം പ്രതിഷേധം. പ്രതിജ്ഞ, പ്രതിഷേധം. പ്രതിജ്ഞാ is making an affirmation. അതിന്റെ opposite negation of that statement is പ്രതിഷേധം. അപ്പോൾ നാഗാർജുനന്റെ ഒരു ചെറിയ ശ്ലോകം, രണ്ടു വരി കാണുക:

നസ്വതോ നാഭി വരതോ ന ദ്വാഭ്യാം നാഭി അഹേതുതഃ
ഉത്പന്ന ജാതു വിദ്യന്തേ ഭവഃ വചന കേമനാ.

എന്നു പറഞ്ഞാൽ നസ്വതോ, അതിൽ നിന്നു തന്നെയല്ല, നാഭി പരതോ മറ്റൊന്നിൽ നിന്നുമല്ല, ന ദ്വാഭ്യാം രണ്ടിൽ നിന്നും കൂടെയല്ല, നാഭി അഹേതുത കാരണമില്ലാതെയുമല്ല, Neither its own self, Nor from something else, Nor from both, Nor without a cause.

But all existence, Neither come in to being, Nor go out of being. ഒരെണ്ണവും ഇങ്ങനെ ഉണ്ടാകുന്നില്ല. വരുന്നില്ല. ഇല്ലാതായിപ്പോകുന്നില്ല, ഒന്നു മറ്റൊന്നായി തീരുന്നതേയുള്ളു. അപ്പോൾ അതിൽനിന്നും ശത്രുവിന്റെ adversary വാദമിതാണ്.

"സർവ്വേശാം ഭാവാനാം, സർവ്വത്ര അവിദ്യതേ,
സ്വഭാവശ്ച്യത്, ദ്വത് വചനം അസ്വഭാവം."

ന നിവർത്തൈതും സ്വഭാവമലം എന്നു പറഞ്ഞാൽ, എല്ലാറ്റിനും അതായത് അസ്തിത്വമുള്ളതായി സർവ്വത്രയുള്ള എല്ലാറ്റിനും അസ്തിത്വമില്ല എന്നു പറഞ്ഞാൽ, അങ്ങനെയില്ല എന്നു പറയുന്ന ആ വാദത്തിനും അസ്തിത്വമില്ല. അതുകൊണ്ട് ആ വാദത്തിന് അസ്തിത്വത്തെ നിഷേധിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. ഇതാണ് പ്രതിപക്ഷം. നാഗാർജുനന്റെ എതിരാളിയുടെ വാദമിതാണ്. അതിന് നാഗാർജുനന്റെ മറുപടി.

'ഹേതു പ്രത്യയ സാമഗ്രിയാം ചവുതക് ചാഭി ദ്വജോ
നയതി നാനു ശൂന്യത്വം സിദ്ധം ഭാവാനാം ആസ്വഭാവദ്ധ്വ."

If my statement is existing in a cause and the conditions of it, or independently of cause and condition then the sunyata of my statement is also evident. So nothing has swabhava. Everything is sunya. ഇത് കടുത്ത argument ആണ്. നമ്മുടെ മാർപാപ്പാ (ജോൺ പോൾ രണ്ടാമൻ) പറഞ്ഞു, ഇങ്ങനെ ഏഷ്യാക്കാർക്ക് ചിന്തിക്കുവാൻ കഴിവില്ല എന്ന്. എന്തൊരു ഭയ ങ്കരമാണ്. ഇതു വല്ലതും വായിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങനെ വല്ലതും ഒരു മനുഷ്യനെക്കൊണ്ട് പറയുവാൻ ഒക്കുമോ. എന്ത് abstraction -ന്റെ അങ്ങേയറ്റത്തെ beautiful ആയിട്ട് ഓരോന്ന് ഖണ്ഡിക്കുകയാണ്.

അപ്പോൾ നാഗാർജുനൻ പറയുന്നത് ഒന്നിനും അതിന്റേതായ സ്വഭാ വമില്ല. ഈ രൂപമൊക്കെ ഇങ്ങനെ കാണുന്നതൊന്നും ഇതിന്റെ സ്വഭാവ മൊന്നുമല്ല. അത് ultimate -ഉം അല്ല. കുറച്ച് സമയത്തേക്ക് നമ്മുടെ mind ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഇതിങ്ങനെ കാണുന്നെന്നേയുള്ളൂ എന്നുള്ളതാണ് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നത്. അപ്പോൾ existence -ന് ഒരു അസ്തിത്വമു ണ്ടെന്ന് പറയുന്നവയ്ക്ക് ഒന്നുംതന്നെ സ്വഭാവമില്ല. അവയെല്ലാം ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉൽഭവിക്കുന്നവയാണ്. ഒരു point കൂടെ പറഞ്ഞിട്ട് അവസാനിപ്പിക്കാം. നാഗാർജുനന്റെ most abstract argument ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ കേട്ടു. നിങ്ങൾ grasp ചെയ്തോ എന്ന് എനിക്ക് അറി യുവാൻ പാടില്ല. രണ്ടാമത് ഒരു argument കൂടെ ഇന്നത്തെ ഫിലോസ ഫിക്ക് തൊടുവാൻ പറ്റാത്ത ഒരു argument, അത് ഇതാണ്. അതായത് നമ്മുടെ Indian system -ത്തിലെല്ലാം ഈ പ്രമാണവിചാരം ഉണ്ട്, പ്രത്യക്ഷം, അനുമാനം, ആഗമം, അല്ലെങ്കിൽ പ്രത്യക്ഷം അനുമാനം മാത്രം. ഇതുകൊണ്ട് എല്ലാ അറിവിനെയും അളക്കണം. അളവുകോലു ണ്ടെങ്കിലേ അളക്കുവാൻ ഒക്കുകയുള്ളൂ. അളന്നെങ്കിലേ വിശ്വാസ്യമാകൂ എന്നുള്ള തത്വമാണ് ഉള്ളത്. Epistemology എന്നു പറയുന്ന സാധനമ താണ്. നമ്മുടെ പാരമ്പര്യത്തിൽ പ്രമാണവിചാരം എന്നു പറയും. അതി നെക്കുറിച്ച് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നതെന്താണ്?

യതിജ പ്രമാണസ്ത്യേ കേശാം തേശാം....

അതായത് ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രമാണം, ഇങ്ങനെ ഒരു പ്രമാണം എന്നും പറഞ്ഞാണ് നിങ്ങൾ സത്യങ്ങളെയെല്ലാം സ്ഥാപിക്കുന്നതെങ്കിൽ നിങ്ങ ളുടെ ഈ പ്രമാണങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുന്ന തത്വം ഏതാണ്? എന്ത് beautiful ആണെന്നറിയാമോ? ഇന്നുവരെ ഫിലോസഫിക്ക് ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ ഒക്കു കയില്ല. ഈ ശതാബ്ദത്തിൽ ആരാണ്ടൊക്കെ അതു raise ചെയ്തു. അതിനു മുമ്പ് പാശ്ചാത്യർക്ക് ഇത് തലയിൽ കൂടെ പോയിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഭയങ്കരമായ ഒരു argument ആണ്. അതായത് നിങ്ങൾ എന്തു പ്രമാണം വെച്ച് നിങ്ങളുടെ ജ്ഞാനം സ്ഥാപിച്ചാലും അത് validation criteria ഉപ യോഗിച്ചാണ്. ആ validation criteria -യേ validate ചെയ്യുന്നത് അതുകൊണ്ട്

ആയിരിക്കുകയില്ലല്ലോ. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രമാണം ഉണ്ടെങ്കിൽ ആ പ്രമാണത്തിന് പ്രമാണമായിരിക്കുന്നതേതാണ്. അപ്പോൾ വേറെ പ്രമാണം വേണ്ടിവരും. ആ പ്രമാണം വരുമ്പോൾ ആ പ്രമാണത്തിന് പ്രമാണം എന്താണ് എന്ന് ചോദിക്കേണ്ടി വരും. അപ്പോൾ അനന്തമായിട്ട് (Infinite) ആയിട്ട് അത് അങ്ങ് നീണ്ടുപോകും. അല്ലാതെ ഈ പ്രമാണ വിചാരം കൊണ്ടുമാത്രം സത്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്താമെന്ന്, ഫിലോസഫി സ്ഥാപിക്കാമെന്നോ വിചാരിക്കണ്ടാ എന്നുള്ളതാണ് നാഗാർജുനൻ പറയുന്നത്.

നിങ്ങൾ ഫിലോസഫി പഠിക്കുന്നത് അത് പഠിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ്. ഫിലോസഫി കൊണ്ട് വലുതായൊന്നും സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഒക്കുകയില്ല എന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ്. ആരെങ്കിലും നിങ്ങളെ ഫിലോസഫി കൊണ്ട് കളിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചാൽ ആ പറയുന്ന ഫിലോസഫിയിലും മുഴുവനും കളിപ്പിക്കൽ ഉണ്ട് എന്ന് പറഞ്ഞേച്ചാൽ മതി. അതിനുള്ള philosophical knowledge ആണ് നമുക്ക് വേണ്ടത്. അല്ലാതെ എനിക്കിപ്പോൾ നാഗാർജുനന്റേതിൽ നിന്ന് ഒരു ഫിലോസഫി കിട്ടി, അതുകൊണ്ട് ഞാൻ നടക്കാൻ പോകുകയാണ് എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അബദ്ധമാണ്. അതല്ല നാഗാർജുനന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. നമ്മൾ നമ്മുടെ ബുദ്ധിശക്തി കൊണ്ട് reality-യെ പിടിച്ചെടുക്കാമെന്നുള്ള അഹങ്കാരമുണ്ടല്ലോ, അത് സാധ്യമല്ല എന്ന് ബോധ്യമായെങ്കിലേ മനുഷ്യന് താഴ്മ ഉണ്ടാകൂ. ഇത് പാശ്ചാത്യരോട് പറഞ്ഞാൽ ഇപ്പോഴും സമ്മതിക്കുകയില്ല. അവർ ഇപ്പോഴും ഞങ്ങളുടെ ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് Reality-യെ കീഴ്പ്പെടുത്തി അതിനെ സ്വാധീനമാക്കുമെന്നാണ് പറയുന്നത്. അങ്ങനെയല്ല reality-യുടെ മുമ്പിൽ ഒന്ന് നിന്നൊന്ന് തല കുനിച്ച് കൊടുക്കാമെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് പല കാര്യങ്ങളും മനസ്സിലാകുമെന്ന് പറഞ്ഞാൽ പാശ്ചാത്യർ സമ്മതിക്കുകയില്ല. അവർ പറയും, നമ്മുടെ ബുദ്ധികൊണ്ട് എല്ലാം പിടിച്ചെടുക്കാം എന്ന്. അത് സാധ്യമല്ല എന്നുള്ളതാണ് Buddhist Philosophy -യുടെ വലിയ Contribution.



ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി
തലക്കോട് സെന്റ് മേരീസ് ബോയ്സ് ഹോമിലെ കുട്ടികളോടൊപ്പം

3

പുതിയ മാനവികത

"പുതിയ മാനവികത" എന്റെ കേന്ദ്രിക ആശയമാണെന്ന് പറയാം. പക്ഷേ അത് "മോഡേൺ ഹുമാനിറ്റി" എന്ന് വിവക്ഷിക്കാതെ "ന്യൂ ഹുമാനിറ്റി" എന്ന് തന്നെ പറഞ്ഞെങ്കിലേ ഒക്കൂ. പുതിയതിനുവേണ്ടി പഴയതിനെയെല്ലാം നിരാകരിയ്ക്കുന്ന "ഫാഷണബിൾ മോഡേണിറ്റി"യെപ്പറ്റി എനിയ്ക്ക് വലിയ അഭിപ്രായം പണ്ടേ ഇല്ല. "മോഡേൺ" എന്ന പദം ഫാഷൻ എന്നർത്ഥമുള്ള "മോഡ്" (Mode) അല്ലെങ്കിൽ ലത്തീനിലെ "മോഡോ" (Modo) യിൽ നിന്നുളവായതാണ്.

"മോഡേൺ" എന്ന പാശ്ചാത്യപ്രയോഗത്തിന്റെ സാഹിത്യത്തിലും ദർശനത്തിലുമുള്ള മറ്റൊരർത്ഥം പാരമ്പര്യത്തേയോ മതസിദ്ധാന്തത്തേയോ ആദ്ധ്യാത്മിക വെളിപ്പാടിനെയോ ആശ്രയിക്കാതെ, സ്വതന്ത്രമായ മനുഷ്യമസ്തിഷ്ക്കത്തിൽ നിന്നുമാത്രം ഉല്പാദിതമാകുന്നത് എന്നാണ്. അത്തരി മോഡേണിറ്റിയാണ് ഇന്ന് ദാർശനികമായ അടിസ്ഥാനമില്ലാതെ കുഴഞ്ഞുകിടക്കുന്നത്.

ആധുനികതയോട് പൊതുവേ എനിക്ക് ബഹുമാനമാണുള്ളത്. ആധുനികത അഥവാ അനുകാലികത്വം മനുഷ്യന്റെ ചിന്തയിൽ എപ്പോഴും ഉയിർന്നു നില്ക്കുകതന്നെ വേണം. പക്ഷേ ഇന്ന് കാലഹരണപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യ "മോഡേണിറ്റി"യും ആധുനികതയും ഒന്നാണെന്നോ ഒരുകാലത്ത് ഒന്നായിരുന്നെന്നോ എനിയ്ക്ക് വിചാരമില്ല. പാശ്ചാത്യ ആധുനികതയുടെ പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ രണ്ടാണ്. ഒന്ന് ആധുനികതയെ പ്രാചീനത്തിൽനിന്നും പാരമ്പര്യത്തിൽ ഒറ്റപ്പെടുത്തി അതിനെ പരമീകരിയ്ക്കുന്നു (absolutizes) എന്നതാണ്. രണ്ടാമത് ആധുനികതയുടെ അളവുകോൽ സ്വതന്ത്രമായി മനുഷ്യമനസ്സിൽ നിന്ന് ഉദിയ്ക്കുന്നതായി കരുതുന്ന "വിധിവിധേയ യുക്തി" (critical rationality) എന്നൊന്നായി സങ്കല്പിക്കുന്നതാണ്.

മനുഷ്യൻ സ്വതന്ത്രനാകണമെങ്കിൽ എല്ലാ കീഴ്പ്പെടലുകളേയും വലിച്ചെറിഞ്ഞ് സ്വന്ത യുക്തിയിലും, സ്വന്തം ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക ജ്ഞാനത്തിലും മാത്രം ആശ്രയിച്ച് ജീവിക്കാൻ പഠിയ്ക്കണമെന്നാണ് വിവക്ഷ. അതിന് സാമ്പത്തികമായിപ്പോലും മറ്റാരെയും ആശ്രയിയ്ക്കാതെ കഴിയാൻ സാധിക്കുന്ന സ്വകാര്യ സ്വത്തുടമയായി മനുഷ്യവ്യക്തി തീരണം

(*ദാർശനികന്റെ വിചാരലോകം* (കറന്റ് ബുക്സ്, കോട്ടയം, 1994) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന് മുഖവുരയായി ചേർക്കാനായി എഴുതി നൽകിയ ലേഖനം.)

എന്നും. ധനികന്റെ വീട്ടിൽ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിയ്ക്കാൻ വേണ്ടി, വീട്ടുകാർ കൊടുക്കുന്ന ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ജീവിക്കുന്ന ഒരു പ്രൈവറ്റ് ട്യൂട്ടർ പോലും സ്വതന്ത്രനല്ല എന്നായിരുന്നല്ലോ വിധിവിധേയയുക്തിയുടെ സ്രഷ്ടാക്കളിൽ പ്രമുഖനായ ഇമ്മാനുവേൽ കാന്റിന്റെ അഭിപ്രായം. സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്മേൽ മാത്രമേ മാനസിക സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് നിലനില്ക്കാൻ സാധിക്കൂ എന്ന ഈ ചിന്ത മാർക്സിസത്തിൽ കൂടെ മഹാത്മാ ഗാന്ധിയെപ്പോലും സ്വാധീനിച്ചു. ഈ ചിന്തയ്ക്ക് ഒരർത്ഥവുമില്ലെന്നല്ല എന്റെ വാദം. "അതിമാനസിക സ്വാതന്ത്ര്യ"മാണ് മനുഷ്യന് ഏറ്റവും അഭികാമ്യമെന്നും അതിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ സഹായിക്കാത്ത ബൂർഷ്വാസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും വിധിവിധേയയുക്തിക്കും വളരെ പരിമിതമായ പ്രസക്തിയേ ഉള്ളൂ എന്നുമുള്ള എന്റെ ആശയം തെറ്റിദ്ധരിക്കുവാനും ആക്ഷേപിക്കുവാനും വഴികൊടുക്കുന്ന ഒന്നുതന്നെയാണ്. പക്ഷേ പാവപ്പെട്ടവന് ദൈവത്തേക്കാൾ അപ്പമാണ് ആദ്യം ആവശ്യം എന്നുള്ള ഗാന്ധിയൻ സിദ്ധാന്തം എനിക്ക് സ്വീകാര്യമല്ല. ജൈനപാരമ്പര്യത്തിലും ബുദ്ധപാരമ്പര്യത്തിലും ഹൈന്ദവപാരമ്പര്യത്തിൽ പൊതുവേയും അതീതസ്വാതന്ത്ര്യം, അഥവാ പരാവിദ്യ യുക്തിയ്ക്കതീതവും സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ആശ്രയിക്കേണ്ടയാവശ്യമില്ലാത്തതുമാണെന്നാണ് വിവക്ഷ. ഒരു ബുദ്ധഭിക്ഷുവിനോ, ജൈനതീർത്ഥാങ്കരനോ, ഹൈന്ദവ സാധുവിനോ, മറ്റുള്ളവരെ ആശ്രയിച്ച് ഭിക്ഷതേടിനടക്കുന്നത് ആദ്ധ്യാത്മസിദ്ധിയ്ക്ക് പ്രതിബന്ധമോ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് ഹാനികരമോ അല്ലെന്ന് മാത്രമല്ല അങ്ങിനെയുള്ള ഭിക്ഷാടനംകൊണ്ടുള്ള സാമ്പത്തിക പരാശ്രയം യഥാർത്ഥ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേക്ക് വഴിനടത്തുന്നു. ബുദ്ധിയുടെ സാമാന്യയുക്തിയുക്തതയെ കടന്നുചെന്ന് സംയഗ് സംബോധിയുടെ ദ്വന്ദാതീതമായ പ്രജ്ഞാപരാമിത ബോധത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴേ മനുഷ്യൻ സ്വതന്ത്രനാകുന്നുള്ളു എന്നാണ് ഭാരതീയപാരമ്പര്യം എന്നെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്.

അതുകൊണ്ട് പാശ്ചാത്യ ആധുനികത, പാരമ്പര്യത്തെയും മതപ്രദ്യോതനത്തെയും നിസ്സാരമായും അനാവശ്യമായും തള്ളിക്കൊണ്ട് മനുഷ്യയുക്തിയിലും സാമ്പത്തിക പരാധീനതയില്ലായ്മയിലും അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു മനുഷ്യസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത് കടുത്ത തെറ്റാണെന്നു തന്നെയാണ് എന്റെ ഉറച്ച അഭിപ്രായം.

പുതിയ മാനവികത വിധിവിധേയയുക്തിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ, ആദ്ധ്യാത്മിക പ്രദ്യോതനത്തെയും പാരമ്പര്യത്തെ മുഴുവൻതന്നെയും നിഷേധിച്ചു നിരാകരിക്കുന്ന വ്യാജാധുനികതയെ നിഷേധിക്കുന്നു. ഒരു അബദ്ധസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഇരുനൂറിലധികം വർഷങ്ങളായി മുമ്പോട്ട് പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ വ്യാജാധുനികത അബദ്ധത്തിൽ നിന്ന് ആരംഭിച്ച് പരമാബദ്ധത്തിൽ ചെന്ന് നില്ക്കുന്നു.

ഒരു സംഘം ഫ്രഞ്ച്, ജർമ്മൻ ചിന്തകരാണ് വിധിവിധേയയുക്തിയും മോഡേണിറ്റിയും ഒക്കെ യുക്തിവിരോധമാണെന്ന് അടുത്തകാലത്ത് വാദിക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. ഫൂക്കോയും (Foucault), റോലൻഡ് ബാർത്തും (Roland Barthes), ലേവി സ്ട്രൗസും (Lave Straws) ഒക്കെ വിധിവിധേയ യുക്തിയുടെ വിമർശകരിൽപ്പെടുമെങ്കിലും ജാക് ഡെറീഡായാണ് നിസ്സംഘടന വാദം (Jacques Derrida-Deconstructionism) ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രമായിത്തന്നെ അവതരിപ്പിയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. ദാർശനികരുടെയിടയിൽ അമേരിക്കയിലെ റിച്ചേർഡ് റോർട്ടിയെ (Richard Rorty) യെപ്പോലുള്ള ചിന്തകർ ഈ നിസ്സംഘടന സ്വഭാവമുള്ള ലേഖനങ്ങൾ ഇറക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ പശ്ചാത്തലം ഫ്രഞ്ചുകാരുടേതിൽ നിന്ന് കുറെയൊക്കെ വ്യത്യസ്തമാണ്. എന്നാൽ ദാർശനികരുടെ ഇടയിലുള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയിടയിലാണ് ഈ നിസ്സംഘടനപ്രസ്ഥാനത്തിന് മുൻതൂക്കം കുറിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സാഹിത്യകൃതികളും ഉപന്യാസരചനകളും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

ഇത് തികച്ചും സ്വാഭാവികമാണ്. വ്യവസ്ഥിതിയുള്ള (Systematic) വിധിവിധേയ യുക്തിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു ദർശനശാസ്ത്രം സാധ്യമേ അല്ലെന്ന് ഇന്ന് പാശ്ചാത്യചിന്തയ്ക്കുതന്നെ ബോദ്ധ്യം വന്നിരിക്കുകയാണ്. അതുകൊണ്ടാണവർ ശാസ്ത്രം പോലും പ്രത്യയവ്യവസ്ഥിതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമല്ലാത്ത ഒരു പ്രായോഗിക ഉപകരണം മാത്രമാണെന്ന് വിവക്ഷിക്കുകയും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പഴയ നിദാനമായിരുന്ന അചിന്തിത വസ്തുവാദ (naive realism) ത്തെ പരിത്യജിച്ച് പുതിയ ഒരു സംഘടക വസ്തുവാദം (constructive realism) കൊണ്ട് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രത്യയവ്യവസ്ഥിതിയിൽ (theorectical-systematic basis) ഉള്ള ദയനീയമായ ബലഹീനതയെ മറച്ചുവയ്ക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.

ഈ പുതിയ സംഘടക വസ്തുവാദം കുറെ മാസങ്ങൾക്കു മുമ്പ് (മാർച്ച് 9–16, 1994) ഓസ്ട്രിയയിൽ നിന്നും ജർമ്മനിയിൽ നിന്നും അമേരിക്കയിൽ നിന്നും വന്ന ചില ശാസ്ത്ര ദാർശനികർ ഡൽഹി സർവ്വകലാശാലയിലെ സെമിനാറിൽക്കൂടി നമ്മുടെ ദാർശനികരെ പഠിപ്പിയ്ക്കുവാൻ ഒരു ഉഗ്രശ്രമം നടത്തി. പക്ഷേ നമ്മുടെ ദാർശനികരിൽ വിവരമുള്ളവർ പൊതുവേ അത് നിരാകരിയ്ക്കയാണുണ്ടായത്. എന്നാൽ വിശകലന ദർശന മാത്രവക്താക്കളായ ഏതാനും ഭാരതീയ ദാർശനികരും സാഹിത്യകാരന്മാരും പാശ്ചാത്യ രാജ്യത്തുനിന്നും വരുന്ന ഏത് പുതിയ ആശയങ്ങളെയും മനസ്സിലാക്കാതെതന്നെ സ്വീകരിച്ചവതരിപ്പാൻ വെമ്പൽകൊള്ളുന്നവരാണ്.

സംഘടകവസ്തുവാദത്തിന്റെ പ്രമുഖ വക്താക്കളിലൊരാളായ പ്രൊഫസർ ഫ്റിറ്റ്സ് വാൽനർ (Prof. Fritz G Wallner, Vienna University) അവതരി

പ്പിച്ച പ്രബന്ധത്തിന്റെ സമാഹാരത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടുമൂന്ന് വാചകങ്ങൾ ഇവിടെ എടുത്ത് ചേർക്കട്ടെ.

"1.1 അസ്തിത്വത്തിലുള്ള ഒരു ദത്തമായ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ വിവരിയ്ക്കുകയല്ല ശാസ്ത്രം ചെയ്യുന്നത്. പ്രത്യുത ഒരു പുതിയ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയത്രെ.

1.2 അതുകൊണ്ട് ശാസ്ത്രം എന്ന് പറയുന്നത് പരസ്പരൈക്യമുള്ള ഒരു ദത്തയാഥാർത്ഥ്യത്തെയല്ല കുറിയ്ക്കുന്നത് (Science does not refer to a unity of given reality); പ്രത്യുത മനുഷ്യനിർമ്മിതങ്ങളായ ബഹുവിധ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അല്ലെങ്കിൽ ഉപലോകങ്ങളെയാണ് (but refers to a multitude of constructed realities or micro-worlds).

1.3 ഈ ഉപലോകങ്ങൾ മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ സൃഷ്ടികളാണ്.... അവയെ ജ്ഞാനമായി കരുതിക്കൂടാ."

സ്വന്തഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ പാശ്ചാത്യചിന്തയുടെ വ്യവസ്ഥിതനിദാനമെന്ന് പലരും കരുതിയിരുന്ന ആധുനിക ശാസ്ത്ര (Modern Science) ത്തിന് ദാർശനികമായ അടിസ്ഥാനമൊന്നുമില്ല. അത് വസ്തുനിഷ്ഠമോ (objective) തെളിയിക്കപ്പെട്ടതോ (proved) അല്ലെന്ന് മാത്രമല്ല, ശാസ്ത്രത്തിന്റെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ (Reality) ക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം (knowledge) പോലുമല്ല. പ്രായോഗിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ ഒരു സൃഷ്ടി മാത്രമാണ്. ശാസ്ത്രീയ യാഥാർത്ഥ്യമെന്നു പറയുന്നത് ബുദ്ധിയുടെ സർഗ്ഗശക്തിയിൽ നിന്നുളവാകുന്ന ഒന്നുമാത്രം.

ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിടത്തോളം പടിഞ്ഞാറുനിന്നുവന്ന പല പണ്ഡിതന്മാരും തുറന്നുപറഞ്ഞത് ഇതാണ്. ഇന്നലെവരെ ശാസ്ത്രമായിരുന്നു യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. അതിന്റെ പേരിലാണ് മറ്റെല്ലാ ജ്ഞാനത്തെയും നിഷ്കാസനം ചെയ്ത് യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരം ലോകംമുഴുവൻ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളണമെന്ന് വാദിച്ചത്. ശാസ്ത്രം യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനമാണെന്നുള്ള അവകാശവാദത്തിന് ഇന്ന് ദാർശനികമായ അടിസ്ഥാനമില്ല. പക്ഷേ അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരത്തെ നിരാകരിക്കാനൊരുമ്പെടരുത്. പല പ്രയോജനങ്ങളുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യനിർമ്മിത യാഥാർത്ഥ്യമാണ് ശാസ്ത്രം. അതിന് ദാർശനിക അടിസ്ഥാനമില്ലെന്ന് വെച്ച് അതിൽ അധിഷ്ഠിതമായ യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരത്തെ ആരും നിരാകരിയ്ക്കരുത്. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ദാർശനിക അടിസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ചയൊക്കെ നിർത്തിവച്ചിട്ട് അതിന്റെ പ്രായോഗിക പ്രയോജനങ്ങളെ മാത്രം കണക്കിലെടുത്ത് യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരത്തിൽ തന്നെ ഉറച്ചു നിന്നുകൊള്ളൂ. ഇതാണവർ പറയുന്നതായി ഞാൻ കേൾക്കുന്നത്.

ഞാൻ പറയുന്നത് ഈ ദാർശനിക അടിസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ച നിർത്തിവെയ്ക്കാൻ എനിക്ക് സാദ്ധ്യമല്ല. ഭാരതീയ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെയും ചൈനീസ് സംസ്ക്കാരത്തിന്റെയും മറ്റു പല സംസ്ക്കാരങ്ങളുടെയും ദാർശനികാടിസ്ഥാനങ്ങൾ കൂടെ നാം പഠിക്കണം. ഏതെങ്കിലും ഒന്നിന് അനിഷേദ്ധ്യമായ ദാർശനിക അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്ന് വരികയില്ല. ഭാരതീയ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെയും ചൈനാ സംസ്ക്കാരത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനങ്ങളും "ശാസ്ത്രീയ"മായി തെളിയിയ്ക്കാവുന്നവയൊന്നുമല്ല.

പക്ഷേ അവയെ ഒന്നും പരിശോധിയ്ക്കാതെ തന്നെ പ്രായോഗിക പ്രയോജനമുള്ള പാശ്ചാത്യ ശാസ്ത്രീയതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാവരും ജീവിച്ചുകൊള്ളണം എന്ന വാദമാണ് എന്നെ വളരെയധികം കുപിതനാക്കുന്നത്. എല്ലാം പരിശോധിച്ചിട്ടേ, എല്ലാറ്റിലുമുള്ള പ്രധാന നന്മകളെയെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ദർശനം നമുക്ക് തെരഞ്ഞെടുത്ത് സ്വീകരിയ്ക്കാനൊക്കൂ. "മോഡേണിറ്റി"യും വേണം; പക്ഷേ അതിന്റെ ദാർശനിക അടിസ്ഥാനരാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ച് മനുഷ്യർ ബോധവാന്മാരാകുകയും വേണം. മറ്റു സംസ്ക്കാരങ്ങൾ കൂടെ പരിശോധിക്കണം. ഇരുനൂറുവർഷം മുമ്പ് ഉടലെടുത്ത പാശ്ചാത്യ ശാസ്ത്രീയതയേക്കാൾ കൂടുതൽ യാഥാർത്ഥ്യബന്ധമുള്ള ഒരു ദർശനസംഹിതയെ നാം സൃഷ്ടിക്കണം. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുതിയ സംസ്ക്കാരങ്ങളെ അവിടവിടെ രൂപവൽക്കരിക്കണം. തദ്ദേശീയ വ്യത്യാസങ്ങൾ സംസ്ക്കാരത്തിൽ എപ്പോഴുമുണ്ടാകും. ഭാരതത്തിനകത്തു തന്നെ ഏകരൂപമായ സംസ്ക്കാരം ഉടലെടുത്തുകൊള്ളണമെന്നില്ല.

പക്ഷേ, പാശ്ചാത്യ ശാസ്ത്രീയതയെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഒരു സംസ്ക്കാരം പാശ്ചാത്യരല്ലാത്തവർക്കും ചേരുകയില്ല; പാശ്ചാത്യർക്ക് തന്നെയും ചേരുകയില്ല. അതവരെ നാശത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്ന് ചാടിക്കും. അവരും മറ്റു സംസ്ക്കാരങ്ങളെ അവജ്ഞയോടെ വീക്ഷിയ്ക്കാതെ, അവരുടെ യൂറോപ്യൻ സംസ്ക്കാരത്തെ ലോകസംസ്ക്കാരങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ പുനർ രൂപീകരിയ്ക്കണം. ഭാരതത്തിൽ പാശ്ചാത്യസംസ്ക്കാരം പഠിച്ചിട്ടുള്ള ബുദ്ധിജീവികൾ നമ്മുടെ പാരമ്പര്യത്തെയും മറ്റു ലോക പാരമ്പര്യങ്ങളെയും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പഠിക്കാമെങ്കിൽ, ഒരു പക്ഷേ നമുക്ക് മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കാനൊത്തേക്കും. സ്വയം തലപൊക്കി നടക്കത്തക്കവിധം ഈ പാശ്ചാത്യ അടിമത്തത്തിൽ നിന്ന് നമ്മുടെ ജനങ്ങളേയും വീണ്ടെടുക്കാൻ സഹായിച്ചേക്കും. ഇതാണ് പുതിയ മാനവികതയായി ഞാൻ കാണുന്നത്.



ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ് തിരുമേനി ഋഷികേശിൽ 1993 ഡിസംബർ 5–12 തീയതികളിൽ നടന്ന സർവ്വമത സമ്മേളനത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നു.

4

നന്മയായ ദൈവം*

ആറുവർഷംമുമ്പ് ഷിംലയിൽ ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിട്യൂട്ട് ഓഫ് അഡ്വാൻസ്ഡ് സ്റ്റഡിയിൽ എന്റെ പഠനമുറിയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഇതുപോലെ ഒരു വിൽപ്പത്രം എഴുതിയപ്പോൾ വേറൊരു ആറു വർഷം കൂടി ജീവനോടിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ദൈവം നല്ലവനാണ്. അവൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നിടത്തോളം കാലം ഈ കണ്ണീർത്താഴ്‌വരയിൽ ഞാൻ ഇനിയും തുടർന്നു ജീവിച്ചേ മതിയാവൂ. ഇപ്പോൾത്തന്നെയോ കുറേ കഴിഞ്ഞോ അവൻ വിളിക്കുന്ന സമയത്തു ഞാൻ പോകണം. ഇപ്പോൾ എനിക്ക് എഴുപത്തൊന്നു വയസ്സുണ്ട്.

വിനീതമായ ഈ സാക്ഷ്യം ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ, ലോകത്തിൽ എവിടെയെങ്കിലും വച്ചു ഇതു കാണുവാൻ ഇടയാകുന്നവർക്കു ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു.

ദൈവം നന്മയാണ്. അവൻ മാത്രമാണു യഥാർത്ഥമായും പൂർണമായും നന്മ. തിന്മയുടെ സങ്കലനം കൂടാതെ നന്മയാണവൻ. അവനിൽ സകല തിന്മയും അന്തർദ്ധാനം ചെയ്യുന്നു. അവനിൽ തിന്മയ്ക്കു യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ല – പ്രകാശത്തിൽ ഇരുട്ടിനു യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ലാത്തതുപോലെതന്നെ. തിന്മ ചെയ്യാൻ അവനു കഴിയുകയില്ല. തിന്മ അവനിൽ നിന്നു വരുന്നില്ല. അവൻ അതിനെ സൃഷ്ടിച്ചില്ല. അവൻ തന്റെ സൃഷ്ടിക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം നല്കി; ഒന്നിച്ചുതന്നെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട നന്മയെ നിരാകരിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം, അതുവഴി തിന്മയെ തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും. സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഉണ്മയുടെതന്നെ നിഷേധമാണ് തിന്മ. നന്മയെ കൂടാതെ അതിനു തനിയെ നിലനില്പില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലാണ് തിന്മയുടെ വേര്. പക്ഷേ തിന്മയ്ക്കു തനിയേ നിലനില്ക്കാൻ കഴിവില്ല. നന്മയോടുള്ള സമ്മിശ്രണത്തിലല്ലാതെ തിന്മയ്ക്കു നിലനില്പില്ല. നന്മയ്ക്കു മാത്രമേ സ്ഥിരമായ നിലനില്പുള്ളു. ഉണ്മയും നന്മയും വേർതിരിക്കാനാവില്ല. ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിത്വം നന്മയെ നിഷേധിക്കുകയും നിരാകരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ സ്വന്തം ഉണ്മയെത്തന്നെ നിഷേധിക്കലാണ് അത്. കാരണം, സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട യഥാർത്ഥ വ്യക്തി, അതിന്റെ സ്രഷ്ടാവിനെപ്പോലെ, നന്മയാണ്.

*** മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ വിൽപ്പത്രത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗമായ സന്ദേശം.**

“ഈ ദൈവം ആരാണ്, അവനെ എവിടെ കണ്ടെത്താം” എന്നു ചോദിച്ചാൽ, ദൈവത്തെ അറിയാനിടവന്നിട്ടുള്ള മറ്റു മനുഷ്യരെപ്പോലെ എനിക്കും ഇത്രമാത്രമേ പറയാനാവൂ: “നമ്മുടെ ധാരണകളിലൂടെ അവനെ മനസ്സിലാക്കാനോ നമ്മുടെ പദങ്ങൾകൊണ്ട് അവനെ നിർവ്വചിക്കാനോ ഒരു മാർഗവുമില്ല”. നിഷേധാത്മകമായോ രൂപകാലങ്കാര ഭാഷയിലോ അനേകം കാര്യങ്ങൾ അവനെപ്പറ്റി പറയാൻ നമുക്കു കഴിഞ്ഞേക്കും. അവനു രൂപമില്ല, ശരീരവുമില്ല. അവന് ആദിയും അന്തവുമില്ല. അവനു പരിമിതിയില്ല, വിപുലീകരണവുമില്ല – ശൂന്യാകാശത്തിലുമില്ല, കാലത്തിലുമില്ല. അവൻ അല്ലാത്ത ഏതിലേക്കോ വളരുകയോ, അല്ലാത്ത എന്തോ ആയിത്തീരുകയോ ആവശ്യമില്ല. അക്കാരണത്താൽ അവനു മാറ്റമോ ചലനമോ ഇല്ല. മറ്റെന്തിനെയെങ്കിലും ആശ്രയിക്കുന്നില്ല. മറ്റെന്തിൽ നിന്നെങ്കിലും ഉദ്ഭവിക്കുന്നതുമല്ല. മറ്റുള്ളതെല്ലാം അവനിൽ നിന്ന് ഉദ്ഭവിക്കുന്നു. അവനെ ആശ്രയിച്ചു കഴിയുന്നു. ആര്, എവിടെ എന്നീ ചോദ്യങ്ങൾ അനശ്വരനും അനാദ്യന്തനും അപരിമേയനുമായവന്റെ കാര്യത്തിൽ ഔചിത്യപൂർവമല്ല. അവൻ സന്നിഹിതനല്ലാത്ത സ്ഥലം ശൂന്യമായിരിക്കും.

ദൈവത്തെ സൂചിപ്പിക്കാൻ പുല്ലിംഗ സർവനാമം ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനല്ല. ദൈവം പുരുഷനല്ല. എന്നാൽ സ്ത്രീലിംഗ സർവനാമം ഉപയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ട് പ്രശ്നം പരിഹൃതമാകുന്നില്ല. കാരണം, അവൻ പുരുഷനുമല്ല, സ്ത്രീയുമല്ല. നപുംസകവുമല്ല. സ്രഷ്ടാവിന് ലിംഗഭേദമില്ല. ലിംഗഭേദം സൃഷ്ടിയുടെ മാത്രം ലക്ഷണമാണ്. അവൻ, അവൻ ആയിരിക്കുന്നവനാണ്. എക്കാലത്തും ആയിരിക്കുന്നവനാണ്. മഹാനായ ദൈവം, എന്റെ മനുഷ്യഭാഷ അവനെ പരാമർശിക്കാൻ സമുചിതമായ ഒരു സർവനാമം എനിക്കു നല്കുന്നില്ല. “അവൻ” എന്ന പദം ഞാൻ തുടർന്ന് ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അവൻ പുരുഷനാണെന്ന് അതിനർത്ഥമില്ല.

എല്ലാ നന്മയും അവനിൽ നിന്നു വരുന്നു. നന്മയായതെല്ലാം അവനിൽ നിന്നു മാത്രമല്ല, അവന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽനിന്നു കൂടി വരുന്നു. എവിടെ നന്മയുണ്ടോ അവിടെ ദൈവസാന്നിദ്ധ്യവുമുണ്ട്. നന്മയെ വ്യത്യസ്ത വിശ്വാസങ്ങളിലും മതങ്ങളിലുംപ്പെട്ട ജനങ്ങളിലും, ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല എന്ന് അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നവരിലും, പക്ഷികളിലും, മൃഗങ്ങളിലും, വൃക്ഷങ്ങളിലും പൂക്കളിലും, പർവതങ്ങളിലും, നദികളിലും, വായുവിലും ആകാശത്തിലും, സൂര്യനിലും ചന്ദ്രനിലും, ശില്പങ്ങളിലും ചിത്രരചനയിലും, സംഗീതത്തിലും കലയിലും, ശിശുവിന്റെ പുഞ്ചിരിയിലും ജ്ഞാനിയുടെ ബുദ്ധിയിലും, പ്രഭാതത്തിന്റെ അരുണിമയിലും സൂര്യാസ്തമയത്തിന്റെ വർണ്ണശബളിമയിലും, എവിടെ

കാണപ്പെട്ടാലും ഞാൻ പ്രണമിക്കുന്നു. നന്മ എവിടെയോ അവിടെയാണു ദൈവരാജ്യം. അവിടെ ദൈവം സന്നിഹിതനായിരിക്കുന്നു. അവന്റെ സാന്നിധ്യത്തെ അംഗീകരിക്കാത്തിടത്തും അവൻ ഭരണകർതൃത്വം നടത്തുന്നു. ഒരു പ്രത്യേക അർത്ഥത്തിൽ അവനെ അറിയുകയും ആരാധിക്കുകയും ജീവിതം പരിപൂർണമായ അനുസരണത്തിന് സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തവരുടേതാണ് ദൈവരാജ്യം എന്ന വസ്തുത ഇവിടെ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല.

നന്മ എങ്ങനെ നിർവചിക്കാമെന്നു ചോദിച്ചാൽ, നന്മ ദൈവത്തെപ്പോലെ അനിർവചനീയമാണെന്നേ പറഞ്ഞുകൂടൂ. ദൈവത്തെപ്പോലെ തന്നെ നന്മയെയും വിവേചിച്ചറിയാം, തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അംഗീകരിക്കാം, പ്രകീർത്തിക്കാം, പാടിപ്പുകഴ്ത്താം, വിലപ്പെട്ടതായി കാത്തുപുലർത്താം. നന്മ എന്തായിരിക്കുന്നുവോ അതാണ് ദൈവം.

ദൈവം എനിക്കു നന്മ ചെയ്തു. ഒന്നുമില്ലായ്മയിൽ നിന്നു ദൈവം എന്നെ പുറപ്പെടുവിച്ചു. ഞാൻ പുറത്തു വന്ന ശൂന്യതയിലേക്കു എന്നെ മടക്കി അയയ്ക്കാതെ ദൈവം എന്നെ കാത്തുപരിപാലിക്കുന്നു. അവൻ എന്റെ പാപവും തിന്മയും എന്നോടു ക്ഷമിക്കുന്നു. എന്നിലുള്ള തിന്മ മരണവിധിക്ക് എന്നെ ശിക്ഷിക്കാൻ അർഹമാണ്. പക്ഷേ അവൻ സൗജന്യമായ സ്വന്തം കൃപയാൽ ആ ശിക്ഷാവിധി റദ്ദാക്കുന്നു. ഇന്നു നയിക്കുന്ന ജീവിതം ഒരു ഇരട്ട പാരിതോഷികമായി ഞാൻ കണക്കാക്കുന്നു – നിലനില്പു സാധ്യമാക്കിയെന്ന പാരിതോഷികം ഒന്നാമത്തേത്. എന്നെ ഒരു ദൈവശിശുവാക്കിത്തീർക്കുന്ന നവജീവന്റെ പാരിതോഷികം രണ്ടാമത്തേത്. അവൻ സ്വന്തം പുത്രനിൽ നമ്മുടെ അടുക്കലേക്കു വന്നു. നമ്മിൽ ഒരുവനായിത്തീർന്നു. ഭൂമിയുടെയും മാംസരക്തങ്ങളുടെയും ദ്രവ്യത്തിന്റെ എല്ലാവിധ താൽക്കാലികത്വത്തിലും വ്യക്തിപരിമിതികളിലും സൃഷ്ടിവ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഒരു മനുഷ്യവ്യക്തിയായിത്തീർന്നു. അതിനെപ്പറ്റി എനിക്കൊരു സംശയവുമില്ല – ഞാൻ സ്നേഹിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആനേകം പേർ എന്റെ ഈ വിശ്വാസത്തെ നിരാകരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വരുകിലും. ദൈവത്തിന്റെ മനുഷ്യാവതാരം ചെയ്ത പുത്രനായ യേശുക്രിസ്തുവിന് അവകാശപ്പെട്ടവനാണു ഞാൻ. ആ നിലയ്ക്ക് യാതൊരു ഉപാധികളും ഉന്നയിക്കാതെ അവന്റെ പുതിയ മനുഷ്യരാശിയിൽ ഒരംഗമാണു ഞാൻ. മറ്റു വിശ്വാസങ്ങൾ പുലർത്തുന്ന വ്യക്തികളുമായി നല്ല ബന്ധങ്ങൾ പുലർത്തുന്നതിനുവേണ്ടിപോലും ആ വിശ്വാസത്തിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യാൻ എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല.

അവനിൽ ഞാൻ എന്റെ വിശ്വാസം അർപ്പിക്കുന്നു. എന്റെ സർവ്വസ്വവും ക്രിസ്തുവാണ്. അവനെ കൂടാതെ ഞാൻ ഒന്നുമില്ലാത്തവൻ. ഞാൻ നയിക്കുന്ന ജീവിതം ക്രിസ്തുവിന്റേതാണ്. ആ ജീവിതം ഞാൻ ക്രിസ്തു

ശരീരത്തിലുള്ള സകലമാനപേരുമായും പങ്കുവയ്ക്കുന്നു. എനിക്കു സ്വന്തമായി ഒരു ജീവിതമില്ല. ഞാൻ അവനിൽ ജീവിക്കുന്നു. അവൻ എന്നിലും. ക്രിസ്തു ഒരിക്കലും എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ല – ഞാൻ മത്സരബുദ്ധിയും ഉദാസീനനും അനുസരണക്കാര്യത്തിൽ ആലോചനാശൂന്യനുമായിരിക്കുമ്പോൾ പോലും, എന്റെ വിശ്വസ്തത ദുർബലമായിത്തീരുമ്പോഴും എന്റെ വികാര തൈക്ഷ്ണ്യം മന്ദോഷ്ണമാകുമ്പോഴും അവന്റെ സ്നേഹം ദൃഢമായിത്തന്നെ നില്ക്കുന്നു. നിർലോപമായി, പരിമിതികൂടാതെ അവൻ നല്കുകയും ക്ഷമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്ര ഉദാത്തമായ സ്നേഹം എന്റെ സർവ്വസ്വവും അർഹിക്കുന്നു. അവനു ഞാൻ അർച്ചന അർപ്പിക്കുന്നു. ദൈവവും മനുഷ്യനുമായി അവനെ ഞാൻ ആരാധിക്കുന്നു. തുല്യനായി മറ്റൊരാൾ ഇല്ലാത്ത നിലയിൽ, ദൈവത്തിന്റെ ഏകജാതനായി, പിതാവിനോടും പരിശുദ്ധാത്മാവിനോടുമൊന്നിച്ച് ഏകസത്യദൈവമായി അവൻ എന്റെ ആരാധ്യമൂർത്തിയാണ്.

ക്രിസ്തുവിന്റെ സ്നേഹം ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു മാത്രമുള്ളതല്ല. മനുഷ്യരാശിക്കു മുഴുവൻ അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. മുഴുവൻ മനുഷ്യരാശിക്കും വേണ്ടിയാണ് അവൻ മരിച്ചത്. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു മാത്രം വേണ്ടിയല്ല. അവൻ സമസ്ത മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെയും സ്നേഹിതനും രക്ഷിതാവും കർത്താവുമാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ എന്റെ സ്നേഹത്തിനും സഹാനുഭൂതിക്കും എങ്ങനെ ഞാൻ പരിമിതി കല്പിക്കും? മനുഷ്യരാശിയുടെ ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്തിന് ആ സ്നേഹ സഹാനുഭൂതികൾ ഞാൻ എങ്ങനെ നിഷേധിക്കും? എന്റെ ശത്രുക്കളായി സ്വയം പരിഗണിക്കുന്നവരെപ്പോലും ദ്വേഷിക്കുവാനോ ക്രിസ്തുവിന്റെ സ്നേഹത്തിൽ നിന്നോ സഹാനുഭൂതിയിൽ നിന്നോ ഒഴിച്ചുനിർത്തുവാനോ എനിക്കു സാധ്യമല്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങൾ, മറ്റു മതങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾ, മൂണിവിശ്വാസികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് വെള്ളക്കാരുടെ വർഗങ്ങൾ (ന്യായമായിത്തന്നെ അവരെപ്പറ്റി ആയിരം പരാതികൾ നിരത്താൻ എനിക്കു കഴിയും) ഇവരോടെല്ലാമുള്ള എന്റെ സമീപനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം മുകളിൽ പറഞ്ഞതു തന്നെ.

ഗൗതമബുദ്ധൻ, വർദ്ധമാന മഹാവീരൻ, ലാവോറ്റ്സെ, മഹാത്മാ ഗാന്ധി, മുഹമ്മദ് റസൂൽ അള്ള, ആദിശങ്കരൻ, പ്ലേറ്റോ, സോക്രട്ടീസ്, മോശ, സൊറോവാസ്റ്റർ എന്നീ ലോകോത്തര ഗുരുക്കന്മാരേക്കാളെല്ലാം ഉയർന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ് എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ക്രിസ്തു. യേശുക്രിസ്തു ദൈവത്തിന്റെ നിസ്തുലനായ പുത്രനാണ്. അവൻ മനുഷ്യപുത്രനായി അവതരിച്ചു. നമ്മുടെ പാപത്തെയും കഷ്ടാനുഭവത്തെയും സ്വന്തം ചുമലിൽ പേറി, ക്രൂശിന്മേൽ സ്വയം ബലിയായി അർപ്പിച്ചു; മരിച്ചു, എന്നേക്കും ജീവിക്കുന്നതിനും സമസ്ത സൃഷ്ടിയെയും

ദൈവത്തോടു രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി മരിച്ചവരിൽ നിന്ന് ഉയിർക്കുകയും ചെയ്തു. പാപത്തിന്റെയും മരണത്തിന്റെയും മേലും തിന്മയുടെയും ശിഥിലീകരണത്തിന്റെയും മേലും ജേതാവാണവൻ. അവനിൽ എല്ലാം ഒന്നിച്ചു ചേർന്നു നിൽക്കുന്നു. എല്ലാ തിന്മകളിൽ നിന്നും ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സമസ്ത സൃഷ്ടിയും അവനിൽ സമ്യക്കായി സമ്മേളിച്ച് സമഞ്ജസമായി പൊരുത്തപ്പെട്ടു പോകും. ഇതെന്റെ വിശ്വാസമാണ്. എന്റെ വിശ്വാസം ഒളിച്ചു വയ്ക്കാൻ കാരണമൊന്നുമില്ല. ഏതു സമയത്തും ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുന്നുണ്ടാവില്ലെന്നതു വാസ്തവം. ഈ വിശ്വാസത്തിലാണു ഞാൻ ജീവിക്കുന്നത്. ഇതാണ് എന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ മൂലാധാരം. ഇതാണ് നിരാശയിൽ നിന്നും കഠിന വിഷാദത്തിൽ നിന്നും എന്നെ കാത്തു സൂക്ഷിക്കുന്ന പ്രത്യാശ. ദൈവത്തിന്റെ ലോകത്തിൽ സകലതും നിരാനന്ദവും മ്ലാനവുമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾപോലും ഈ പ്രത്യാശ എന്നെ നിലനിർത്തുന്നു.

ക്രാങ്കെൻഹനസ് സെന്റ് ജോസഫ്, വുപ്പർത്താൽ, ജർമ്മനി, ജൂൺ 5, 1993

ജർമ്മനിയിൽ കോളോൺ നഗരത്തിനു സമീപമുള്ള വുപ്പർത്താൽ-എൽബർഫെൽഡ് എന്ന പട്ടണത്തിൽ സെന്റ് ജോസഫ് ആശുപത്രിയിലെ 341-ാം നമ്പർ മുറിയിൽ വച്ചാണ് ഞാൻ ഇത് എഴുതുന്നത്. തീയതി 1993 ജൂൺ മാസം അഞ്ചാം തീയതി. എനിക്കു വേറൊരു പരീക്ഷണം കഴിഞ്ഞതേയുള്ളു. എന്റെ ഇടതുവശത്തിനു തളർവാതം ബാധിച്ച സ്ഥിതിയിലാണു ഞാൻ ഈ വിൽപ്പത്രം തയ്യാറാക്കുന്നത്. കൃത്യം ഒരാഴ്ച മുമ്പ് - മേയ് മാസം 29-ാം തീയതി - ഞാൻ ഓക്സ്ഫഡിൽ നിന്നു കൊളോണിലേക്കു യാത്ര ചെയ്യുന്ന വേളയിലാണ് ഈ രോഗം ബാധിച്ചത്. കൊളോൺ വിമാനത്താവളത്തിൽ നിന്ന് എന്നെ നേരിട്ട് ഈ ആശുപത്രിയിലേക്കു കൊണ്ടുവരുകയായിരുന്നു. ഇന്ന് എനിക്ക് ഒരു കൈകൊണ്ടു ടൈപ്പു ചെയ്യാൻ കഴിയും. ദൈവം നന്മ ചെയ്തു. അത്ഭുതകരമായ രീതിയിൽ എന്നെ സുഖപ്പെടുത്താൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അവന് മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ ഒറ്റയടിക്ക് എന്നെ സൗഖ്യമാക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. അങ്ങനെ പെട്ടെന്നുള്ള രോഗസൗഖ്യത്തിന് വേണ്ടവിധം എന്റെ വിശ്വാസം സുശക്തമല്ലെന്ന് അവൻ എന്നോടു പറഞ്ഞു. എങ്കിലും രോഗസൗഖ്യം അത്ഭുതകരമാംവിധം വേഗത്തിലാണ് നടക്കുന്നത്.

ഈ പരീക്ഷ ദീർഘകാലം നീണ്ടുനില്ക്കുമായിരിക്കാം. ഈ പരീക്ഷാവേളയിൽ ചില കാര്യങ്ങൾ വീണ്ടും വളരെ സജീവമായും വ്യക്തമായും എനിക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. സാധാരണജീവിതത്തിൽ നമുക്കുള്ള പിടിമുറുക്കം എത്രയോ ക്ഷണഭംഗുരമാണെന്നതാണ് അതിലൊന്ന്. ദൈവം തന്റെ മഹാകൃപയാൽ നമ്മിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്ന പുതുജീവന്റെ

അടിസ്ഥാനം എത്രയോ അചഞ്ചലമാണെന്നതാണ് മറ്റൊന്ന്. മരണം ഭയഹേതുകമല്ല. നിത്യരോഗിയായി തീർന്നേക്കാമെന്ന സാധ്യത (അതായത്, മനുഷ്യശരീരത്തിൽ ഈ ജീവൻ അവസാനിക്കുവോളം) എന്നിൽ ഉഗ്രഭയം ജനിപ്പിക്കുകയോ ഉൾക്കിടിലം ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല – അതാണ് ദൈവഹിതമെന്നു വരുകിൽ. എന്തുതന്നെ സംഭവിച്ചാലും അത് നന്മയ്ക്കായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്താൻ ദൈവത്തിനു കഴിയും.

എന്നെ അതിജീവിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കുമായി ഞാൻ ഈ സന്ദേശം നല്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ പൂർണമനസ്സുകൊണ്ടും പൂർണമായ ഇച്ഛാശക്തികൊണ്ടും നിങ്ങളുടെ സമസ്ത വികാരങ്ങൾകൊണ്ടും നിങ്ങളുടെ മുഴുവൻ ശക്തികൊണ്ടും ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക. പരനന്മ ലക്ഷ്യമാക്കി ജീവിക്കുക. നശ്വരമായ സ്വർണമോ ലൗകികമായ മഹത്വമോ തേടിപ്പോകരുത്. ആർക്കും തിന്മ വരണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കരുത്. നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ദൈവത്തെ സ്തുതിക്കുക. അവന്റെ എല്ലാ സൃഷ്ടികളെയും അനുഗ്രഹിക്കുക. ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കാനും അവന്റെ സൃഷ്ടിയെ സ്നേഹിക്കാനും സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കാതെ മറ്റുള്ളവരെ സേവിക്കാനും ചെറുപ്പമായിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ നിങ്ങൾ അച്ചടക്കത്തിലൂടെ പരിശീലിക്കുക. ദൈവരാജ്യം വരണമെന്നും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഈ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ നിന്ന് എല്ലാ തിന്മയും ബഹിഷ്ക്കരിക്കപ്പെടണമെന്നും സദാ പ്രാർത്ഥിക്കുക.



ദളം 2

1

A Perception on myself

Ten streams of social awareness which has shaped me as a person

Let me try here, to enumerate, without any attempt to be exhaustive, of at least ten streams which have merged into the stream of social awareness which has shaped me as a person.

(1) First I must identify in myself a strain of perceptionary habits which I can only call "the primal Vision" shared once by all so called primitive peoples of the world, and which I today associate with the tribal peoples of India - the Adivasis and the Girijans.

(2) At a second level, I find that I share in the Vedic consciousness - in my own feeble and imperfect way. I find the heart of the Vedic Consciousness in the concept of *Yajna* or *Yoga*, which to me is true *Yoga*, The concept of sacrifice is not to be moralistically or ritualistically misrepresented, though it has deep moral implications, and *Yajna* without ritual is to me inconceivable. The cosmic egg, the *brahmanda* needs to be held together, by *Yajna* or by a deep moving social rite of abandoning self - abandoning it by offering it to the source of all, to all humanity, and to all that exists. I find this Vedic rite consciousness central to my own Eastern Orthodox Christian tradition.

3. At a third level, as an Indian living in the 20th century, I find in myself a layer that responds to cosmic *Sakti*. I have no objection if you want to relate it to the so called pre Aryan or Dravidian religion. Or you can associate it with Saivism. What matters for me is my own perception of myself as an energy configuration system, dependent upon and drawing from the whole complex of energy systems in the cosmos - the energy of sun and moon, of galaxies and planetary systems, of ocean tides and gravitational fields, of electromagnetic and other yet unidentified force fields. I do not claim that this layer is unrelated to the first and second layers. But Sakti is not a matter of the intellect. It is a

---

(An extract taken from an article titled, "Evaluation of Indian Philosophy in the context of world philosophy" written by Metropolitan Paulos Mar Gregorios)

question of being in tune - to be charged constantly from the enormously complex force-field that our universe is. And if I try conceptualise the universe merely as a mechanical system which is the object of my knowledge, I am bound to go wrong in my philosophical reasoning.

4. At a fourth level, I must recognise the Buddhist heritage as an important layer in my own identity. Not Buddhism as an intellectual system of four noble truths and the eightfold path, but Buddhism as true enlightenment (as distinct from the rational Enlightenment of the West), as trude freedom - freedom from *Kama* and *Trsna* from the myriad passions that unceasingly flail the self and drive it to and fro, from the innumerable false perceptions of the good in the external world towards which I am almost irresistibly drawn, only to find that, an attainment, all imagined good turns out to be but as or trash. I find something deep in me responding to the best in Madhyamika philosophy, especially to Nagarjuna who has convinced me that "it is neither this nor that", that empirical reality is neither false nor true, that everything is caused by "conditioned co-origination", though I would like to include the very concept of *pratitya-samutpada* as an imperfect conceptual hold on something which can never be held in the intellectual grasp. Of course I tend to assimilate this concept to my own Eastern Orthodox Christian maxim of holding the Kataphatic (affirmative) and the apophatic (negative) in dialectical tension. But the Buddha and philosophers like Nagarjuna have clarified my perception of freedom, including freedom from the desire for a final conceptual grasp of reality. The doctrines of *Sunyata* and the irrationality of the concept of causality are other great Buddhist contributions to my own perception.

May I be permitted to enter a caveat at this point, The contemporary Indian philosophical tradition suffers from its failure to take the unorthodox Indian systems seriously. And if the light shining from Gautama and Mahavira have nothing to contribute to my seeing my way. I will be so much the poorer as an Indian. Indian philosophy is largely in Orthodox Brahmin hands, and it is natural that they would have inherited a built-in prejudice against the unorthodox Indian ways of thought. But the liberation of Indian philosophy today demands emancipation from these prejudices and a willingness to learn from Nagarjuna just as much as from Sankara, from Mahavira just as much as from Ramanuja or Madhva.

After all, what single religion in history has had such impact on all of Asia as Buddhism? It is the one system of thought which led to "the

Indianisation of China" and to the transformation of Sri Lanka, Burma, Thailand, Laos, Kampuchea, Vietnam, China, Japan and Korea.

The title of an address by Dr. Hu Shih at the Tercentenary Celebration of Harvard University in 1936. See his independence, Convergence and Borrowing Cambridge, Mass, 1937, cited by Kenneth Ch'en. The Chinese Transformation of Budhism, Princeton, 1973, p. 3.

5. At the fifth level I find my own indebtedness to the Upanisadic - Vedantic perspective on reality. I find the quest for self-realisation by attaining to the one - in consciousness, beyond consciousness - as exhilarating and ennobling. And I mean more than a pedantic and dogmatic enslavement to the thought of one Lokacharya, be it Sankara, Ramanuja or Madhva, Ramakrishna or Pillai Lokacharya. It is a spiritual quest - not merely an intellectual enquiry. It is a discipline to become what one is.

But I want to pursue that quest in a manner not divorced from the compassion which the Buddha and the Christ have taught me. I do not want to separate my quest from my conviction that my fellow human beings should find food, shelter and clothing and be enabled to live a life worthy of human beings, in societies of peace and justice.

I will thus have to reinterpret the Upanisadic quest, in the light of my understanding of historical reality, which I cannot dismiss as mere *Vyavaharika* and therefore as unrelated *to the paramarthika*. I know that our colonial imperialist past, and our neo-colonical-imperialist present are very much a part of the reality, whether *Vyavaharika or* paramarthika, to which I must relate myself and within which I must find my Indian-human identity today.

Therefore my commitment to the Upanisadic quest for unity must ever remain in dialectical tension with my social concern. And in relation to the latter point, none of the Lokacharyas, even Sri Aurobindo (is he formally a Lokacharya, not having written a Brahma Sutra - bhasya?), can be sufficient guide to understanding contemporary social reality and the way the quest for social justice impinges upon the quest for the One.

6. At the sixth level I perceive the early Greek impact on my Indian heritage. Already from the time of Ashoka, there seems to have been a free flow of ideas between the Greek and the Indian civilisations. The edicts of Asoka speak about his spiritual conquest of the "Greeks" in Bactria and Syria, Egypt and Macedonia. It is not idle to presume that

the channels so opened for Buddhist monks and missionaries to travel to Central Asia, Europe and Africa were also used in reverse. The apocryphal Apollonius of Tyann reports the debate between Greek and Indian philosophers from a Greek rather than an Indian perspective. If Clement of Alexandria could speak of the Buddha. It is equally conceivable that Greek philosophy came to India through the Brahmins who are reported to be in Alexandria already in the first century, as well as by Greek travellers who visited the courts of Indian princes and conversed with Indian philosophers. I would even detect in this mutual intercourse which must have begun at least three or four centuries before our era, the beginnings of the common features we see in the Hellenic and the Indian traditions - common features like the disparagement of matter, the perception that the soul is a prisoner in the body, and the concept of the worlds that lie between our shadow world and the real world of the muktas, all these later developed in Greek Gnosticism.

I must recognise this early impact of Hellenic culture on the development of the Indian consciousness, for otherwise I would be in danger of presumptuously presuming that the Indian culture and philosophy developed in a total vacuum, untouched by so called foreign elements.

I shall not be diffident to recognise as the seventh element the impact of the semitic civilisation and religion on Indian culture throughout the centuries. And I am not speaking merely of Syrian Christianity in Kerala. I am speaking rather, of successive waves of Jewish Christian and Muslim traders, immigrants, missionaries and conquerors, who had an impact on India already before the coming of the Portughese, the Dutch and the British in modern times. And this Semitic impact was by no means confined to maritime India. The North-West was particularly inundated with these influences, and what is today Afghanistan, Baluchistan, Pakistan, Kashmir and Punjab, have been deeply influenced, first by numerically not large but a till powerful Jewish immigrants who fled the successive persecutions of the Assyrians, the Babylonians, the Greeks and the Romans in Palestine, and later the destruction of the Temple in Jerusalem around 70 AD. The whole area from the Tigris to the Indus, once comprised in the State of Parthia, was deeply influenced by these jewish immigrants, in whose wake came also Christians, either fleeing persecution or as in the case of the Persian Christian missionaries, spreading the message of Christ. There were undoubtedly large Christian colonies in the whole of North West

India as well as along the coast - right up to Madras. The lack of sufficient research leaves the field free for speculation, but both Ramanuja and Madhva give evidence of reacting to the Semitic impact - at least after the tenth century. Was the impact of Christianity and Islam on the Indian tradition purely negative? One would have to be very naive to think so. Even in the 18th and 19th centuries when the confrontation was between Hinduism and a militant Western Christian culture, the impact was never purely negative. And in the 8th to 15th centuries when Christian and Muslim cultures confronted India's Buddhist, Jain and Hindu cultures, the impact led to fruitful new constructions and insights in Indian philosophy. Our research om pre-moghul interactions between islamic civilization and Indian religions still remains quite sketchy.

8. I must briefly mention the Persian element as the eighth. We were very conscious of our debt to Persia in the 19th century. In the 20th we have come to forget it. The great leaders of the Indian Renaissance like Raja Ram Mohan Roy and the cultural elite of his time had a thorough grounding in Persian civilisation and culture. Iranian mysticism and the dualism of light and darkness have deeply penetrated the Indian soil, and are today part of my heritage. I cannot out of any false pride, deny what I owe to the Persian.

9. The nineth element can only be briefly mentioned - precisely because it is so recent and so well recognized. This is modern western secular civilisation with its institutions, ideals, concepts, ways of thinking and gathering knowledge, its most decisive elements being critical rationality and the empirical philosophy. We have been so monumentally inundated with this strange way of thinking, so that we are not yet unable to sum on up enough critical objectivity to assess what has happened to us in this process, and how much we take the norms and standards of this civilization for granted. There are so many strands in this impact, and I shall not try to even to list them in the short space available here. I simply believe that we have a double task in relation to this most recent impact on our consciousness. On the one hand we have to master the techniques of critical rationality more adequately, in order to reassess all our old perceptions and received traditions. On the other hand, we have to develop sufficient critical distance and objectivity, in order to discern the respective strengths and weaknesses, possibilities and limitations, of critical rationality itself. Here we must learn from Dilthey and Heidegger, from Adorno and Horkheimer, from Gadamer and Habermas, but we must also bring our own non-western critique

to bear upon critical rationality as a method.

10. The tenth element which I must recognise as part of my heritage as an Indian comes from the thought of Marx and Engels, Lenin and later Marxist theoreticians. Whether we recognise it or not, the impact of Marxism is there on the Indian Consciousness - in our aspirations for social justice, for the dignity of the worker, for a society without exploitation and oppression, and for socialism in general. Our conscious reactions to Marxism may have been largely conditioned by the media, as well as by the anti-Marxist predilections of most of our intelligentsia. The tragedy of the matter is that even professing members of the communist parties have only a nodding acquaintance with the basic contours of communist strategy, but no profound schooling in its ideological niceties. The marxist impact on our society needs to be recognised and reassessed; but perhaps a deeper initiation into the profound subtleties of Marxism both as a tool for socio-politico-economic analysis and as an ideological map for human action can help the Indian philosopher deeply rooted in our own traditions, to be both creative and communicative with the modern world.

I have listed these ten elements which I regard as basic to Indian identity and culture, in a some what random fashion. There may be other strands that I have failed to recognize. What I have listed could perhaps be regrouped in a different and more cogent pattern. This list is submitted only as a basic for discussion.

The main point however is this: only an Indian philosophy that has overcome the three alienations and takes fully in to account the various strands that go to make up our Indian culture and identity bids fair to make an impact on world philosophy.

Such an endeavour can hardly be a personal or individual effort. I know of no one who has in himself/herself the necessary equipment to cope wih the whole range. In the nature of the case endeavour has to take the form of a corporate or group effort, with intermittent mutual discussion, through several years of sustained toil.



2

Life as Growing Body

(1 Cor. 12:1 - 14:1)

I. Introduction

We know, in our ordinary experience, of no life apart from a body. In fact body really means matter organized with a life-principie at its centre.

Life begins with the body and grows with the body. It may go on without the body; but we do not see life beginning without a body, or growing without a body.

The body is not evil. Matter is not evil. Jesus Christ our Lord took a body, a body of flesh, a material body. His incarnate life began with a body, and grew with the body. The body is not necessarily sinful. There can be sinless bodies; the body of the Christ who took on flesh is an instance of a sinless body.

Let us not hate the body, our own bodies or the bodies of others. The Spirit of God dwells in bodies and works through bodies. God the Son has a body, and the Holy Spirit is in process of building up that body, which Christ called "my father's house", John 2:16-19, "my father's house" is the Jerusalem temple and the risen body of Christ, but in John 14:2 it means the future Church, in which people can "abide" and "bear fruit" (Jn. 15:5).

The Christian Gospel is about the Body - the Body that the Son of God took; the Body in which eternal life operates and is shared by its members; the Body which grows and is built up or edified; the body of a servant who girded his loins and washed the feet of his disciples; the body which Mary anointed with precious oil; the body which was nailed to the cross, the body that rose from the tomb and later ascended into heaven.

The teaching that the soul alone matters is not Christian; it is Gnos-

---

A Sample Meditation taken from Star of the East, 1983.

tic, Hindu, or pagan. Life is a bodily phenomenon. Created life is bodily life - whether of angels or of humans, animals or plants. Jesus Christ took flesh in order that the flesh may be redeemed, not just the soul. It is the flesh that is to rise again, not just the soul.

II. The Texts (1 Cor. 12:1 - 14:1)

Paraphrase:

Brothers and Sisters, I do not want you to be ignorant of what concerns people with special spiritual or charismatic gifts. You know that previously you were not Jews, but Gentiles who were led without discernment to the worship of dumb idols. So I would want you to know that anyone who has the true spirit of God will never say ‘Jesus be accursed’ (as some people do under pressure from the Jew or the persecuting pagan). Nor can you boldly say (when under similar pressure) “The Lord is Jesus” unless you have the Holy Spirit empowering and emboldening you.

Now the charismatic gifts of the Spirit are diverse; but the Spirit who gives these gifts is One and the same. And the Spirit’s ministries are diverse; but it is the same Lord who ministers through all the ministers. The operators of the dynamic powers are also diverse; but it is the same God who energizes and operates in all things, all people, as well as in all the operators.

But to each one is given a different expression of the Spirit, as fits each case and is good for the whole. To some the words of wisdom are given through the Spirit; to others it may be the words of scholarship; but it is the same Spirit who gives; the same Spirit gives to others deep faith; to some the healing gifts; to yet others the gift of operating unusual powers; to some the gift of prophecy; to others the gift of distinguishing between good spirits and evil spirits; to some others gifts of the type that enables speaking in unknown tongues, to yet others the gift of interpreting what they speak - yet it is always one and the same Spirit who is the single opreator behind all these various operations; choosing by his own will to give a different gift to each.

It is like the operation of the body. The body is one, but it has

many different organs; despite the variety of organs the body is still one. The same is true of Christ. You are all baptized into that one Christ by the one Spirit; it makes no difference whether you were formerly Jews or gentiles, freemen or slaves i.e, before you were baptized. It is one and the same Spirit from which we were all given to drink.

And the body is not a single organ, but composed of many different organs. Suppose the foot were to say "since I am not a hand I do not belong to the body"; its saying so will not make it outside the body. And if the ear, for example, says "I am not the eye , so I don't belong to the body." That would not make the ear not to belong to the body. Supposing the whole body were the eye, where would hearing be? And if the whole body were the sense of hearing, where would the sense of smell be?

But now, God has set the various organs and limbs to their own place in the body, as He willed. If the whole thing was a single organ where would the body be? As it is, the organs are many but the body is still one... Each organ has its form and function. What is comely in form may be lowly in function. What is functionally good needs perhaps no comeliness of form. God has put together the whole body, giving special honour to the humbler, parts. The point is that there should be no division in the body through pride of form or function. Each has need of the other for common functioning, and all parts should be concerned for each other. If one organ is in pain, the other organs suffer with it; if one organ gets a special glory, all organs can rejoice together.

Now, you people together are the one Body of Christ, each one a functioning organ within it. And you people, God has set in different functions in the Church - first Apostles, second prophets, third teachers, then those with miraculous powers, then healing powers, pastoral helpers, rulers, and the kind of people who speak in tongues. But is everyone an apostle? or is everyone a prophet? are all teachers? do all have miracle working powers? do all have the gift of healing? Do all speak in tongues? or do all have the ability to interpret the tongues?

I would say, seek after the nobler gifts. And I will show you the noblest of ways. If I can speak the languages of humans as well as of angels, and yet have no love, I am but a sounding gong or a clanging cymbal. If I have the gift of prophecy, know all deep mysteries and possess all knowledge, even if I have the faith that moves mountains, and yet have not love, I am nothing.

Meditation

1. Imagine your own body. Picture the various systems beautifully co-ordinated: the breathing system; the blood system; the food and drink system; the nerve system; the bone and muscle system; picture also tae various organs - the brain, the eye, the ear, the skin, the tongue, the heart, the liver, the pancreas, the lungs etc. Sea how intricately they are put together to form a body within which life functions.

2. Picture in your mind how this body functions in relation to the outside: the intake of oxygen from the air and the emission of carbon-di-oxide; the intake of food and drink and the elimination of the waste; the intake of images through the eye; sound waves through the ear; of particles of fragrant objects through the nose, of heat and cold and other sensations through the skin. We cannot live as human persons without interacting with the material world and the world of other living beings.

3. Imagine again how all the movements of the planet earth are essential to the life-cycle - the movement around its own axle, the orbiting around the sun, the moon orbiting around the earth, the whole solar system in relation to the galaxy, the galaxies in the universe etc. All the movements are directly related to my life - my existence. To take the simplest example, the sun gives the energy which plants convert into food; the sun causes night and day, rain and snow, sunshine and storm - all of which affect us. No human being is an isolated island.

4. Now imagine all the cells in one's body - billions of them, constantly growing, decaying and replaced, so that almost none of the cells in my body which existed 20 years ago are there today. What is the energy that creates cells, uses them, discards them and replaces

them in such an orderly and systematic way that continuity is not lost?

5. Imagine again the energy system that makes the universe go on with all its complex systems, that makes our solar and planetary system work, the life-system work, the life in our bodies work.

6. Now picture to yourself the new life-system that was born in this world in the womb of a Virgin, by the Annunciation of the Word of God through an angel, and through the activity of the Holy Spirit of God. This new germ of life in the womb of the Virgin is an integral part of our universe and our life-system; it is an ovum in the womb of the Virgin that is fertilised and grows by the process of cell-multiplication common to all human embryos. And yet its origin is not in "the fleshly desire of a human father" as the New English Bible puts it (John 1:13), but from God Himself - the eternal Word, eternally with the Father, the express image of God.

7. It is this new life-system, paradoxically identical with our human system, and at the same time totally *Sui generis*, without parallel, in that it is a new life, the life that is fully human and fully divine, which because it is human can go through death and come alive through the resurrection. Imagine in your mind the irruption of this new life-system into our old death-bound life-system. Imagine the conception in the Virgin's womb as the Great Beginning of the life that overcomes death.

8. Reconstruct the tableau of the angel bringing the Gospel - the Word of God - to this humble poor Palestinian Jewish girl (If you can get an Eastern Orthodox icon of the Annunciation, place it before you and meditate on it).

9. Imagine then that divine human life growing in the womb, its infancy, boyhood and adulthood; its healing and teaching ministry, its struggle against the Prince of Death in the wilderness (the Temptation); the struggle against representatives of the old life; its Crucifixion and Resurrection. Recreate the picture of what happened in the Tomb - the sudden coming back to life of a body several days dead; its coming out of the Tomb, its appearances to Mary Magdalene and to the Apostles, its ascension into heaven.

10. Now imagine the company of Apostles in the Upper Room as they waited on Pentecost in gloom and near-despair, but with faith and a faint hope - like many of us - life afraid of death, light afraid of darkness (Acts 2:1-4).

11. Now imagine again the new irruption of Life at Pentecost. The noise like a strong driving storm, coming from above, and shattering the gloom and the despair; filling the house with its power, energising the weak and dying; the flame-tongues that settled and sat on each disciple; the speaking in tongues; the bold witnessing to the crowds about the new life that has irrupted into our dead world.

12. Imagine now that small group of people welded together into a well knit community by the Holy Spirit; the new boldness of power; the new warmth of burning love; the bold preaching of the new life. It is this that is now the Body of Christ. The Holy Spirit is the power that binds together those humble fishermen and makes them the power that would ultimately over throw all tyranny and oppression. It is to this body that all gifts are given by the Spirit - apostleship, prophecy, healing, teaching, serving, witnessing. It is this Body where the new life can be experienced and witnessed to.

13. What makes the Body united is the presence of the Spirit of God, the same Spirit who came and abode upon Christ at his baptism. The most fundamental gift of this Spirit, the new gift and the new commandment, is *love* (Romans 5:5; John 15:17; I Cor. 14:1). It is this love that unites the Church, and makes it a true servant of God, the visible manifest presence of God in the world, the Christ-presence in the world. Without love there is neither unity nor witness.

14. Meditate on the relation between love and life. Love creates life; God's love created ours, both the old life and the new life. Love sustains life; God's love sustains us in life. Love is the true basis of hope. He who loves can hope and trust in the Loved One.

15. Exercise: Be still and know - know God's love; may that love be poured into your heart by the Spirit. As you surrender, God's Spirit takes over. Keep nothing back. Give all to love.



Prayers for Quiet Meditation

O God our Father, my Lord and Master, unto Thee I surrender my body and soul. Rule Thou in my heart, be my sovereign Lord. Keep my mind and will, my body and soul, my feeling and my desire, all under Thy divine command. For, except Thou guide them they go wherever they want, and I become their slave. But when Thou art in command all is under control. I am too weak now to control my feelings and desires, my wants and fears.

Make me strong, Lord Jesus Christ and make me pure. Drive out all evil desire. Infuse the purity of Thy Spirit into my body and soul. Let no evil spirit have sway over my body or soul. Let the Holy Spirit take over, and let His love build me up, His holiness purify me, His wisdom lead me. Unite my body with Thy body, O Christ, and my soul with Your Soul.

Come, Holy Spirit, come as the fire and burn away all the chaff in me. Come to convict, to convert, and to consecrate. Come as the wind and cleanse me of all the dust and dirt in me. Come as the light and show me Thy way. Come to heal, to comfort, to give strength and wisdom. Come Holy Spirit, come, I am Thine.

But above all, at this very moment of prayer, O Father, Son, and Holy Spirit, fill me with the love of people. May my heart be filled with compassion for others, and may my will be quickened to serve those in need. Teach me to weep with the weeping and to rejoice with the joyful. Unite my heart and soul with the needs of others, with their suffering and joy, with their hopes and fears, so that I no longer live for myself. Teach me to pray, not so much for my own needs, as for the needs of others.

Pour out Thy love into my heart, as well as into the hearts of others, so that all our hearts may be welded together by Thy love. For Thou art love, and where truth and love, compassion and holiness, peace and righteousness meet, there Thou art.

Into Thy loving hands, O Lord, we commend our own selves, as well as the selves of all mankind. Have mercy upon us and unite us all by Thy love.

Thy Kingdom come, Amen.

Appendix

THE WORKS OF DR. PAULOS MAR GREGORIOS

A. BOOKS

1. *The Joy of Freedom: Eastern Worship and Modern Man*. London: Lutterworth Press/Richmond, Virginia: John Knox Press, 1967; Madras: CLS, 1986.
2. *The Gospel of the Kingdom*. Madras: CLS, 1968.
3. *Date of Easter and Calendar Revision of the Orthodox Churches*: *A Preliminary Study*, Addis Ababa: The Standing Committee of the Conference of Oriental Orthodox Churches, 1968.
4. *The faith of Our Fathers*. Kottayam: MGOCSM, 1969/Kottayam: Bethel Publications. 1996.
5. *The Freedom of Man*. Philadelphia: Westminster, 1972.
6. *Be Still and know*. Madras: CLS/Delhi: ISPCK/Lucknow: The Lucknow Publishing House, 1974.
7. *Freedom and Authority*. Madras: CLS/Delhi: ISPCK/Lucknow: The Lucknow Publishing House, 1974.
8. *Quest for Certainty: Philosophical Trends in the West: A Sample Survey of Later Twentieth Century Western Thought for the Average Indian Reader*. Kottayam: Orthodox Seminary, 1976.
9. *The Human Presence: An Orthodox View of Nature*. Geneva: WCC, 1978/Madras CLS, 1980/NewYork: Amity, 1987/Newyork: Element Books, 1992.
10. *Truth Without Tradition?*. Tirupati: Sri Venkateswara University, 1978.
11. *Science for Sane Societies: Reflections of Faith, Science and the Future in the Indian Context*. Madras: CLS, 1980/ NewYork: Paragon, 1987.
12. *Cosmic Man. The Divine Presence: An Analysis of the Place and Role of the Human Race in the Cosmos, in relation to God and the Historical World, in the thought of St. Gregory of Nyssa (ca 330 to ca 395 A.D.)*. NewDelhi/Kottayam: Sophia Publications, 1982.

13. *The Indian Orthodox Church: An Overview.* NewDelhi/ Kottayam: Sophia Publications, 1982.

14. *The Meaning and Nature of Diakonia.* Geneva: WCC, 1988.

15. *Enlightenment East and West: Pointers in the Quest for India's Secular Identity.* Shimla: Indian Institute of Advanced Study/ NewDelhi: B. R. Publishing Corporation, 1989.

16. *A Light Too Bright.* Albany, New York: State University of NewYork Press, 1992.

17. *A Human God.* Kottayam: MGF, 1992.

18. *Healing: A Holistic Approach.* Kottayam: Current Books/ MGF, 1995.

19. *Love's Freedom The Grand Mystery: A Spiritual Auto-Biography; All Uniting Love with Creative Freedom in the Spirit, As the Grand Mystery at the Heart of Reality - One Man's Vision.* Kottayam: MGF, 1997.

20. *The Secular Ideology: An Impotent Remedy for India's Communal Problem.* Kottaym: MGF/NewDelhi: ISPCK, 1998.

21. *Global Peace and Common Security.* Kottayam: MGF/NewDelhi: ISPCK, 1998.

22. *Disarmament and Nuclear Weapons.* Kottayam: MGF/NewDelhi: ISPCK, 1998.

23. *Introducing The Orthodox Churches.* Kottayam: MGF/NewDelhi: ISPCK, 1999.

24. *Religion and Dialogue.* Kottayam: MGF / NewDelhi: ISPCK, 2000.

25. *The Church and Authority.* Kottayam: MGF / NewDelhi: ISPCK, 2001.

26. *Worship in a Secular Age.* Kottayam: MGF / Thiruvalla: CSS, 2003.

27. *Glory & Burden: Ministry and Sacraments of the Church.* Kottayam: MGF / NewDelhi: ISPCK, 2005.

28. On Ecumenism: Kottayam: MGF / NewDelhi: ISPCK, 2006.

29. *The Mission of the Church.* Kottayam: Gregory of India Study Centre, 2009.

30. *വി. കന്യകമറിയം.* കോട്ടയം, 1959.

31. *സ്വാതന്ത്ര്യദീപ്തി: പൗരസ്ത്യ ക്രൈസ്തവദർശനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ആരാധനയെക്കുറിച്ചും സ്വാതന്ത്ര്യത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള പഠനം.* തിരുവല്ല: സി. എൽ. എസ്., 1972, 1982, 1997.

32. *ദർശനത്തിന്റെ പൂക്കൾ.* കോട്ടയം: കറന്റ് ബുക്സ്, 1992.

33. *ദർശനം മതം ശാസ്ത്രം.* കോട്ടയം: കറന്റ് ബുക്സ്/എം. ജി. എഫ്, 1995.

34. *പാശ്ചാത്യ പ്രബുദ്ധതയും ആധുനികോത്തരതയും.* കോട്ടയം: കറന്റ് ബുക്സ്/എം. ജി. എഫ്., 1995.

35. *മതനിരപേക്ഷത ഒരു സംവാദം; ഇ. എം. എസിന്റെ പ്രതികരണത്തോടു കൂടി.* കോട്ടയം: കറന്റ് ബുക്സ്/എം. ജി. എഫ്., 1996.

36. *പൗരസ്ത്യ ക്രൈസ്തവദർശനം,* കോട്ടയം: ദിവ്യബോധനം, 1998.

37. *മതം, മാർക്സിസം, മതനിരപേക്ഷത.* കോട്ടയം: സോഫിയാ ബുക്സ്, 1998.

38. *മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് മറുപടി പറയുന്നു.* ആലുവാ: ചർച്ച് വീക്ക്‌ലി, 1999.

39. *മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് പഠിപ്പിക്കുന്നു.* ആലുവാ: ഓംസൺസ് പബ്ലീഷേഴ്സ്, 1999.

40. *സ്നേഹത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം.* കോട്ടയം: മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് ഫൗണ്ടേഷൻ, 1999.

41. *സ്നേഹം സ്വാതന്ത്ര്യം പുതിയ മാനവികത: സമ്പൂർണ്ണ മലയാള രചനകൾ, വാല്യം 1.* കോട്ടയം: ഗ്രിഗറി ഓഫ് ഇന്ത്യാ സ്റ്റഡി സെന്റർ, 2006.

42. *സ്നേഹം ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.* കോട്ടയം: മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് ഫൗണ്ടേഷൻ/എം. ഒ. സി. പബ്ലിക്കേഷൻസ്, 2008.

43. *ഈശ്വരൻ മനുഷ്യൻ പ്രപഞ്ചം: നിസ്സായിലെ വി. ഗ്രീഗോറിയോസിന്റെ ദർശനത്തിൽ.* കോട്ടയം: മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് ഫൗണ്ടേഷൻ/എം. ഒ. സി. പബ്ലിക്കേഷൻസ്, 2009.

44. *ഡോ. പൗലോസ് മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് സംവദിക്കുന്നു.* കോട്ടയം: ഗ്രിഗറി ഓഫ് ഇന്ത്യാ സ്റ്റഡി സെന്റർ, 2011.

B. BOOKS ON MAR GREGORIOS

1. George K. M., ed, *Freedom, Love, Community*, Madras: CLS, 1985.

2. George K. M. and Gabriel K. J., eds. *Towards A New Humanity*. New Delhi: ISPCK, 1992.

3. Jose Kurian Puliyeril, ed, *Dr. Paulos Mar Gregorios: The Shinig Star of the East*. Kottayam: Puliyeril Publications, 1997.

4. തരകൻ കെ. എം., *പൗലോസ് മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ്: മനുഷ്യനും ചിന്തകനും.* കോട്ടയം: ഓർത്തഡോക്സ് സെമിനാരി, 1982.

5. ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്, എഡി. *ദാർശനികന്റെ വിചാരലോകം.* കോട്ടയം: കറന്റ് ബുക്സ്, 1994.

6. ചെറിയാൻ സി. സി., *ഓർമ്മയുടെ തീരങ്ങളിൽ.* കോട്ടയം: സി. സി. ബുക്സ്, 1996.

7. ജോയ്സ് തോട്ടയ്ക്കാട്. *പ്രകാശത്തിലേക്ക് ഒരു തീർത്ഥയാത്ര.* കോട്ടയം: സോഫിയാ ബുക്സ്, 1997.

8. തോമസ് നീലാർമഠം, എഡി. *വിശ്വമാനവികതയുടെ വിശുദ്ധ പ്രവാചകൻ.* മാവേലിക്കര: ധിഷണാ ബുക്സ്, 1997.

9. *മതനിരപേക്ഷതയും വിശ്വനാഗരികതയും. ഇ. എം. എസ്. – മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് സംവാദം*, തിരുവനന്തപുരം: ചിന്താ പബ്ലീഷേഴ്സ്, 1995.

10. *ധിഷണാസംഘർഷം: ഗ്രിഗോറിയോസും നിരൂപകന്മാരും.* തിരുവനന്തപുരം: ചിന്താ പബ്ലിഷേഴ്സ്, 1996.

11. ഗബ്രിയേൽ കെ. ജെ., *ഗുരുമുഖത്തുനിന്നും, ഒന്നാംഭാഗം.* കോട്ടയം: എം. ജി. എഫ്, 1998.

12. ഏലിയാസ് റ്റി. പി., എഡി. *ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഗ്രിഗോറിയൻ പർവ്വം.* കോട്ടയം: സോഫിയാ ബുക്സ്, 2000.

13. Elias T. P. , ed. *New Vision New Humanity*. Kottayam: Sophia Books, 2000.

14. സിദ്ധാർത്ഥൻ. *കുട്ടികളുടെ തിരുമേനി.* കോട്ടയം: സോഫിയാ ബുക്സ്, 2000.

15. Joseph E. Thomas, *Paulos Mar Gregorios: A Personal Reminiscence*, Kottayam: Roy International Providential Foundation, 2001.

16. ഗബ്രിയേൽ കെ. ജെ., *ഗുരുമുഖത്തു നിന്നും, രണ്ടാം ഭാഗം.* കോട്ടയം: സോഫിയാ ബുക്സ്, 2004.

17. ഫാ. സഖറിയാ പനയ്ക്കാമറ്റം. *അനശ്വര ദൂതുകൾ.* നിരണം: നിധി പബ്ലിക്കേഷൻസ്, 1997.

18. ഫാ. എം. എസ്. സഖറിയാ റമ്പാൻ. *സമൂഹവും പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളും മാർ ഗ്രീഗോറിയോസിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ.* കോട്ടയം: 2006.

19. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള. *മാർ ഗ്രീഗോറിയോസിന്റെ മതവും മാർക്സിസവും.* തിരുവനന്തപുരം: ചിന്താ പബ്ലീഷേഴ്സ്, 2006.

20. ഫാ. വർഗീസ് ചാക്കോ. *ഗുരു സവിധേ.* തിരുവല്ല: 2007.

21. അഡ്വ. ഡോ. പി. സി. മാത്യു അഞ്ചേരിൽ. *പൗലോസ് മാർ ഗ്രീഗോറിയോസിന്റെ നവ മാനവികതയുടെ അന്യഥാ സുവിശേഷം അത്മായ ദൃഷ്ടിയിൽ.* കോട്ടയം: അൽമായവേദി, 2008.